

ความร่วมมือไทย-มาเลเซียในการพัฒนา พื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย (Joint Development Area-JDA)

ศสยา เทียนทอง
นักวิจัยประจำสถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศสยา เทียนทอง โครงการเอเชียศึกษา/สว. สำนักการพัฒนานักวิจัย

พิมพ์และเผยแพร่โดย

สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ความร่วมมือไทย-มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่
เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย

The Cooperation Between Thailand and
Malaysia on Joint Development Area in the
Gulf of Thailand

ดลยา เทียนทอง

นักวิจัยประจำสถาบันเอเชียศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ

ผลงานวิจัย โครงการเมธีวิจัยอาวุโส สกว. ด้านการพัฒนา นักวิจัย

กุมภาพันธ์ 2545

สิ่งพิมพ์ลำดับที่ 77

I ๒๐๐๘๕๘๘๖

21 ส.ค. 2545

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ดลยา เทียนทอง.

ความร่วมมือไทย-มาเลเซีย ในการพัฒนาพื้นที่เขตโลว์ทริบ์บ์ชอนในอ่าวไทย.-- กรุงเทพฯ :

สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

296 หน้า.

1. ไทย--ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ--มาเลเซีย. I. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันเอเชียศึกษา.

II. ชื่อเรื่อง.

337 . 5930595

ISBN 974-13-1693-3

ผู้เขียน

ดลยา เทียนทอง.

ออกแบบปก

สุธิย์ บุญลา

จัดรูปเล่ม

จินตนา ฤทธิเสน

จำนวนพิมพ์

500 เล่ม

พิมพ์ครั้งที่

หนึ่ง/มกราคม 2545

ราคา

300 บาท

เจ้าของ

สถาบันเอเชียศึกษา

อาคารประชาธิปไตย-รำไพพรรณี ชั้น 7

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

โทร. 0-2218-7411. 0-2218-7464 โทรสาร.(622)255-1124

<http://www.ias.chula.ac.th>

จัดจำหน่ายโดย

ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

ศาลาพระเกษีย โทร.0-2255-4433. 0-2218-7000 โทรสาร.0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร.0-2251-6141. 0-2218-9888 โทรสาร.0-2254-9495

<http://www.cubook.com>

e-mail:cubook@chula.ac.th

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย <http://www.cuprint.chula.ac.th>

337.593

0595

๑14๖๑.

คำนำของผู้อุปถัมภ์โครงการ

โลกในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ชะตากรรมของเราผูกพันกับส่วนอื่นๆ ของโลกมากขึ้นทุกที การมีความรู้เกี่ยวกับต่างประเทศ (ทั้งในด้านภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ ฯลฯ) เป็นภาระสำคัญในการรักษาและส่งเสริมศักดิ์ศรี คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพและความมั่นคงของเราเอง การมีความรู้และข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์มีความสำคัญยิ่งยวดในการรักษาและส่งเสริมฐานะของเราในสังคมโลกที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน

ความรู้และการเสริมความรู้ให้ทันโลกดังกล่าว นอกจากต้องอาศัยเทคโนโลยี ฐานะทางเศรษฐกิจ และระบบการเมืองที่เอื้ออำนวยแล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ในสังคมเสรีนิยม ประชาชนมีสิทธิเลือกอาชีพ และวิชาชีพ ถ้าเราปล่อยให้กระแสทางการเมืองและเศรษฐกิจผลักดันไปตามยถากรรม หรือถ้าบุคคลภายในสังคมมีทักษะและความเชี่ยวชาญในวิชาชีพต่างๆ ไม่สมดุลกับระดับของการพัฒนาประเทศ เราก็อาจจะล่าหลังชาติร่วมโลกอื่น ปัจจุบันวิชาการด้านการวิจัยของเรายังด้อยพัฒนามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านสังคมศาสตร์

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความปรารถนาพร้อมกันในการพัฒนานักวิชาการที่มีความรู้และทำวิจัยเกี่ยวกับสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย จึงได้มอบให้ ศาสตราจารย์ ดร.เขียน ธีระวิทย์ เมธีวิจัยอาวุโส สกว. ทำวิจัยเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ จีน เวียดนาม กัมพูชา ลาว และมาเลเซีย พร้อมกันนี้ก็ได้พัฒนานักวิจัยรุ่นเยาว์ที่จะมีความเชี่ยวชาญในประเทศดังกล่าวด้วย การพัฒนานักวิจัยให้มีความเชี่ยวชาญประจำประเทศมีจุดเน้นแบบสหสาขา

วิชา แต่ทุกคนจะต้องมีสาขาวิชาอันดับรองทางด้านรัฐศาสตร์ประจำตัวอีก
สาขาหนึ่งด้วย (การเมืองระหว่างประเทศ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
เศรษฐกิจการเมือง องค์การระหว่างประเทศ หรือการเมืองเปรียบเทียบ)

เอกสารฉบับนี้เป็นผลิตผลส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนานักวิจัย ภายใต้
การกำกับของเมธีวิจัยอาวุโสสกว. หวังว่าคงใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาและ
วิจัยของผู้ที่สนใจในประเด็นที่เกี่ยวข้องไม่มากนัก

ศาสตราจารย์ ดร. ปิยะวัตติ บุญ-หลง
ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. สุภางค์ จันทวานิช
ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา

ตุลาคม 2544

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแถลงของเมธีวิจัยอาวุโส สกว.

เมธีวิจัยอาวุโส สกว. มีภาระสำคัญสองประการ คือ ผลิตผลงานวิจัยและผลิตนักวิจัยรุ่นเยาว์ การผลิตผลงานวิจัยนั้นเป็นเรื่องค่อนข้างง่าย เพราะความสำเร็จหรือความล้มเหลวส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับตัวเอง แต่การผลิตนักวิจัยรุ่นเยาว์ไม่ใช่ของง่าย เพราะอาจารย์แต่ละคนมีข้อจำกัดในด้านความรู้เกี่ยวกับศักยภาพและอุปนิสัยใจคอของผู้อื่นที่มีได้คุ้นเคยกันเป็นพิเศษ

ความยากเริ่มตั้งแต่การสรรหาตัวนิสิตที่มีความรู้ดี มีคุณธรรม และชอบงานสอน-งานวิจัยเป็นอาชีพเข้าร่วมโครงการ สถิติปัญญาและความรู้ของคนอาจดูได้จากผลการเรียน คนชอบทำอะไรก็อาจจะรู้ได้จากการซักถาม แต่คุณธรรมของคนนั้นตรวจสอบได้ยาก ในการสรรหานิสิตเข้าร่วมโครงการนี้ ข้าพเจ้าอาศัยการปรึกษาหารือกับอาจารย์หลายคนที่เคยสอนนิสิตที่อยู่ในข่ายพิจารณา เพื่อให้การใช้ดุลยพินิจเป็นไปอย่างเที่ยงธรรมที่สุด และมีความผิดพลาดน้อยที่สุด

ความอ่อนแอของชุมชนวิจัยมีส่วนไม่มากก็น้อยที่ปล่อยให้การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยมีลักษณะเป็นฟองสบู่และประสบปัญหาวิกฤตในที่สุด ในยามเศรษฐกิจฟองสบู่เบ่งบานนั้น บัณฑิตไทยที่มีผลการเรียนดีพากันหนีงานวิชาการไปหารายได้จากภาคธุรกิจ ถ้าปล่อยให้เป็นอย่างนั้นต่อไป การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยจะแข่งขันกับต่างชาติได้อย่างไร ในเมื่อคนระดับมัธยมของชาติเรามีคุณภาพเทียบเท่ากับคนชาติอื่นไม่ได้ ฉะนั้น เมื่อสกว. มีทุนส่งเสริมให้อาจารย์ที่ใกล้ชิดกับนิสิต-นักศึกษาเอาเป็นธุระช่วยสอดส่องส่งเสริมให้เยาวชนที่มีศักยภาพในด้านวิชาการมีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณธรรมเพื่อเพิ่มพูนความแข็งแกร่งให้ชุมชนวิจัยต่อไป จึงเป็นงานที่ข้าพเจ้าให้ความร่วมมือด้วยความยินดี

ศิษย์ที่อยู่ในความดูแลของข้าพเจ้ามี 5 คน แต่ละคนมีเป้าหมายทำการ
ศึกษาและวิจัยในสาขาวิชาและประเทศต่างกัน นางดลยา เทียนทอง สนใจด้าน
องค์การระหว่างประเทศและประเทศมาเลเซีย

งานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์
ไทย-มาเลเซียเฉพาะเรื่องความร่วมมือกันในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อน
ในอ่าวไทย เรื่องนี้เป็นมิติใหม่ในความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
ผู้วิจัยพยายามจะแสดงให้เห็นว่า ความร่วมมือกันแม้จะเกิดขึ้นไม่ยากนักในระดับ
นโยบาย แต่ในทางปฏิบัติ ก็ประสบอุปสรรคต่างๆ ที่ทำให้ความร่วมมือกันเป็นไปได้
ไม่ค่อยราบรื่นเท่าไรนัก จุดเน้นของงานวิจัยเรื่องนี้อยู่ที่การศึกษาด้านนโยบาย
และการปฏิบัติของฝ่ายไทย คุณค่าของงานวิจัยเรื่องนี้ คือ การให้ข้อมูลรอบด้าน
ทั้งในด้านพื้นที่เขตไหล่ทวีป ทรัพยากรในอ่าวไทย การแบ่งเขตและการกำหนด
พื้นที่พัฒนาร่วม การตั้งองค์กรพัฒนาร่วม และการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ ในการ
บริหารพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย ตลอดจนการลงทุนและแบ่งปันผล
ประโยชน์ ขณะที่เขียนรายงานวิจัยนี้เป็นเวลาที่ผลิตผลของความร่วมมือกันใกล้
จะเกิดขึ้นแล้ว

ในฐานะหัวหน้าโครงการพัฒนานักวิจัย ข้าพเจ้าขอขอบคุณ สกว. ที่สนับสนุน
งานวิจัยเรื่องนี้ในด้านเงินทุน และขอขอบคุณสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยที่ให้การสนับสนุนในด้านการบริหาร

ศาสตราจารย์ ดร.เขียน ธีระวิทย์

เมธีวิจัยอาวุโส สกว.

ตุลาคม 2544

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือไทย-มาเลเซีย ในการพัฒนาพื้นที่เขต
ไหลทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย” ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลายาวนานกว่าจะสำเร็จลุล่วง
ลงได้ ซึ่งมีบุคคลหลากหลายท่านที่มีส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือในด้าน
ต่างๆ ต่องานวิจัยเรื่องนี้ เริ่มจากผู้อำนวยการและคณะกรรมการของสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนวิจัย ศาสตราจารย์
ดร.เขียน ธีระวิทย์ เมธีวิจัยอาวุโสของสกว. ผู้ที่ดูแลและให้โอกาสอย่างดียิ่ง
รวมทั้งจุดประกายแก่ผู้วิจัยในการก้าวเข้าสู่แวดวงวิชาการและเป็นนักวิจัยอย่าง
เต็มตัว ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. สุภางค์ จันทวานิช
ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์
สุริชัย หวันแก้ว รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย และอาจารย์ ดร. สุนทร ชุตินธรานนท์
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ที่เปิดโอกาสและสนับสนุนงานวิจัยเรื่องนี้อย่างเต็มที่
รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ชูมาก และรองศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค
จุลศิริวงศ์ อาจารย์ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้กรุณาตรวจสอบ วิจารณ์ และให้คำแนะนำที่เป็น
ประโยชน์อย่างมากในการวิจัย

และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณใน
ความกรุณาเป็นอย่างมากของคุณพิสุทธิ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา อดีตอธิบดีกรม
ทรัพยากรธรณีและอดีตรองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปัจจุบันท่านมีอายุเกือบ
80 ปี ท่านเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยที่ไปเจรจากับมาเลเซียในค.ศ.1978 ซึ่ง
ท่านได้เต็มใจสละเวลาอันมีค่าในการถ่ายทอดข้อมูลด้วยการเขียนให้อย่างตั้งใจ

รวมทั้งค้นหาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นธุระในการจัดส่ง และให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยพร้อมกับอวยพรขอให้งานวิจัยประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังรวมถึงพลเรือเอกถนอม เจริญลาภ ที่ปรึกษารัฐบาลไทย ผู้ซึ่งมีคุณูปการยิ่งใหญ่และมีบทบาทสำคัญในการทำให้การเจรจาในเรื่องเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านประสบผลสำเร็จมาหลายครั้ง และคุณจารุอุดม เรื่องสุวรรณ อดีตรองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมและประธานเจ้าหน้าที่บริหารองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียท่านแรกที่ได้เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการบุกเบิกและวางรากฐานการดำเนินงานขององค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย ตลอดจน ดร.ศุภจิต นาคทรพรพ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียท่านปัจจุบัน ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ รวมทั้งแนะนำและแสดงข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างมากเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นาวาเอก บรรเจิด ศรีพระราม และนาวาเอก ชุมพล วงศ์เวคิน ที่ได้แสดงทัศนะและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับพื้นที่ทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซีย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พันเอก สิหนาท วงศาโรจน์ ผู้ช่วยทูตทหารประจำประเทศมาเลเซียและภริยา นาวาเอก เซษฐา ใจเปี่ยม ผู้ช่วยทูตทหารเรือประจำประเทศมาเลเซียและภริยา ที่ได้อำนวยความสะดวกและต้อนรับอย่างอบอุ่นในระหว่างที่ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลบางส่วนที่ประเทศมาเลเซีย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณวิชัย อัครฤทธิพรหม ผู้จัดการฝ่ายสำรวจและชุดเจาะขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย Mr. Muhammad Adib ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายสำรวจและชุดเจาะขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย คุณอัจฉรา ชินบุตร ผู้จัดการฝ่ายการเงินขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย คุณอดิศักดิ์ อรรถาภิษฐ์ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายกฎหมายและบริหารขององค์กรร่วมไทย-

มาเลเซีย และ Mr. Iskandar Adib นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยทางทะเลของมาเลเซีย (MIMA) ที่ได้สละเวลาในการให้ข้อมูลและแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวนโยบายของประเทศมาเลเซีย รวมทั้งการดำเนินงานขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. พรชัย ด้านวิวัฒน์ ผู้อำนวยการกองสนธิสัญญา กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ดร.ทรงภพ พลจันทร์ หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน กองเชื้อเพลิง กรมทรัพยากรธรณี คุณเปรมฤทัย วินัยแพทย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผน กองเชื้อเพลิง กรมทรัพยากรธรณี และคุณประมินทร์ พันทวีศักดิ์ ผู้จัดการฝ่ายผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ที่ได้แสดงข้อคิดเห็นและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย และโครงการวางท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณทรายแก้ว ทิพากร นักวิจัยประจำสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณทรายทอง สุนทราวาณิชย์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ที่ได้กรุณาเป็นธุระในการติดต่อประสานงานกับบุคคลต่างๆ นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณชญานุช จาตุรจินดา คุณสุภาคีพรรณ ชันชัย และเพื่อนๆ อีกหลายท่าน รวมทั้ง คุณสิริมล อติแพทย์ และน้องๆ ปริญาโท รหัส 418 ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้แสดงข้อคิดเห็น ช่วยติดต่อประสานงานกับบุคคลต่างๆ และให้กำลังใจเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณศุภนิตย์ นวลแก้ว เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ห้องสมุดของสถาบันวิจัยทางทะเลแห่งประเทศไทย (Maritime Institute Malaysia Affairs -

MIMA) เจ้าหน้าที่ห้องสมุดของสถาบันเอเชียศึกษา เจ้าหน้าที่ห้องสมุดของ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของสถานทูต
มาเลเซียประจำประเทศไทย รวมทั้ง คุณจินตนา ฤทธิเสน คุณสุธี บุญลา
เจ้าหน้าที่ของสถาบันเอเชียศึกษา ที่เป็นธุระในเรื่องการจัดทำรูปเล่มและออกแบบ
ปก ตลอดจนบุคคลอีกหลายๆ ท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมด ที่ได้
ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ ที่
เกี่ยวข้อง

และที่สำคัญ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ-คุณแม่ และขอขอบคุณ
พี่-น้อง และหลาน ๆ ที่ห่วงใยและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ในท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณพันเอก ธิติชัย เทียนทอง ที่ได้ให้ความ
ช่วยเหลือในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลบางส่วน เป็นธุระในการพิมพ์ และพิสูจน์
อักษรในบางบท รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้กำลังใจ
และห่วงใยดูแลเป็นอย่างดีเสมอมา

อย่างไรก็ตาม หากมีข้อผิดพลาดซึ่งคาดว่าจะเกิดขึ้นไม่มากนักในงาน
วิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว โดยที่บุคคลและสถาบันดังที่
กล่าวมาในข้างต้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือต้องรับผิดชอบแต่ประการใด

ดลยา เทียนทอง

ตุลาคม 2544

บทคัดย่อภาษาไทย

รหัสโครงการ : TRA 3880001
ชื่อโครงการ : โครงการวิจัยและพัฒนานักวิจัย : ความร่วมมือไทย - มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตโล่ทวีปทับซ้อนใน อ่าวไทย
ผู้วิจัย : นางดลยา เทียนทอง
E-mail Address : dollaya9@yahoo.com
ระยะเวลาทำวิจัย : กันยายน 2542-ตุลาคม 2544
Keywords : ไทย, มาเลเซีย, องค์กรร่วม, โล่ทวีป, อ่าวไทย

ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตโล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทยเป็นผลสืบเนื่องเริ่มต้นมาจากไทยกับมาเลเซียประสบปัญหาพื้นที่เขตโล่ทวีปทับซ้อนกันขึ้น ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจาก การที่ต่างฝ่ายต่างอ้างสิทธิประโยชน์สูงสุดเท่าที่พึงจะกระทำได้ตามอนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยเขตโล่ทวีป ค.ศ. 1958 ในการครอบครองเขตโล่ทวีปของตนในอ่าวไทย โดยที่ไม่มีการเจรจาตกลงแบ่งเขตระหว่างกันอย่างเป็นทางการ แต่อย่างไรก็ตาม ในที่สุดไทยกับมาเลเซียสามารถหาทางออกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยการที่มาเลเซียเป็นฝ่ายเสนอให้หันมาพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวร่วมกัน โดยในค.ศ. 1979 ผู้นำรัฐบาลของทั้งสองประเทศได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียในการพัฒนาและแสวงหาประโยชน์จากพื้นที่เขตโล่ทวีปทับซ้อนความร่วมมือที่ปรากฏขึ้นนี้เป็นไปเพื่อเสริมสร้างผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจในเรื่องก๊าซธรรมชาติ รวมทั้งเกี่ยวโยงไปสู่ผลประโยชน์ด้านการเมืองและความมั่นคง โดยมีปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกระตุ้นในขณะนั้น คือ การเกิดวิกฤตการณ์

พลังงานของโลก และสภาพการเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้แก่ การขยายตัวของภัยคอมมิวนิสต์และการก่อการร้าย และภายหลังจากการลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าวได้มีการดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อก่อตั้งองค์การรวมอย่างเป็นทางการตามกฎหมาย และจากนั้นเป็นต้นมาก็ได้ดำเนินการก่อกำเนิดมาจนถึงปัจจุบัน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

(Abstract)

- Project Code :** TRA 3880001
Project Title : Research and Training : The Cooperation Between Thailand and Malaysia on Joint Development Area in the Gulf of Thailand
Investigator : Dollaya Tiantong
E-mail Address : dollaya9@yahoo.com
Project Period : September 1999 - October 2001
Keywords : Thai, Malaysia, Joint Authority, Continental Shelf, Gulf of Thailand

Thailand and Malaysia agreed to conclude a cooperation project on Joint Development Area (JDA) in order to solve the problem of overlapping continental shelf area in the Gulf of Thailand. In 1958, the Geneva Convention allowed two countries to claim extreme interest on the continental shelf; as a consequence, the problem of overlapping claims of territorial waters become an issue. Thailand and Malaysia agreed to negotiate to solve this problem. The Memorandum of Understanding (MOU) 1979 was signed by the governments of Malaysia and Thailand for mutual interest, with due considerations of economic, security, and political interests. There were, at least, three factors that led to this cooperation: the energy crisis, the expansion of communism in southeast Asia, and the active terrorist threat around Thai-Malaysian common border. Since, the MOU was signed in 1979, several operations were concluded. The normal operations of the JDA have been based on the organized Thai-Malaysia joint authority established in 1990.

คำย่อที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้

ภาษาอังกฤษ

คำย่อ	คำเต็ม
BP	British Petroleum
CEO	Chief Executive Officer
CPOC	Carigali - PTTEPT Operation Company Sdn. Bhd.
CTOC	Carigali - Triton Operating Company Sdn. Bhd.
DCEO	Deputy Chief Executive Officer
EEZ	Exclusive Economic Zone
GSA-HOA	Head of Agreement - Gas Sale Agreement
JDA	Joint Development Area
JOA	Joint Operating Agreement
LPG	Liquefied Petroleum Gas
MOU	Memorandum of Understanding
MTJA	Malaysia - Thailand Joint Authority
NLG	Natural Liquid Gas
PSC	Production Sharing Contract
SEAPC	South East Asia Petroleum Corporation
ZOPFAN	Zone of Peace, Freedom and Neutrality

ภาษาไทย

กฟผ.	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ขจก.	ขบวนการโจรก่อการร้าย
จคม.	โจรจีนคอมมิวนิสต์
พคม.	พรรคคอมมิวนิสต์มลายา

สารบัญ

	หน้า
คำนำของผู้อุปถัมภ์โครงการ	(3)
คำแถลงของเมธีวิจัยอาวุโส สกว.	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
บทคัดย่อภาษาไทย	(11)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract)	(13)
คำย่อที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้	(14)
สารบัญ	(15)
บทที่ 1 บทนำ	1
สภาพความสำคัญของปัญหา	1
ประเด็นในการวิจัย	7
กรอบความคิดในการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	9
ขอบเขตในการวิจัย	9
ระเบียบวิธีวิจัย	10
ข้อจำกัดในการวิจัย	11
บทที่ 2 ปัญหาพื้นที่เขตโล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซีย อ่าวไทย	13
ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอ่าวไทย	13
โครงสร้างทางธรณีวิทยาของอ่าวไทย	15
ภูมิหลังและสาเหตุของปัญหา	16

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	การแก้ไขปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับ มาเลเซียในอ่าวไทย	61
	การแบ่งเขต (Delimitation)	62
	การพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน (Joint Development Area - JDA)	83
บทที่ 4	การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปเขตทับซ้อนร่วมกันระหว่างไทย กับมาเลเซียในอ่าวไทย	89
	ผลประโยชน์ที่นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อน ร่วมกันในอ่าวไทย	89
	1) พิจารณาจากฝ่ายไทย	89
	2) พิจารณาจากฝ่ายมาเลเซีย	110
	3) พิจารณาจากทั้งสองฝ่ายร่วมกัน	115
	ปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนร่วมกันใน อ่าวไทย	118
บทที่ 5	การก่อตั้งองค์กรร่วมไทย -มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขต ไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย	123
	การดำเนินการในทางปฏิบัติเพื่อก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย	124

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
อุปสรรคที่มีต่อการดำเนินการเพื่อก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย	142
องค์การร่วมไทย - มาเลเซีย ภายหลังการก่อตั้ง	151
บทที่ 6 บทสรุปและข้อสังเกต	171
เอกสารอ้างอิง	180
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. เรื่อง อนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1958 ว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง (คำแปล)	224
ภาคผนวก ข. เรื่อง อนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1958 ว่าด้วยเขตไหล่ทวีป (คำแปล)	230
ภาคผนวก ค. เรื่อง บันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อผลประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดินใต้ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสอง ในอ่าวไทย ค.ศ. 1979	237

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
ภาคผนวก จ.	เรื่อง MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ON THE DELIMITATION OF THE CONITNENTAL SHELF BOUNDARY IN THE GULF OF THAILAND AND IN THE SOUTH CHINA SEA BETWEEN THE KINGDOM OF THAILAND AND MALAYSIA IN 1972	243
ภาคผนวก จ.	เรื่อง AGREED MINUTES OF THE MALAYSIA-THAILAND OFFICIAL' S MEETING ON DELIMITATION OF THE CONTINENTAL SHELF BOUNDARY BETWEEN MALAYSIA AND THAILAND IN THE GULF OF THAILAND AND IN THE SOUTH CHINA SEA IN 1978	248
ภาคผนวก ฉ.	เรื่อง พระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533	257
สารบัญแผนภาพ		
แผนภาพ 4.1	แสดงการใช้ประโยชน์ของก๊าซธรรมชาติ	105
แผนภาพ 5.1	แสดงโครงสร้างขององค์การร่วมไทย-มาเซียในระยะเริ่มต้น	136
แผนภาพ 5.2	แสดงผู้ที่ดำเนินงานในแปลงสำรวจ A-18	167
แผนภาพ 5.3	แสดงผู้ที่ดำเนินงานในแปลงสำรวจ B-17 และ C-19	168
แผนภาพ 5.4	แสดงการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติในแปลงสำรวจ B-17 และ C-19	169
แผนภาพ 5.5	แสดงการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติในแปลงสำรวจ A-18	170

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สารบัญตาราง	
ตารางที่ 4.2 แสดงการใช้ประโยชน์ของก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย	106
สารบัญแผนที่	
แผนที่ 2.1 แสดงที่ตั้งของอ่าวไทย	14
แผนที่ 2.2 แสดงเส้นฐานบริเวณอ่าวไทยตอนบน	22
แผนที่ 2.3 แสดงแผนที่หมายเลข 68 A	23
แผนที่ 2.4 แสดงแผนที่ฉบับ ป.1	26
แผนที่ 2.5 แสดงเส้นฐานตรงบริเวณฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย	30
แผนที่ 2.6 แสดงเส้นฐานตรงบริเวณฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย	31
แผนที่ 2.7 แสดงเส้นฐานตรงบริเวณฝั่งทะเลอันดามัน	34
แผนที่ 2.8 แสดงที่ตั้งของเกาะโลซิน	35
แผนที่ 2.9 แสดงแผนที่ฉบับ ป.2/2514	36
แผนที่ 2.10 แสดงแผนที่ฉบับ ป.3/2514	37
แผนที่ 2.11 แสดงแผนที่ฉบับ ป.4/2514	38
แผนที่ 2.12 แสดงเขตไหล่ทวีปของไทยด้านอ่าวไทยตามประกาศใน พ.ศ. 2514	41
แผนที่ 2.13 แสดงการประกาศเส้นฐานของมาเลเซีย	42
แผนที่ 2.14 แสดงทะเลอาณาเขตของมาเลเซีย	43
แผนที่ 2.15 แสดงที่ตั้งหลุม Pilon-1 โดยประมาณในอ่าวไทย	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
แผนที่ 2.16	แสดงเส้นทางคมนาคมทางทะเลทางด่านอ่าวไทยระหว่าง ไทยกับมาเลเซียตามสนธิสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุง อังกฤษ ค.ศ. 1909	60
แผนที่ 3.1	แสดงการแบ่งทะเลอาณาเขตทางด่านอ่าวไทยระหว่าง ไทยกับมาเลเซีย ค.ศ. 1972	68
แผนที่ 3.2	แสดงการแบ่งเขตไหล่ทวีปบางส่วนด่านอ่าวไทยระหว่าง ไทยกับมาเลเซีย ค.ศ. 1972	69
แผนที่ 3.3	แสดงการลากเส้นตั้งค้ำต่อจากเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีป ส่วนที่ตกลงกันได้ ในค.ศ. 1972	70
แผนที่ 3.4	แสดงพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทยระหว่างไทย กับมาเลเซียส่วนที่ยังตกลงกันไม่ได้ ในค.ศ. 1978	78
แผนที่ 3.5	แสดงพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทยระหว่างไทย กับมาเลเซียแนบท้ายตาม MOU ค.ศ. 1979	88

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

สภาพความสำคัญของปัญหา

อาณาเขตทางทะเล (Maritime Zone) เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดของมนุษยชาติ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 2 ใน 3 ของเปลือกโลกทั้งหมด¹ อาณาเขตทางทะเล ประกอบด้วย ทะเลหลวง (High Sea) น่านน้ำภายใน (Internal Waters) ทะเลอาณาเขต (Territorial Sea) ช่องแคบ (Strait) น่านน้ำหมู่เกาะ (Achipelagic Waters) เขตต่อเนื่อง (Contiguous Zone) เขตเศรษฐกิจจำเพาะ (Exclusive Economic Zone - EEZ) และเขตไหล่ทวีป (Continental Shelf)* ซึ่งมักเป็นแหล่งกำเนิดทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทปิโตรเลียม (หมายถึง น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ และก๊าซธรรมชาติเหลว) ที่ถือได้ว่าสำคัญที่สุดและมีมูลค่าสูงสุด เนื่องจากมีความจำเป็นอย่างมากต่อความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก

¹ ปรีชา อรรถวิวัฒน์, “ความขัดแย้งและข้อพิพาทการแบ่งสรรทรัพยากรและการพัฒนาทรัพยากรร่วมในทะเล.” (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

* ตามอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยไหล่ทวีป ค.ศ.1958 “ไหล่ทวีป” หมายถึง พื้นดินใต้ท้องทะเล และดินใต้ผิวดินของบริเวณใต้ทะเลที่ประชิดกับชายฝั่ง แต่ตั้งอยู่ภายนอกทะเลอาณาเขตจนถึงความลึกในระดับ 200 เมตร หรือเกินขีดจำกัดนั้นไปจนถึงซึ่งความลึกของน่านน้ำเหนือที่สามารถจะแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณดังกล่าว (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน จุมพต สายสุนทร, คำอธิบายกฎหมายทะเล: อาณาเขตทางทะเล, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536, หน้า 99 - 100).

ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตประเภทปิโตรเลียมสามารถค้นพบได้ทั้งบนบกและในเขตไหล่ทวีป กล่าวคือ ในอดีตการสำรวจปิโตรเลียมมักจะจำกัดอยู่เฉพาะบนบก เพราะสำรวจได้ง่ายและไม่ต้องใช้เทคโนโลยีสูง แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป ความต้องการใช้พลังงานของแต่ละประเทศ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การนำปิโตรเลียมจากบนบกมาใช้เพียงแหล่งเดียวจึงไม่เพียงพอ การแสวงหาและสำรวจปิโตรเลียมจึงจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาออกไปสู่ทะเลในเขตไหล่ทวีป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 ประมาณค.ศ.1960 ภายหลังจากประชุมว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 1* ก็ได้มีการค้นพบปิโตรเลียมมูลค่ามหาศาลในเขตไหล่ทวีปของสหรัฐอเมริกาบริเวณอ่าวเม็กซิโก (ก่อนหน้านี้ในสมัยของประธานาธิบดีทรูแมนได้ประกาศขยายเขตอำนาจของตนเหนือทรัพยากรธรรมชาติในเขตไหล่ทวีปแล้วตั้งแต่ค.ศ.1945) และในทะเลเหนือของอังกฤษ การค้นพบปิโตรเลียมในแหล่งดังกล่าวได้กระตุ้นให้ประเทศที่มีชายฝั่งทะเลทั้งหลายตื่นตัวและตระหนักถึงความเป็นไปได้ในการค้นพบปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปของตน ดังนั้น การกำหนดเขตไหล่ทวีปเพื่อครอบครองปิโตรเลียมจึงได้ทยอยเกิดขึ้นตามกันเป็นลำดับ ในที่นี้ก็รวมถึงประเทศที่มีชายฝั่งทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย

* คือ การประชุมขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเลครั้งที่ 1 จัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ ถึง 27 เมษายน ค.ศ.1958 ณ กรุงเจนีวา โดยมีรัฐต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม 86 รัฐ (รวมทั้งไทยด้วย) องค์การระหว่างประเทศ 7 องค์การ ผลของการประชุมครั้งนี้ได้ยอมรับอนุสัญญา 4 ฉบับ เรียกรวมว่า อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ลงวันที่ 29 เมษายน ค.ศ.1958 ซึ่งไทยได้ลงนามเป็นรัฐภาคี และให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ.1968 โดยที่ 1 ใน 4 ฉบับของอนุสัญญา ก็คือ อนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีป (Convention on the Continental Shelf), (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน จุมพต สายสุนทร, คำอธิบายกฎหมายทะเล: อาณาเขตทางทะเล, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2536, หน้า 5 - 6)).

ประเทศที่มีชายฝั่งทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่วนใหญ่จะมีแนวเขตแดน จุดที่ตั้งของเกาะ และแนวชายฝั่งทะเลอยู่ในลักษณะรัฐประชิด (Adjacent State) และรัฐตรงข้ามกัน (Opposite State) โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอ่าวไทย ดังนั้น เมื่อไทย กัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย ซึ่งมีพื้นที่บางส่วนติดกับอ่าวไทย ได้กำหนดเขตไหล่ทวีปของตนโดยอ้างสิทธิสูงสุดเท่าที่พึงจะกระทำได้ตามหลักเกณฑ์กฎหมายที่ประมวลไว้ในอนุสัญญากรุงเจนีวาที่ว่าด้วยเขตไหล่ทวีป ค.ศ.1958 จึงมักทำให้เกิดปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างกันขึ้นในอ่าวไทย ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากกรณีไทยกับมาเลเซีย ซึ่งมีแนวชายฝั่งทะเลอยู่ในลักษณะรัฐประชิดกัน กล่าวคือไทยได้เริ่มมีการจัดทำแผนที่ด้วยการกำหนดจุดพิกัดแนวเขตไหล่ทวีปในบริเวณอ่าวไทยโดยประมาณเพื่อกำหนดแปลงสำรวจปิโตรเลียม โดยออกประกาศกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเมื่อวันที่ 23 มกราคม ค.ศ.1968 ในอันที่จะให้สิทธิสำรวจแก่บริษัทต่างชาติในรูปของอาชญาบัตรผูกขาดสำรวจปิโตรเลียมและประทานบัตรทำเหมืองปิโตรเลียมซึ่งออกตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2511 ขณะที่มาเลเซียก็ได้อาศัยประโยชน์จากแผนที่ฉบับดังกล่าวของไทยในการกำหนดแนวเขตไหล่ทวีปเพื่อออกแปลงสำรวจปิโตรเลียมของตนเองบ้าง ซึ่งต่อมาก็ให้สิทธิสำรวจแก่บริษัทต่างชาติเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ต่อมาไทยได้มีการปรับปรุงการจัดทำแผนที่ใหม่ ส่งผลทำให้ไทยได้พื้นที่เขตไหล่ทวีปเพิ่มขึ้น การปรับปรุงแผนที่ดังกล่าว ยังคงเป็นไปตามหลักของอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยเขตไหล่ทวีปค.ศ.1958 แต่การปรับปรุงแผนที่ใหม่ของไทยในครั้งนี้นำมาเลเซียไม่ได้ยึดถือตามด้วย มาเลเซียยังคงยึดถือตามการจัดทำแผนที่ฉบับเก่าของไทยอยู่เช่นเดิม ผลที่ตามมาจึงทำให้เกิดปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อน (overlapping area) ระหว่างกันขึ้น เนื่องจากการกำหนดเขตไหล่ทวีปของไทยและมาเลเซียตามแผนที่ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการอ้างกรรมสิทธิ์แต่เพียงฝ่ายเดียว โดยที่ต่างฝ่ายต่างไม่ได้มีการเจรจาตกลงให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันอย่างเป็นทางการ

กระนั้นก็ตาม ทั้งสองประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนระหว่างกันและได้พยายามหาแนวทางแก้ไข โดยในระหว่างวันที่ 4 - 6 กันยายน ค.ศ.1972 ไทยได้เจรจากับมาเลเซียครั้งที่ 1 เรื่องการแบ่งทะเลอาณาเขตทางด้านอ่าวไทย ในการนี้ ทั้งสองประเทศได้บรรลุความสำเร็จในเรื่องการแบ่งทะเลอาณาเขตระหว่างกัน รวมทั้งยังสามารถตกลงกันได้ในเรื่องการแบ่งเขตไหล่ทวีปเฉพาะตอนในใกล้ชายฝั่ง แต่ในส่วน of เขตไหล่ทวีปที่ประชิดกันตอนนอกรอกออกไปก็ยังไม่สามารถตกลงแบ่งกันได้ จนกระทั่งในค.ศ.1973 ไทยได้ประกาศเขตไหล่ทวีปทางด้านอ่าวไทยอย่างเป็นทางการ และในวันที่ 23 เมษายน ค.ศ.1975 รัฐบาลไทยก็ได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้บริษัทต่างชาติที่เป็นผู้รับสัมปทานทั้งหลายหยุดการสำรวจในพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งหมดไว้ก่อนจนกว่าจะสามารถเจรจาทกลงกับมาเลเซียในการแบ่งเขตไหล่ทวีปส่วนที่เหลือ ซึ่งต่อมา ในค.ศ.1978 ก็ได้จัดให้มีการเจรจาครั้งที่ 2 เพื่อแบ่งเขตไหล่ทวีป ในส่วนที่ยังตกลงกันไม่ได้ทางด้านอ่าวไทย แต่ผลของการเจรจาไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งสองประเทศจึงทำได้แค่เพียงลากเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปแสดงกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่ดังกล่าว พื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทั้งสองประเทศอ้างกรรมสิทธิ์ คิดเป็นพื้นที่ทับซ้อนระหว่างกันประมาณ 7,250 ตารางกิโลเมตร โดยอยู่ห่างจากจังหวัดปัตตานีประมาณ 180 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสงขลาราว 260 กิโลเมตร หรืออยู่ห่างจากเมืองโกตาบารูในรัฐกลันตันของมาเลเซียประมาณ 150 กิโลเมตร

อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าการเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีปส่วนที่เหลือระหว่างไทยและมาเลเซียในค.ศ.1978 จะไม่ประสบผลสำเร็จ แต่ก็มีแนวโน้มว่าภายหลังจากนั้นจะมีทิศทางที่ดีขึ้น เนื่องจากมาเลเซียได้เสนอทางออกแก้ไขในการแก้ไขปัญหาด้วยการให้ทั้งสองฝ่ายหันมาพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่

ทับซ้อนร่วมกัน (Joint Development Area - JDA) ดังจะเห็นได้ว่าในปีเดียวกันไทยและมาเลเซียได้จัดให้มีการประชุมระดับเจ้าหน้าที่เพื่อเตรียมการจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรภายใต้พื้นที่ในเขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนหรือพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวร่วมกัน นั้นเองและต่อมาในระหว่าง ค.ศ. 1978-1979 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตการณ์พลังงานครั้งที่ 2 อีกทั้งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศในกลุ่มอาเซียนที่กำลังเผชิญหน้ากับภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง รัฐบาลไทยภายใต้การนำของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี และดาโต๊ะ ฮุสเซน ออนน์ (Dato Hussen Onn) นายกรัฐมนตรีของมาเลเซียในขณะนั้น ก็ได้จัดให้มีการเจรจาครั้งที่ 3 เพื่อหารือเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ร่วมกันซึ่งเป็นทางออกในการแก้ไขปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนในส่วนที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ การเจรจาดังนี้จัดให้มีขึ้นในระหว่างวันที่ 19 - 21 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลของการเจรจาได้ปรากฏออกมาโดยไทยและมาเลเซียได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding - MOU) เพื่อก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia-Thailand Joint Authority - MTJA) ในการเข้าสวมสิทธิและรับผิดชอบแทนรัฐบาลของประเทศทั้งสองเพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดินใต้ทะเลเป็นระยะเวลา 50 ปี² โดยอาศัยหลักการแบ่งปันผลประโยชน์และค่าใช้จ่ายเท่าๆ กัน ทางออกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเป็นการยุติปัญหาไว้อชั่วคราวเพื่อลดความขัดแย้งและสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันไว้ก่อน แต่หลังจากนั้น การเจรจาในการก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียเพื่อให้

² จารุดม เรื่องสุวรรณ, “องค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย (MTJA) และพื้นที่พัฒนาร่วมไทย - มาเลเซีย,” เอกสารประกอบการบรรยาย, 7 กรกฎาคม 2543, หน้า 1.

บังเกิดผลในทางปฏิบัติก็ไม่ได้เกิดขึ้นในระยะเวลาอันรวดเร็ว ทั้งนี้ สาเหตุหลักเป็นเพราะประสบปัญหาความแตกต่างระหว่างกันในเรื่องระบบการให้สิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาสิทธิเดิมของบริษัทผู้รับสัมปทานในฝ่ายของไทย³

อนึ่ง กว่าการเจรจาในการก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซียจะบรรลุผลสำเร็จในทางปฏิบัติได้ต้องใช้ระยะเวลาจนถึง 12 ปี โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยและมาเลเซีย ในฐานะตัวแทนของรัฐบาลทั้งสองได้ลงนามความตกลงว่าด้วยธรรมนูญองค์การร่วมที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ในวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ.1990 ซึ่งต่อมาธรรมนูญองค์การร่วมดังกล่าวก็ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาในวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ.1990 และทำพิธีแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารโดยรัฐบาลทั้งสองฝ่ายที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 21 มกราคม ค.ศ.1991⁴ ซึ่งเป็นผลบังคับให้รัฐบาลทั้งสองจะต้องออกกฎหมายเพื่อก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซียที่มีเนื้อหาสาระเหมือนกันและประกาศใช้พร้อมกัน สำหรับประเทศไทยนั้น พระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซียนั้นได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 108 ตอนที่ 11 เมื่อวันที่ 22 มกราคม ค.ศ.1991 โดยมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายในวันถัดไป ซึ่งก็พร้อมกับมาเลเซียที่ประกาศและบังคับใช้เป็นกฎหมายในวันและเวลาเดียวกัน และหลังจากนั้นเป็นต้นมาองค์การร่วมไทย-มาเลเซียก็ได้ดำเนินการกิจมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

³ กรมทรัพยากรธรณี, “การสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย,” มีนาคม 2527, หน้า 1. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

⁴ เรื่องเดียวกัน.

ประเด็นในการวิจัย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นนั้น นำมาสู่ประเด็นที่จะทำการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซีย มีลักษณะอย่างไรและเกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด
2. การแก้ไขปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซีย ในอ่าวไทยเป็นไปอย่างไร
3. อะไรคือผลประโยชน์และปัจจัยสำคัญที่อนุমানได้ว่าทำให้ไทยและมาเลเซียสามารถแก้ไขปัญหาด้วยการร่วมมือกันพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทยโดยลงนามในบันทึกความเข้าใจเพื่อก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย เมื่อ ค.ศ.1979
4. การดำเนินการในทางปฏิบัติเพื่อก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย เป็นไปอย่างไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคในแง่ใด
5. ผลที่ได้รับในด้านบวกและข้อสังเกตบางประการที่มีต่อไทย และมาเลเซียภายใต้ความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างกัน ในอ่าวไทยเป็นอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบความคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือไทย - มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย” ผู้วิจัยได้อาศัยการวิเคราะห์ในระดับรัฐ (level of analysis) โดยใช้ แนวคิดเรื่องการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างกัน (conflict resolution) ที่มุ่งเน้นการเจรจา (negotiation) และแนวคิดเรื่องความร่วมมือ (cooperation theory) ของ Robert Axelrod และ Robert O. Keohane ในบทความเรื่อง Achieving Cooperation Under Anarchy: Strategic and Institutions ซึ่งอธิบายว่าผลประโยชน์ร่วมกัน (mutuality of interest) และความต้อการบางอย่างซึ่งคาดหวังในอนาคต (shadow of the future) เป็น 2 ประการสำคัญที่มีผลอย่างมากต่อความร่วมมือระหว่างรัฐ⁵ ประกอบกับจะได้นำแนวคิดเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติ (national interest) มาเป็นพื้นฐานในการอธิบายควบคู่กันไปด้วย นอกจากนี้จะได้นำ แนวคิดเรื่องการเชื่อมโยงเกี่ยวพัน (linkage politics) ของ James N. Rosenau ซึ่งมุ่งเน้นว่าการจะศึกษานโยบายต่างประเทศนั้นจะต้องศึกษาให้ครอบคลุมทั้งในด้านพฤติกรรมภายในประเทศและระหว่างประเทศ⁶ มาเป็นกรอบในการปรับใช้อธิบายถึงปัจจัยภายในและภายนอกอีกด้วย

⁵ โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Robert Axelrod and Robert O. Keohane, “Achieving Cooperation Under Anarchy: Strategic and Institution,” *World Politics* Vol. 38, No. 1 (October 1985), pp. 226- 232.

⁶ โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน James N. Rosenau, ed. *Linkage Politics: Essay on the Convergence of National and International System* (New York: Free Press, 1969).

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลทางด้านอ่าวไทยระหว่างไทยกับมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. เป็นกรณีศึกษาที่สามารถนำแนวคิดทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเรื่องการแก้ไขข้อขัดแย้งและความร่วมมือระหว่างรัฐบาลบนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ รวมทั้งแนวคิดในเรื่องการเมืองเกี่ยวพันมาอธิบายให้เห็นภาพได้ค่อนข้างชัดเจน
3. เพื่อเป็นภาพเบื้องต้นในอันที่จะนำไปสู่แนวทางในการเสริมสร้างผลประโยชน์ระหว่างไทยและมาเลเซียภายใต้การดำเนินงานขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซียต่อไปในอนาคต

ขอบเขตในการวิจัย

1. ขอบเขตระยะเวลา

สำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งเริ่มตั้งแต่ ค.ศ.1960 จนกระทั่งถึง ค.ศ.2000

2. ขอบเขตเนื้อเรื่อง

ในส่วนเนื้อเรื่องของงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นให้น้ำหนักและรายละเอียดที่ฝ่ายไทยเป็นหลัก โดยจะได้แบ่งเป็น 6 บทด้วยกันคือ

บทที่ 1 กล่าวถึงบทนำ

บทที่ 2 เสนอถึงปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยทั้งในแง่ภูมิหลังและสาเหตุ

บทที่ 3 อธิบายถึงการแก้ไขปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทย

บทที่ 4 วิเคราะห์ผลประโยชน์และปัจจัยที่นำไปสู่ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย

บทที่ 5 กล่าวถึงการดำเนินการในทางปฏิบัติเพื่อก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย ทั้งในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การกำหนดโครงสร้าง สถานที่ตั้ง รวมทั้งอุปสรรคที่มีต่อการก่อตั้ง

บทที่ 6 สรุปภาพรวมและข้อสังเกตบางประการ

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) ซึ่งได้แก่ มติคณะรัฐมนตรี กฎหมายในราชกิจจานุเบกษา สนธิสัญญาหรือข้อตกลง แถลงการณ์ แผนพัฒนาประเทศ นโยบาย เอกสารและรายงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมทรัพยากรธรณี การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เป็นต้น รวมทั้ง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง อาทิ ประธานเจ้าหน้าที่ขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซียในอดีตและปัจจุบัน ผู้แทนของไทยบางท่านที่มีส่วนร่วมในการเจรจากับมาเลเซียในเรื่องเขตไหล่ทวีปก่อนที่จะมีการลงนามใน MOU ค.ศ.1979 เป็นต้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) ซึ่งได้แก่ ข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจากหนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลจาก Internet

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. งานวิจัยเรื่องนี้ต้องใช้ข้อมูลซึ่งย้อนไปกว่า 40 ปี ทำให้มีความยากลำบากพอสมควรในการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการสัมภาษณ์บุคคลมีส่วนร่วมในเหตุการณ์โดยตรง ซึ่งในปัจจุบันหลายท่านก็ได้เสียชีวิตแล้ว และบางท่านที่มีชีวิตอยู่ก็อายุล่วงเลยกว่า 80 ปี อีกทั้งข้อมูลในส่วนของมาเลเซียแทบทั้งหมดจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ และเป็นข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของฝ่ายไทย และถึงแม้จะมีการให้สัมภาษณ์จากฝ่ายมาเลเซียบ้าง แต่ก็ก็เป็นบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์โดยตรง อาทิ นักวิจัยของสถาบันวิจัยทางทะเลของมาเลเซีย (MIMA) เป็นต้น การที่ผู้วิจัยไม่มีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสัมภาษณ์บุคคลสำคัญของมาเลเซียที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์โดยตรงได้นั้นก็เนื่องด้วยอุปสรรคในเรื่องของความเข้มงวดและความระมัดระวังอย่างมากของทางการมาเลเซีย นอกจากนี้ ข้อมูลในบางส่วนของทั้งไทยและมาเลเซียก็อ่อนไหว (sensitive) และอยู่ในชั้นความลับมาก ไม่สามารถนำมาเปิดเผยได้ เพราะเกรงว่าอาจจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ดังนั้น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ในการวิจัยเรื่องนี้จึงอาจจะไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของมาเลเซีย ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องให้น้ำหนักและรายละเอียดทางฝ่ายไทยมากกว่าฝ่ายมาเลเซีย รวมทั้งต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่และเปิดเผยได้เป็นสำคัญด้วยเช่นกัน

2. งานวิจัยเรื่องนี้มีเนื้อหาและแง่มุมที่เกี่ยวข้องในด้านกฎหมาย เทคนิคทางทะเล และปิโตรเลียมเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่เนื่องด้วยผู้วิจัยมีพื้นฐานของกรอบความคิดทางรัฐศาสตร์สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ดังนั้น ลักษณะของงานวิจัยและแนวคิดในการวิจัยจึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ในทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับ มาเลเซียในอ่าวไทย

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอ่าวไทย

อ่าวไทย (The Gulf of Thailand) มีลักษณะกึ่งทะเลเปิด (Enclosed Sea) และค่อนข้างตื้น ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 350,000 ตารางกิโลเมตร มีระดับน้ำลึกเฉลี่ยประมาณ 45 เมตร ส่วนที่ลึกที่สุดประมาณ 80 เมตร ซึ่งอยู่กลางอ่าวไทยที่พิกัดละติจูด $9^{\circ} 1'$ เหนือ และลองจิจูด $101^{\circ} 102'$ ตะวันออก¹ ส่วนที่ตั้งของอ่าวไทยนั้นจะอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือทางตอนใต้ของทะเลจีนใต้ โดยอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเลทางตะวันตกและตะวันตกของประเทศไทย และบริเวณชายฝั่งทะเลทางตะวันตกของประเทศกัมพูชา รวมทั้งบริเวณชายฝั่งทะเลทางตะวันตกลงมาทางใต้ของประเทศเวียดนาม ตลอดจนบริเวณชายฝั่งทะเลตอนเหนือใกล้เมืองโกตาบารูของประเทศมาเลเซียที่ละติจูด $6^{\circ} 12'$ เหนือ และลองจิจูด $102^{\circ} 20'$ ตะวันออก² (ดังในแผนที่ 2.1)

¹ D. Menasveta and V. Hongskul, "The Gulf of Thai," in *ECOSYSTEMS OF THE WORLD* 27, eds. H. Postma and J.J. Zijlstra (New York: ELSEVIER, 1988), p. 363.

² Victor Prescott, *The Gulf of Thailand: Maritime Limits to Conflict and Cooperation* (Kuala Lumpur: MIMA, 1998), p. 10.

แผนที่ 2.1 แสดงที่ตั้งของอ่าวไทย

ที่มา : Victor Prescott, *The Gulf of Thailand: Maritime Limits to Conflict and Cooperation*, (Kuala Lumpur: MIMA, 1998), p. 13.

อ่าวไทยบริเวณที่อยู่ในพื้นที่ประเทศไทยนั้น แบ่งได้เป็น 2 ฝั่ง คือ 1) ฝั่งทะเลตั้งแต่บริเวณกึ่งกลางปากแม่น้ำท่าจีนกับปากแม่น้ำเจ้าพระยา ไปทางทิศตะวันออกของปากแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางทิศตะวันออกลงไปทางใต้ จนจรดบริเวณเขตแดนไทย-กัมพูชาที่จังหวัดตราด ยาวประมาณ 544 กิโลเมตร โดยมีจังหวัดที่อยู่บริเวณฝั่งทะเลด้านนี้ 6 จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด 2) ฝั่งทะเลตั้งแต่บริเวณกึ่งกลางปากแม่น้ำท่าจีนกับปากแม่น้ำเจ้าพระยาไปทางทิศตะวันตกลงไปทางใต้จนจรดบริเวณเขตแดนไทย-มาเลเซีย ที่ปากแม่น้ำสุโขง โกลกจังหวัดนราธิวาส ยาวประมาณ 1,296 กิโลเมตร โดยมีจังหวัดที่อยู่บริเวณฝั่งทะเลด้านนี้ 11 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส

โครงสร้างทางธรณีวิทยาของอ่าวไทย

สำหรับในงานวิจัยเรื่องนี้ จะมุ่งศึกษาเฉพาะอ่าวไทยทางชายฝั่งทะเลทางตะวันออกของไทยตอนใต้หรือในบริเวณเขตแดนชายฝั่งทะเลระหว่างไทย-มาเลเซีย เป็นหลัก ซึ่งตามสภาพธรณีวิทยาแล้วกล่าวได้ว่าอ่าวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางตอนใต้มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งกำเนิดปิโตรเลียม กล่าวคือ มีลักษณะเป็นแอ่งหรือลุ่มน้ำขนาดใหญ่ (Basin) ซึ่งเมื่อประมาณ 70 ล้านปีมาแล้ว เป็นที่ที่สามารถสะสม Source (หมายถึง ชากพีช และ สัตว์ดึกดำบรรพ์ขนาดเล็กซึ่งมีอายุอยู่เมื่อหลายล้านปีก่อนทับถมกันลงในทะเล ชากสิ่งมีชีวิตเหล่านี้จะสลายตัวเป็นปิโตรเลียมต่อไป โดยมากแล้ว Source จะสะสมตัวอยู่ในส่วนลึกของแอ่ง) ได้ดีและมีปริมาณมาก รวมทั้ง Trap

(หมายถึง หินที่สามารถเคลื่อนตัวให้ปิโตรเลียมเข้าไปอยู่ได้) ซึ่งก็มักจะอยู่ใกล้กับ Source โดยจะต้องเป็นหินที่มีรูพรุน (Porosity) เช่น หินทราย (Sandstone) เป็นต้น³

ภูมิหลังและสาเหตุของปัญหา

ใน ค.ศ.1945 สหรัฐอเมริกาได้ประกาศหลักการทรูแมน (Truman Proclamation)⁴ เพื่อครอบครองทรัพยากรธรรมชาติในเขตไหล่ทวีป ซึ่งหลักการทรูแมนของสหรัฐอเมริกานี้ได้กระตุ้นให้ประเทศที่มีชายฝั่งทะเลหลายประเทศรวมทั้งไทยและมาเลเซียมีความสนใจและให้ความสำคัญในเรื่องเขตแดนทางทะเลมากยิ่งขึ้น ในอันที่จะนำไปสู่การกำหนดเขตไหล่ทวีปของตนเพื่อความมุ่งหมายในการขุดค้นทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปิโตรเลียม เป็นลำดับต่อไป จึงส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและอาณาเขตในทะเลระหว่างประเทศ เหตุดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่น่าไปสู่การจัดทำกฎหมายทะเลระหว่างประเทศเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการครั้งที่ 1 ใน ค.ศ.1958 ซึ่งก็คือ กฎหมายทะเลว่าด้วยอนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ.1958 มีทั้งหมด 4 ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง อนุสัญญาว่าด้วยการทำประมงและการอนุรักษ์

³ ไกรฤทธิ นิลคูหา และสมเกียรติ จันทรมหา, “การสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในประเทศไทย,” เอกสารของกรมทรัพยากรธรณี, (2528), หน้า 3-4. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

⁴ โปรตุเกสและเยดีนใน Wallace E. Pratt, “Petroleum on The Continental Shelves,” in *World Geography of Petroleum*, Wallace E. Pratt and Dorothy Good, eds. (Princeton: Princeton University Press, 1950), pp. 319 - 320.

ทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลหลวง และอนุสัญญาว่าด้วยเขตไหล่ทวีป ทั้งนี้ก็เพื่อแก้ไขปัญหากับสิทธิและอาณาเขตในทะเล นั้นเอง ซึ่งไทยและมาเลเซียก็ได้ร่วมลงนามเป็นภาคีสมาชิกด้วย

ต่อมา ในค.ศ.1960 เมื่อสหรัฐอเมริกามีการค้นพบปิโตรเลียมมูลค่ามหาศาลในเขตไหล่ทวีปบริเวณอ่าวเม็กซิโก รวมทั้งอังกฤษได้มีการค้นพบปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปบริเวณทะเลเหนือ ประกอบกับการที่อินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทยและมาเลเซียก็ได้มีการสำรวจและค้นพบน้ำมันในเขตไหล่ทวีป ด้วยเหตุนี้ จึงยิ่งทำให้ไทยและมาเลเซียมีความตื่นตัวและสนใจอย่างจริงจังที่ขยายสิทธิครอบครองปิโตรเลียมในพื้นที่เขตไหล่ทวีปของตนบ้างเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตไหล่ทวีปทางด้านอ่าวไทย เพราะอ่าวไทยมีลักษณะทางธรณีวิทยาเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งกำเนิดปิโตรเลียม ดังนั้น ในประการแรกไทยและมาเลเซียจึงได้ดำเนินการโดยการกำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของตนบริเวณอ่าวไทย ต่อจากนั้น ทั้งสองประเทศก็ได้ให้สิทธิแก่บริษัทปิโตรเลียมเข้ามาดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยที่ได้กำหนดไว้ โดยที่การแบ่งเขตแดนในทะเลอาณาเขตระหว่างไทยกับมาเลเซียยังมิได้มีการเจรจาทำความตกลงกันอย่างเป็นทางการเลย ในที่สุดจึงได้นำไปสู่ปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างกันขึ้นดังจะได้กล่าวอย่างละเอียดต่อไปนี้

ประการแรก การกำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของไทยและมาเลเซียในอ่าวไทย

สำหรับไทยนั้น ภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมลงนามเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 29 เมษายน ค.ศ.1958 และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในค.ศ.1960 เมื่อสหรัฐอเมริกา มีการ

ค้นพบปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปในอ่าวเม็กซิโก ประกอบกับการค้นพบแหล่งน้ำมันในบริเวณชายฝั่งทะเลของประเทศอินโดนีเซีย⁵ ได้ส่งผลทำให้ไทยตื่นตัวและมีส่วนสำคัญในการจัดทำนโยบายแสวงหาแหล่งเชื้อเพลิงธรรมชาติภายในประเทศขึ้นดังจะเห็นได้ว่า ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504- 2509) หรือในระหว่าง ค.ศ.1961-1966 ซึ่งให้มีการเร่งรัดสำรวจและผลิตปิโตรเลียมภายในประเทศให้เกิดประโยชน์โดยเร็ว ตามนโยบายดังกล่าว เพราะขณะนั้นไทยกำลังเริ่มที่จะพัฒนาประเทศในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอย่างขนานใหญ่ เมื่อเป็นเช่นนี้ ความต้องการในการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันเพื่อสนองการพัฒนา ดังกล่าวจึงมีเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ขณะเดียวกันในกลางปี ค.ศ.1964 เมื่อบริษัทในเครือ Esso ที่ชื่อบริษัทเอสโซ่ เอ็กซ์โพลเรชั่น (Esso Exploration, Inc.) แห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นบริษัทปิโตรเลียมขนาดใหญ่อันดับหนึ่งของโลกก็ได้ยื่นหนังสือถึงนายพจน์ สารสิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติในขณะนั้น (หรือกระทรวงอุตสาหกรรมในปัจจุบัน) เพื่อขอลิขิตสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในทะเลบริเวณเขตไหล่ทวีปของไทยทั้งหมดในอ่าวไทย โดยได้แนบแผนที่สังเขปแสดงอาณาเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยมาด้วย ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกที่กระตุ้นให้ไทยเร่งรัดการกำหนดเขตไหล่ทวีปของตนในอ่าวไทย และต่อมา ไม่นานนักบริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด (Shell) ในเครือของบริษัทรอยัล ดัตช์ เชลล์ (Royal Dutch Shell) ซึ่งขณะนั้นเป็น

⁵ "Malaysia and Thailand leg behind," Insight (1971), p. 5.

⁶ บันทึกการเขียน (อย่างไม่เป็นทางการ) ของคุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา (อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีและรองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้ซึ่งเคยเป็นเลขานุการฝ่ายวิชาการของคณะกรรมการร่างกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมฉบับแรกในพ.ศ. 2514), 6 มิถุนายน 2544.

บริษัทปิโตรเลียมขนาดใหญ่อันดับสองของโลกก็ได้ยื่นหนังสือขอสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในเขตโล่วทวีปของประเทศไทยในอ่าวไทยเฉพาะในส่วนกลางต่อกระทรวงการพัฒนาแห่งชาติเช่นเดียวกัน เมื่อปัญหาพื้นที่คำขอสิทธิทับซ้อนกันขึ้น กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติจึงได้เชิญผู้แทนของบริษัททั้งสองมาร่วมหารือ และแม้ว่าผู้แทนของบริษัททั้งสองยอมรับว่าเขตโล่วทวีปของไทยในอ่าวไทยนั้นกว้างใหญ่เพียงพอที่จะแบ่งสรรให้แก่บริษัทได้มากกว่าหนึ่งบริษัท แต่ผู้แทนของทั้งสองบริษัทก็ได้เสนอให้รัฐบาลไทยประกาศกำหนดเขตโล่วทวีปของไทยในอ่าวไทยให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อจะได้มีการแบ่งเขตโล่วทวีปดังกล่าวให้เป็นแปลงสำรวจปิโตรเลียมในทะเล สภาพการณ์ดังกล่าว จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเพิ่มแรงกระตุ้นให้ไทยมากยิ่งขึ้นในการเร่งรัดกำหนดเขตโล่วทวีปของตนในอ่าวไทย ดังนั้น จึงส่งผลให้รัฐบาลไทยดำเนินการในเบื้องต้นโดยเริ่มจากในค.ศ.1965 กระทรวงการต่างประเทศได้เสนอให้จัดตั้งคณะกรรมการพิเศษ⁷ เพื่อพิจารณาอนุสัญญากรุงเจนีวาทั้ง 4 ฉบับ ซึ่งได้แก่อนุสัญญาว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง⁸ อนุสัญญาว่าด้วยทะเลหลวง อนุสัญญาว่าด้วยการประมงและการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเลหลวง และอนุสัญญาว่าด้วยเขตโล่วทวีป⁹ ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้ให้สัตยาบันก่อน โดยในการพิจารณาอนุสัญญาว่าด้วยเขตโล่วทวีปนั้น คณะกรรมการพิเศษพิจารณาแล้วเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดอธิปไตยของไทยเหนือเขตโล่วทวีปและยืนยันกรรมสิทธิ์เหนือทรัพยากรธรรมชาติในเขตโล่วทวีปของแต่ละชายฝั่งทะเล

⁷ พิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา, “าพณา นายพจน์ สารสิน ปุชนียบุคคลผู้ให้กำเนิดกฎหมายปิโตรเลียมและภาษีเงินได้ปิโตรเลียม,” ข่าวสารการธรณี ปีที่ 45, ฉบับที่ 3 (2543), หน้า 41.

⁸ โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ก, หน้า 224.

⁹ โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ข, หน้า 230.

ซึ่งในที่นี้ก็รวมถึงชายฝั่งทะเลทางด้านอ่าวไทยด้วย เนื่องจากในมาตราที่ 1 ของอนุสัญญาว่าด้วยไหล่ทวีปได้บัญญัติรับรองอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเหนือเขตไหล่ทวีป เพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณไหล่ทวีป ต่อมาการประชุมของคณะกรรมการพิเศษได้สรุปผลการพิจารณาอนุสัญญาทั้ง 4 ฉบับดังกล่าวออกมาโดยมีมติเห็นสมควรดำเนินการให้สัตยาบันโดยไม่มีข้อสงวน รวมทั้งกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของไทยเป็นระยะ 12 ไมล์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีการกำหนดอธิปไตยของประเทศเหนือเขตไหล่ทวีปด้วย¹⁰ ดังจะเห็นได้ว่า ในวันที่ 6 ตุลาคม ค.ศ.1966 หรือ พ.ศ.2509 ได้มีพระบรมราชโองการประกาศกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของประเทศไทยเป็นระยะ 12 ไมล์ทะเล* ซึ่งส่วนหนึ่งได้วัดจากบริเวณที่มีเส้นฐานตรง** ที่ลากปิดอ่าวไทยตอนบน (ดังในแผนที่ 2.2) ซึ่งไทยได้ประกาศเป็นเส้นฐานตรงเส้นแรกเพื่ออ้างกรรมสิทธิ์เป็นอ่าว

¹⁰ โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน “ประกาศกรมทรัพยากรธรณี,” ราชกิจจานุเบกษา 88 (23 มกราคม พ.ศ. 2514).

ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดเขตไหล่ทวีปและคณะกรรมการร่างกฎหมายปิโตรเลียมก็ได้มีการดำเนินการเรื่องดังกล่าวโดยคณะกรรมการพิจารณากำหนดเขตไหล่ทวีปได้พิจารณากำหนดเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยแล้วเสร็จและได้แบ่งพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยเป็นแปลงสำรวจปิโตรเลียมจำนวน 19 แปลง ซึ่งแต่ละแปลงมีพื้นที่ประมาณ 10,000 ตารางกิโลเมตร และขณะเดียวกัน คณะกรรมการร่างกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมได้ยกร่าง “หลักเกณฑ์การขอสำรวจและหรือผลิตปิโตรเลียม” ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นสาระสำคัญในการยกร่างกฎหมายปิโตรเลียมและกฎหมายภาษีเงินได้ต่อไป

** หมายถึง เส้นที่ใช้ในการวัดความกว้างของทะเลอาณาเขตโดยลากเส้นตรงเชื่อมต่อจุดต่างๆ ตามแนวชายฝั่งทะเล

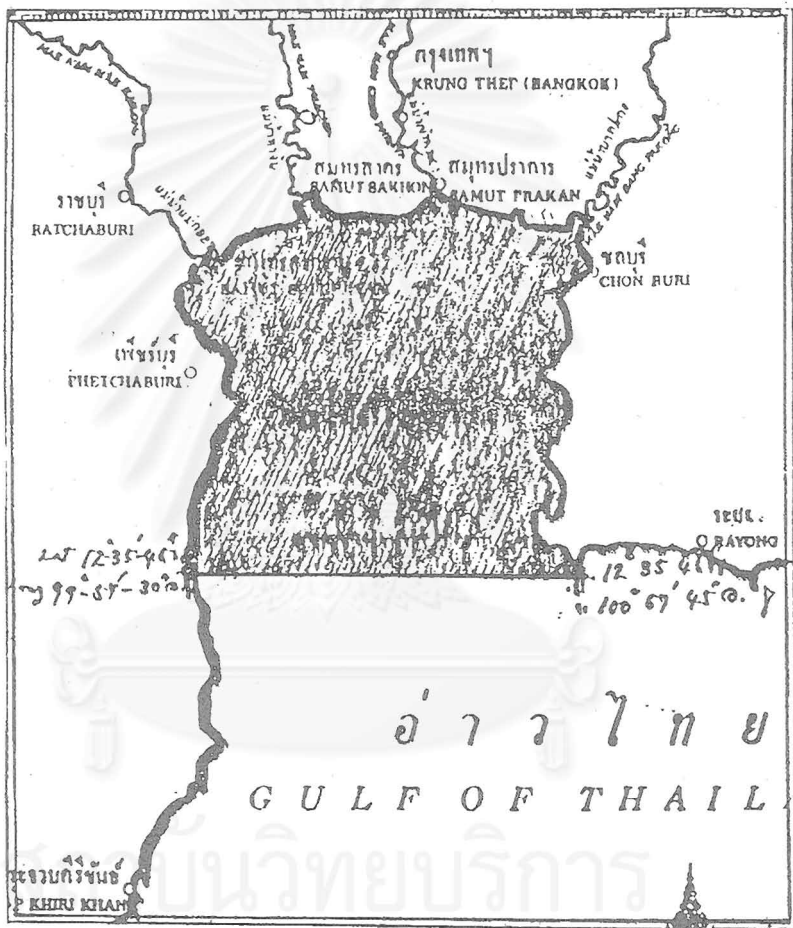
ประวัติศาสตร์เมื่อวันที่ 22 กันยายน ค.ศ.1959 ภายหลังการประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 1 ประมาณปีกว่า (การประกาศเส้นฐานตรงเส้นแรกดังกล่าว นับได้ว่าเป็นจุดแรกเริ่มของการปฏิบัติตามกฎหมายทะเล ค.ศ.1958 เลยกี่ว่าได้) และสำหรับการกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของไทยให้เป็นระยะ 12 ไมล์ทะเลในส่วนที่ไม่สามารถวัดจากเส้นฐานตรงได้ เพราะยังไม่มี การประกาศเส้นฐานตรงในบริเวณนั้น ก็ให้วัดออกไปจากแนวน้ำลงหรือแนวน้ำลึกศูนย์เมตรที่ชายฝั่งที่ใช้สำหรับวัดความกว้างของทะเลอาณาเขต¹¹

นอกจากนี้ในช่วงระยะเวลาที่คาบเกี่ยวกันยังได้มีการดำเนินการโดยกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติให้พิจารณาเห็นสมควรเสนอต่อคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง “คณะกรรมการพิจารณากำหนดเขตไหล่ทวีป” และ “คณะกรรมการร่างกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม” โดยเสนอให้ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติเป็นประธานและให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นเจ้าของเรื่อง ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเห็นชอบในเวลาไม่นาน ต่อมาในค.ศ.1967 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ราคาปิโตรเลียมในตลาดโลกมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี ให้ประกาศเชิญชวนให้บริษัทปิโตรเลียมยื่นคำขออนุญาตสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งบนบกและในอ่าวไทยในเดือนมิถุนายน ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเห็นชอบ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติจึงได้จัดทำแผนที่หมายเลข 68 A (ดังในแผนที่ 2.3) ขึ้นมา เพื่อแสดงขอบเขตแปลง

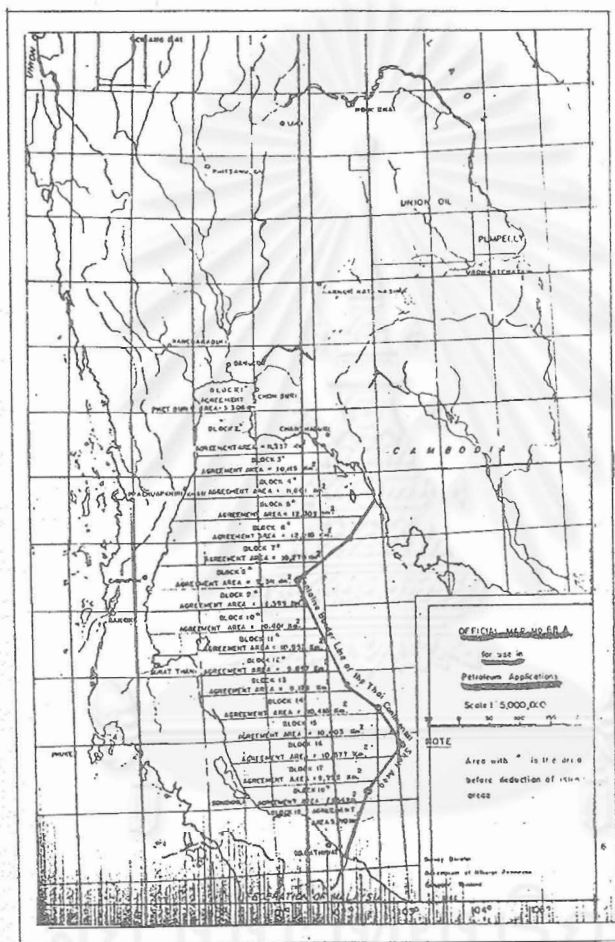
¹¹ ถนอม เจริญลาภ, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย (เอกสารการวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2514), หน้า 10.

แผนที่ 2.2 แสดงเส้นฐานบริเวณอ่าวไทยตอนบน

ที่มา : ถนอม เจริญลาภ, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย (เอกสารการวิจัยโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2514), หน้า 10ก.

แผนที่ 2.3 แสดงแผนที่หมายเลข 68 A

ที่มา : กองสำรวจ กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม (ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา)

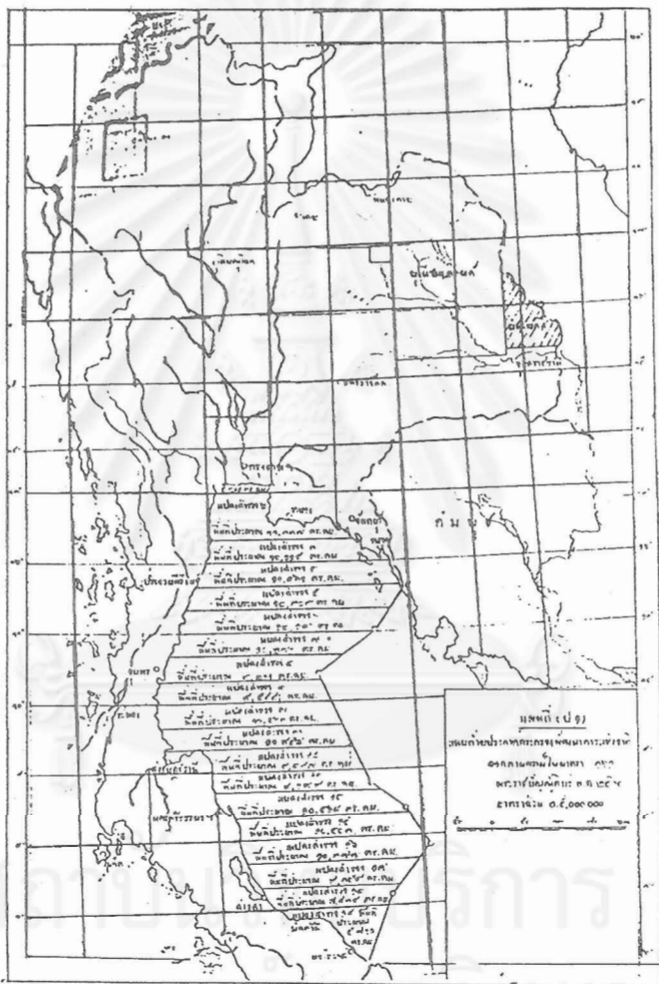
สำรวจปิโตรเลียมในทะเล 19 แปลงในอ่าวไทย¹² ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 200,000 ตารางกิโลเมตร ล้อมรอบทางด้านตะวันออกด้วยแนวสัณทิตายแดนไหล่ทวีปของประเทศไทยในอ่าวไทยโดยประมาณ (Tentative Border Line of the Thai Continental Shelf Area) ซึ่งแผนที่ดังกล่าวได้จัดทำภายใต้หลักเกณฑ์การขออนุญาตสำรวจและหรือผลิตปิโตรเลียมและภายใต้พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ตามประกาศของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติลงวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ.1967 ซึ่งตามมาตรา 161 ของหมวด 13 บทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 ได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อกำหนดเขตพื้นที่ อายุ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและการเรียกผลประโยชน์ตอบแทนที่จะให้รัฐ ดังนั้น จึงถือได้ว่าแผนที่หมายเลข 68 A นั้นเป็นเอกสารทางราชการของรัฐบาลไทยที่แสดงให้เห็นถึงแนวสัณทิตายแดนไหล่ทวีปหรือการกำหนดอธิปไตยเหนือขอบเขตไหล่ทวีปของไทยโดยประมาณเป็นครั้งแรก โดยเป็นการอ้างกรรมสิทธิ์แต่เพียงฝ่ายเดียว (unilateral claim) ซึ่งมีได้กำหนดพิกัดที่ตั้งของจุดต่างๆ ในแนวสัณทิตายแดนไหล่ทวีป และมีได้ระบุออกมาอย่างชัดเจนว่าไทยถือขอบเขตในแผนที่ดังกล่าวเป็นขอบเขตไหล่ทวีปทั้งหมดของประเทศไทยในอ่าวไทย แม้ว่าไทยและมาเลเซียจะยังไม่ได้มีการเจรจาในการแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างกันอย่างเป็นทางการตามข้อ (6) ของอนุสัญญากรุงเจนีวา ค.ศ.1958 ว่าด้วยไหล่ทวีปที่มีสาระสำคัญว่าเขตไหล่ทวีปจะต้องกำหนดขึ้นโดยความตกลงระหว่างรัฐก็ตาม และภายหลังจากการประกาศเชิญชวนของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ในค.ศ.1967 บริษัทปิโตรเลียมทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางหลายรายได้แสดงความจำนงยื่นขอสิทธิ

¹² บันทึกการเขียน (อย่างไม่เป็นทางการ) ของคุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา,

สำรวจและผลิตปิโตรเลียมในขอบเขตแปลงสำรวจปิโตรเลียมในอ่าวไทยที่ได้จัดทำไว้ 19 แปลงดังกล่าว โดยบริษัทปิโตรเลียมที่ได้รับสิทธิจากรัฐบาลไทยในการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในขอบเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยมีทั้งหมด 6 บริษัท ได้แก่ บริษัท Gulf Oil Cooperation บริษัท British Petroleum Company บริษัท Amoco บริษัท Continental Oil Company บริษัท Union Oil Company of California และบริษัท Tenneco Inc.¹³ ซึ่งในค.ศ.1968 บริษัทผู้ทำสัญญาปิโตรเลียมกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติหลายบริษัทก็ได้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายทะเลให้ศึกษาแนวสกัดชายแดนไหล่ทวีปโดยประมาณของไทยในอ่าวไทยตามแผนที่ ป.1 (ได้มีการใช้แผนที่ ป.1 แนบท้ายสัญญาปิโตรเลียมที่กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติทำกับบริษัทปิโตรเลียมแทนแผนที่ 68 A แต่ในส่วนของแนวสกัดชายแดนขอบเขตไหล่ทวีปของแผนที่ ป.1 ยังคงเหมือนเดิมไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากแผนที่ 68 A) (ดังในแผนที่ 2.4) โดยผู้เชี่ยวชาญได้ลงความเห็นร่วมกันว่าแนวสกัดชายแดนไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยดังกล่าว ถูกต้องตามหลักการและมีเหตุผลที่จะต่อสู้ป้องกันอาณาเขตไหล่ทวีปของตนในอ่าวไทยได้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ และในปีเดียวกันนั้นเอง คณะกรรมการพิเศษและสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภาก็ได้มีมติเห็นชอบต่ออนุสัญญาทั้ง 4 ฉบับ โดยเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ.1968 จึงได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาทั้ง 4 ฉบับ และได้มอบสัตยาบันสารต่อสหประชาชาติในวันที่ 2 กรกฎาคม ค.ศ.1968 ซึ่งอนุสัญญาทั้ง 4 ฉบับ ดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ.1968 เป็นต้นมา

¹³ พิสุทธิ สุกข์ณัฏ ฌ อยุธยา, “าพณา นายพจน์ สารสิน ปุชนียบุคคลผู้ให้กำเนิดกฎหมายปิโตรเลียมและภาษีเงินได้ปิโตรเลียม,” อ้างแล้ว, หน้า 43-44.

แผนที่ 2.4 แสดงแผนที่ฉบับ ป.1

ที่มา : กองสำรวจ กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม (ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณพิสุทธิ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา)

ต่อมาในระหว่างวันที่ 13-27 พฤษภาคม ค.ศ.1969 ได้มีการประชุม คณะกรรมการประสานงานเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรธรณีนอกชายฝั่งของ ประเทศในเอเชีย โดยมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยโดยตรง คือ ในข้อ (8) ซึ่งมีใจความว่า “..ประเทศสมาชิกในเอเชียตะวันออกเฉียงที่มีน่านน้ำ ร่วมกันควรจะมีการเจรจาเกี่ยวกับเรื่องสิทธิและขอบเขตของน่านน้ำเพื่อ ครอบครองทรัพยากรธรณีบนไหล่ทวีป เพื่อจัดข้อพิพาทที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่พบแหล่งน้ำมันปิโตรเลียมและแหล่งแร่ในอาณา บริเวณที่เส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปผ่าน ซึ่งจำเป็นต้องมีการตกลงกันในการแบ่งปัน ผลผลิตน้ำมันปิโตรเลียมหรือแร่ที่ผลิตได้ให้เป็นที่แน่นอนเสียก่อนที่จะดำเนินการสำรวจและการผลิต..”¹⁴ การประชุมในเรื่องดังกล่าวได้ทำให้ไทยตระหนัก ถึงความสำคัญ เพราะก่อนหน้านี้การกำหนดขอบเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทย เป็นไปโดยการอ้างกรรมสิทธิ์แต่เพียงฝ่ายเดียว ทว่ายังมีได้มีการประกาศอย่าง เป็นทางการและยังมีได้มีการเจรจาทกลงกับมาเลเซีย รวมทั้งประเทศอื่นที่มี เส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปร่วมกับไทย ดังนั้น กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติจึงเห็น สมควรให้มีการจัดตั้ง “คณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีป” ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ¹⁵

1) พิจารณาเตรียมการหาข้อมูลทั้งทางกฎหมายเกี่ยวกับขอบเขตน่านน้ำ ระหว่างประเทศและสิทธิครอบครองแหล่งทรัพยากรธรณีบนไหล่ทวีปในกรณี ที่อาจพบแหล่งน้ำมันปิโตรเลียม หรือแร่ในอาณาบริเวณที่เส้นแบ่งเขตไหล่ทวีป

¹⁴ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, "หนังสือที่สร.0202/26492 เรื่อง การประชุมคณะกรรมการประสานงานเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรธรณีนอกชายฝั่งของประเทศในเอเชีย," 28 พฤศจิกายน 2512.

¹⁵ ถนอม เจริญลาภ, อ้างแล้ว, หน้า 10.

ไหลผ่านในอันที่จะเปิดการเจรจากับมาเลเซีย รวมทั้งพม่า กัมพูชา เวียดนามใต้ (ในขณะนั้น) และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปร่วมกับไทย¹⁶ เพื่อจัดทำความตกลงระหว่างประเทศในการแบ่งเขตไหล่ทวีปให้เป็นที่แน่นอน

2) กำหนดนโยบายและท่าทีของไทยในอันที่จะนำมาซึ่งประโยชน์ในการเจรจากับมาเลเซีย รวมทั้งประเทศอื่นที่มีเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปร่วมกับคณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีปที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวอันประกอบด้วย¹⁷

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ	เป็นประธานกรรมการ
(2) ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ	เป็นรองประธานกรรมการ
(3) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(4) อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	เป็นกรรมการ
(5) เจ้ากรมอุทกศาสตร์หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(6) อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(7) อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(8) อธิบดีกรมประมง หรือผู้แทน	เป็นกรรมการ
(9) อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
หรือผู้แทน	เป็นกรรมการและ
เลขานุการ

เมื่อคณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีปดังกล่าวได้ทำการพิจารณาขอบเขตไหล่ทวีปของไทยบริเวณอ่าวไทยตอนใต้ในส่วนที่ประชิดติด

¹⁶ เรื่องเดียวกัน.

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

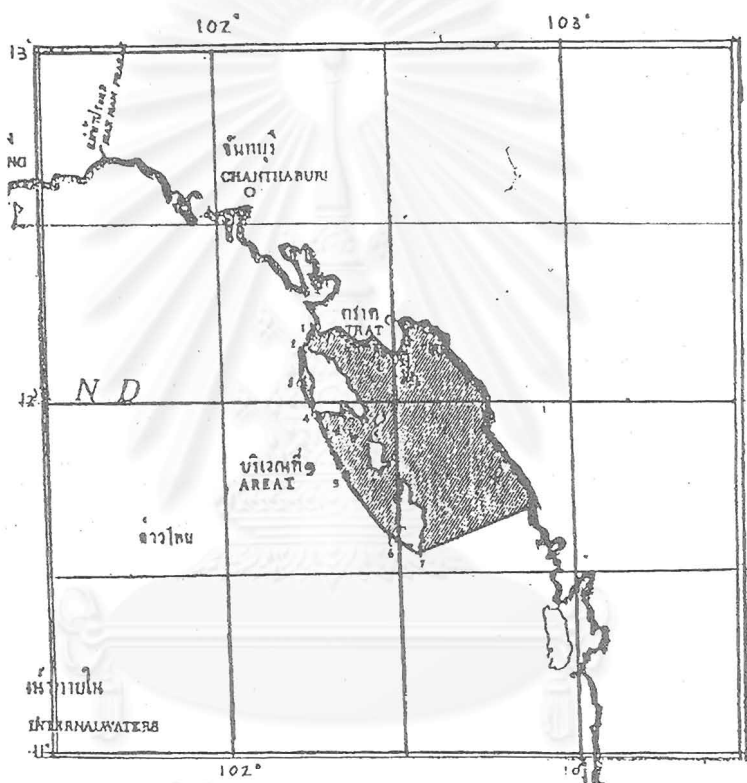
กับขอบเขตไหล่ทวีปของมาเลเซียแล้วก็เห็นควรให้มีการปรับปรุงใหม่ เพื่อความถูกต้องแม่นยำและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในอันที่จะนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ไทยมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น ต่อมา ก็ได้มีการประกาศเส้นฐานตรงเพิ่มอีก 3 บริเวณ ในวันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ.1970 (หลังจากการประกาศเส้นฐานตรงเส้นแรกในปีค.ศ.1959 ซึ่งเป็นระยะเวลาห่างกันประมาณ 11 ปี) ซึ่งเส้นฐานตรงทั้ง 3 บริเวณ ได้แก่¹⁸

(1) บริเวณฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย โดยมีเส้นฐานตรงเริ่มต้นที่แหลมลิงที่ละติจูด $12^{\circ}-12.3'$ เหนือ และลองจิจูด $102^{\circ}-16.7'$ ตะวันออก อ้อมทางด้านนอกของเกาะช้างน้อย หินراب หินลูกบาท เกาะรัง หินบางเบา เกาะกูด ซึ่งไปสิ้นสุดที่หลักเขตแดนไทย-กัมพูชา (ดังในแผนที่ 2.5)

(2) บริเวณฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย โดยมีเส้นฐานตรงเริ่มต้นที่แหลมใหญ่ที่ละติจูด $10^{\circ}-53.7'$ เหนือ และลองจิจูด $99^{\circ}-31.4'$ ตะวันออก อ้อมทางด้านนอกของเกาะร่านไก่ เกาะร่านเปิด เกาะไข่ เกาะจระเข้ หินหลักง่าม เกาะเต่า หินใบ เกาะกงธารเสด็จ เกาะพังน เกาะกงออก เกาะมัดหลัง เกาะสมุยหินอ่างวัง เกาะراب ซึ่งไปสิ้นสุดจุดสุดท้ายที่แหลมหน้าถ้ำที่ละติจูด $09^{\circ}-12.4'$ เหนือ และลองจิจูด $99^{\circ}-53.2'$ ตะวันออก (ดังในแผนที่ 2.6)

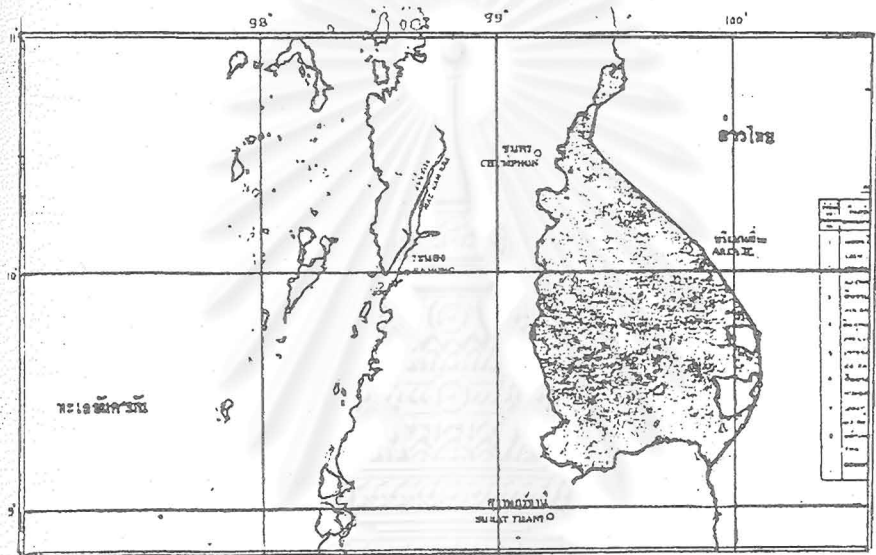
¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9, 11.

แผนที่ 2.5 แสดงเส้นฐานตรงบริเวณฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย

ที่มา : ถนอม เจริญลาภ, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย (เอกสารการวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2514), หน้า 10ข.

แผนที่ 2.6 แสดงเส้นฐานตรงบริเวณฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย

ที่มา : ถนอม เจริญลาภ, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย (เอกสารการวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2514), หน้า 10ข.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(3) บริเวณฝั่งทะเลอันดามัน โดยมีเส้นฐานตรงเริ่มต้นที่เกาะภูเก็ต ที่ละติจูด $07^{\circ}-46.5'$ เหนือ และลองจิจูด $98^{\circ}-17.5'$ ตะวันออก อ้อมด้านนอกของเกาะแก้วน้อย เกาะสี เกาะไม้ท่อน เกาะโก๋ เกาะปิตะนอก เกาะหมา เกาะสันเตาใหญ่ เกาะไหง เกาะกระดาน เกาะกวาง เกาะเบ็ง หินแบะ เกาะตุลย์ใหญ่ เกาะตาใบ เกาะอาข่า หินออสบอน เกาะตะรุเตา หินใบ เกาะโคยใหญ่ เกาะลิบา เกาะคูนิง เกาะปรัศมานา ซึ่งไปสิ้นสุดจุดสุดท้ายที่ปลายเส้นพรมแดนไทย - มาเลเซียตรงฝั่งทะเล (ดังในแผนที่ 2.7)

การประกาศเส้นฐานตรงเพิ่มเติม 3 บริเวณในอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ฝั่งตะวันตก และฝั่งทะเลอันดามันนั้น ก็เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตในระยะ 12 ไมล์ จากนั้นเมื่อกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตในระยะ 12 ไมล์ โดยอาศัยเส้นฐานตรงทั้ง 3 บริเวณดังกล่าวแล้ว ในลำดับต่อไปก็ได้มีการกำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยใหม่โดยใช้เส้นมัธยะ* ซึ่งจุดทุกจุดบนเส้นมัธยะจะมีระยะห่างเท่ากันจากจุดที่ไกลที่สุดของเส้นฐาน ประกอบกับอาศัยอิทธิพล (effect) ของเกาะโลซินบ้าง เล็กน้อย** ซึ่งเกาะโลซินนั้นเป็นเกาะเล็กๆ ในอ่าวไทย มีที่ตั้งโดยประมาณในระนาบเดียวกับจังหวัดสงขลา (ดังในแผนที่ 2.8) ดังนั้น จึงทำให้มีการ

* หมายถึง เส้นแบ่งครึ่งของรัฐที่มีฝั่งทะเลประชิดหรือตรงข้ามกัน สำหรับกรณีไทยกับมาเลเซียนี้ ถือได้ว่าเป็นรัฐที่มีฝั่งทะเลประชิดกัน โดยจะเป็นเส้นที่ตั้งฉากกับเส้นฐานซึ่งจุดทุกจุดจะมีระยะเท่ากัน จากจุดที่ไกลที่สุดบนฐานที่ใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตของรัฐดังกล่าว

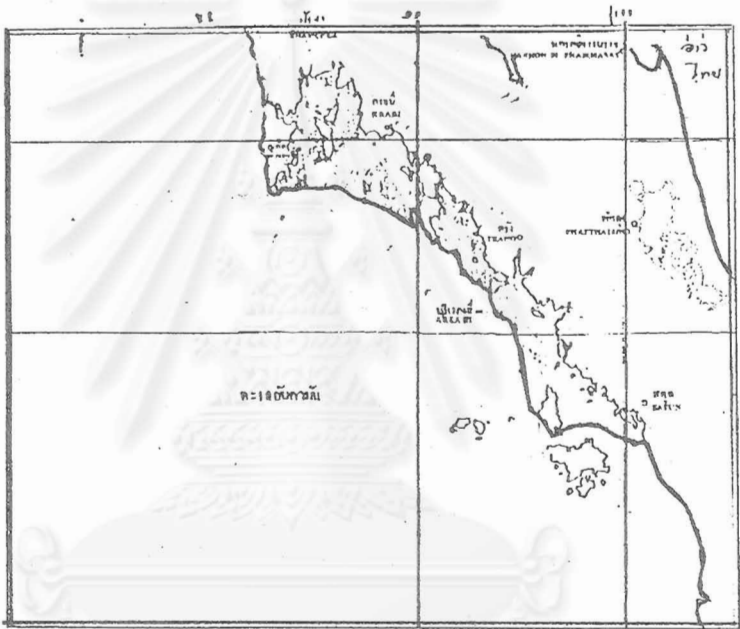
** โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการกำหนดเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีป ในถนอม เจริญลาภ, เทคนิคการกำหนดเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างประเทศ, (มกราคม 2539). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

จัดทำแผนที่ ป.2/2514 ป.3/2514, ป.4/2514 และป.5/2514 สิ้นสุดแล้วแต่กรณี
แนบท้ายประกาศเขตพื้นที่แปลงสำรวจปิโตรเลียมในทะเลบริเวณอ่าวไทยซึ่งได้
ปรากฏขึ้นมา ตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียมพ.ศ.2514 (ดังในแผนที่ 2.9
2.10 และ 2.11) ซึ่งออกโดยกรมทรัพยากรธรณี เมื่อวันที่ 7 กันยายน
ค.ศ.1971 แผนที่ทั้ง 5 ฉบับดังกล่าวถือเป็นฉบับปรับปรุงใหม่โดยอาศัยอิทธิพล
ของเกาะโลซินบ้าง ซึ่งแตกต่างจากแผนที่หมายเลข 68 A หรือแผนที่ ป. 1
ตรงที่แผนที่ทั้ง 2 ฉบับ มิได้ให้ความสำคัญแก่อิทธิพลของเกาะโลซินเลย
สำหรับแผนที่ทั้ง 5 ฉบับนี้มีการแบ่งครึ่งเส้นตรงที่ลากจากจุดชายฝั่งทะเล
ระหว่างไทยกับมาเลเซียไปยังปลายแหลมญวนของเวียดนามตอนใต้แล้วใช้
เส้นตรงนั้นเป็นเส้นสกัดขอบเขตไหล่ทวีปของไทยโดยประมาณส่งผลให้ไทยได้
เขตไหล่ทวีปเพิ่มขึ้นจากเดิม แม้ว่าแผนที่ทั้ง 5 ฉบับดังกล่าวยังมิได้มีการ
กำหนดพิกัดของแนวขอบเขตไหล่ทวีปไว้อย่างชัดเจน ซึ่งก็เหมือนกับแผนที่ 68
A และแผนที่ ป.1 รวมทั้งยังเป็นการอ้างกรรมสิทธิ์แต่เพียงฝ่ายเดียว
(unilateral claim) โดยที่ยังไม่ได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการอีกด้วย
เนื่องจากยังมิได้มีการเจรจาตกลงแบ่งเขตไหล่ทวีปกับมาเลเซีย แต่ต่อมาใน
วันที่ 18 พฤษภาคม ค.ศ.1973 หรือ พ.ศ.2516 ไทยก็ได้ประกาศเขตไหล่ทวีป
ทางด้านอ่าวไทยอย่างเป็นทางการ (ดังในแผนที่ 2.12)

ขณะที่มาเลเซีย ได้ร่วมลงนามเป็นภาคีสมาชิกรุ่นสัญญากรุงเจนีวา
ค.ศ.1958 ทั้ง 4 ฉบับเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ.1960¹⁹ ซึ่งก็เป็นช่วงเวลาเดียว

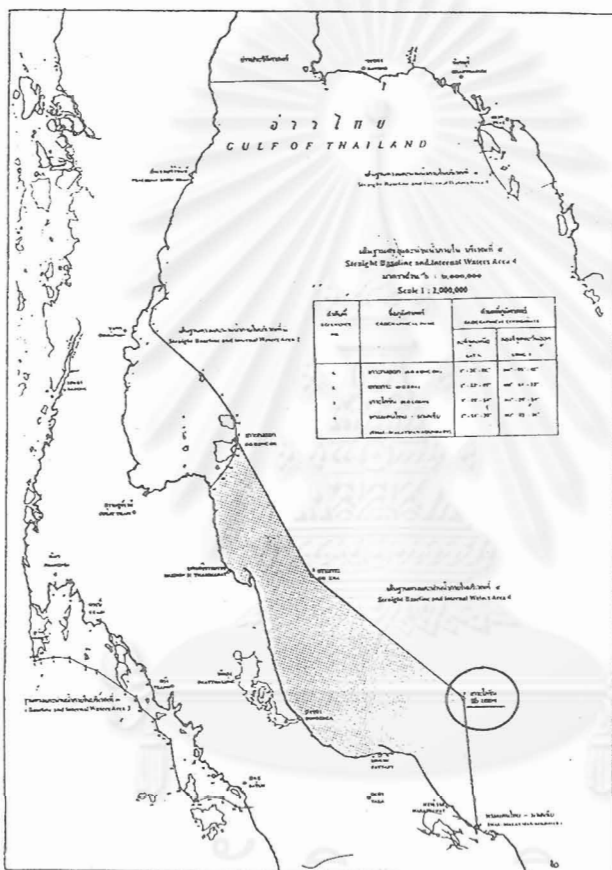
¹⁹ Haller Trost, *The Contest Maritime and Territorial Boundaries of Malaysia: An International Relation Law Perspectives* (British Library UK, Cataloguing in Publication Data, 1998), p. 7.

แผนที่ 2.7 แสดงเส้นฐานตรงบริเวณฝั่งทะเลอันดามัน

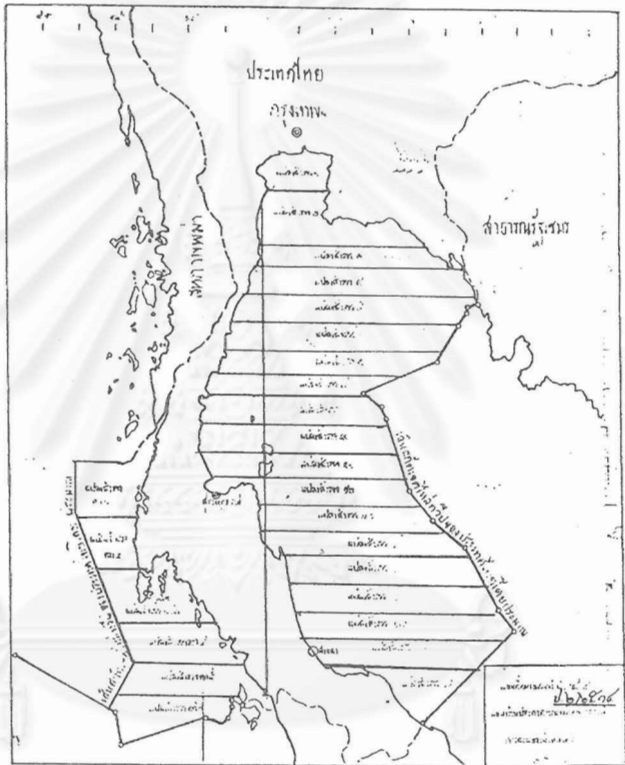
ที่มา : ถนอม เจริญลาภ, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย (เอกสารการวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2514), หน้า 10ง.

แผนที่ 2.8 แสดงที่ตั้งของเกาะโลซิน

ที่มา : ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา

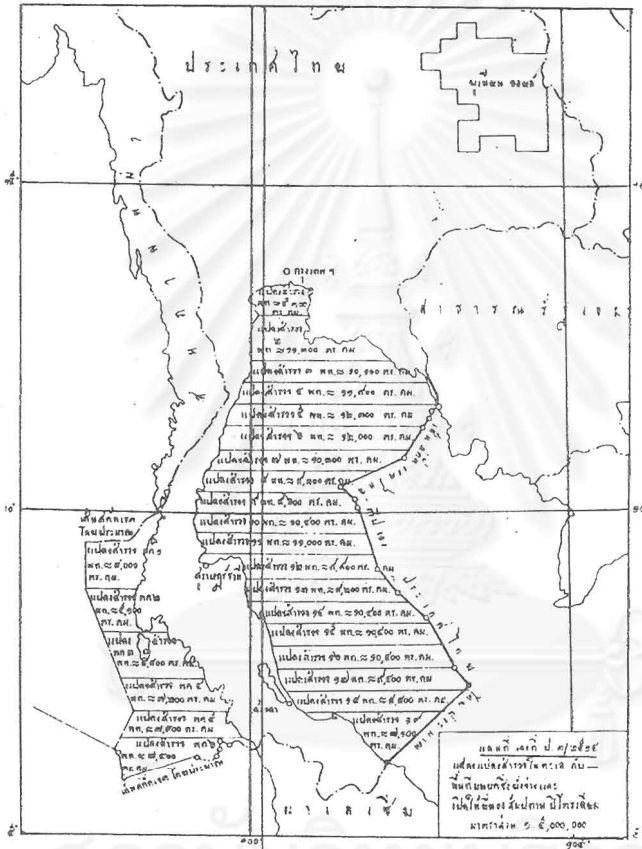
แผนที่ 2.9 แสดงแผนที่ฉบับป.2/2514

สถาบันวิทยบริการ

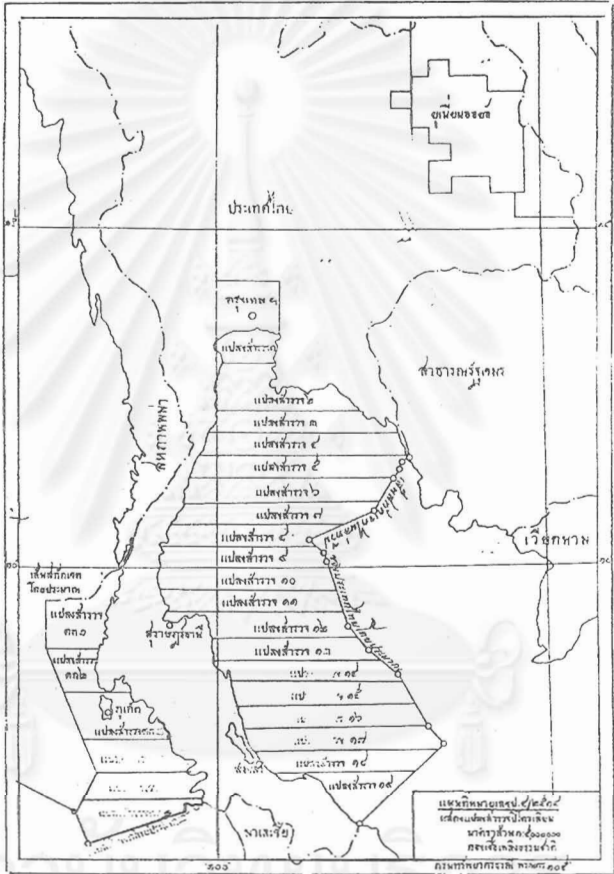
ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม (ได้รับความอนุเคราะห์จาก
คุณพิสุทธิ สุธัตน์ ณ ออยุธยา)

แผนที่ 2.10 แสดงแผนที่ฉบับ ป.3/2514

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม (ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณพิสุทธิ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา)

แผนที่ 2.11 แสดงแผนที่ฉบับ ป.4/2514

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม (ได้รับความอนุเคราะห์จาก
คุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา)

กับการที่สหรัฐอเมริกาค้นพบปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปบริเวณอ่าวเม็กซิโก ประกอบกับการค้นพบปิโตรเลียมของอินโดนีเซียในเขตไหล่ทวีป²⁰ และที่สำคัญในค.ศ. 1964 บริษัท Esso Exploration แห่งสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ยื่นหนังสือถึงรัฐบาลไทยในการขอสิทธิเข้าสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในทะเลในเขตไหล่ทวีปของไทยทั้งหมดในอ่าวไทยก็ได้ยื่นหนังสือถึงรัฐบาลมาเลเซียในการขอสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปของมาเลเซียส่วนที่ประชิดกับเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยเช่นเดียวกัน โดยได้แนบแผนที่สังเขปแสดงขอบเขตไหล่ทวีปของมาเลเซียในส่วนที่ประชิดติดกับเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทยมาด้วย สภาพการณ์ดังกล่าวจึงเป็นเงื่อนไขที่ส่งผลให้รัฐบาลมาเลเซียได้มีการพิจารณากำหนดเขตไหล่ทวีปส่วนที่ประชิดติดกับเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทย ตลอดจนได้มีการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมด้วยในเวลาต่อมา โดยเริ่มจากใน ค.ศ. 1966 มาเลเซียได้จัดทำพระราชบัญญัติไหล่ทวีป (The Continental Shelf Act)²¹ ขึ้น และอีก 2 ปีต่อมาคือในปี ค.ศ. 1968 เมื่อมาเลเซียพิจารณาแล้วเห็นว่าแนวสัปดาห์แดนไหล่ทวีปของไทยโดยประมาณในอ่าวไทยตามแผนที่ 68 A ไม่ได้ทำให้มาเลเซียต้องเสียเปรียบแต่อย่างใด มาเลเซียจึงได้ใช้ส่วนท้ายของแนวสัปดาห์แดนไหล่ทวีปของไทยโดยประมาณดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ โดยลากเส้นต่อลงไปทางใต้เพื่อกำหนดเขตแปลงสำรวจปิโตรเลียมในทะเลของมาเลเซียลักษณะดังกล่าวนี้เท่ากับแสดงให้เห็นว่ามาเลเซียได้กำหนดอธิปไตยของตนเหนือขอบเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยในส่วนที่ประชิดติดกับขอบเขตไหล่ทวีปของ

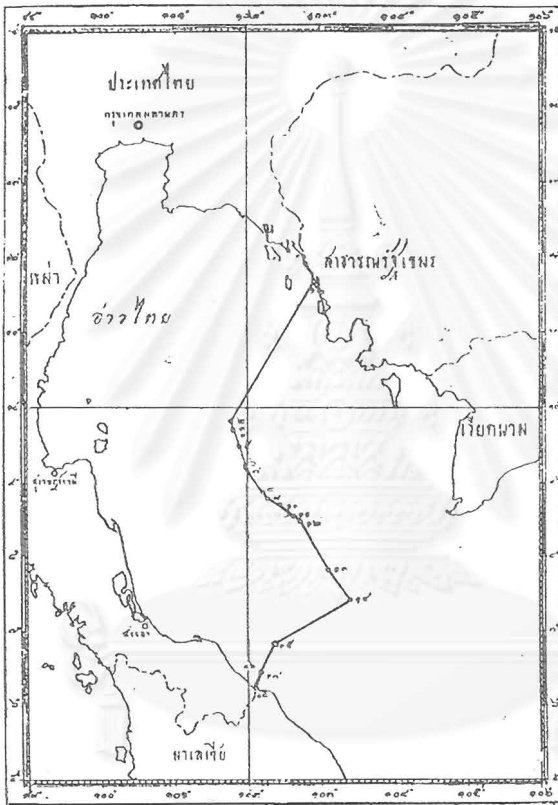
²⁰ พรชัย ด่านวิวัฒน์, "การวางท่อก๊าซจากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย," วารสารรพี 41 (2541), หน้า 54.

²¹ Trost, *op.cit.*, p. 13.

ไทยแล้ว ซึ่งอาจจะถือเป็นครั้งแรกเลยก็ได้ โดยเป็นการอ้างกรรมสิทธิ์แต่เพียงฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม ใน ค.ศ.1969 มาเลเซียได้มีการประกาศกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตเป็นระยะ 12 ไมล์ พร้อมกับการประกาศเส้นฐานในเดือนสิงหาคม (ดังในแผนที่ 2.13) โดยกำหนดไว้ใน The Emergency (Essential Powers) Ordinance No. 7 ซึ่งต่อมาในวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ.1979 มาเลเซียก็ได้มีการจัดพิมพ์แผนที่และทะเลอาณาเขตของประเทศตนอย่างเป็นทางการ (ดังในแผนที่ 2.14)

จะเห็นได้ว่า การกำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของไทยและมาเลเซียในอ่าวไทยนั้นเกิดขึ้นเพราะความต้องการปิโตรเลียมเป็นแรงผลักดันสำคัญ แม้ว่าการกำหนดอธิปไตยดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งของไทยจะคลาดเคลื่อน กล่าวคือ ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ.1967 ปรากฏตามแผนที่ 68A หรือแผนที่ ป.1 และครั้งที่ 2 เมื่อ ค.ศ.1971 ปรากฏตามแผนที่ ป.2/2514 ถึงแผนที่ ป.5 /2514 ซึ่งการกำหนดครั้งที่ 2 นี้ทำให้ไทยได้พื้นที่เขตไหล่ทวีปเพิ่มขึ้น ขณะที่มาเลเซียยังคงอาศัยประโยชน์ตามแผนที่ 68 A ของไทยอยู่ตลอดนั้นหมายความว่าทั้งสองฝ่ายพยายามให้ตนเองได้พื้นที่เขตไหล่ทวีปมากที่สุด เพราะตระหนักดีว่ายิ่งได้พื้นที่ในเขตไหล่ทวีปมากขึ้นเท่าใดก็ย่อมแสดงถึงบูรณภาพแบ่งดินแดน และที่สำคัญย่อมสามารถแสวงหาปิโตรเลียมได้มากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ การกำหนดอธิปไตยดังกล่าวยังเป็นการกระทำแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยที่มิได้มีการเจรจาตกลงให้อีกฝ่ายยอมรับอย่างเป็นทางการเลยสาเหตุเป็นเช่นนี้อาจเพราะเกรงว่าจะทำให้การดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในประเทศของตนประสบความล่าช้าออกไปอีก เนื่องจากหากเปิดการเจรจาตกลงระหว่างกันอย่างเป็นทางการจะต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนานจนกว่าต่างฝ่ายต่างจะมีจุดร่วมที่พอใจและยอมรับซึ่งกันและกันได้ ดังนั้น ไม่ทราบว่าจะ

แผนที่ 2.12 แสดงเขตไหล่ทวีปของไทยด้านอ่าวไทยตามประกาศใน พ.ศ.2514

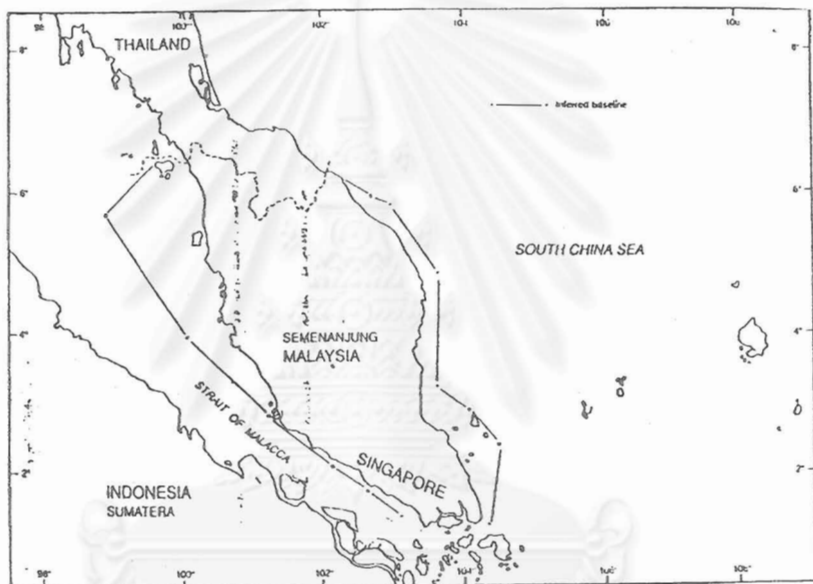
แผนที่แนวกว้างใกล้กับปรองประเทศไทยกับมาเลเซีย

สถาบันวิทยบริการ

ที่มา : จตุรงค์ ถิระวัฒน์, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย : ปัญหากฎหมายในทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประชาคมระหว่างประเทศ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 38.

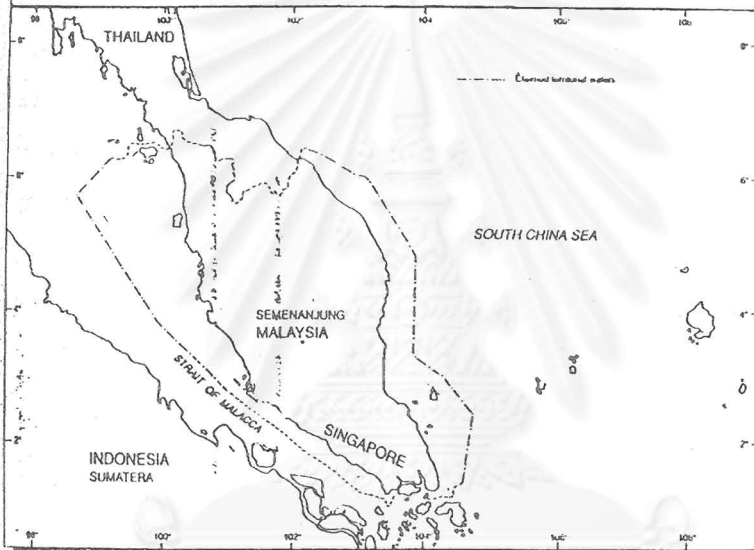
วิทยาลัย

แผนที่ 2.13 แสดงการประกาศเส้นฐานของมาเลเซีย

ที่มา : ปรับปรุงจาก JRV Prescott, *Maritime Jurisdiction in Southeast Asia: a commentary and map* (Kuala Lumpur: East-West Environment and Policy Institute Research Report No. 21981, Map), p. 24.

แผนที่ 2.14 แสดงทะเลอาณาเขตของมาเลเซีย

ที่มา : ปรับปรุงจาก JRV Prescott, Maritime Jurisdiction in Southeast Asia: a commentary and map (Kuala Lumpur: East-West Environment and Policy Institute Research Report No. 21981, Map), p. 24.

เป็นเมื่อไหร่ ซึ่งก็อาจจะทำให้เสียโอกาสและไม่ทันการณ์ เพราะขณะนั้นราคาน้ำมันโลกมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ

ประการที่สอง รัฐบาลไทยและมาเลเซียได้ให้สิทธิแก่บริษัทปิโตรเลียมเข้ามาดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปของตนในอ่าวไทย

ในกรณีของไทยนั้น ภายหลังจากที่กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้ประกาศเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ.1967 โดยมีแผนที่ 68 A (ซึ่งต่อมาก็คือแผนที่ ป.1) แนบท้าย เพื่อเชิญชวนบริษัทปิโตรเลียมต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทปิโตรเลียมขนาดใหญ่ทั้ง 7 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทเครือข่ายกัน (The Seven Sister) และบริษัทปิโตรเลียมขนาดกลางให้เข้ามาขอรับสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมทั้งบนบกและในทะเลบริเวณเขตไหล่ทวีปของอ่าวไทย ทั้งนี้ โดยให้ยึดถือตาม “หลักเกณฑ์การขอสำรวจและหรือผลิตปิโตรเลียม” เป็นหลักปฏิบัติที่ปรากฏว่ามีบริษัทปิโตรเลียมหลายรายแสดงความจำนงที่จะขอรับสิทธิดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด คือ 45 วันนับจากวันประกาศ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 14 บริษัท ดังต่อไปนี้²²

(1) บริษัท American Pacific Petroleum ขอในทะเล 2 แปลง (รวมทั้งขอบนบกด้วย)

(2) บริษัท Amco Thailand Petroleum ขอในทะเล 8 แปลง

(3) บริษัท Atlantic Richfield ขอในทะเล 4 แปลง

(4) บริษัท BP. Petroleum Development ขอในทะเล 12 แปลง

²² กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ, “หนังสือที่ พท.0601/6593 เรื่อง การพิจารณาอนุญาตให้สิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียม,” 18 กันยายน 2510, หน้า 1.

- (5) บริษัท Continental Oversea Oil ขอนทะเล 6 แปลง
- (6) บริษัท Esso Exploration ขอนทะเล 4 แปลง
- (7) บริษัท Frontier Petroleum ขอนทะเล 2 แปลง
- (8) บริษัท Gulf Oil Cooperation ขอนทะเล 4 แปลง

(รวมทั้งขอบนบก 1 แปลงด้วย)

- (9) บริษัท Mobil Petroleum ขอนทะเล 4 แปลง
- (10) บริษัท Ocean Science and Engineering ขอนทะเล 5 แปลง

- (11) บริษัท Tenneco Thailand ขอนทะเล 8 แปลง

(12) บริษัท Thai Asphalt Manufacturing ขอนทะเล 2 แปลง (รวมทั้งขอบนบก 2 แปลงด้วย)

- (13) บริษัท Thailand Petroleum ขอนทะเล 4 แปลง

(14) บริษัท Union Oil Company of Thailand ขอนทะเล 4 แปลง

บรรดา 14 บริษัทปิโตรเลียมดังกล่าวที่ได้ยื่นหนังสือแสดงความจำนงขอรับสิทธิสำรวจและหรือผลิตปิโตรเลียมนี้ เป็นบริษัทปิโตรเลียมชั้นนำของโลก และสาขาของบริษัทปิโตรเลียมชั้นนำของโลก 9 บริษัท กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติจึงได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการพิจารณาคำขอและหรือผลิตปิโตรเลียม” ขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

(1) ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ	เป็นประธานกรรมการ
(2) อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	เป็นกรรมการ
(3) รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	เป็นกรรมการ
(4) ผู้แทนกรมอัยการ	เป็นกรรมการ

- (5) ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและวางแผน เป็นกรรมการ
- (6) เศรษฐกรพิเศษ สำนักวิชาการและวางแผน เป็นกรรมการ
- (7) หัวหน้ากองสัมปทาน กรมทรัพยากรธรณี เป็นเลขานุการ

คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้จัดประชุมถึง 9 ครั้งในการพิจารณาหนังสือยื่นความจำนงขอรับการสำรวจและหรือผลิตปิโตรเลียมของบริษัทปิโตรเลียมทั้ง 14 บริษัท โดยได้ยึดถือการพิจารณาตาม “หลักเกณฑ์การขออนุญาตสำรวจและหรือผลิตปิโตรเลียม” ที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ถือเป็นหลักปฏิบัติ ในการนี้คณะกรรมการได้พิจารณาแยกเป็น 3 รอบ โดยในรอบแรกได้พิจารณาโดยกำหนดคุณสมบัติที่บริษัทผู้ยื่นขอ ต้องมีไว้เป็นหลักเกณฑ์ขั้นต่ำ 2 ประการ คือ

- 1) บริษัทผู้ยื่นขอหรือบริษัทใหญ่ในเครือของตน ต้องมีทุนจดทะเบียนที่ได้ชำระแล้วรวมกับเงินสำรองและกำไรสะสมไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท
- 2) บริษัทผู้ยื่นขอ ต้องมี ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการปิโตรเลียม ภายหลังการพิจารณาในรอบแรก มีบริษัทที่ไม่ผ่านการคัดเลือก 3 ราย คือ²³

1) บริษัท Frontier Petroleum มีได้แสดงหลักฐานทางการเงินต่อคณะกรรมการว่ามีทุนจดทะเบียนที่ได้ชำระแล้ว รวมกับเงินสำรองและกำไรสะสมเกินกว่าสิบล้านบาท

2) บริษัท Ocean Science and Engineering มีได้เสนอโครงการทำงานตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในการยื่นคำขอ

²³ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ, “หนังสือที่ พก.0601/6593 เรื่อง การพิจารณาอนุญาตให้สิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียม,” 18 กันยายน 2510, หน้า 2-4.

3) บริษัท Thailand Petroleum เป็นบริษัทที่ยังมิได้จัดตั้งขึ้นให้ถูกต้องตามกฎหมายในขณะที่ยื่นคำขอ

ในรอบที่สองนั้นมี 3 บริษัทที่ระบุชื่อไว้ในคำขอของตน ในลักษณะที่ไม่ยอมรับเงื่อนไขบางประการของหลักเกณฑ์ ฯ ดังนั้น คณะกรรมการจึงได้คัด 3 บริษัทดังกล่าวออกไป ซึ่งได้แก่

1) บริษัท Atlantic Richfield ระบุชื่อแม้ว่าสัญญาที่จะทำกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติต้องเป็นสัญญาที่บริษัทรับได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อที่เกี่ยวกับการคิดคำนวณมูลค่าของปิโตรเลียมที่ผลิตได้สำหรับการประเมินภาษีเงินได้

2) บริษัท Esso Exploration ระบุชื่อแม้ว่า หากนำข้อกำหนดเกี่ยวกับการคำนวณเงินได้ที่ต้องเสียภาษีสำหรับน้ำมันดิบ ซึ่งส่งออกนอกประเทศตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ ฯ มาใช้บริษัทอาจจำต้องยื่นพิจารณาหนังสือยื่นคำขอของตนฉบับนี้อีกครั้งหนึ่ง

3) บริษัท Mobil Petroleum ระบุชื่อแม้ว่า ข้อกำหนดในสัญญาปิโตรเลียมควรให้ประโยชน์แก่บริษัทไม่น้อยกว่าที่บริษัทเคยได้รับจากประเทศอื่น

สำหรับในรอบที่สาม คณะกรรมการได้พิจารณาให้คะแนนผู้ยื่นขอแต่ละรายตามคุณสมบัติต่อไปนี้

- 1) มีโครงการสำรวจและวางเงินที่จะใช้ตามโครงการ
- 2) มีความสามารถในการผลิตปิโตรเลียม
- 3) มีความสามารถในการจำหน่ายน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติที่จะผลิตได้ในประเทศไทย

- 4) เป็นบริษัทที่เชื่อถือได้
- 5) ระยะเวลาของงานสั้น
- 6) เป็นบริษัทคนไทย
- 7) เสนอผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษให้แก่รัฐบาล

จากคุณสมบัติดังกล่าวทำให้มีอีก 2 บริษัทที่ถูกคัดออก เนื่องจากได้คะแนนรวมต่ำกว่าร้อยละ 60 คือ

1) บริษัท American Pacific Petroleum ได้คะแนนรวมร้อยละ 58.95 สำหรับแปลงสำรวจในทะเล และได้คะแนนรวมร้อยละ 37.58 สำหรับแปลงสำรวจบนบก

2) บริษัท Thai Asphalt Manufacturing ได้คะแนนรวมร้อยละ 42.37 สำหรับแปลงสำรวจในทะเล และได้คะแนนรวมร้อยละ 37.57 สำหรับแปลงสำรวจบนบก

ดังนั้น บริษัทที่เหลือ 6 บริษัท จึงเป็นบริษัทที่ผ่านการคัดเลือก เนื่องจากมีคะแนนรวมเกินกว่าร้อยละ 60 โดยเรียงตามคะแนนสูงไปหาต่ำ ซึ่งมีรายนามต่อไปนี้

1) บริษัท Gulf Oil Cooperation ซึ่งเป็นบริษัทปิโตรเลียมใหญ่เป็นอันดับห้าของโลก ได้คะแนนรวมร้อยละ 93.59 สำหรับแปลงสำรวจในทะเล ได้แปลงสำรวจหมายเลข 7, 8 และ 9

2) บริษัท Tenneco Thailand ซึ่งเป็นสาขาของบริษัท Tenneco ที่มีเงินได้ประจำปีสูงเป็นอันดับที่สิบห้า ในบรรดาบริษัทปิโตรเลียมทั่วโลก ได้คะแนนรวมร้อยละ 81.79 สำหรับแปลงสำรวจในทะเล ได้แปลงสำรวจหมายเลข 1, 2, 14 และ 15

3) บริษัท BP Petroleum Development ซึ่งเป็นสาขาของบริษัท The British Petroleum ที่เป็นบริษัทปิโตรเลียมใหญ่เป็นอันดับที่เก้าของโลก ได้คะแนนรวมร้อยละ 79.70 สำหรับแปลงสำรวจในทะเลได้แปลงสำรวจหมายเลข 3, 4, 16 และ 17

4) บริษัท Union Oil of Thailand ซึ่งเป็นสาขาของบริษัท Union Oil of California ที่เป็นบริษัทปิโตรเลียมใหญ่เป็นอันดับที่สิบสามของโลก ได้คะแนนรวมร้อยละ 71.16 สำหรับแปลงสำรวจในทะเล ได้แปลงสำรวจหมายเลข 12 และ 13

5) บริษัท Continental Overseas Oil ซึ่งเป็นบริษัทปิโตรเลียมใหญ่เป็นอันดับที่สิบของโลก ได้คะแนนรวมร้อยละ 70.95 สำหรับแปลงสำรวจในทะเล ได้แปลงสำรวจหมายเลข 10 และ 11

6) บริษัท Amoco Thailand Petroleum ซึ่งเป็นสาขาของบริษัท Standard Oil (Indiana) ที่เป็นบริษัทปิโตรเลียมใหญ่เป็นอันดับที่เจ็ดของโลก ได้คะแนนรวมร้อยละ 68.70 สำหรับแปลงสำรวจในทะเล ได้แปลงสำรวจหมายเลข 5 และ 6

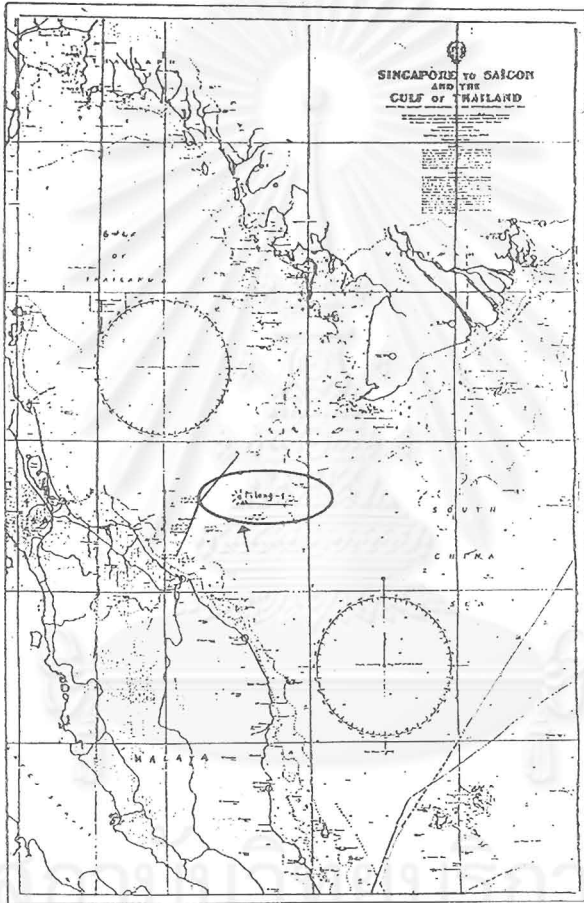
และในเวลาต่อมากระทรวงพัฒนาการแห่งชาติก็ได้ประกาศรายนามบริษัททั้ง 6 บริษัทดังกล่าวให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน เพื่อให้บริษัทเหล่านี้ดำเนินการทำสัญญาปิโตรเลียมกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติต่อไป อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าแปลงสำรวจในทะเลหมายเลข 18 และ 19 ซึ่งเป็นแปลงที่อยู่ทางตอนใต้ติดกับมาเลเซียกลับไม่มีบริษัทปิโตรเลียมใดยื่นคำขอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริษัทน้ำมันหลายบริษัทมีเครือข่ายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้า (trading information) ระหว่างกัน กล่าวคือ เมื่อบริษัท Esso ได้สิทธิสำรวจจากรัฐบาลมาเลเซียในพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ประชิดติดกับไทยใน ค.ศ.1968 จากนั้นก็ได้ทำการเจาะสำรวจหลุม Pilong-1 ขึ้น ที่พิกัดละติจูด

7° - 12' - 10" เหนือ และลองจิจูด 103° - 05' - 00" ตะวันออก (ดังในแผนที่ 2.15) ซึ่งพบก๊าซธรรมชาติที่มีความดันสูงมากเป็นพิเศษ แต่ขณะนั้น ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่มีได้เป็นที่ต้องการของนานาประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับน้ำมัน (แม้ว่าก๊าซธรรมชาติจะให้ค่าความร้อนเท่ากับน้ำมัน มีราคาต่ำกว่าน้ำมันและไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางมลภาวะก็ตาม) เนื่องจากมีข้อจำกัดตรงที่ไม่สามารถนำมาใช้กับรถยนต์หรือเครื่องบินได้ในทันที ต้องผ่านกระบวนการแยกก๊าซซึ่งต้องลงทุนสูงมากเสียก่อน อีกทั้ง การขนส่งก๊าซธรรมชาติเพื่อนำมาใช้ก็ค่อนข้างลำบาก เพราะต้องมีการวางท่อก๊าซในการขนส่ง ดังนั้น เมื่อผลการเจาะสำรวจของบริษัท Esso ในพื้นที่ดังกล่าวพบก๊าซธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ มิใช่ น้ำมัน จึงมีการให้ข้อมูลนี้กับบริษัทปิโตรเลียมอื่นๆ เพราะบริษัทปิโตรเลียมเหล่านี้ดำเนินธุรกิจในลักษณะของเครือข่าย มิใช่คู่แข่งกัน ผลที่ตามจึงทำให้บริษัทปิโตรเลียมอื่นๆ ไม่สนใจที่จะขอสิทธิสำรวจจากรัฐบาลไทยในแปลงสำรวจที่ 18 และ 19 เนื่องจากเชื่อว่า พื้นที่ในสองแปลงดังกล่าวซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับพื้นที่ที่บริษัท Esso เคยเจาะสำรวจพบก๊าซธรรมชาติ ก็คงจะมีการค้นพบก๊าซธรรมชาติเช่นเดียวกัน²⁴

ภายหลังจากที่บริษัทปิโตรเลียมทั้ง 6 บริษัทดังกล่าวได้ทำสัญญาปิโตรเลียมกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ แต่ละบริษัทก็เตรียมความพร้อมที่จะเริ่มงานสำรวจปิโตรเลียมอย่างไม่ชักช้า โดยได้ทำการสำรวจทั้งทางด้าน

²⁴ สัมภาษณ์ พิสุทธิ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา, อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี, 23 มิถุนายน

แผนที่ 2.15 แสดงที่ตั้งหลุม Pilong-1 โดยประมาณ ในอ่าวไทย

ที่มา : ปรับปรุงจาก แผนที่แนบท้ายบันทึกความตกลงระหว่างไทยกับมาเลเซีย เรื่องเขตไหล่ทวีปครั้งที่ 2 ค.ศ. 1978 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

ธรณีวิทยาและด้านธรณีฟิสิกส์* (อนึ่ง เมื่อได้มีการปรับปรุงการจัดทำแผนที่ในการแสดงขอบเขตแปลงสำรวจปิโตรเลียมใหม่คือ แผนที่ ป.2/2514, ป.3/2514, ป.4/2514 และ 5/2514 ก็ได้ให้แก่ละบริษัทที่ได้รับสิทธิยึดถือตามแผนที่ดังกล่าว) ดังจะเห็นได้ในบางบริษัทต่อไปนี้

(1) บริษัท Tenneco ซึ่งได้ลงนามเป็นรายแรกกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1968 ก็ได้ทำการสำรวจทางด้านธรณีฟิสิกส์วัดความไหวสะเทือนในแปลงสำรวจปิโตรเลียมที่ตนได้รับสัมปทาน (หลังจากที่พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 หรือ ค.ศ.1971 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน ค.ศ.1971 ก็ได้ทำให้บริษัท Tenneco ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมเลขที่ 5/2515/9 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม ค.ศ.1972) และได้ดำเนินการเจาะสำรวจพบน้ำมัน 1 หลุม

(2) บริษัท Continental Oil ซึ่งได้ลงนามในสัญญาปิโตรเลียมเมื่อต้นเดือนเมษายน ค.ศ.1968 (ได้รับสัมปทานปิโตรเลียมเลขที่ 1/2515/5 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ.1972) โดยได้รับสัมปทานในแปลงสำรวจที่ 10 บริษัท Continental Oil ถือเป็นรายแรกที่ได้เจาะหลุมสำรวจปิโตรเลียม ซึ่งให้ชื่อว่า "หลุมสุราษฎร์-1" เริ่มเจาะเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ.1971 เจาะลึกประมาณ 2,935 เมตร แม้ว่าจะไม่พบร่องรอยของน้ำมันดิบหรือก๊าซธรรมชาติในปริมาณเชิงพาณิชย์ก็ตาม แต่พบร่องรอยทางธรณีวิทยาที่มีโอกาสจะพบน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยต่อไปในอนาคต

* หมายถึง ขั้นตอนในการสำรวจปิโตรเลียม ซึ่งมีทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการสำรวจทางด้านธรณีวิทยา 2) ขั้นตอนการสำรวจทางด้านธรณีฟิสิกส์ และ 3) ขั้นตอนการเจาะสำรวจ (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน "การสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ถ่านหิน และหินน้ำมันในประเทศไทยกองเชื้อเพลิงธรรมชาติ," เอกสารของกองเชื้อเพลิงธรรมชาติ, หน้า 3-5). (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

(3) บริษัท Union Oil Thailand ซึ่งได้ลงนามในสัญญาปิโตรเลียม เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน ค.ศ.1968 ได้ทำการเจาะหลุมสำรวจเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม ค.ศ.1972 ซึ่งเป็นหลุมสำรวจหมายเลข 12-1 อยู่ห่างจากอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ประมาณ 150 กิโลเมตร ดำเนินการเจาะแล้วเสร็จ ในวันที่ 29 มกราคม ในปีถัดมา และจากการทดสอบพบว่าหลุมสำรวจหมายเลข 12-1 นี้ เจาะพบก๊าซธรรมชาติในอัตราไหลวันละ 30.5 ล้านลูกบาศก์ฟุต และพบก๊าซธรรมชาติเหลว (NLG) ในอัตราไหลวันละ 4,377 บาร์เรล นับได้ว่าเป็นบริษัทรายแรกที่เจาะพบก๊าซธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลวในอัตราไหลที่สูง และต่อมาในค.ศ.1975 บริษัท Union Oil Thailand (ซึ่งในระยะหลังเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท Unocal Thailand และได้รวมหุ้นกับบริษัทญี่ปุ่นชื่อ South East Asia Petroleum - SEAPC) ก็ได้ดำเนินการเจาะหลุมสำรวจปิโตรเลียมอีก 5 หลุม เพื่อค้นหาน้ำมันดิบแต่ไม่พบในอัตราไหลที่น่าสนใจ อย่างไรก็ตามในค.ศ.1976 ได้กลับมาเจาะหลุมสำรวจหมายเลขที่ 12 - 5 และ 12 - 6 ซึ่งเป็นโครงสร้างเดียวกับหลุมสำรวจหมายเลขที่ 12 - 1 ผลปรากฏว่า ในหลุมที่ 12 - 5 มีอัตราการไหลของก๊าซธรรมชาติวันละ 60.7 ล้านลูกบาศก์ฟุต และหลุมที่ 12 - 6 มีอัตราการไหลของก๊าซธรรมชาติวันละ 26.8 ล้านลูกบาศก์ฟุต นับได้ว่าเป็นการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติเชิงพาณิชย์เป็นแหล่งแรกในประเทศไทย โดยครอบคลุมหลุมสำรวจหมายเลขที่ 12 - 1, 12 - 5 และ 12 - 6 ซึ่งแหล่งก๊าซธรรมชาติหลุมดังกล่าวได้รับการตั้งชื่อว่า "แหล่งเอราวัณ" รวมทั้งได้ดำเนินการเจาะสำรวจในแปลงสำรวจที่ 13 ซึ่งปริมาณก๊าซธรรมชาติจาก 4 หลุม คือหลุมที่ 12 - 1, 12 - 5, 12 - 6 และ 13 จะมีประมาณ 1 ล้านฟุต ปริมาณก๊าซธรรมชาติจำนวนนี้ถ้านำไปใช้ในอัตรารวันละ 150 ลูกบาศก์ฟุตจะใช้

ได้ถึงประมาณ 20 ปี²⁵ ตลอดจนได้ดำเนินการเจาะสำรวจในแปลงสำรวจที่ 10 ซึ่งอยู่ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราชไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 202 กิโลเมตร พบว่ามีก๊าซธรรมชาติปริมาณปานกลาง คือ มีก๊าซธรรมชาติประมาณ 19 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และก๊าซธรรมชาติเหลวประมาณ 697 บาร์เรลต่อวัน

(4) บริษัท British Petroleum หรือ BP ซึ่งได้สิทธิในแปลงสำรวจที่ 16 และ 17 ได้ดำเนินการเจาะสำรวจเมื่อวันที่ 26 มีนาคม ค.ศ. 1976 โดยเริ่มเจาะหลุมสำรวจหมายเลข 17 - B - 1 ที่พิกัดละติจูด $7^{\circ} 25' 57.65''$ เหนือ และลองจิจูดที่ $102^{\circ} - 49' - 24.080''$ ตะวันออก และได้ดำเนินการเจาะแล้วเสร็จในวันที่ 29 สิงหาคม ในปีเดียวกัน การเจาะสำรวจได้ความลึกประมาณ 10,010 ฟุต ปรากฏว่าพบก๊าซธรรมชาติซึ่งมีคุณภาพและปริมาณระดับรองลงมาจากเชิงพาณิชย์ (Sub - Commercial)²⁶

อย่างไรก็ดี สำหรับแปลงสำรวจที่ 18 และ 19 แม้ว่าในระยะแรกของการประกาศเชิญชวนของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ค.ศ.1967 จะยังไม่มีบริษัทใดยื่นคำขอรับสิทธิในการเข้ามาดำเนินการสำรวจทั้ง 2 แปลงดังกล่าว แต่ต่อมาในค.ศ.1972 ภายหลังจากที่บริษัท Union Oil ได้มีการเจาะสำรวจและค้นพบก๊าซธรรมชาติในแปลงสำรวจของตน และที่สำคัญการค้นพบก๊าซธรรมชาติดังกล่าวทำให้รัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญในการที่จะพัฒนาก๊าซธรรมชาติมาใช้ประโยชน์เป็นอย่างมาก จะเห็นได้จาก รัฐบาลไทยได้เจรจาหรือกับบริษัท Union Oil ถึงขั้นตอนในการที่จะนำก๊าซธรรมชาติขึ้นมาใช้

²⁵ “การขุดเจาะน้ำมันในอ่าวไทยและทะเลอันดามัน,” สยามจดหมายเหตุ 25 (17 - 23 มิถุนายน 2519), หน้า 605-606.

²⁶ สัมภาษณ์ พิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา, อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี, 20 มิถุนายน 2544.

ตลอดจนได้มีการพูดถึงราคาซื้อและขายก๊าซธรรมชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้กับประเทศไทยนอกเหนือจากน้ำมันที่โดยส่วนใหญ่แล้วยังต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ ซึ่งก็มีแนวโน้มที่จะมีราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะขณะนั้นกำลังเริ่มที่จะเข้าสู่การเกิดวิกฤตการณ์พลังงานครั้งที่ 1 ในค.ศ.1973 ดังนั้นจึงทำให้บริษัท Triton Oil แห่งสหรัฐอเมริกา เล็งเห็นว่าเมื่อรัฐบาลไทยให้ความสำคัญต่อก๊าซธรรมชาติเช่นนี้ ทางบริษัทฯ ก็น่าจะเข้ามาลงทุนเจาะสำรวจก๊าซธรรมชาติเพื่อสนองความต้องการของประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งตลาดใหญ่ที่จะรองรับได้ จึงยื่นคำขอสิทธิจากรัฐบาลไทยเพื่อเข้าดำเนินการสำรวจปิโตรเลียมในแปลงสำรวจที่ 18 และ 19 ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปของไทยที่คาดว่าจะมีการค้นพบก๊าซธรรมชาติอย่างแน่นอน เพราะเป็นพื้นที่ที่เชื่อมติดกับพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปของมาเลเซียก่อนหน้านี้ในค.ศ.1968 บริษัท Esso ได้มีการเจาะสำรวจพื้นที่ดังกล่าวแล้วพบก๊าซธรรมชาติในปริมาณเชิงพาณิชย์ ซึ่งรัฐบาลไทยก็ตกลงเห็นสมควรให้สิทธิดังกล่าวแก่บริษัท Triton Oil เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม ค.ศ.1972 หลังจากนั้นบริษัท Triton Oil ได้ทำการสำรวจปิโตรเลียมแล้วกำหนดหลุมเจาะสำรวจหมายเลขที่ 18 - C - 1 A ขึ้นมา แล้วเริ่มเจาะเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ.1975 ซึ่งได้ดำเนินการเจาะแล้วเสร็จในวันที่ 16 มิถุนายน ค.ศ.1975 เจาะได้ลึกประมาณ 2,590 เมตร แต่พบว่าเป็นหลุมแห้ง ไม่มีปริมาณในเชิงพาณิชย์ และต่อมาได้เจาะสำรวจในแปลงที่ 19 ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปที่ใกล้ชิดติดกับมาเลเซียที่สุด ก็ปรากฏว่าพบก๊าซธรรมชาติในเชิงพาณิชย์²⁷

กล่าวได้ว่า นับตั้งแต่ ค.ศ.1971 (ซึ่งเป็นปีแรกที่มีการออกพระราชบัญญัติปิโตรเลียมของไทยฉบับแรก พ.ศ.2514) จนกระทั่งถึงค.ศ.1977

²⁷ เรื่องเดียวกัน.

ประเทศไทยได้ให้สิทธิสัมปทานแก่บริษัทปิโตรเลียมดำเนินการเจาะสำรวจเขตไหล่ทวีปของตนในบริเวณอ่าวไทยไปแล้วทั้งสิ้น 36 หลุม ได้ความลึกทั้งหมด 314,227 ฟุต เฉลี่ยความลึก 8,728.5 ฟุต/หลุม โดยในช่วงระยะเวลา 5 ปีแรกจนกระทั่งถึงเดือนมิถุนายน ค.ศ.1976 นั้น บริษัทผู้รับสัมปทานทั้งหลายได้ทำการขุดเจาะไป 32 หลุม โดยพบน้ำมันและก๊าซธรรมชาติรวมทั้งสิ้น 10 หลุม เป็นน้ำมันดิบ 4 หลุม พบโดยบริษัท Tenneco, Amoco, Union Oil และ Thailand Gulf Oil บริษัทละ 1 หลุม เป็นก๊าซธรรมชาติ 6 หลุม พบโดยบริษัท Union Oil 5 หลุม (หลุมที่ 5 มีชื่อว่า "หลุมปลาทอง") และบริษัท BP 1 หลุม ต่อมา ในช่วงปีหลังบริษัท Amoco ได้เจาะสำรวจในแปลงสำรวจที่ 6 และ 15 พบน้ำมันทั้ง 2 หลุม ส่วนบริษัท Texas ได้เจาะสำรวจพบก๊าซธรรมชาติแห้งและเหลว 2 หลุม ในแปลงสำรวจที่ 15 และ 16 ซึ่งพบว่าปริมาณสำรองก๊าซธรรมชาติประมาณ 5 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต สามารถนำมาใช้ได้นาน 27 ปี

ขณะที่มาเลเซีย ได้ยึดถือตามแผนที่ 68 A ของไทยซึ่งประกาศโดยกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติลงวันที่ 21 มิถุนายน ค.ศ.1967 โดยได้ลากเส้นต่อลงมาทางใต้เพื่อกำหนดเขตไหล่ทวีปโดยประมาณในอันที่จะนำไปสู่การกำหนดแปลงสำรวจปิโตรเลียมของตนในทะเลอ่าวไทยเพื่อให้สิทธิแก่บริษัทปิโตรเลียมเข้ามาดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมเช่นเดียวกัน ซึ่งในวันที่ 16 เมษายน ค.ศ. 1968 รัฐบาลมาเลเซียก็ได้ให้สิทธิดังกล่าวแก่บริษัท Esso Exploration²⁸ เข้าดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในอ่าวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตไหล่ทวีปส่วนที่ประชิดติดกับไทย ซึ่งปรากฏว่ามีกร

²⁸ Group Public Affairs Department, Petronas. *The Petroleum Industry in Malaysia* (Malaysia: Petronas, 1988), p. 35.

เจาะสำรวจที่หลุม Pilong-1 ที่พิกัดละติจูด $7^{\circ} - 12' - 10''$ เหนือ และลองจิจูด $103^{\circ} 05' 00''$ ตะวันออก โดยได้ค้นพบก๊าซธรรมชาติที่มีความดันสูงมากเป็นพิเศษ แต่ในขณะนั้นบริษัท Esso และรัฐบาลมาเลเซียให้ความสำคัญกับน้ำมันมากกว่า จึงมิได้ให้ความสนใจในการพัฒนาก๊าซธรรมชาติจากหลุม Pilong-1 มาใช้ประโยชน์

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งสองประการในข้างต้น จะเห็นได้ว่าภายหลังจากที่ไทยและมาเลเซียได้กำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของตนในอ่าวไทยต่างฝ่ายต่างก็ได้ให้สิทธิสัมปทานแก่บริษัทปิโตรเลียมเข้ามาดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่เขตไหล่ทวีปของตน แต่ความยุ่งยากก็ได้ปรากฏขึ้นเนื่องจากการกำหนดอธิปไตยดังกล่าวของทั้งสองฝ่ายเป็นการอ้างกรรมสิทธิ์แต่เพียงฝ่ายเดียว โดยที่แต่ละฝ่ายยังมีได้มีการเจรจาตกลงระหว่างกันให้เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการเลย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อฝ่ายไทยได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการกำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของตนในอ่าวไทยใหม่ตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องแน่นอนและการพิจารณาที่ชัดเจนรอบคอบขึ้นโดยคณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีป นั่นคือ ได้มีการประกาศเส้นฐานเพิ่มขึ้น 3 บริเวณแล้วลากเส้นมีระยะจากเส้นฐาน ประกอบกับได้อาศัยอิทธิพลของเกาะโลซินบ้างเล็กน้อย โดยได้มีการจัดทำเป็นแผนที่ ป. 2/2514, ป. 3/2514, ป. 4/2514 และ ป. 5/2514 ขึ้นมาใช้แทนแผนที่เดิม คือ แผนที่ 68 A หรือ แผนที่ ป.1 ซึ่งเป็นแผนที่ฉบับแรกที่พบว่ามีความคลาดเคลื่อนซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการจัดทำอยู่ในภาวะที่รีบร้อนอันเนื่องมาจากแรงกระตุ้นของบริษัทปิโตรเลียมที่ต้องการจะเข้ามาสำรวจปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปของไทยในอ่าวไทย อีกทั้งเป็นจังหวะที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกก็ถีบตัวสูงขึ้น จึงยิ่งเป็นการเพิ่มแรงกระตุ้นมากขึ้นให้ไทยต้องเร่งกำหนดอธิปไตยเหนือเขต

ไหล่ทวีปของตนในอ่าวไทยเพื่อออกแปลงสำรวจปิโตรเลียม ในอันที่จะให้บริษัทปิโตรเลียมเข้ามาสำรวจและผลิตปิโตรเลียมได้อย่างไม่ชักช้า ประกอบกับคณะทำงานที่จัดทำก็อาจจะยังไม่มี ความชำนาญและประสบการณ์เพียงพอ เนื่องจากเป็นครั้งแรก สำหรับแผนที่ฉบับปรับปรุงทั้ง 5 ฉบับดังกล่าวนี้ทำให้ไทยได้เขตไหล่ทวีปเพิ่มขึ้นโดยกินเข้าไปในพื้นที่เขตไหล่ทวีปของมาเลเซียที่ยังคงอ้างสิทธิตามแผนที่เดิม 65A ซึ่งเป็นแผนที่ของไทย ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียขึ้นในอ่าวไทย หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่เขตไหล่ทวีปของไทยและมาเลเซียทับซ้อนกันขึ้นในอ่าวไทย เนื่องมาจากการที่ต่างฝ่ายต่างยึดถือแผนที่คนละฉบับโดยคำนึงถึงผลได้ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากที่สุด โดยที่ไทยได้เปลี่ยนมายึดถือตามแผนที่ ป.2/2514 จนถึง แผนที่ ป.5/2514 ซึ่งทำให้ไทยได้เขตไหล่ทวีปเพิ่มขึ้น ขณะที่มาเลเซียยังคงยึดถือตามแผนที่ 68 A หรือ แผนที่ป.1 ฉบับแรกของไทยเพราะไม่ทำให้ตนเองต้องเสียประโยชน์ โดยพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนกันระหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยนั้น รัฐบาลไทยได้ให้สิทธิสัมปทานแก่บริษัท Triton Oil เมื่อปีค.ศ.1972 ส่วนรัฐบาลมาเลเซียได้ให้สิทธิสัมปทานแก่บริษัท Esso ตั้งแต่ปีค.ศ.1968 (ภายหลังต่อมาบริษัท Esso ได้โอนสิทธิสัมปทานแก่บริษัท Petronas ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันแห่งชาติของมาเลเซีย) ดังนั้น จึงเท่ากับว่ารัฐบาลไทยและมาเลเซียได้ให้สิทธิสัมปทานแก่บริษัทปิโตรเลียมที่ตนอนุมัติเข้ามาดำเนินการสำรวจปิโตรเลียมในพื้นที่เดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้เห็นควรให้บริษัทปิโตรเลียมหยุดดำเนินการไว้ชั่วคราว เพื่อรอการเจรจาตกลงแก้ไขปัญหาระหว่างกันอย่างเป็นทางการเสียก่อน โดยรัฐบาลไทยได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 เมษายน ค.ศ.1975 ให้บริษัทปิโตรเลียมที่ตนอนุมัติให้ดำเนินการสำรวจหยุดดำเนินการไว้ชั่วคราว รวมทั้งให้บริษัทปิโตรเลียมในพื้นที่เขตไหล่ทวีปส่วนที่ติดกับ

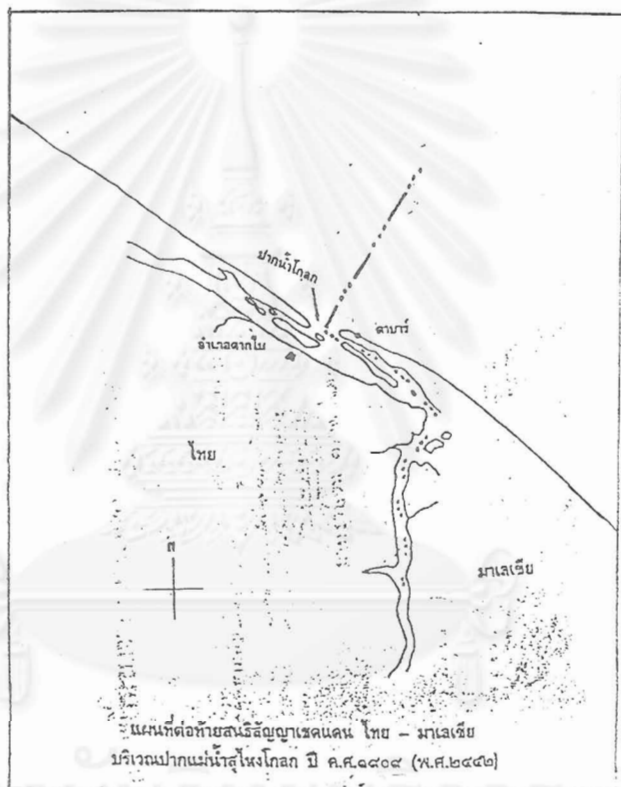
ประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ที่คาดว่าจะอยู่ในพื้นที่เขตโล่ทวีปทับซ้อนด้วย หยุดดำเนินการเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะเกรงว่าอาจจะเกิดข้อขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นได้ในอนาคตระหว่างรัฐกับรัฐ รัฐกับเอกชน หรือเอกชนกับเอกชน ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ย่อมแน่นอนว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาปิโตรเลียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นที่ต้องการของประเทศไทยอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าการเกิดปัญหาพื้นที่เขตโล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียนั้น นอกเหนือจากเป็นเพราะการอ้างกรรมสิทธิ์แต่เพียงฝ่ายเดียวของแต่ละฝ่ายดังที่ได้อธิบายมาแล้วนั้น ยังเป็นผลสืบเนื่องเบื้องต้นมาจากการที่ไทยและมาเลเซียยังไม่ได้มีการเจรจาตกลงระหว่างกันเกี่ยวกับการกำหนดเส้นพรมแดนเพื่อแบ่งเขตแดนทางทะเลทางด้านอ่าวไทยให้เป็นที่แน่ชัดตั้งแต่แรกเริ่ม แต่ยังคงยึดถือตามสนธิสัญญาเกี่ยวกับเส้นพรมแดนระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ ณ วันที่ 10 มีนาคม ร.ศ. 127 หรือ ค.ศ. 1909 (ดังในแผนที่ 2.16) ซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาจากลัทธิจักรวรรดินิยมที่ให้ความสำคัญเฉพาะการกำหนดเส้นพรมแดนเพื่อแบ่งเขตแดนบนบกเท่านั้น โดยมิได้มีความมุ่งหมายที่จะกำหนดเส้นพรมแดนเพื่อแบ่งเขตแดนทางทะเลเลย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสำคัญและประโยชน์ของทะเลในช่วงขณะนั้นยังไม่มาก มีเพียงแค่การเดินเรือและการประมงเล็กน้อย อีกทั้ง กฎหมายทะเลระหว่างประเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการก็ยังมีได้เกิดขึ้น จะมีก็แต่กฎจารีตประเพณีกว้างๆ ที่ยึดถือปฏิบัติต่อกันมาเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ 2.16 แสดงเส้นพรมแดนทางทะเลทางด้านอ่าวไทยระหว่างไทยกับมาเลเซีย ตามสนธิสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงอังกฤษ ค.ศ.1909

ที่มา : ถนอม เจริญลาภ, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย (เอกสารการวิจัย โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2514), หน้า 10 ง.

บทที่ 3

การแก้ไขปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่าง ไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทย

ปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทย ได้ปรากฏอย่างชัดเจนนับตั้งแต่ปีค.ศ.1971 ซึ่งพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนกันดังกล่าว ไทยและมาเลเซียต่างก็ให้สิทธิแก่บริษัทปิโตรเลียมที่ตนอนุญาตเข้ามาดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม แต่ในที่สุดทั้งไทยและมาเลเซียก็ได้ให้บริษัทปิโตรเลียมที่ได้รับสิทธิหยุดดำเนินการสำรวจไว้ชั่วคราวก่อน ดังที่กล่าวอย่างละเอียดแล้วในบทที่ 2 เนื่องจากทั้งสองประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายไทย ดังจะเห็นได้จาก การที่ไทยจัดตั้งคณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีปขึ้นมาตั้งแต่ค.ศ.1969 โดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งเพื่อเตรียมไว้ล่วงหน้าในอันที่จะทำหน้าที่ดำเนินการเจรจากับมาเลเซียรวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในอันที่จะนำมาซึ่งการจัดทำความตกลงระหว่างประเทศเพื่อแบ่งเขตไหล่ทวีปให้เป็นที่แน่นอน แต่เนื่องจากการจะแก้ไขปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียได้อย่างแท้จริงนั้นจะต้องย้อนกลับไปพิจารณาแก้ไขที่ปัญหาเขตแดนทางทะเลหรือทะเลอาณาเขตระหว่างไทยกับมาเลเซียด้านอ่าวไทยด้วยซึ่งยังมีได้มีการเจรจาตกลงกันให้เป็นที่แน่นอน การที่จะต้องย้อนกลับไปพิจารณาแก้ไขที่ปัญหาเขตแดนทางทะเลด้วยนั้น ก็เพราะเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปของรัฐที่มีชายแดนประชิดติดกันจะต้องเริ่มต้นจากจุดนอก

สุดที่แบ่งทะเลอาณาเขตออกไปในทะเลหลวง¹ ดังนั้น การจะแก้ไขปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียได้ จึงต้องแก้ไขที่ปัญหาเขตแดนทางทะเลด้านอ่าวไทยควบคู่กันไป ทั้งนี้โดยอาศัยการเจรจา (negotiation) ระหว่างไทยกับมาเลเซียในเบื้องต้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยในลำดับแรกจะให้ได้มาซึ่งการแบ่งเขต (delimitation) ระหว่างกันอย่างชัดเจน และถ้าหากไม่ประสบความสำเร็จก็จะอาศัยวิธีการอื่นเป็นลำดับต่อไป ดังจะได้กล่าวอธิบายอย่างละเอียดต่อไปนี้

การแบ่งเขต (Delimitation)

1) การเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทยกับมาเลเซียทางด้านอ่าวไทยครั้งที่ 1 (ระหว่างวันที่ 4-6 กันยายน ค.ศ.1972)

สืบเนื่องมาจากในราวต้นเดือนกันยายน ค.ศ.1971 มาเลเซียได้ทาบทามไทยให้มาเจรจาท้าความตกลงร่วมสามฝ่าย คือ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ในปัญหาที่ยังค้างค้ำเมื่อครั้งการเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย บริเวณตอนเหนือของช่องแคบมะละกา ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเทพฯ ในระหว่างวันที่ 13-15 ตุลาคม ค.ศ.1970 ทั้งนี้เพื่อจะได้ลงนามในความตกลงการแบ่งเขตไหล่ทวีปทางด้านตะวันตกหรือบริเวณช่องแคบมะละกาตอนเหนือให้เป็นที่ยอมรับ และในโอกาสเดียวกันมาเลเซียก็จะขอเปิดการเจรจาท้าความตกลงแบ่งเขตไหล่ทวีปทางด้านตะวันออกหรือบริเวณอ่าวไทยระหว่างไทยกับมาเลเซียด้วย ดังนั้น กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติจึง

¹ ถนอม เจริญลาภ, อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย (เอกสารการวิจัยโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2514), หน้า 4.

ได้ขออนุมัติจากรัฐบาลแต่งตั้งคณะผู้แทนไทยจำนวน 11 ท่านเพื่อเดินทางไปเจรจาตามคำเชิญของรัฐบาลมาเลเซียที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ในระหว่างวันที่ 19-23 กันยายน ค.ศ.1971 ซึ่งประกอบด้วย²

- (1) นายพจน์ สารสิน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เป็นหัวหน้าคณะ ฯ
- (2) นายวิชา เศรษฐบุตร
ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เป็นรองหัวหน้าคณะ ฯ
- (3) นายสมภพ โทตระกิตย์
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (4) พลเรือโทying ศรีหังส์
เจ้ากรมอุทกศาสตร์
- (5) นายสุพจน์ เพียรสุนทร
รักษาการอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
- (6) นายปรีดา กรรณสูต
อธิบดีกรมประมง
- (7) นายสมาน บุราวาศ
รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
- (8) พันเอกบัลลังค์ ขมะสุนทร
นายทหารฝ่ายเทคนิค กรมแผนที่ทหาร
- (9) หัวหน้ากองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
กรมการเมือง

² สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี “หนังสือที่ สร. 0403/13681 เรื่อง การเจรจาแบ่ง

เขตโล่ทวีประหว่างประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย,” 16 กันยายน 2514.

(10) หัวหน้ากองสนธิสัญญา

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

(11) นายสุจินดา ยงสุนทร

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย เป็นเลขานุการคณะผู้แทน ฯ

สำหรับกำหนดการในการเดินทางไปเจรจาครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ *ระยะที่ 1* เจรจาสองฝ่ายระหว่างไทยกับมาเลเซียเพื่อกำหนดและปรับเส้นแบ่งเขตทะเลอาณาเขตทางด้านตะวันตก *ระยะที่ 2* ประชุมสามฝ่ายระหว่างไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย เพื่อพิจารณาและลงนามในความตกลงแบ่งเขตไหลทวิประหว่งประเทศทั้งสามในตอนเหนือของช่องแคบมะละกา และ *ระยะที่ 3* เจรจาสองฝ่ายระหว่างไทยกับมาเลเซียเพื่อกำหนดเส้นแบ่งเขตทะเลอาณาเขตทางด้านตะวันออกหรือบริเวณอ่าวไทยต่อจากปากแม่น้ำโกลก

หลังจากเสร็จภารกิจสองระยะแรกแล้วคณะผู้แทนของรัฐบาลไทยดังกล่าวก็ได้หารือกับคณะผู้แทนของรัฐบาลมาเลเซียเกี่ยวกับข้อเรียกร้องของไทยที่จะขอแก้ไขเส้นแบ่งเขตแดนบริเวณปากแม่น้ำโกลก โดยพยายามให้เหตุผลตามความเป็นจริงว่าสภาพภูมิศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ปากแม่น้ำโกลกได้เปลี่ยนเส้นทางตัดสั้นทรายแล้วออกมุ่งตรงสู่ทะเล ทำให้ไทยถูกปิดทางออกสู่ทะเล ก่อให้เกิดความเสียหายเปรียบต่อไทย ดังนั้น จึงควรร่นจุดสุดท้ายของเส้นเขตแดนลงมาอีกประมาณ 4 กิโลเมตร โดยให้มาอยู่ที่กึ่งกลางแนวน้ำลึกที่ปากแม่น้ำโกลกบรรจบกับทะเลเปิด และจากนั้นไทยก็จะขอลากเส้นแบ่งทะเลอาณาเขตและไหลทวิไปออกไปจากจุดที่กำหนดใหม่นี้ โดยอาศัยหลักการของเส้นมัธยะกับชายฝั่งทั่วไป³ ผลปรากฏว่าการหารือในชั้นของการ

³ กนอม เจริญสาภ, อ้างแล้ว, หน้า 25.

ทบาทามนี้ไม่บรรลุความสำเร็จ มาเลเซียไม่มีท่าทีที่จะผ่อนปรนหรือยอมรับต่อข้อเรียกร้องของไทยเลย และยังคงยืนยันกรานที่จะให้เป็นไปตามการแบ่งเส้นเขตแดนของสนธิสัญญา ค.ศ. 1909 เหมือนเดิม การไม่บรรลุความสำเร็จในข้อเรียกร้องดังกล่าว อาจเป็นเพราะมาเลเซียเกรงว่าจะเสียศักดิ์ศรีของการเป็นประเทศเจ้าภาพ รวมทั้งก็ดูจะเป็นการเสียเงินกันไป หากยอมไทย เพราะเป็นเพียงการเจรจาในชั้นทบาทาม ซึ่งอาจจะถูกมองได้ว่า “มาเลเซียอ่อนข้อต่อไทย” นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะไทยเองก็เกรงว่าการที่จะตั้งหรือแย้งกราวเพื่อให้มาเลเซียยอมตามก็อาจจะเป็นการทำที่บีบคั้นเงินไป ซึ่งยอมจะส่งผลกระทบต่อสัมพันธ์ไมตรีอันดีระหว่างสองประเทศ

อย่างไรก็ตาม ไทยมิได้ลดความพยายามยังคงยืนยันในข้อเรียกร้องเดิม โดยได้นำข้อเรียกร้องดังกล่าวกลับมาทบาทวนอีกครั้งเพื่อรอการเจรจากับมาเลเซียในครั้งต่อไปอย่างเป็นทางการ ซึ่งในที่สุดการเจรจาอย่างเป็นทางการเต็มรูปแบบครั้งที่ 1 ก็ได้เกิดขึ้นในระหว่างวันที่ 4-6 กันยายน ค.ศ. 1972 ซึ่งเป็นปีถัดมาที่กรุงเทพฯ

การเจรจาในครั้งที่ 1 นี้ คณะผู้แทนของรัฐบาลไทยมีจำนวน 15 ท่าน ส่วนคณะผู้แทนของรัฐบาลมาเลเซียมีจำนวน 9 ท่าน⁴ โดยฝ่ายมาเลเซียได้เสนอข้อผ่อนปรนตั้งแต่แรกเริ่มของการเจรจา คือ⁵

1) มาเลเซียยินยอมเลื่อนจุดสุดท้ายของพรมแดนจากที่กำหนดไว้เดิมมาเป็นจุดกึ่งกลางแนวน้ำลึกตรงปากแม่น้ำสุโงโกลกบรรจบทะเลเปิด

⁴โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ค, หน้า 237.

⁵เรื่องเดียวกัน.

2) เส้นแบ่งน่านน้ำอาณาเขตซึ่งกว้าง 12 ไมล์ทะเล จะเริ่ม ณ จุดสุดท้ายที่กำหนดใหม่นี้ โดยใช้ทฤษฎีเส้นมัธยะและใช้ขอบฝั่งทั่วไปเป็นฐาน

3) เส้นแบ่งไหล่ทวีปนอกทะเลอาณาเขตให้ถือจุดพรมแดนเดิมเป็นฐานออกและมัธยะกับฝั่งทั่วไป

คณะผู้แทนไทยได้นำข้อผ่อนปรนของมาเลเซียดังกล่าวมาพิจารณา ก็พบว่า เป็นไปตามข้อเรียกร้องของไทยเมื่อครั้งการเจรจาชั้นทาบทามที่ผ่านมา เสียเป็นส่วนใหญ่ จะมีแตกต่างก็ในเรื่องเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปบ้าง (แต่เนื่องจากขอบฝั่งบริเวณนี้มีลักษณะโค้ง ผลที่ออกมาจึงไม่แตกต่างในเรื่องเนื้อที่มากนัก) ซึ่งตามข้อผ่อนปรนของมาเลเซียดังกล่าว จะทำให้ไทยได้ทะเลอาณาเขตเพิ่มขึ้นจากเดิม 96 ตารางกิโลเมตร โดยเริ่มต้นกำหนดจุดพิกัดที่ละติจูด $6^{\circ} 14.5'$ เหนือ และ ลองจิจูด $102^{\circ} 05.6'$ ตะวันออกและจากจุดนี้ก็ลากเป็นเส้นตรงไปยังที่พิกัดละติจูด $6^{\circ} 27.5'$ เหนือ และลองจิจูด $102^{\circ} 10.0'$ ตะวันออก เส้นที่ลากทั้งหมดมีความยาว 13.5 ไมล์ทะเล (ดังในแผนที่ 3.1) ซึ่งทำให้เรือประมงไทยสามารถเดินเรือออกทะเลจากแม่น้ำสุโขงไกลได้ถึงนั้น ไทยจึงยอมตามข้อผ่อนปรนของมาเลเซียดังกล่าว ผลของการเจรจาในครั้งนี้จึงปรากฏออกมาด้วยการบรรลุความสำเร็จเป็นที่พอใจของทั้งสองประเทศ โดยสามารถแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลทางด้านอ่าวไทยระหว่างไทยกับมาเลเซียด้วยการตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเลให้เป็นที่ยอมรับร่วมกัน

อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์, ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับมาเลเซีย (ค.ศ.1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 34.

อย่างเป็นทางการได้ และที่สำคัญสามารถแก้ไขปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างกัน โดยสามารถแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างกันในบางส่วนได้สำเร็จอีกด้วย กล่าวคือ ได้มีการลากเส้นจากจุดสุดท้ายของเส้นแบ่งทะเลอาณาเขตที่พิกัดละติจูด $6^{\circ} 27.5'$ เหนือ และลองจิจูด $102^{\circ} 10.0'$ ตะวันออกขึ้นไปอีกเป็นระยะทาง 0.5 ไมล์ จนถึงแนวเส้นที่ลากจากจุดกึ่งกลางปากแม่น้ำกลองเดิมตามที่เป็นอยู่ในอดีต (ดังในแผนที่ 3.2) และลากต่อออกไปตามหลักเส้นมัธยะทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นระยะทาง 25.5 ไมล์ ที่พิกัดละติจูด $6^{\circ} 50.0'$ เหนือ และลองจิจูด $102^{\circ} 21.2'$ ตะวันออก รวมทั้ง ยังได้มีการขีดเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงขึ้นไปทางทิศเหนือเล็กน้อยทั้งค้ำไว้และมีการลงนามกำกับระหว่างหัวหน้าคณะผู้แทนเอาไว้วด้วย (ดังในแผนที่ 3.3) ซึ่งเส้นตรงนี้เป็นการอาศัยอิทธิพลของเกาะโลซินร้อยละ 100 ในการกำหนดเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีป การเจรจาตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเล และเขตไหล่ทวีปบางส่วนระหว่างไทย-มาเลเซียด้านอ่าวไทยที่บรรลุความสำเร็จดังกล่าวนี้ได้มีการจัดทำเป็นบันทึกความเข้าใจระหว่างกัน (Memorandum of Understanding on The Delimitation of The Continental Shelf Boundary in The Gulf of Thailand in The South China Sea between The Kingdom of Thailand and Malaysia) อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร และแนบท้ายด้วยแผนที่ทะเล British Admiralty Chart No. 3961 แล้วลงนามกำกับบนแผนที่ทะเลฉบับดังกล่าวโดยหัวหน้าคณะผู้แทนไทย และมาเลเซียเมื่อวันที่ 6 กันยายน ค.ศ.1972⁷ เพื่อเป็นหลักฐานในการยอมรับร่วมกัน

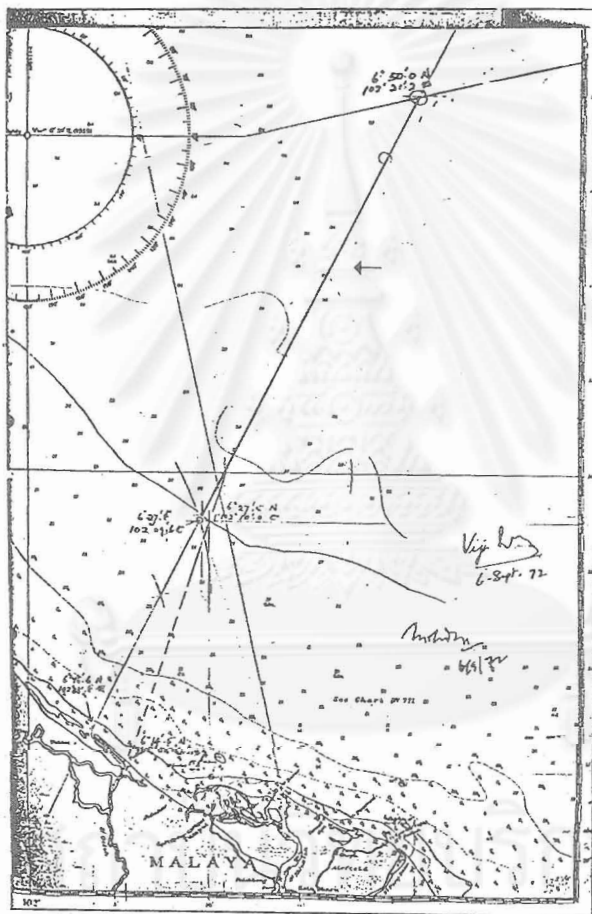
⁷ โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ง, หน้า 243.

แผนที่ 3.1 แสดงการแบ่งทะเลอาณาเขตทางด้านอ่าวไทยระหว่างไทยกับ
มาเลเซีย ค.ศ.1972

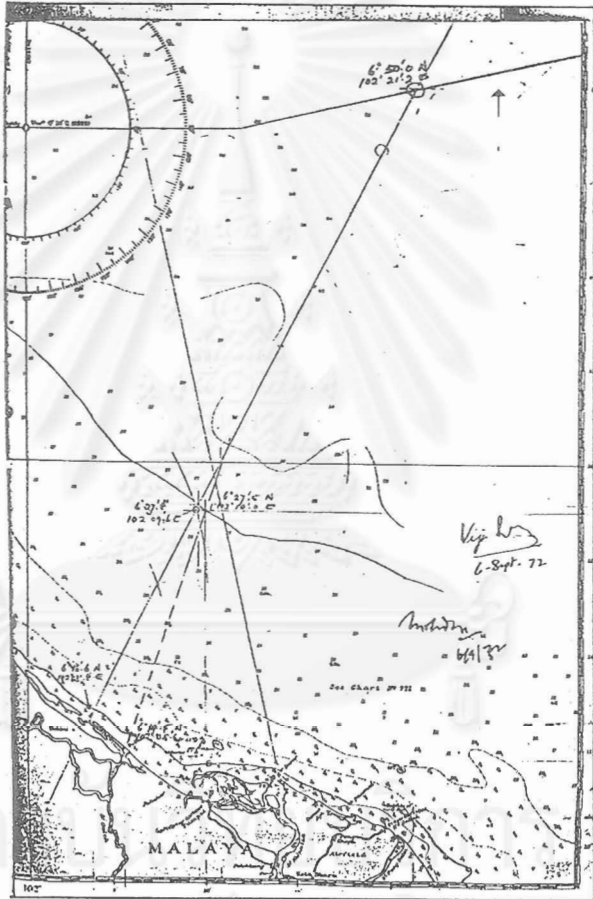
ที่มา : อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์, ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับมาเลเซีย (ค.ศ. 1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 86.

แผนที่ 3.2 แสดงการแบ่งเขตไหล่ทวีปบางส่วนด้านอ่าวไทยระหว่างไทยกับ
มาเลเซีย ค.ศ.1972

ที่มา : ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ ออยุธยา

แผนที่ 3.3 แสดงการลากเส้นทึงค้ำงต่อจากเส้นแบ่งเขตไหล่ทวีปส่วนที่ตกลง
กันได้โน ค.ศ.1972

ที่มา : ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ ออยุธยา

สำหรับเหตุผลประการสำคัญที่ทำให้การเจรจาตกลงแบ่งเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับมาเลเซียทางด้านอ่าวไทย และการเจรจาตกลงแบ่งเขตไหล่ทวีปบางส่วนระหว่างไทยกับมาเลเซียครั้งที่ 1 ประสบความสำเร็จนั้น ก็เนื่องด้วยมาเลเซียได้ลดท่าทีและยอมผ่อนปรนจากจุดยืนเดิม โดยแทบจะยอมตามข้อเรียกร้องของไทยเกือบทั้งหมด ซึ่งแม้ว่าจะทำให้ไทยได้ทะเลอาณาเขตเพิ่มขึ้นจากเดิม รวมทั้งส่งผลให้ไทยได้พื้นที่ในเขตไหล่ทวีปเพิ่มขึ้นด้วยก็ตาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมาเลเซียคงตระหนักดีว่าการยึดมั่นในจุดยืนเดิมโดยแข็งขันไม่ผ่อนปรนนั้นย่อมจะนำมาซึ่งผลกระทบในทางลบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียซึ่งเป็นสิ่งที่มาเลเซียไม่ยากให้เกิดขึ้น เพราะขณะนั้นมาเลเซียยังต้องพึ่งพาอาศัยไทยหลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการกวาดล้างพรรคคอมมิวนิสต์มาลายา (พคม.) ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลมาเลเซียให้ความสำคัญอย่างมาก จะเห็นได้ว่า แผนพัฒนาประเทศของมาเลเซียในระหว่างปี.ศ.1971-1975 ได้กำหนดค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศและความมั่นคงภายในไว้ถึง 2,200,000,000 มาเลเซียดอลลาร์ เนื่องจากเป็นปัญหาที่สั่นคลอนเสถียรภาพความมั่นคงของมาเลเซียมาโดยตลอด ซึ่งในระยะหลัง พคม.ได้ขยายบทบาทและความรุนแรงเพื่อท้าทายรัฐบาลมาเลเซียตามแนวชายแดนทางบกระหว่างกัน ดังจะเห็นได้จาก ในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1971 พคม. ได้ลอบซุ่มโจมตีกำลังทหารของรัฐบาล 2 - 3 ครั้ง และการค้นพบค่ายคอมมิวนิสต์มากขึ้นใกล้เมืองอิโปห์ ซึ่งเป็นเมืองที่อยู่ในบริเวณชายแดนไทยกับมาเลเซีย⁸ นอกจากนี้ ยังอาจเป็นผลมาจากความได้เปรียบของคณะผู้แทนไทยซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้โดยเริ่มจาก คุณวิชา เศรษฐบุตร

⁸Keesing's Contemporary Archives (October 16-23, 1971),

ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติในฐานะหัวหน้าคณะฯ ท่านเป็นนักธรณีวิทยาที่มีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างมาก ในอดีตเคยดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี นอกจากนี้ ยังมีคุณสมาน บุราวาศ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ในฐานะผู้แทนจากกรมทรัพยากรธรณี ซึ่งท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและทุ่มเทกำลังสติปัญญาเป็นอย่างมากให้การแบ่งเขตไหลทวิปของไทยกับมาเลเซีย รวมทั้งกับประเทศใกล้เคียงอีกด้วย⁹ อนึ่ง เป็นที่สังเกตได้ว่าคณะผู้แทนของไทยดังกล่าวนอกจากจะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ยังมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการเจรจา ไม่ว่าจะเป็นจากกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ (กรมทรัพยากรธรณี) กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) กระทรวงกลาโหม (กรมแผนที่ทหารและกรมอุทกศาสตร์) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นเจ้าของเรื่อง เพราะแม้ว่าจะเจรจากันในเรื่องการแบ่งเขตไหลทวิป ซึ่งจะดูเสมือนว่าเป็นความรับผิดชอบหลักของกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหม แต่เนื่องจากเขตไหลทวิปเป็นแหล่งกำเนิดที่สำคัญของปิโตรเลียม โดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องปิโตรเลียมขณะนั้นก็คือ กรมทรัพยากรธรณี (การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยยังไม่ได้ถูกจัดตั้งขึ้น) ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ดังนั้น จึงทำให้ตำแหน่งหัวหน้าคณะผู้แทนเป็นของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ เพราะการเจรจาในเรื่องการแบ่งเขตไหลทวิปดังกล่าวจะต้องคำนึงปิโตรเลียมซึ่งอยู่ภายใต้เขตไหลทวิปเป็นประการสำคัญ ขณะเดียวกันก็ควบคู่ไปกับการคำนึงถึงในด้านกฎหมาย แผนที่ และเทคนิคทางทะเลด้วย

⁹ บันทึกการเขียน (อย่างไม่เป็นทางการ) ของคุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา, 10 มิถุนายน 2544.

ส่วนคณะผู้แทนของมาเลเซียนั้นจะเป็นผู้แทนในด้านกฎหมาย แผนที่ และการต่างประเทศเสียเป็นส่วนใหญ่ มิได้มีผู้แทนจากหน่วยงานทางด้านธรณีวิทยา และปิโตรเลียมเป็นการเฉพาะเลย ฉะนั้น จึงอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ การเจรจาครั้งนี้ประสบความสำเร็จในลักษณะที่เป็นการเอื้อประโยชน์และสร้างความพอใจให้แก่ฝ่ายไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งดังจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการขีดเส้นไปทางตะวันออกเฉียงขึ้นไปทางเหนือหิ้งค้ำเอาไว้โดยลงนามกำกับสำหรับการแบ่งเขตไหล่ทวีปส่วนที่เหลือในการเจรจาครั้งต่อไป

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการเจรจาครั้งที่ 1 ในค.ศ.1972 ไทยก็มีความกระตือรือร้นที่จะให้มีการเจรจาครั้งที่ 2 อย่างไม่รอช้า เพราะต้องการให้การแบ่งเขตไหล่ทวีปในส่วนที่เหลือเสร็จสิ้นโดยเร็ว ซึ่งนั่นก็หมายความว่าทำให้ปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างไทยกับมาเลเซียดังกล่าวได้รับการแก้ไขให้หมดไป การที่ไทยต้องการให้ปัญหานี้ได้รับการแก้ไขโดยเร็ว ส่วนหนึ่งคงเป็นเพราะการเร่งรัดของบริษัท Triton Oil ซึ่งไม่ต้องการหยุดดำเนินการเป็นเวลานาน และที่สำคัญการที่บริษัท Union Oil ได้เจาะสำรวจพบก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย จึงยิ่งทำให้รัฐบาลไทยต้องการที่จะให้มีการสำรวจแหล่งก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้นอีกโดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อน เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของการค้นพบก๊าซธรรมชาติจากภายในประเทศที่จะนำขึ้นมาใช้ทดแทนน้ำมัน อันจะเป็นการลดภาระการนำเข้าน้ำมันลงไปได้มาก เพราะในช่วงเวลานั้นน้ำมันมีราคาสูงจนกระทั่งในที่สุดก็เกิดเป็นวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 1 ในค.ศ.1973 ซึ่งทำให้น้ำมันมีราคาสูงมากอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยอยู่ในภาวะที่ลำบาก เพราะโดยส่วนใหญ่แล้วต้องสั่งซื้อน้ำมันจากประเทศในตะวันออกกลาง แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากสภาพการณ์เมืองภายในของไทยในค.ศ.1973 กำลังประสบกับความมรส่ำระสาย กระทั่งใน

ที่สุดก็ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้นในวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ.1973 ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ที่รุนแรงอย่างมาก เพราะมีการรวมตัวกันชุมนุมประท้วงโดยนิสิต นักศึกษา ประชาชน จำนวนมากเพื่อต่อต้านรัฐบาลทหารภายใต้การนำของจอมพลถนอม กิตติขจร เสถียรภาพทางการเมืองของไทยในช่วงเวลานั้นจึงไม่มั่นคง เป็นเหตุให้รัฐบาลไทยมุ่งอยู่แต่การแก้ไขปัญหาคอนโดมิเนียมในประเทศเป็นสำคัญ จึงทำให้การเจรจาแบ่งเขตไหลท์วีกครั้งที่ 2 ยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้ จนกระทั่งเมื่อเสถียรภาพทางการเมืองภายในของไทยเริ่มมั่นคงขึ้นในค.ศ.1975 สมัยที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี ดังนั้นกระทรวงการต่างประเทศและคณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหลท์วีกจึงได้ขออนุมัติจากรัฐบาลในการเจรจาแบ่งเขตไหลท์วีกครั้งที่ 2 กับมาเลเซียต่อไป โดยได้เริ่มมีการประสานทางการทูตระหว่างกันในค.ศ.1976¹⁰ แต่ปรากฏว่ามาเลเซียบ่ายเบี่ยงไม่ตอบรับโดยอ้างว่าเจ้าหน้าที่ทางด้านกฎหมายของตนติดภาระการประชุมระหว่างประเทศอื่นๆ จึงยังไม่พร้อมที่จะเปิดการเจรจากับไทยสำหรับเหตุผลที่แท้จริงที่มาเลเซียไม่ตอบรับอาจจะเป็นเพราะมาเลเซียต้องการรอผลการประชุมกฎหมายทะเลครั้งที่ 3 กล่าวคือ หากผลการประชุมสามารถตกลงจัดทำอนุสัญญาฉบับล่าสุดได้ก็จะเป็นประโยชน์แก่มมาเลเซีย เพราะแนวโน้มปัจจุบัน เกาะเล็กซึ่งมนุษย์ไม่อาจจะดำรงชีวิตอยู่ หรือเกาะเล็กที่ไม่สามารถมีชีวิตทางเศรษฐกิจของตนเองได้จะไม่มีเขตไหลท์วีก ดังนั้น ฝ่ายไทยก็จะไม่สามารถอ้างประโยชน์จากเกาะโลซินซึ่งเป็นเกาะเล็กๆ ในการเจรจาแบ่งเขต

¹⁰สัมภาษณ์ พลเรือเอกถนอม เจริญลาภ, ที่ปรึกษารัฐบาลไทย, 30 มกราคม 2514.

โล่วทวี่ปทบข้อนน¹¹ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้การเจรจาชะลอไปอีก แต่ใน ค.ศ.1978 การเจรจาคั้งที่ 2 ก็ได้เกิดขึ้น ซึ่งท่งช่วงระยะเวลาท่งกันถึง 6 ปี โดยที่ตั้งแต่ค.ศ.1976 เป็นต้นมา ฝ่ายไทยได้พยายามเร่งรัดการเจรจาเรื่องนี้กับ มาเลเซียมาตลอด

2) การเจรจาแบ่งเขตโล่วทวี่ประหว่งไทยกับมาเลเซียทางด้น อ่าวไทยคั้งที่ 2 (ระหว่งวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม ค.ศ.1978)

การเจรจาคั้งที่ 2 นี้ ได้จัดสลบให้มีขึ้นที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศ มาเลเซีย โดยมีคณะผู้แทนของรัฐบาลไทยที่เดินทางไปเจรจา 9 ท่าน ส่วน คณะผู้แทนของรัฐบาลมาเลเซียในการเจรจามี 13 ท่าน¹² สำหรับเนื้อหาโดย สั้งเขบของการเจรจาคั้งที่ 2 นั้น เริ่มต้นด้วยฝ่ายมาเลเซียถามถึงความ ต้องการของไทยต่อพื้นที่ในเขตโล่วทวี่ปทบข้อนนที่เหลือ ฝ่ายไทยก็กล่าวตอบว่า ให้กำหนดตามเส้นที่ขีดท่งคั้งไว้ (เป็นเส้นตรงที่ขีดไปทางตะวันออกเฉียงขึ้น ไปทางเหนือ ซึ่งอาศัยอิทธิพลของเกาะโลชินร้อยละ 100) เมื่อการเจรจา คั้งที่ 1 เพราะมีการลงนามกำกับอย่างเป็นทางการระหว่งหัวหน้าคณะผู้แทน ของท่งสองฝ่ายจะเปลี่ยนแปลงไม่ได้¹³ แต่มาเลเซียปฏิเสธคำตอบของฝ่าย ไทย โดยกล่าวว่า ถึงแม้เส้นตรงดังกล่าวจะมีการลงนามกำกับไว้ก็ตาม แต่เป็น

¹¹ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, "หนังสือที่ สร. 0202/250285 เรื่อง ปัญหาการเจรจาแบ่งเขตโล่วทวี่ประหว่งไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้," 28 ธันวาคม 2520.

¹² โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก จ, หน้า 248.

¹³ บันทึกการเขียน (อย่างไม่เป็นทางการ) ของคุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ ออยุธยา, 11 มิถุนายน 2544.

เส้นที่ไม่มีมีการเขียนมุมทิศทางกำกับไว้ และไม่มีการระบุไว้ในตัวบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าเป็นเส้นอะไร¹⁴ จึงได้ยื่นข้อเรียกร้องกลับไปว่าจะให้อิทธิพลเกาะโลซินร้อยละ 0 หรือในทำนองว่าจะไม่ยึดถือเส้นตรงเส้นนี้ นั่นเอง ฝ่ายไทยเห็นว่าไม่จำเป็นต้องรีบร้อนที่จะต้องยอมตามหรือต่อรองในข้อเรียกร้องดังกล่าวของมาเลเซีย จึงยังยืนยันในจุดยืนเดิมของตน คือให้อิทธิพลต่อเกาะโลซินร้อยละ 100 เนื่องจากได้ใช้เกาะโลซินเป็นฐานในการลากเส้นมัธยะซึ่งก็เป็นไปตามอนุสัญญากรุงเจนีวาที่ว่าด้วยเขตไหลทวีป ค.ศ.1958 ที่บัญญัติให้เกาะมีไหลทวีปด้วย ขณะที่มาเลเซียได้กล่าวว่าไทยและมาเลเซียเป็นประเทศที่ประชิดติดกัน เส้นแบ่งเขตไหลทวีปควรจะลากโดยอาศัยฝั่งเป็นฐานในการลากเส้นไม่ควรใช้เกาะโลซินเป็นฐานในการลากเส้น ฝ่ายไทยได้แย้งว่าอนุสัญญาฯ ฉบับค.ศ.1958 ไม่มีบทบัญญัติใดที่ระบุว่าประเทศที่ประชิดติดกันจะใช้เกาะเป็นฐานในการแบ่งเขตไหลทวีปไม่ได้ กระทั่งฝ่ายมาเลเซียก็ต้องยอมรับว่าในการแบ่งเขตไหลทวีปส่วนที่เหลือนี้จะคำนึงถึงอิทธิพลของเกาะโลซินของไทยด้วย แต่แล้วในที่สุดเมื่อมีการลากเส้นลงบนแผนที่ ฝ่ายมาเลเซียก็ลากเส้นโดยไม่คำนึงถึงอิทธิพลของเกาะโลซินเลย (ให้อิทธิพลของเกาะโลซินร้อยละ 0) เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้ฝ่ายไทยไม่ยอมบ้าง จึงลากเส้นที่คำนึงถึงอิทธิพลของเกาะโลซินร้อยละ 100 กลายเป็นว่าต่างฝ่ายต่างก็ลากเส้นของตนลงบนแผนที่เพื่อกำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหลทวีปส่วนที่เหลือ แล้วมีการลงนามกำกับระหว่างหัวหน้าคณะผู้แทนทั้งสองฝ่าย โดยเขตไหลทวีปที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดอธิปไตยของตนนั้นคิดเป็นพื้นที่ที่ทับซ้อนกันประมาณ 7,250 ตารางกิโลเมตร ซึ่งอยู่ห่างจากจังหวัดปัตตานีราว 180 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัด

¹⁴ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, “หนังสือที่ สร. 0202/6820 เรื่อง การเจรจาแบ่งเขตไหลทวีปในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้ระหว่างไทยกับมาเลเซีย,” 20 เมษายน 2521.

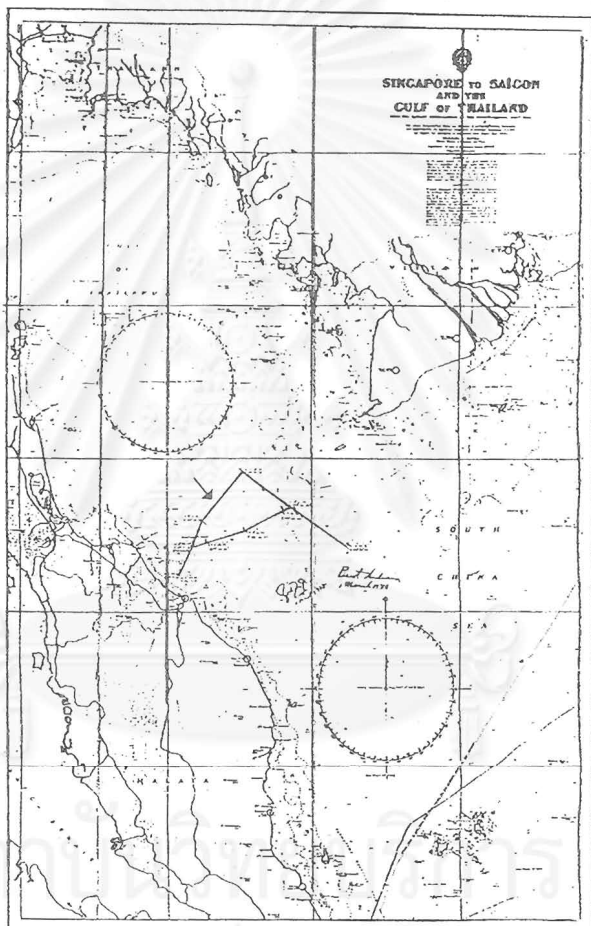
สงขลาประมาณ 260 ตารางกิโลเมตร หรือห่างจากเมืองโกตาบารู ในรัฐกลันตัน ของมาเลเซียประมาณ 150 กิโลเมตร¹⁵ กระนั้นก็ตาม มาเลเซียไม่ยอมที่จะให้มีการเจรจาขึ้นเด็ดขาดกับไทยว่าตกลงจะหาทางออกอย่างไร จึงได้ทำเพียงบันทึกการประชุมระหว่างทั้งสองฝ่ายในสิ่งที่ตกลงกันได้และสิ่งที่ตกลงกันไม่ได้ไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งก็คือ MALAYSIA-THAILAND OFFICIALS' MEETING ON DELIMITATION OF THE CONTINENTAL SHELF IN BOUNDARY BETWEEN MALAYSIA AND THAILAND IN THE GULF OF THAILAND AND IN THE SOUTH CHINA SEA (27th FEBRUARY - 1st MARCH, 1978) โดยมีแผนที่แนบท้ายบันทึกฯ (ดังในแผนที่ 3.4) ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสังเขปดังนี้¹⁶

1) คณะผู้แทนไทยมีความเห็นว่าข้อกำหนดจุดหนึ่งหรือหลายจุดออกไปตามเส้นที่ปรากฏในบันทึกความเข้าใจในพ.ศ. 2515 (หรือ ค.ศ.1972) จะกระทำตามบทบัญญัติของอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยเขตไหล่ทวีปค.ศ.1958 และบันทึกความเข้าใจดังกล่าว โดยคำนึงถึงเกาะโลซินสำหรับการแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทยกับมาเลเซีย ฉะนั้น เส้นไหล่ทวีปจะต้องเป็นเส้นตรงที่เชื่อมต่อกจุด T 1 T 2 T 3 และ T 4

¹⁵ พรชัย ด้านวิวัฒน์, “การวางท่อก๊าซจากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย,” วารสารพี 41 (2541), หน้า 58.

¹⁶ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, “หนังสือที่ สร. 0202/6820 เรื่อง การเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้ระหว่างไทยกับมาเลเซีย,” 20 เมษายน 2521.

แผนที่ 3.4 แสดงพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทยระหว่างไทยกับ
มาเลเซียส่วนที่ยังตกลงกันไม่ได้ ใน ค.ศ.1978

ที่มา : ได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณพิสุทธิ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา

2) คณะผู้แทนมาเลเซียมีความเห็นว่า โดยคำนิยามมาตรา 6 (2) ของอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยเขตไหล่ทวีปค.ศ.1958 ไหล่ทวีปของมาเลเซีย ต่อจากจุดที่ตกลงกันไว้แล้ว 3 จุด ตามบันทึกความเข้าใจจะต้องกำหนดโดยเส้นตรงที่เชื่อมต่อกันจากจุด M 1 M 2 และ M 3

3) คณะผู้แทนมาเลเซียได้บันทึกไว้ว่า เขตไหล่ทวีปตามจุด M 1 M 2 และ M 3 นั้น รัฐบาลมาเลเซียได้ให้สัมปทานแก่บริษัท Esso ตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน ค.ศ.1968 แต่คณะผู้แทนไทยได้บันทึกแย้งว่าการให้สัมปทานเช่นนั้นไม่มีข้อผูกพันทางกฎหมายแต่อย่างใดต่อประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทยกับมาเลเซีย เพราะเป็นการกระทำแต่เพียงฝ่ายเดียวของรัฐบาลมาเลเซีย คณะผู้แทนมาเลเซียเองก็แถลงการไม่ยอมรับการประกาศฝ่ายเดียวเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม ค.ศ.1973 เกี่ยวกับการกำหนดเขตไหล่ทวีปของไทย โดยเฉพาะที่เส้นเชื่อมต่อกันจุด 14 และ 15

4) คณะผู้แทนทั้งสองได้ตกลงกันว่า การกำหนดจุดต่อจาก 3 จุดที่ได้ตกลงกันในบันทึกว่าจะกระทำตามบทบัญญัติในอนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยเขตไหล่ทวีปค.ศ.1958 โดยเฉพาะข้อ 6 (2) และข้อ 1

5) ระหว่างรอกการกำหนดเส้นเขตไหล่ทวีป คณะผู้แทนทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะเสนอแนะทันทีต่อรัฐบาลของตนว่าจะไม่ทำการสำรวจหรือแสวงหาทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตในบริเวณที่อ้างสิทธิทับซ้อนกัน และตกลงจะแจ้งความเห็นชอบของรัฐบาลทั้งสองฝ่ายในเรื่องนี้ให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบตามวิธีทางการทูตโดยเร็วที่สุด

6) คณะผู้แทนทั้งสองตกลงที่จะเสนอแนะต่อรัฐบาลของตนเพื่อให้เปิดการเจรจาเรื่องนี้ครั้งต่อไปที่กรุงเทพฯ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ส่วนกำหนดวันจะแจ้งผ่านการทูต

กล่าวได้ว่าการเจรจาครั้งที่ 2 ในค.ศ.1978 ไม่ประสบความสำเร็จในการแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทยกับมาเลเซียส่วนที่เหลือ รวมทั้งยังไม่สามารถหาทางออกหรือข้อยุติในการแก้ไขเรื่องนี้ได้ คงไว้แต่เพียงเขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนกันประมาณ 7,250 ตารางกิโลเมตรนั้น อาจมีสาเหตุสำคัญมาจากมาเลเซียไม่มีความต้องการที่จะแบ่งเขตไหล่ทวีปส่วนที่เหลือนี้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว แต่ต้องการเพียงหยั่งท่าทีของฝ่ายไทยเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากกรณีที่ฝ่ายมาเลเซียแจ้งให้ทราบว่าหัวหน้าคณะฯ ของตน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงผู้มีอำนาจเต็มติดราชการอื่น ไม่สามารถเข้าร่วมการเจรจาครั้งนี้ได้ ทำให้คณะผู้แทนฯ ฝ่ายมาเลเซียไม่มีอำนาจการต่อรองกับไทย เพราะเป็นแค่เจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อย¹⁷ รวมทั้ง การที่ไทยและมาเลเซียไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องการใช้สิทธิพลของเกาะโลซินว่าควรจะให้มากหรือน้อยเท่าใด โดยที่ทั้งสองประการดังกล่าวมีสาเหตุเบื้องต้นมาจากไทยและมาเลเซียต้องการให้ตนเองมีอำนาจอธิปไตยมากที่สุดเท่าที่จะมากได้เหนือเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยส่วนที่เหลือ ทั้งนี้ เพราะฝ่ายไทยมีความต้องการที่จะเร่งนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ทดแทนน้ำมันเพื่อลดการพึ่งพาน้ำมันจากภายนอกประเทศ ซึ่งขณะนั้นก็กำลังเริ่มเข้าสู่วิกฤตการณ์พลังงานครั้งที่ 2 ในค.ศ.1978 ขณะเดียวกันมาเลเซียก็ให้ความสำคัญต่อก๊าซธรรมชาติมากขึ้นในการนำมาใช้เพื่อสนองตามนโยบายอนุรักษ์พลังงานทดแทนน้ำมัน ดังจะเห็นได้จาก การที่บริษัท Petronas ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันแห่งชาติของมาเลเซีย ที่มีหน้าที่ประการหนึ่งในการแนะนำรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและพัฒนาบน้ำมันให้มองเห็นว่า เนื่องจากน้ำมันดิบตามแหล่งน้ำมันที่มาเลเซียมีอยู่อาจหมดลง จึงจำเป็น

¹⁷ กระทรวงการต่างประเทศ, “หนังสือที่ กต. 0602/59154 เรื่อง การเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซียในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้,” 8 ธันวาคม 2521.

ที่จะต้องลดการไหลลง นั้นหมายถึง ลดการผลิตด้วย นอกจากนี้ ราคาน้ำมันก็มีแนวโน้มสูงขึ้นมาก เพราะฉะนั้น ถ้ามาเลเซียผลิตออกมาขายและส่งออกตอนนี้ในอนาคตเมื่อน้ำมันในประเทศลดลง จะทำให้มาเลเซียต้องซื้อน้ำมันจากต่างประเทศในราคาที่สูงกว่าที่มาเลเซียขายไป ดังนั้น มาเลเซียก็ควรหันมาใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติ ซึ่งพบอยู่หลายแหล่งในมาเลเซียทดแทนน้ำมันบ้าง¹⁸ ทั้งในด้านการนำมาใช้เองภายในประเทศและการพัฒนาไปสู่ขั้นส่งออก แต่เหนือสิ่งอื่นใดแล้วทั้งไทยและมาเลเซียต่างก็ต้องการพื้นที่นี้เพื่อให้ได้มาซึ่งบูรณภาพแห่งดินแดนของตน นั่นเอง

อย่างไรก็ดี ต่อมา สถานเอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศไทย ได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศของไทยเสนอขอเปิดการเจรจาแบ่งเขตโลว์ทวีปต่อจากการเจรจาครั้งก่อน กระทรวงการต่างประเทศและคณะกรรมการเจรจาสิทธิชอบเขตโลว์ทวีปได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การเจรจาแบ่งเขตโลว์ทวีประหว่างประเทศทั้งสองที่ยังค้างงเสด็จสิ้นโดยเร็ว ทั้งนี้ในอันที่จะได้ดำเนินการสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากปิโตรเลียมโดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติ จึงได้ตกลงที่จะจัดการประชุมเจรจาระหว่างคณะผู้แทนทั้งสองฝ่ายครั้งที่ 3 ในระหว่างวันที่ 6 - 9 ธันวาคม ค.ศ.1978 ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย และประกอบด้วยกรรมการเจรจาสิทธิชอบเขตโลว์ทวีปซึ่งคณะผู้แทนของไทยได้เตรียมการในเรื่องนี้ไว้พร้อมแล้ว แต่ก็ได้รับแจ้ง

¹⁸ Frederica M. Bunge, *Malaysia: A Country Study* (Washington D.C.: U.S. Government Printing Office, 1985), pp. 176- 178. อ้างใน ชัยโชค จุลศิริวงศ์, *การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองมาเลเซีย* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คบไฟ, 2542), หน้า 47-48.

จากสถานเอกอัครราชทูตมาเลเซียอย่างกระทันหันในวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ.1978 ว่าคณะผู้แทนของมาเลเซียมีความจำเป็นต้องขอเลื่อนการเจรจาออกไปอีกระยะหนึ่ง และเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ.1978 เอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศไทยได้เข้าพบและแจ้งให้อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายทราบถึงเหตุผลที่ขอเลื่อนการเจรจาอย่างกระทันหันว่า ได้มีการพิจารณาเรื่องนี้ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมาเลเซียเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ที่ผ่านมา โดยนายกรัฐมนตรีสุสเซ็น ออนัน ของมาเลเซียได้แสดงข้อห่วงใยและวิตกกังวลในผลของการเจรจาในครั้งนี้ จึงเห็นว่าควรจะปรึกษาหารือในระดับนายกรัฐมนตรีในหลักการบางประการก่อนที่จะส่งคณะผู้แทนระหว่างกันมาเจรจา ทั้งนี้ เพื่อให้การเจรจาระหว่างคณะผู้แทนทั้งสองฝ่ายประสบผลสำเร็จ¹⁹

หลังจากนั้น สถานเอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศไทยได้แจ้งว่า Tan Sri Ghasali Shafia รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยของมาเลเซียได้มีหนังสือส่วนตัวถึง พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เกี่ยวกับเรื่องปัญหาการแบ่งเขตไหล่ทวีปส่วนที่เหลือระหว่างกันว่าเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยอาศัยความสัมพันธ์อันดีฉันท์พี่น้องระหว่างไทยกับมาเลเซีย จึงควรจะหาทางทำความตกลงกันเพื่อแสวงหาทรัพยากรร่วมกัน และนายกรัฐมนตรีของมาเลเซียใคร่จะหารือในเรื่องนี้กับนายกรัฐมนตรีของไทยที่ป็นัง และจากข้อเสนอของมาเลเซียดังกล่าวทำให้นายวงศ์ พลนิกร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้นเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม ค.ศ.1978 ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีก็มีมติเห็นสมควรให้

¹⁹ กระทรวงการต่างประเทศ, “หนังสือที่ กต. 0602/59154 เรื่อง การเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทยมาเลเซียในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้,” 8 ธันวาคม 2521.

นายกรัฐมนตรีของไทยเจรจาทำความตกลงกับฝ่ายมาเลเซีย ส่วนรายละเอียด และเงื่อนไขในการเจรจาให้เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เกี่ยวข้องเตรียมการศึกษาและพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วเสนอให้นายกรัฐมนตรีทราบ โดยให้เชิญนายกรัฐมนตรีของมาเลเซียมาเพื่อปรึกษาหารือที่เชียงใหม่²⁰ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า มาเลเซียเป็นฝ่ายเสนอทางออกในการยุติปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนในส่วนที่เหลื่อมระหว่างไทยกับมาเลเซีย ด้วยการให้ทั้งสองฝ่ายหันหน้ามาร่วมกันแสวงหาทรัพยากรที่อยู่ภายใต้พื้นที่ดังกล่าวหรือการพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน นั่นเอง ส่วนในเรื่องการแบ่งเขตนั้นเป็นเรื่องที่ควรพิกเอาไว้อีก่อน ซึ่งฝ่ายไทยก็เห็นด้วย เพราะฉะนั้น จึงเท่ากับว่าการใช้วิธีการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกันดังกล่าวเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันและลดความขัดแย้งระหว่างกันไว้ชั่วคราว และที่สำคัญจะทำให้ทั้งสองประเทศสามารถที่จะนำทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติมาใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยไม่ต้องเสียเวลารอให้การแบ่งเขตไหล่ทวีปในส่วนที่ทับซ้อนกันเสร็จสิ้น ซึ่งก็ไม่ทราบว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่

การพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน (Joint Development Area - JDA)

ก่อนหน้าที่จะมีการประชุมหารือในระดับผู้นำของสองประเทศในเรื่องการพัฒนาพื้นที่ร่วมกันหรือการแสวงหาประโยชน์ร่วมกันจากทรัพยากรในพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปที่ยังตกลงกันไม่ได้ดังกล่าว เจ้าหน้าที่อาวุโสทั้งฝ่ายไทยและมาเลเซียได้ประชุมกันที่กรุงเทพฯระหว่างวันที่ 14-16 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1979

²⁰ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, “หนังสือที่ สร. 0202/26492 เรื่อง การเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซียในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้,” 28 ธันวาคม 2521.

และได้จัดทำร่างบันทึกความเข้าใจ (Draft Memorandum of Understanding) เกี่ยวกับการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตร่วมกันในพื้นที่ดินใต้ทะเลของไหล่ทวีปที่ทั้งสองฝ่ายอ้างสิทธิทับซ้อนกัน (overlapping claim) ทั้งนี้เพื่อให้นายกรัฐมนตรีของไทยและมาเลเซียพิจารณาให้ความเห็นชอบในระหว่างการพบปะเจรจา ณ จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างวันที่ 19-21 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1979 ซึ่งสาระสำคัญของร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวมีดังนี้²¹

- 1) จะมีการตั้งองค์กรเจ้าหน้าที่ร่วม (Joint Authority) เพื่อการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในพื้นที่ดินใต้ทะเลของไหล่ทวีปที่อ้างสิทธิทับซ้อนกันหรือเขตพัฒนาร่วมกันเป็นเวลา 20 ปี
- 2) ค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่องค์กรเจ้าหน้าที่ร่วมได้รับ จะรับเป็นภาระและแบ่งปันโดยเท่ากัน
- 3) เจ้าหน้าที่ของแต่ละประเทศยังมีสิทธิในเรื่องการประมง การเดินเรือ การสำรวจทางอุทกศาสตร์ การป้องกันและการควบคุมมลพิษทางทะเลและเรื่องอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันในเขตที่แสวงประโยชน์ร่วมกัน โดยจะมีข้อตกลงเพื่อความมั่นคงร่วมกันในเขตนี้ ให้แบ่งครึ่งเขตพื้นที่ที่จะพัฒนาร่วมกันเป็นเขตพื้นที่อำนาจศาลคดีอาญาของแต่ละประเทศ
- 4) พื้นที่พัฒนาร่วมกันจะประกอบด้วยบริเวณที่ล้อมรอบโดยเส้นที่ฝ่ายไทยอ้างสิทธิ์ของเกาะโลซินเต็มที่ และเส้นที่ฝ่ายมาเลเซียได้ประกาศให้สัมปทานไปแล้วโดยไม่ได้คำนึงถึงเกาะโลซินหรือหินรากิต นอกจากนี้ ยังไม่ได้คำนึงถึงฝั่งของไทยด้วย (ในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของ

²¹ กระทรวงการต่างประเทศ, “หนังสือที่ กต. 0602/9170 เรื่อง ผลการเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซียที่เชียงใหม่,” 1 มีนาคม 2522, หน้า 4.

สองฝ่าย ไทยยังสงวนท่าทีเกี่ยวกับเส้นของฝ่ายมาเลเซีย โดยหวังเสื้ไว้ เพื่อแสดงว่า ยังเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาในระดับนายกรัฐมนตรี)

กล่าวได้ว่าการเจรจาในระหว่างวันที่ 19-21 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1979 ที่กำลังเกิดขึ้นนี้แตกต่างจากการเจรจครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ตรงที่มีใช่เป็นการเจรจาในระดับเจ้าหน้าที่หรือคณะผู้แทน แต่เป็นการเจรจาในระดับผู้นำของประเทศทั้งสอง และที่สำคัญการเจรจครั้งนี้เป็นการเจรจาที่ไทยและมาเลเซียทราบล่วงหน้าแล้วถึงทางออกในการแก้ไขปัญห เพราะมาเลเซียได้เสนอทางออกให้ไทยทราบแล้วก่อนหน้านี้ ซึ่งไทยก็เห็นดีด้วย โดยทั้งสองฝ่ายได้มีการเตรียมการโดยประชุมในระดับเจ้าหน้าที่ระหว่างสองประเทศเพื่อจัดทำร่าง MOU ดังที่ได้กล่าวมาแล้วเพื่อจะให้นายกรัฐมนตรีทั้งสองประเทศร่วมพิจารณาและหารือปรับแก้เพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกันในอันที่จะนำไปสู่การลงนามใน MOU เพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป

และเมื่อถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ ดาโต๊ะ ฮุสเซ็น ออนัน นายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย และคณะซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศไทย เสนาธิการทหาร ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมตำรวจ เจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ และผู้ติดตามอีก 8 คน และสื่อมวลชน 3 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน ก็ได้เดินทางมาเยือนไทยอย่างไม่เป็นทางการ ในฐานะอาคันตุกะของรัฐบาลไทยด้วยเครื่องบินพิเศษของกองทัพอากาศมาเลเซียมาถึงจังหวัดเชียงใหม่ในเวลา 11.30 น โดยมี พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีของไทยรอให้การต้อนรับ²² นายอุปดิษฐ์ ปาจารย์กูร รัฐมนตรีว่าการ

²² เอกสารเลขที่ ข 2 /กต.2/2522/32, เรื่อง นายกรัฐมนตรีมาเลเซียและคณะเดินทางมาเยือนไทยอย่างไม่เป็นทางการ, เอกสารหอจดหมายเหตุแห่งชาติ, หน้า 1-2.

กระทรวงการต่างประเทศของไทยกล่าวว่า “...การเจรจาจะมีขึ้นในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ในตอนเช้า ถ้ายังไม่เสร็จก็จะเจรจาในตอนบ่าย และถ้ายังไม่เสร็จอีกก็จะประชุมต่อไป”²³ ซึ่งต่อมาในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ นายกรัฐมนตรีของไทยและมาเลเซียก็ได้มีการพบปะเจรจาเพื่อหารือในเรื่องทางออกชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างกัน นั่นคือการแสวงหาประโยชน์หรือพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปดังกล่าวร่วมกัน (Joint Development Area - JDA) ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวให้เรียกว่า พื้นที่พัฒนาร่วม (a joint exploration zone) โดยในระหว่างการเจรจานายกรัฐมนตรีทั้งสองได้มีการแก้ไขร่าง MOU ดังต่อไปนี้²⁴

1) ได้แก้ไขเนื้อหาตอนหนึ่งของข้อ (3) วรรค 2 ของร่าง MOU เพื่อให้การพัฒนาร่วมไม่กระทบกระเทือนหรือรบกวนในทางใดๆ ซึ่งความถูกต้องของสัมปทานหรือใบอนุญาตที่ออกให้ก่อน MOU ฉบับนี้ หรือความตกลงหรือข้อตกลงที่ได้ทำขึ้นก่อน MOU ฉบับนี้ โดยรัฐบาลไทยหรือมาเลเซีย

2) ได้เพิ่มเติมข้อ (3) วรรค 6 ในร่าง MOU ว่าหากโครงสร้างทางธรณีวิทยาหรือบ่อเดียวกันใดๆ ของปิโตรเลียมหรือก๊าซธรรมชาติ หรือแหล่งแร่แหล่งเดียวในลักษณะใดๆ ซึ่งแผ่ขยายเลยออกนอกเขตของบริเวณพัฒนาร่วมตามที่ได้กำหนดไว้องค์การร่วมและภาคีที่เกี่ยวข้องจะแจ้งข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ทราบซึ่งกันและกัน และจะหาทางตกลงกันเกี่ยวกับวิธีที่

²³ เรื่องเดียวกัน.

²⁴ กระทรวงการต่างประเทศ, “หนังสือที่ กต. 0602/9170 เรื่อง ผลการเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซียที่เชียงใหม่,” 1 มีนาคม 2522, หน้า 5-6.

จะแสวงหาประโยชน์จากโครงสร้างบ่อ หรือแหล่งแร่ที่มีประสิทธิภาพที่สุดและ
ค่าใช้จ่ายซึ่งเกิดจากผลประโยชน์ ซึ่งมาจากการนี้จะแบ่งกันอย่างเที่ยงธรรม

3) ได้แก้ไขให้องค์กรร่วมมีหน้าที่รับผิดชอบการสำรวจ และแสวงหา
ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดินใต้ทะเลและใต้ดินที่ไม่มีชีวิตใน
บริเวณพื้นที่พัฒนาร่วมในข้อ (3) วรรค 1 และข้อ (6) วรรค 2 จาก
20 ปี เป็น 50 ปี นับจากวันที่ MOU มีผลบังคับใช้

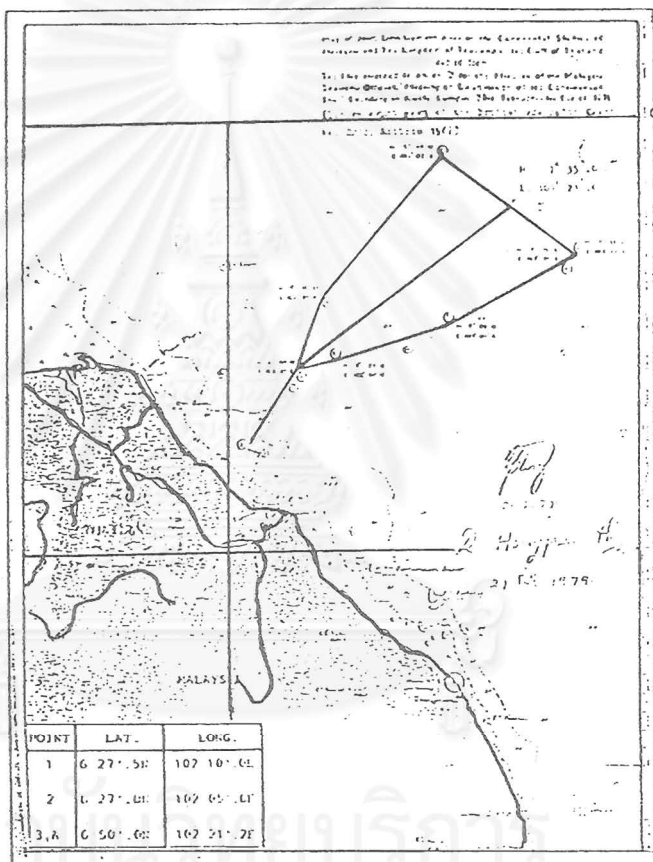
4) ได้ตกลงเพิ่มเติม “การสำรวจทางสมุทรศาสตร์” ไว้ในข้อ (4)
วรรค 1 ด้วย

5) ได้กำหนดพื้นที่พัฒนาร่วมโดยให้ใช้คำพิกัดที่อยู่ในร่าง MOU ข้อ
(1) และ (5) ที่วงเล็บไว้

และภายหลังจากที่ทั้งสองฝ่ายได้มีการปรับแก้เนื้อหาในร่าง MOU
บางข้อตามที่ได้กล่าวมาแล้วในวันรุ่งขึ้นคือ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1979
นายกรัฐมนตรีไทยและมาเลเซียก็ได้ร่วมลงนามใน MOU หรือบันทึกความ
เข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรร่วม
เพื่อแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดินใต้ทะเลในบริเวณที่กำหนดของ
ไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.)
พร้อมกับแผนที่แนบท้าย (ดังในแผนที่ 3.5) ซึ่งต่อมาในวันที่ 24 ตุลาคม
ค.ศ.1979 ก็ได้มีการลงนามใน “บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการแบ่งเขต
ไหล่ทวีประหว่างไทยกับมาเลเซียทางด้านอ่าวไทย” โดยมีพิธีแลกเปลี่ยน
สัตยาบันสารที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ค.ศ.1982²⁵

²⁵ อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์, อ้างแล้ว, หน้า 40.

แผนที่ 3.5 แสดงพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทยระหว่างไทย
กับมาเลเซียแนบท้ายตาม MOU ค.ศ.1979

ที่มา : ได้รับความอนุเคราะห์จากคุณพิสุทธิ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา

บทที่ 4

การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนร่วมกัน ระหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทย

ในบทที่ 4 นี้ถือเป็นบทหลักที่จะได้วิเคราะห์ถึงรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนร่วมกัน โดยเริ่มต้นจากผลประโยชน์ที่นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนร่วมกัน ซึ่งจะพิจารณาจากฝ่ายไทยและมาเลเซีย รวมทั้งพิจารณาจากทั้งสองฝ่าย จากนั้นก็จะวิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนร่วมกันระหว่างไทยกับมาเลเซีย ดังจะนำเสนอโดยลำดับต่อไปนี้

ผลประโยชน์ที่นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนร่วมกัน ในอ่าวไทย

1) พิจารณาจากฝ่ายไทย

(1.1) ต้องการที่จะนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ประโยชน์โดยเร็ว

สืบเนื่องมาจากในช่วงระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่ ค.ศ.1961 จนถึง ค.ศ.1971 รัฐบาลของไทยในขณะนั้นได้มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้กับประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ก็เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภายในให้แข็งแกร่ง ซึ่งเริ่มต้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก โดยกระจายโอกาสทางการศึกษาและขยายบริการสาธารณสุข และโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลได้มุ่งเน้นการสร้างถนน เพื่อให้การคมนาคมขนส่งสะดวก

และกระจายไฟฟ้าไปสู่ชนบทให้มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นครั้งแรก (ระหว่าง พ.ศ. 2504-2509 หรือ ค.ศ.1961-1966) โดยมีแนวทางในการดำเนินงานวางรากฐาน และพัฒนาในด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการทั้งหลายให้กับประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาด้านพลังงานและด้านการคมนาคม¹

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ จึงทำให้ความต้องการพลังงานจากเชื้อเพลิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมัน เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปตามแนวทางในการดำเนินงานทั้งสองด้านดังกล่าวตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็จะมีการสั่งซื้อน้ำมันจากต่างประเทศ แม้ว่าขณะนั้นราคาน้ำมันโลกยังไม่แพงและหาซื้อได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อลดการพึ่งพาน้ำมันจากต่างประเทศให้น้อยลง รัฐบาลไทยจึงได้เร่งรัดการสำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปิโตรเลียมประเภทน้ำมันเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว ซึ่งก็เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 ด้วย คือ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสำรวจแหล่งพลังงานเบื้องต้น ซึ่งเป็นโครงการระยะยาวให้เสร็จตามกำลังเงินที่มี เช่น โครงการสำรวจแหล่งพลังงานภาคใต้ รวมทั้งดำเนินการก่อสร้างเพื่อให้ได้พลังงานในราคาถูกพอสมควรจากแหล่งพลังงานต่างๆ ที่ทำการสำรวจแล้วตามความต้องการด้านพลังงานของประเทศซึ่งเพิ่มขึ้นต่อไป นอกจากนี้ ในช่วงเวลานั้นประเทศไทยมีความต้องการพลังงานไฟฟ้าประมาณ 138,000 กิโลวัตต์ และประมาณว่าในอีก 6 ปีข้างหน้า จะมีความต้องการพลังงานไฟฟ้าเป็นจำนวนถึง 400,000 กิโลวัตต์ ฉะนั้น การ

¹โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่

1 (พ.ศ. 2504-2509) (กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, 2503).

สำรวจและพัฒนาแหล่งพลังงานภายในประเทศจึงได้มีการเร่งดำเนินการ โดยเริ่มต้นจากบนบกก่อน กระทั่งต่อมาเมื่อสหรัฐอเมริกาและอีกหลายประเทศ รวมทั้งอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้มีการค้นพบน้ำมันมูลค่ามหาศาลในเขตไหล่ทวีปของตน ส่งผลทำให้ไทยมีความตื่นตัวเป็นอย่างมากที่จะสำรวจน้ำมันในเขตไหล่ทวีปของตนในทะเลบ้างเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในเวลาต่อมา ใน ค.ศ.1967 ภายหลังจากที่กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้ประกาศเชิญชวนให้บริษัทปิโตรเลียมเข้ามาดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีป โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอ่าวไทยก็ได้มีทั้ง 6 บริษัทปิโตรเลียมที่รัฐบาลให้สิทธิสัมปทานเข้ามาดำเนินการดังกล่าว โดยเขตไหล่ทวีปทางด้านอ่าวไทยนั้นได้มีการแบ่งออกเป็นแปลงสำรวจปิโตรเลียม 19 แปลง ซึ่งในช่วงระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ ค.ศ.1967-1972 นั้น บริษัทผู้รับสัมปทานได้ทำการเจาะสำรวจไปรวมทั้งสิ้น 36 หลุม ได้รับความลึกทั้งหมด 314,227 ฟุต ซึ่งพบน้ำมัน 2 หลุม ในแปลงสำรวจที่ 6 และ 15 โดยพบก๊าซแห้งปนก๊าซเหลว 8 หลุม ในแปลงสำรวจ 10, 12, 13, 15 และ 16 รวมทั้งพบน้ำมันปนกับก๊าซแห้งและก๊าซเหลว 1 หลุม ในแปลงสำรวจที่ 12 ต่อมาในค.ศ.1977 ได้มีการเจาะสำรวจอีก 2 หลุม ในแปลงสำรวจที่ 15 และ 16 ซึ่งพบก๊าซแห้งปนก๊าซเหลวทั้ง 2 หลุม ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้ง 13 หลุมที่มีการเจาะสำรวจส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการค้นพบก๊าซธรรมชาติมากกว่าน้ำมัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณแปลงสำรวจที่ 12 และ 13 เป็นบริเวณที่น่าสนใจที่สุด โดยอยู่ห่างจากฝั่งสุราษฎร์ธานีไปทางตะวันออกเฉียง 145 กิโลเมตร ซึ่งมีบริษัท Union Oil เป็นผู้รับสัมปทาน โดยปริมาณสำรองของก๊าซธรรมชาติที่พบนั้นสามารถผลิตในเชิงพาณิชย์ได้ แต่เนื่องจากบริษัทผู้รับสัมปทานเองก็ไม่แน่ใจว่าจะลงทุนเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาแหล่งก๊าซธรรมชาติในเชิงพาณิชย์ต่อไปได้หรือไม่ จึงได้เสนอขอการพิจารณาเกี่ยวกับ

ก๊าซธรรมชาติจากรัฐบาลไทย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของคุณพิสุทธิ สุทัศน์ ณ อยุธยา อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีและอดีตรองปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติที่ว่า "...บริษัท Union Oil ได้ทำหนังสือถึงกรมทรัพยากรธรณีในราวต้น ค.ศ.1975 ซึ่งขณะนั้นผมเป็นรองอธิบดีอยู่ โดยแจ้งว่าผลการสำรวจขุดเจาะหลายหลุมในอ่าวไทยพบแต่ก๊าซธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จึงอยากเสนอให้รัฐบาลพิจารณาความเป็นไปได้ของการพัฒนาก๊าซธรรมชาติเหล่านี้ โดยบริษัทได้ศึกษาแนวทางต่อก๊าซจากแหล่งของเขาเอาไว้ 4 ทาง คือ แนวที่ 1 ไปขึ้นฝั่งที่สัตหีบ แนวที่ 2 ไปสมุทรปราการ ตรงเข้ากรุงเทพฯ แนวที่ 3 ไปขึ้นฝั่งที่นครศรีธรรมราชหรือแนวที่ 4 ขึ้นฝั่งที่ประจวบคีรีขันธ์ แล้วเดินท่อกลับมายังกรุงเทพฯ นอกจากนี้ ก็ได้เสนอให้รัฐบาลหรือกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ว่าจะสามารถหันมาใช้ก๊าซธรรมชาติได้หรือไม่ โดยมีการส่งผู้แทนมาพบกับกรมทรัพยากรธรณีและกระทรวงอุตสาหกรรมหลายครั้ง ซึ่งในเบื้องต้นเขาเสนอว่าจะลงทุนวางต่อก๊าซเอง แต่สิ่งที่เขาสนใจก็คือราคาก๊าซและปริมาณการรับซื้อว่าจะสร้างความเชื่อมั่นให้เขาลงทุนพัฒนาต่อไปได้หรือไม่..."² ซึ่งเมื่อรัฐบาลได้รับเรื่องก็ได้ดำเนินการตอบรับและเตรียมศึกษาก๊าซธรรมชาติ โดยได้แบ่งการดำเนินการดังนี้ 1) จะต้องมีการว่าจ้างที่ปรึกษาคนกลางมาช่วยในการประเมินปริมาณสำรวจว่ามีก๊าซอยู่มากเท่าใดแน่นอน 2) ต้องมีการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาจากฝรั่งเศสมาศึกษาความเป็นไปได้และแนวทางวางต่อก๊าซในอ่าวไทย 3) ให้เจ้าหน้าที่หารือกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนต่างๆ ถึงแนวโน้มความต้องการและความเป็นไปได้ในการใช้ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน

² สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, ปิโตรเลียมเมืองสยาม (กรุงเทพมหานคร: สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, 2536), หน้า 37.

เชื้อเพลิง และ 4) ติดต่อข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในระดับนโยบายเดินทางไปดูงานด้านการพัฒนาก๊าซธรรมชาติ ทั้งที่ในเธอร์แลนด์ อังกฤษ อเมริกา อิหร่าน และ ญี่ปุ่น เพื่อให้เห็นภาพกว้างและข้อเท็จจริง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคว่ามีอะไรบ้าง³ การดำเนินการของรัฐบาลดังกล่าวในเรื่องก๊าซธรรมชาติเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นในเบื้องต้นว่ารัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญและสนใจต่อการพัฒนาเชื้อเพลิงประเภทก๊าซธรรมชาติอยู่ไม่น้อยและมีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อรัฐบาลได้ตัดสินใจลงทุนวางท่อก๊าซใต้ทะเลเพื่อรับซื้อก๊าซ ณ ปากหลุมที่แหล่งก๊าซของผู้รับสัมปทานกลางอ่าวไทย การตัดสินใจดังกล่าวจึงยิ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้หันมามุ่งเน้นและพัฒนาก๊าซธรรมชาติอย่างจริงจัง เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะให้เป็นเชื้อเพลิงในการให้พลังงานเพื่อทดแทนน้ำมันหรือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งนอกเหนือจากน้ำมันที่นับวันจะยังมีราคาสูงขึ้นและมีการค้นพบภายในประเทศน้อย ซึ่งนับว่าเป็นการตัดสินใจที่กล้าหาญและมองการณ์ไกลอย่างแท้จริงของรัฐบาลไทยในขณะนั้น คือ นับตั้งแต่ค.ศ.1975 ในรัฐบาลของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นต้นมา เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าในช่วงเวลาดังกล่าว ก๊าซธรรมชาติไม่ได้ถูกมองว่ามีคุณค่าเลย ทุกประเทศต่างมุ่งให้ความสำคัญที่น้ำมันเป็นหลัก การตัดสินใจของรัฐบาลที่หันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาก๊าซธรรมชาติ จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางในความพยายามที่จะพึ่งพาตนเองในเรื่องเชื้อเพลิงประเภทอื่นนอกเหนือจากน้ำมัน และต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1975 ก็มีการเจรจาตกลงระหว่างบริษัท Union Oil และ กระทรวงอุตสาหกรรมโดยได้มอบหมายให้คณะกรรมการปิโตรเลียมแต่งตั้ง

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38.

“คณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดราคาก๊าซ” ขึ้นเพื่อศึกษาผลดีและผลเสียในเรื่องการพัฒนาก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย รวมทั้งเจรจาราคาก๊าซกับบริษัท Union Oil ด้วย แต่ก็ยังหาจุดลงตัวไม่ได้ และต่อมาในเดือนมีนาคม ค.ศ.1977 ได้มีการจัดตั้งองค์การก๊าซธรรมชาติแห่งประเทศไทย (อกช.) ขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจการและพัฒนาก๊าซธรรมชาติภายในประเทศ นั้นเอง

จนกระทั่งในสมัยรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ก็ยังคงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาก๊าซธรรมชาติภายในประเทศอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ในอันที่จะลดการพึ่งพาน้ำมันจากต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการวางแผนหลักการพัฒนาพลังงานของประเทศทั้ง 6 ประการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524 หรือค.ศ.1977-1981) ที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญ ดังนี้

(1) กำหนดให้มีแผนหลักการพัฒนาพลังงานในระยะยาวขึ้นเพื่อพัฒนาแหล่งเชื้อเพลิงพลังงานที่มีอยู่ภายในประเทศให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อการประหยัดพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตเชื้อเพลิงพลังงาน ความพยายามลดการใช้เชื้อเพลิงพลังงานจากต่างประเทศ ตลอดจนจัดให้มีการพัฒนาพลังงานให้มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในสาขาต่างๆ และคำนึงถึงสภาพสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้

⁴ปรับปรุงจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2520), หน้า 179.

2) ส่งเสริมการสำรวจวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับพลังงานและเชื้อเพลิงพลังงานภายในประเทศ รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าจากต่างประเทศในด้านวิวัฒนาการพลังงานชนิดใหม่ๆ และพลังงานทดแทน รวมทั้งระบบขนส่งพลังงานด้วย

3) เร่งรัดการใช้ประโยชน์จากแหล่งพลังงานและเชื้อเพลิงพลังงานภายในประเทศ อาทิ เร่งรัดสำรวจและใช้ถ่านลิกไนต์ให้มากขึ้น

4) เร่งรัดโครงการก่อสร้างเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำที่มีผลการสำรวจความเหมาะสมและรายละเอียดเรียบร้อยแล้วให้ใช้งานได้เร็วขึ้น รวมทั้งการพิจารณาหาทางติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเพิ่มเติมตามเขื่อนต่างๆ อาทิเช่น เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนสิรินธร และเขื่อนจุฬาภรณ์ เป็นต้น

5) ดำเนินการพัฒนาแหล่งพลังน้ำที่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ให้สามารถผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังน้ำมาใช้ให้มากที่สุด

6) สนับสนุนให้มีการพัฒนาก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบในบริเวณอ่าวไทยและทะเลอันดามันให้เร็วมากยิ่งขึ้น

ซึ่งแนวทางดังกล่าวเท่ากับเป็นการมุ่งเน้นการกระจายแหล่งเชื้อเพลิงภายในประเทศให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อผลิตพลังงานทั่วไปและพลังงานไฟฟ้า ซึ่งนับวันเป็นที่ต้องการใช้มากยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ ค.ศ.1975 เป็นต้นมา ดังจะเห็นได้จากปริมาณการใช้ผลิตภัณฑ์น้ำมันของประเทศทั้งหมดถึง 52 ล้านบาร์เรล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าสูงสุดมีทั้งสิ้นประมาณ 1,407 เมกะวัตต์ ซึ่งความต้องการดังกล่าวต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในการผลิตถึงประมาณร้อยละ 56-62 และมีการคาดการณ์ตามแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ว่าความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าจะเพิ่มสูงขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 11 ต่อปี⁶ และที่สำคัญประชาชนภายในประเทศเองก็มีความต้องการบริโภคก๊าซธรรมชาติโดยตรง ซึ่งก็คือ ก๊าซหุงต้ม เพราะก๊าซหุงต้มได้กลายเป็นของที่จำเป็นและประชาชนนิยมใช้บริโภคมากขึ้น เนื่องจากเชื้อเพลิงชนิดอื่นๆ เช่น ถ่านหินเกิดความขาดแคลน ปริมาณความต้องการใช้ก๊าซหุงต้มในประเทศจึงเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้จะเห็นได้จากสถิติในช่วงระหว่างค.ศ.1965-1976 ปรากฏว่ามีปริมาณมากถึงปีละ 1.1 แสนเมตริกตัน และมีอัตราการเพิ่มถึงร้อยละ 15 ต่อปี ซึ่งในค.ศ.1976 ปริมาณความต้องการใช้มีมากถึง 1.4 แสนเมตริกตัน โดยก๊าซที่ผลิตได้มีไม่เพียงพอ ทำให้ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ ในสมัยรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ จึงได้พยายามผลักดันให้มีการนำก๊าซธรรมชาติจากแหล่งที่สำรวจพบภายในประเทศมาใช้ประโยชน์ทดแทนน้ำมันและเชื้อเพลิงอื่นๆ ในการให้พลังงานทั่วไปและพลังงานไฟฟ้า รวมทั้งมาใช้ประโยชน์ในการเป็นก๊าซหุงต้ม และที่สำคัญก็เพื่อสำรองก๊าซไว้ใช้ให้เพียงพอต่อไปในอนาคตนั่นเอง โดยได้มีการเร่งรัดการเจรจาราคาก๊าซระหว่าง ออกช. กับบริษัท Union Oil ที่ยังคงยึดเยื้อหาข้อสรุปไม่ได้ให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วัน ดังคำกล่าวของคุณเกษม จาติกวณิช อดีตผู้ว่าการกฟผ. และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมที่ว่า "...สมัยท่านนายกฯ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พอดี

⁶ ปรับปรุงจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2520), หน้า 176.

⁶ "สื่อบทความ," สยามจดหมายเหตุ 44 (26 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2522), หน้า 1218.

ช่วงนั้นผมเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เห็นว่าการเจรจาขุดเยื่อต่อไปอีก ต้องรับหาวิธีใดวิธีหนึ่งให้การเจรจาสำเร็จโดยเร็ว ซึ่งมีคำสั่งให้ภายใน 30 วัน...”⁷ และในวันที่ 28 กันยายน ค.ศ.1978 การเจรจาดกกลางและทำสัญญาการค้าก๊าซระหว่าง ออกช. และบริษัท Union Oil ก็ประสบผลสำเร็จ โดยเงื่อนไขหนึ่งที่ระบุในสัญญาซื้อขายก๊าซก็คือ รัฐจะเป็นผู้รับซื้อก๊าซที่ผลิตไว้ทั้งหมด สิ่งนี้จึงเป็นสิ่งที่จุดใจที่สุดที่ทำให้บริษัทที่สำรวจปิโตรเลียมกลางลงทุนขุดเจาะเพื่อแสวงหาก๊าซธรรมชาติ และถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นเปิดศักราชแห่งการพัฒนาก๊าซธรรมชาติโดยแท้จริง

อาจกล่าวได้ว่า ผลดีที่ไทยจะได้รับจากการพัฒนาก๊าซธรรมชาติมีดังนี้

(1) ช่วยส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียม กล่าวคือ บริษัท Union Oil แห่งประเทศไทย จะลงทุนดำเนินการเจาะสำรวจหาปริมาณก๊าซธรรมชาติสำรองตลอดจนทำการเจาะหลุมผลิตก๊าซ ก่อสร้าง และติดตั้งแท่นผลิตกับอุปกรณ์การผลิต ซึ่งในการนี้จะต้องใช้เงินลงทุนไม่น้อยกว่า 6,000 ล้านบาท และในระยะต่อไปบริษัท เท็กซัส แปซิฟิก ไทยแลนด์ (Texas Pacific) ซึ่งเป็นผู้ถือสัมปทานแหล่งก๊าซธรรมชาตินอกฝั่งจังหวัดสงขลา ก็จะต้องลงทุนดำเนินการเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ บริษัทผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมในอ่าวไทยรายอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่ก็เจาะสำรวจพบก๊าซธรรมชาติหรือน้ำมันบ้างแล้วรายละเอียด 1 หรือ 2 หลุม จะมีความตื่นตัวรีบเร่งทำการเจาะสำรวจเพิ่มเติม เนื่องจากจะสามารถผลิตก๊าซ

⁷สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, อ้างแล้ว, หน้า 44.

⁸ธเนศ กองประเสริฐ, “น้ำมันและก๊าซธรรมชาติในทะเลไทย,” วารสารเศรษฐกิจ ภาควิชาการกรุงเทพ จำกัด ปีที่ 10, เล่มที่ 7 (กรกฎาคม 2521), หน้า 438-440.

ส่งไปขายตามท่อได้ทันที และการเจาะสำรวจหลายหลุมย่อมจะทำให้มีโอกาสพบแหล่งก๊าซธรรมชาติหรือน้ำมันดิบได้มากขึ้นด้วย

(2) จะช่วยให้สามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศที่ต้องเสียไปในการสั่งซื้อน้ำมันดิบจากต่างประเทศเข้ามาใช้ได้อย่างน้อยถึงปีละประมาณ 1,600 ล้านบาท และต่อไปหากสามารถผลิตได้ถึง 500 ล้านลูกบาศก์ฟุต/วันแล้วก็จะประหยัดเงินตราต่างประเทศได้ปีละไม่ต่ำกว่า 7,000 ล้านบาท นอกจากนั้น ก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทยที่รัฐบาลได้ตกลงราคาซื้อขายกับบริษัทที่เจาะสำรวจพบในราคา 1.04 ดอลลาร์/พันลูกบาศก์ฟุต เมื่อเปรียบเทียบกับราคาน้ำมันดิบจากต่างประเทศแล้วก็จะถูกลงมากกว่าเท่าตัวทีเดียว กล่าวคือ โดยทั่วไปน้ำมันก๊าซธรรมชาติจำนวน 100 ล้านลูกบาศก์ฟุต จะให้ความร้อนเท่ากับน้ำมันดิบ 17,000 บาร์เรล ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกปัจจุบันบาร์เรลละ 12.70 ดอลลาร์ แต่ราคา ก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทยซึ่งมีความร้อนเท่ากับน้ำมันดิบ 1 บาร์เรล จะมีราคาเพียง 6.11 ดอลลาร์เท่านั้น มิหนำซ้ำเมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าราคาก๊าซธรรมชาติ 1.04 ดอลลาร์ต่อพันลูกบาศก์ฟุตนั้น รัฐบาลจะเก็บภาษีและค่าภาคหลวงอีก 1 ใน 3 คือ 0.38 ดอลลาร์ต่อพันลูกบาศก์ฟุต ซึ่งก็เท่ากับราคาก๊าซธรรมชาติที่แท้จริงเท่ากับ 0.66 ดอลลาร์ต่อพันลูกบาศก์ฟุตด้วยแล้ว ราคาก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทยซึ่งให้ความร้อนเท่ากับน้ำมันดิบ 1 บาร์เรล ก็จะมีราคาเพียง 3.88 ดอลลาร์เท่านั้น ซึ่งเมื่อเทียบกับราคาน้ำมันดิบจากต่างประเทศแล้วจะถูกกว่าถึงประมาณ 3 เท่าตัว

(3) รัฐบาลไทยจะมีรายได้จากค่าภาคหลวงและภาษีเงินได้จากการผลิตก๊าซธรรมชาติตามอัตรา 1 ใน 3 ของราคาซื้อขาย คือ ลูกบาศก์ฟุตละ 0.38 ดอลลาร์ ซึ่งจะคิดเป็นเงินปีละประมาณ 1,000 ล้านบาท

(4) จะทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ ขึ้นตามเส้นทางที่มีท่อก๊าซผ่าน ตลอดจนจะช่วยให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ต่อเนื่องหรือเกี่ยวข้องกับก๊าซธรรมชาติติดตามมาเป็นลูกโซ่อีกมากมายในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมผลิตแอมโมเนียและปุ๋ยยูเรีย อุตสาหกรรมเหล็กกล้าและเหล็กพรม (Sponge Iron) อุตสาหกรรมแก้ว อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา อุตสาหกรรมผลิตก๊าซหุงต้ม และอุตสาหกรรมเคมีปิโตรเลียม อาทิ พลาสติก ยางสังเคราะห์ วัตถุระเบิด และเภสัชภัณฑ์ เป็นต้น

(5) สามารถนำก๊าซ LPG (Liquefied Petroleum Gas) หรือก๊าซหุงต้ม และเบนซินธรรมชาติ มาใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยลดปัญหามลพิษในอากาศ เพราะก๊าซเหล่านี้มีการเผาไหม้ได้สมบูรณ์กว่าน้ำมัน จึงไม่มีเขม่า ไม่มีกลิ่นเหม็น และไม่มีสารตะกั่ว นอกจากนี้ การใช้อุตสาหกรรมชาติในเชื้อเพลิงก็จะทำให้เครื่องยนต์มีอายุการใช้งานได้ยาวนานกว่าการใช้น้ำมันเบนซินด้วย

(6) สามารถนำก๊าซธรรมชาติไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ยเคมีที่มีราคาถูก ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาค่าขาดแคลนปุ๋ยและปุ๋ยมีราคาแพงที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ รวมทั้งช่วยประหยัดเงินตราจำนวนมากที่ต้องใช้ไปในการสั่งซื้อปุ๋ยเคมีเข้ามาจากต่างประเทศ แล้วยังช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรอีกด้วย

(7) ช่วยสงวนทรัพยากรป่าไม้ของชาติ โดยประชาชนจะมีก๊าซธรรมชาติบรรจุถุงมาใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับการหุงต้มในครัวเรือน แทนการใช้ฟืนและถ่านไม้ ซึ่งจะช่วยลดการตัดไม้ทำลายป่า เพื่อทำฟืนและถ่านไม้ได้ทางหนึ่ง

(8) จะช่วยสร้างงานขึ้นอีกเป็นอันมาก ทั้งงานในอุตสาหกรรมผลิต และจำหน่ายก๊าซธรรมชาติเอง ซึ่งจะต้องใช้คนงาน ช่างเทคนิค วิศวกร และผู้บริหารระดับสูงจำนวนมากมาย และงานในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่จะเกิดขึ้นติดตามมาใหม่อีกเป็นจำนวนมหาศาล

(9) เป็นโอกาสที่ช่างเทคนิค วิศวกร และผู้บริหารชาวไทย จะได้ศึกษาหาประสบการณ์เกี่ยวกับอุตสาหกรรมปิโตรเลียมในด้านการผลิตก๊าซธรรมชาติ การวางท่อก๊าซ ตลอดจนการใช้ประโยชน์ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นการเตรียมให้คนไทยสามารถรับช่วงงานจากชาวต่างประเทศมาดำเนินการเองได้ในอนาคต ดังที่ประเทศอินโดนีเซียได้ทำสำเร็จไปแล้วเป็นส่วนใหญ่

(10) ช่วยทำรายได้ให้แก่ประเทศ ในกรณีที่สามารถผลิตก๊าซธรรมชาติได้มากเกินกว่าความต้องการใช้ภายในประเทศ ก็อาจพิจารณาส่งเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้

สำหรับคุณสมบัติที่สำคัญของก๊าซธรรมชาติก็คือเป็นสารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่มีสถานะเป็นก๊าซทุกชนิด ไม่ว่าขึ้นหรือแหล่งที่ผลิตได้จากหลุมน้ำมันหรือหลุมก๊าซ ประกอบด้วยธาตุสำคัญ 2 ชนิดคือ ไฮโดรเจนกับคาร์บอน ซึ่งรวมตัวกันเป็นสัดส่วนของอนุที่แตกต่างกัน โดยเริ่มตั้งแต่สารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่มีคาร์บอนเพียง 1 อนุ กับไฮโดรเจน 4 อนุ ซึ่งเรียกว่า ก๊าซมีเทน (Methane) ไปจนกระทั่งมีอนุคาร์บอนเพิ่มขึ้นถึง 8 อนุ กับไฮโดรเจน 18 อนุ ซึ่งเรียกว่า ก๊าซออกเทน (Octane) กล่าวได้ว่าก๊าซธรรมชาติสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้คือ⁹

⁹ ธเนศ กองประเสริฐ, อ้างแล้ว, หน้า 423.

ก๊าซประเภท	มีสภาพเป็น	จะเป็นของเหลวที่อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)
มีเทน (Methane, CH ₄)	ก๊าซแห้ง	-161.5
อีเทน (Ethane, C ₂ H ₆)	ก๊าซแห้ง	- 88.5
โพรเพน (Propane, C ₃ H ₈)	ก๊าซชื้น	-42.2
บิวเทน (Butane, C ₄ H ₁₀)	ก๊าซชื้น	-0.5
เพนเทน (Pentane, C ₅ H ₁₂)	ก๊าซเหลว	36.1
เฮกเซน (Hexane, C ₆ H ₁₄)	ก๊าซเหลว	69.0
เซปเทน (Heptane, C ₇ H ₁₆)	ก๊าซเหลว	98.4
ออกเทน (Octane, C ₈ H ₁₈)	ก๊าซเหลว	125.6

จากส่วนประกอบทางเคมีของก๊าซธรรมชาติที่แตกต่างกันในแต่ละประเภท ทำให้สารประกอบไฮโดรคาร์บอนเหล่านี้ มีสถานะเป็นก๊าซและเป็นของเหลวได้ที่อุณหภูมิต่างกัน ก๊าซธรรมชาติที่ประกอบด้วยมีเทนและอีเทนเกือบล้วนๆ จึงเรียกว่า ก๊าซแห้ง แต่ถ้าก๊าซธรรมชาติที่มีพวกโพรเพน บิวเทน (ก๊าซหุงต้ม) และพวกไฮโดรคาร์บอนเหลวปนอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูง เราเรียกก๊าซธรรมชาติแบบนี้ว่า ก๊าซชื้น ส่วนก๊าซธรรมชาติที่

ประกอบด้วยคาร์บอนตั้งแต่ 5 อนุขึ้นไปจับกับไฮโดรเจน ซึ่งในขณะที่อยู่ในชั้นหินใต้ดินจะมีสภาพเป็นก๊าซหรือเป็นไอ แต่เมื่อถูกสูบขึ้นมาที่ปากบ่อผลิตจะมีการควบแน่นกลายเป็นของเหลวใสไม่มีสี หรือมีสีเหลืองอ่อน หรือน้ำตาลปนแดง มีลักษณะและกลิ่นคล้ายน้ำมันเบนซิน เราเรียกก๊าซธรรมชาติแบบนี้ว่า ก๊าซเหลว หรือเบนซินธรรมชาติ

ก๊าซธรรมชาตินั้นส่วนใหญ่จะประกอบด้วยก๊าซมีเทน ซึ่งอาจมีอยู่ตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไปจนเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้แล้วก็มีก๊าซฮีเทน โพรเพน บิวเทน และไฮโดรคาร์บอนที่มีน้ำหนักโมเลกุลสูงขึ้นไปปะปนอยู่บ้าง นอกจากนั้นก็อาจจะมีไนโตรเจน คาร์บอนไดออกไซด์กับไฮโดรเจนซัลไฟด์เจือปนอยู่บ้าง ก๊าซธรรมชาติที่สำรวจพบในอ่าวไทย หรือแม้ที่พบกันในด้านต่างประเทศก็ตาม โดยปกติจะผสมกันเป็นชนิดใหญ่ๆ 3 ชนิดด้วยกันคือ¹⁰

(1) ก๊าซมีเทน ก๊าซชนิดนี้เป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ของก๊าซธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น โครงสร้าง A ในแปลงสำรวจหมายเลข 12 ในอ่าวไทยนั้น ก๊าซธรรมชาติที่ออกมาจากหลุมเจาะในอัตราวันละ 1 ล้านลูกบาศก์ฟุต จะแยกตัวออกเป็นก๊าซธรรมชาติเหลวประมาณ 5,200 ลิตร และสามารถแยกเอาก๊าซหุงต้มใส่ถังออกมาได้อีกประมาณ 4,300 ลิตร ส่วนที่เหลือจะเป็นก๊าซมีเทนซึ่งมีอยู่ประมาณ 800,000-968,000 ลูกบาศก์ฟุต กล่าวคือ ที่โครงสร้าง A ในแปลงสำรวจหมายเลข 12 นั้น ก๊าซธรรมชาติจะมีก๊าซมีเทนปนอยู่ด้วยในอัตราร้อยละ 80-96.8 ด้วยเหตุนี้เมื่อพูดถึงก๊าซธรรมชาติกันแล้ว จึงมักจะหมายถึงก๊าซมีเทน อย่างไรก็ตาม ก๊าซมีเทนซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ของก๊าซธรรมชาตินั้น

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 424.

โดยปกติแล้วก๊าซนี้จะไม่มีกลิ่น เว้นแต่ในกรณีที่มีสารโมบรีลิวท์เจือปนซึ่งก็มีอยู่น้อย ก๊าซมีเทนนี้เผาไหม้หมดไปได้โดยไม่มีควัน จึงช่วยลดปัญหามลพิษในอากาศ ก๊าซชนิดนี้สามารถใช้ในการหุงต้มได้ดีเช่นเดียวกับก๊าซโพรเพน และบิวเทน ที่อัดใส่ถังจำหน่ายกันอยู่ทั่วไป แต่ก๊าซมีเทนไม่สามารถอัดใส่ถังให้เป็นของเหลวด้วยความดันได้ หากจะทำก๊าซมีเทนให้เป็นของเหลว จะต้องลดอุณหภูมิให้เย็นจัดต่ำกว่าจุดน้ำแข็งถึง 161.5 องศาเซลเซียส ซึ่งจะต้องลงทุนสูงกว่าการลงทุนต่อท่อขึ้นมาจากก้นอ่าวไทยหลายเท่าตัว

(2) ก๊าซธรรมชาติเหลว เป็นก๊าซธรรมชาติชนิดที่เมื่อถูกสูบขึ้นมาถึงปากท่อ ก็จะเปลี่ยนสถานะจากก๊าซมาเป็นของเหลว สามารถส่งเข้าโรงกลั่นน้ำมันแทนน้ำมันดิบได้ ตามหลักฐานที่มีอยู่ยืนยันว่า ที่โครงสร้าง A ในแปลงสำรวจหมายเลข 12 ก๊าซธรรมชาติ 1 ล้านลูกบาศก์ฟุต จะให้ก๊าซธรรมชาติเหลวประมาณ 5,200 ลิตร

(3) ก๊าซหุงต้ม คือ ก๊าซที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้มกันอยู่ตามบ้านเรือน ซึ่งบรรจุอยู่ในถังเหล็ก ได้แก่ ก๊าซโพรเพนและบิวเทน อันสามารถทำให้เป็นของเหลวได้เมื่อนำไปอัดใส่ในถังเหล็กด้วยความกดดันสูง ก๊าซโพรเพนและบิวเทน มีปนอยู่ในก๊าซธรรมชาติซึ่งมีอยู่ในโครงสร้าง A ในแปลงสำรวจหมายเลข 12 ในอ่าวไทย ในอัตราประมาณ 4,300 ลิตร ต่อก๊าซธรรมชาติ 1 ล้านลูกบาศก์ฟุต

จะเห็นได้ว่าก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงที่มีคุณสมบัติเด่นกว่าเชื้อเพลิงอื่นๆ หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะช่วยลดปัญหามลพิษในอากาศ ดังนั้นในประเทศอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีปัญหาเกี่ยวกับมลพิษในอากาศ จึงนิยมใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงและวัสดุพลังงานกันมาก โดยก๊าซธรรมชาติที่ผลิตได้จาก

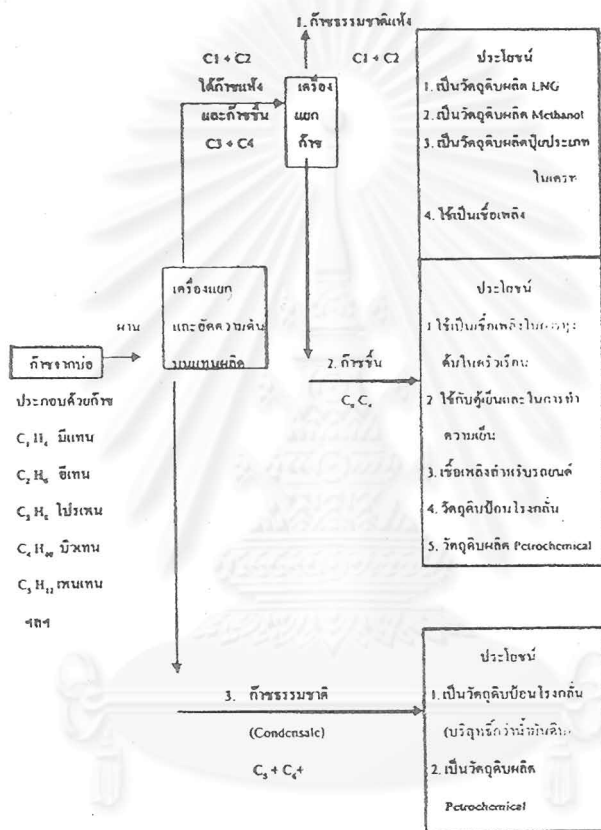
บ่อก๊าซในอ่าวไทยนั้น จะต้องถูกส่งไปเข้าเครื่องแยกและอัดความดันบนแท่นผลิต เพื่อแยกน้ำและก๊าซธรรมชาติเหลว (หรือเบนซินธรรมชาติ) ออก ซึ่งส่วนนี้จะถูกส่งไปยังโรงกลั่นโดยเรือบรรทุกน้ำมัน ส่วนก๊าซธรรมชาติที่เหลือก็จะส่งไปตามท่อใต้ทะเลเข้าสู่สถานีรับก๊าซที่ชายฝั่ง ซึ่งจะมีเครื่องแยกก๊าซธรรมชาตินี้ออกเป็นก๊าซชั้น คือ ก๊าซโพรเพน และบิวเทน (ก๊าซหุงต้ม) และก๊าซธรรมชาติแห้ง ก๊าซชั้นจะถูกแยกออกแล้วอัดใส่ถังเพื่อส่งไปยังผู้ใช้ ส่วนก๊าซธรรมชาติแห้งก็จะส่งไปตามท่อส่งก๊าซบนบกไปสู่ผู้ใช้ตามโรงไฟฟ้าและโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ (ดังในแผนภาพที่ 4.1 และตารางที่ 4.2)

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 4.1 แสดงการใช้ประโยชน์ของก๊าซธรรมชาติ

ที่มา : ธเนศ กองประเสริฐ, “น้ำมันและก๊าซธรรมชาติในทะเลไทย,” วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ จำกัด ปีที่ 10, เล่ม 7 (กรกฎาคม 2521), หน้า 435.

ตารางที่ 4.2 แสดงการใช้ประโยชน์ของก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย

ก๊าซประเภท	ร้อยละ	มีสภาพเป็น	สามารถแยกมาใช้ประโยชน์
มีเทน	66.80	ก๊าซแห้ง	- เป็นเชื้อเพลิง
อีเทน	10.7		- เป็นวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ย ประเภทไนโตรเจน - ผลิตแอลกอฮอล์ Methanol - ผลิตก๊าซ แอล เอ็น จี LNG สำหรับส่งขายต่างประเทศ
ก๊าซธรรมชาติ ในอ่าวไทย ประกอบด้วย	โปรแปน 5-3 บิวเทน 3-6	ก๊าซชื้น	- เป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้มใน ครัวเรือน เชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ใช้ทำความเย็น - เป็นวัตถุดิบป้อนโรงกลั่นและผลิต เคมีภัณฑ์
เพนเทน	1-0.8	ก๊าซเหลว	- เป็นวัตถุดิบป้อนโรงกลั่นและ ผลิตเคมีภัณฑ์
เอกเซน เป็นต้น			- เป็นเชื้อเพลิงแทนน้ำมันเบนซิน
ไนโตรเจน	12.0		- ทำปุ๋ยไนโตรเจน และยูเรีย
คาร์บอน ไดออกไซด์	13.79		- เป็นวัตถุดิบผลิตน้ำแข็งแห้ง น้ำยาดับเพลิง

ที่มา : ธเนศ กองประเสริฐ, “น้ำมันและก๊าซธรรมชาติในทะเลไทย,” วารสารเศรษฐกิจ
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ปีที่ 10, เล่ม 7, (กรกฎาคม 2521), หน้า 436.

ดังนั้น เมื่อไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการค้าเสรีในระดับตั้งแต่ ค.ศ.1972 เป็นต้นมา จนกระทั่งได้มีการพัฒนานำก๊าซธรรมชาติจากแหล่งภายในประเทศมาใช้ประโยชน์โดยลำดับเรื่อยมาตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังที่กล่าวมาในข้างต้น ทั้งนี้ก็เพื่อสนองความต้องการพลังงานทั้งในรูปทั่วไปและพลังงานไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วรวมทั้งเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในการบริโภคก๊าซธรรมชาติในรูปของก๊าซหุงต้ม ซึ่งก็เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน และที่สำคัญคือ จะเป็นการลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมันจากต่างประเทศ โดยหันมาพยายามช่วยเหลือตัวเองในด้านเชื้อเพลิงมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการประหยัดเงินงบประมาณของประเทศลงได้มาก จึงเป็นเหตุทำให้ไทยต้องให้ความสำคัญต่อการแบ่งเขตโล่ทวีปกับมาเลเซีย บริเวณอ่าวไทยนับตั้งแต่การเจรจาครั้งที่ 1 ค.ศ.1972 มาจนถึงการเจรจาครั้งที่ 2 ค.ศ.1978 เนื่องจากพื้นที่ในเขตโล่ทวีปที่ทับซ้อนของทั้งสองประเทศบริเวณอ่าวไทยมีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ในเรื่องก๊าซธรรมชาติจำนวนมหาศาลอยู่ซึ่งภายใต้พื้นที่ดังกล่าว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเจรจาครั้งที่ 3 ค.ศ.1979 เมื่อฝ่ายมาเลเซียได้เสนอทางออกในการแก้ไขปัญหาการแบ่งเขตโล่ทวีปส่วนที่เหลือซึ่งยังตกลงกันไม่ได้ ด้วยการพักเรื่องการแบ่งเขตโล่ทวีปไว้ชั่วคราวโดยให้ทั้งสองฝ่ายหันมาแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรที่อยู่ภายใต้พื้นที่หรือพัฒนาพื้นที่ในเขตโล่ทวีปที่ทับซ้อนร่วมกัน ซึ่งไทยก็เห็นดีด้วยนั้น ทั้งนี้เพราะจะได้นำก๊าซธรรมชาติจากพื้นที่ดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการสนองความต้องการภายในประเทศดังที่กล่าวมาแล้วได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนโดยเร็ว แม้ว่าจะได้รับเพียงผลประโยชน์คนละครั้งกับมาเลเซียก็ตาม แต่ก็ยังดีกว่าไม่ได้ผลประโยชน์เลย เพราะถ้าหากไทยไม่สามารถตกลงกับมาเลเซียในการแบ่งเขต

ไหล่ทวีปส่วนที่มีปัญหา รวมทั้งถ้าไทยไม่ยอมรับทางออกในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกันตามที่มาเลเซียเสนอ นั่นหมายความว่าทั้งไทยและมาเลเซียก็จะไม่สามารถดำเนินกิจกรรมใดๆ ในการสำรวจหรือขุดเจาะในพื้นที่ดังกล่าวได้เลย เนื่องจากทั้งฝ่ายตกลงกันว่าให้บริษัทปิโตรเลียมที่ได้รับสัมปทานจากตนหยุดดำเนินกิจกรรมใดๆ ในพื้นที่ดังกล่าวจนกว่าจะแก้ไขปัญหาก็เป็นที่ยอมรับร่วมกันได้สำเร็จ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ต่อไปก็จะทำให้เสียเวลาและโอกาสไปเรื่อยๆ เพราะคงอีกนานกว่าที่จะทำให้การเจรจาในเรื่องการแบ่งเขตประสบความสำเร็จดังคำกล่าวของ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ซึ่งได้ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวในตอนบ่ายของวันที่ 21 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 ภายหลังจากลงนามใน MOU กับมาเลเซียว่า “...ผลสำเร็จที่สำคัญคือ เกี่ยวกับน้ำมันหรือก๊าซธรรมชาติ ที่เราจะได้รับเป็นเงินเป็นทองขึ้นมา เพราะถ้าหากว่ายังคงมีการพุดเกี่ยวกับการแบ่งเขตแดนต่อไป อีก 10 ปีก็จะไม่ได้รับผลสำเร็จ...”¹¹ และที่สำคัญหากทั้งไทยและมาเลเซียหาทางออกโดยให้ศาลโลกเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งหากผลการตัดสินออกมาว่ามาเลเซียเป็นฝ่ายชนะก็จะทำให้เกิดผลเสียต่อไทย เพราะนั่นคือไทยก็จะไม่ได้รับผลประโยชน์ใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวเลยทั้งหมดเป็นการถาวร

¹¹ เอกสารเลขที่ ข2/กต2/2522/32, เรื่อง นายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ถึงผลการเดินทางเยือนประเทศไทยของนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย, เอกสารหอจดหมายเหตุแห่งชาติ, หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, หน้า 7.

(1.2) เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการแก้ไขปัญหახบวนการโจรสลัด การร้าย (ขจก.) ทางภาคใต้

ในเรื่องการแก้ไขปัญหขจก. ซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญของ
ไทยนั้น ไทยต้องเป็น “ฝ่ายอาศัย” ความร่วมมือจากมาเลเซีย เนื่องจาก
ปัญหขจก. ได้ขยายความรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณ 5 จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้แก่ สงขลา ยะลา สตูล บัตตานีและนราธิวาส นับตั้ง
แต่ค.ศ.1960 เป็นต้นมา ซึ่งความร่วมมือที่ไทยได้รับจากมาเลเซียเพื่อแก้ไข
ปัญหขจก. อยู่ในรูปของการจัดทำเป็นความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้าน
ความมั่นคงชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซีย โดยฉบับแรกเกิดขึ้นในค.ศ.1965
ฉบับที่ 2 เกิดขึ้นในค.ศ.1970 ฉบับที่ 3 เกิดขึ้นในค.ศ. 1977 สำหรับวัตถุประสงค์
สำคัญของความตกลงแต่ละฉบับมุ่งเน้นที่ “การต่อต้านผู้ก่อการร้าย
คอมมิวนิสต์และการก่อการร้ายที่เคลื่อนไหวเพิ่มขึ้นตามแนวชายแดน” ความ
ตกลงว่าด้วยความร่วมมือดังกล่าวได้มีการนำมาตราการทางทหาร รวมทั้ง
มาตรการทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการทางเศรษฐกิจ
และสังคมที่นำมาใช้ร่วมกัน คือ การพัฒนาและสร้างความเจริญให้กับพื้นที่
และประชาชนในบริเวณ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น เมื่อมาเลเซีย
เสนอทางออกแก่ไทยในการแก้ไขปัญหพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย
ด้วยการปักการแบ่งเขตไว้ชั่วคราวแล้วหันมาพัฒนาหรือแสวงหาประโยชน์ร่วม
กันจากพื้นที่ดังกล่าว ไทยจึงเห็นควรยอมรับในทางออกที่มาเลเซียเสนอมา
ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เสียบรรยากาศของความร่วมมือที่ไทยได้รับจากมาเลเซียใน
เรื่องการแก้ไขปัญหขจก. หรือเพื่อไม่ให้ความร่วมมือโดยผ่านความตกลงฉบับ
ต่างๆดังกล่าวต้องได้รับความกระทบกระเทือนตามไปด้วย นั่นเอง

2) พิจารณาจากฝ่ายมาเลเซีย

(2.1) ตระหนักถึงความสำคัญของก๊าซธรรมชาติมากขึ้น

สำหรับในกรณีของมาเลเซียนั้น แม้ว่าในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ.1968-1973 ได้มีการสำรวจและค้นพบก๊าซธรรมชาติโดยบริษัท Esso บริเวณเขตโล่วทวีปที่ทับซ้อนกับไทย แต่รัฐบาลมาเลเซียก็ยังไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากก่อนหน้านี้ในค.ศ.1910 รัฐบาลมาเลเซียได้อนุญาตให้บริษัท Royal Dutch และบริษัท Shell ทำการสำรวจจนสามารถค้นพบแหล่งน้ำมัน Miri บนบกที่รัฐซาราวัด และได้ดำเนินการผลิตในค.ศ.1929 โดยสามารถได้ถึง 5.5 ล้านบาร์เรลต่อปี¹² จวบจนกระทั่งในค.ศ.1962 ก็ได้ค้นพบแหล่งน้ำมัน Termana ในบริเวณชายฝั่งทะเลของรัฐซาราวัด และบริเวณชายฝั่งทะเลของรัฐกลันตันและรัฐซาบะห์ ในค.ศ.1967 และรัฐตรังกานู ในค.ศ.1968¹³ ตามลำดับ ซึ่งนับว่าเป็นการค้นพบแหล่งน้ำมันสำคัญระดับโลกเลยก็ว่าได้ ส่งผลทำให้มาเลเซียกลายเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันเพื่อการส่งออกใน

¹² Sulong Mohamed, "The Geographical Setting," in E.K. Fisk and H. Osmon Rani, eds., *The Political Economy of Malaysia* (Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1982), pp. 27- 29. อ้างใน ชัยโชค จุลศิริวงศ์, *การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองมาเลเซีย* (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คบไฟ, 2542), หน้า 45

¹³ Wan Leong Fee, "The Economics Prospect of Malaysia's Petroleum Economy," *MIMA ISSUE PAPERS* (1993), p. 1.

40 อันดับแรกของโลก¹⁴ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในค.ศ.1973 มาเลเซียได้ค้นพบแหล่งน้ำมันดิบอีกถึง 19 แหล่ง โดยมีปริมาณในเชิงพาณิชย์ประมาณ 90,000 บาร์เรลต่อวัน¹⁵ ดังนั้น ความสนใจของรัฐบาลมาเลเซียในขณะนั้น จึงพุ่งเป้าไปที่การผลิตน้ำมันเป็นประการสำคัญมากกว่าการพุ่งเป้าไปที่ก๊าซธรรมชาติซึ่งยังไม่เป็นที่นิยม และเพื่อเป็นการดำเนินการโดยตรงในเรื่องน้ำมันซึ่งกลายเป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญของมาเลเซีย ในค.ศ. 1974 รัฐบาลมาเลเซียจึงได้จัดตั้งบริษัท Petronas ขึ้นเป็นองค์กรที่รัฐถือหุ้นร้อยละ 100 ในฐานะบริษัทน้ำมันแห่งชาติบริษัทมาดำเนินการรับผิดชอบ การค้นพบแหล่งน้ำมันหลายแหล่งดังกล่าวของมาเลเซียทำให้มาเลเซียสามารถผลิตน้ำมันได้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังจะเห็นได้จากในค.ศ.1973 มาเลเซียผลิตน้ำมันได้ 100,000 บาร์เรลต่อวัน ต่อมาในค.ศ.1979 ผลิตได้สูงถึง 2.8 แสนล้านบาร์เรลจากแหล่งน้ำมัน 25 บ่อ¹⁶

การที่มาเลเซียตระหนักถึงความสำคัญต่อการค้นพบและผลิตน้ำมันเช่นนี้ก็จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักพื้นฐานประการหนึ่งของแผนพัฒนาประเทศ นั่นคือ สนองตามความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นของประเทศในเรื่องเชื้อเพลิงเพื่อนำมาใช้ให้พลังงานในรูปทั่วไปไม่ว่าจะเป็นในด้านการคมนาคมและขนส่ง การติดต่อสื่อสาร รวมทั้งในรูปพลังงานไฟฟ้า ดังจะเห็นได้จาก

¹⁴ Phiphat Tangsubkul, ASEAN and the Law of Sea, (Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1982), p. 85.

¹⁵ Wan Leong Fee, op.cit., p.1.

¹⁶ Oil and Gas Journal, (29 December 1979), อังโน ชัยโชค จุลศิริวงศ์, อ้างแล้ว, หน้า 49.

ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 (ระหว่างค.ศ.1966-1970) และขณะเดียวกันก็เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 (ระหว่างค.ศ.1971 - 1975) ซึ่งตั้งเป้าไว้ว่าในค.ศ. 1973 จะต้องทำการผลิตน้ำมันให้ได้ถึง 4,560,000 ตัน หรือร้อยละ 24 ของผลิตภัณฑ์ทางด้านแร่ธาตุทั้งหมด¹⁷ ทั้งนี้เพื่อการส่งออกน้ำมันที่เพิ่มมากขึ้นนั้นหมายความว่าก็จะทำให้รายได้จากการส่งออกน้ำมันเพิ่มมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย การตระหนักให้ความสำคัญต่อการค้นพบและผลิตน้ำมันดังกล่าวเท่ากับเป็นการสนองตอบตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ นั้นเอง

อย่างไรก็ดี ประเด็นที่สำคัญก็คือในช่วง ค.ศ.1973 มาเลเซียได้เริ่มหันมาให้ความสนใจต่อก๊าซธรรมชาติมากขึ้น แม้ว่าจะมีการนำขึ้นมาใช้ประโยชน์ในปริมาณน้อยเพียง 5 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต¹⁸ เพราะมาเลเซียยังคงที่จะพยายามหาแหล่งน้ำมันในเชิงพาณิชย์ที่ให้ปริมาณและค่าตอบแทนสูง แต่เมื่อเข้าสู่ค.ศ.1978 มาเลเซียได้หันมาให้ความสำคัญต่อการลงทุนในการพัฒนา ก๊าซธรรมชาติจำนวนมหาศาลอย่างจริงจังชัดเจน ทั้งนี้เพื่อการส่งออกและนำมาใช้สนองความต้องการของตลาดภายในประเทศตนเอง ดังจะเห็นได้จากการลงทุนในโครงการก๊าซธรรมชาติเหลว (Liquefied Natural Gas - MLNG) ที่บิณฑูลู (Bintulu) ในรัฐซาราวัก (Sarawak) ซึ่งโครงการนี้เป็นการร่วมลงทุนระหว่างบริษัท Petronas บริษัท Shell Gas BV บริษัท Mitsubishi Corporation และรัฐบาลท้องถิ่นของซาราวัก¹⁹ โดย

¹⁷ Midterm Review of the Second Malaysia Plan 1971-1975 (Kuala Lumpur: Government Press, 1973), p. 30

¹⁸ ชัยโชค จุลศิริวงศ์, อ้างแล้ว, หน้า 47.

¹⁹ Wan Leong Fee, op.cit., p. 10.

มีความมุ่งหมายที่จะตอบสนองต่อตลาดในประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก รวมทั้งความต้องการบริโภคก๊าซธรรมชาติของประชาชนภายในประเทศมาเลเซียเองก็เพิ่มมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ที่สำคัญก็คือ การที่บริษัท Petronas ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันแห่งชาติของมาเลเซียที่ถือเป็นองค์หลักในการให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและพัฒนาแหล่งน้ำมันก็ได้เสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับ “นโยบายอนุรักษ์การใช้พลังงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมัน” โดยเสนอว่าเนื่องจากน้ำมันดิบตามแหล่งน้ำมันที่มาเลเซียมีอยู่อาจหมดลงได้จึงจำเป็นที่จะต้องลดการใช้ลง นั่นก็หมายถึงลดการผลิตด้วย อีกทั้งราคาน้ำมันก็เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะฉะนั้น ถ้ามาเลเซียผลิตออกมาขายและส่งออกตอนนี้ ในอนาคตเมื่อน้ำมันในประเทศหมดลง มาเลเซียก็อาจจะต้องซื้อจากต่างประเทศในราคาสูงกว่าที่มาเลเซียขายไป²⁰ ดังนั้น ถ้านำเอาเชื้อเพลิงอื่นๆ ที่มาเลเซียมีมาร่วมพิจารณาใช้ประโยชน์ ก็น่าจะเป็นทางออกที่ดีในอันที่จะเป็นการสำรองน้ำมันดิบต่อไปในอนาคตได้อีกนาน ซึ่งเชื้อเพลิงประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาพิจารณาก็คือ ก๊าซธรรมชาติ²¹ ด้วยเหตุนี้เพื่อสนองตามความต้องการและตามแนวทางดังกล่าวมาเลเซียจึงได้เสนอทางออกในการแก้ไขปัญหานี้ โดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวร่วมกันคนละครั้งอย่างเท่าเทียมกัน นั่นเอง

²⁰ Fredica M. Bung, ed., *Malaysia: A Country Study* (Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office, 1985), p. 26 อ้างในชัยโชค จุลศิริวงศ์, อ้างแล้ว, หน้า 49.

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 50.

(2.2) เพื่อต้องการเชื่อมโยงไปสู่การแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (พคม.) และป้องกันการการขยายตัวของภัยคอมมิวนิสต์

มาเลเซียนั้นได้รับความร่วมมือจากไทยโดยตรงในการแก้ไขปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (พคม.)²² หรือที่ไทยเรียกอีกอย่างว่า โจรจินคอมมิวนิสต์ (จคม.) ซึ่งเป็นปัญหาที่สิ้นคลอนความมั่นคงภายในของมาเลเซียอย่างหนักมาโดยตลอด ด้วยการลงนามอย่างเป็นทางการในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซียฉบับแรกในค.ศ.1965 ฉบับที่ 2 ในค.ศ.1970 และฉบับที่ 3 ในค.ศ.1977 ซึ่งวัตถุประสงค์โดยรวมของความตกลงดังกล่าวคือ “การต่อต้านภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์และการก่อการร้ายอื่นๆ ตามแนวชายแดน” โดยมาตรการหลักที่นำมาใช้ร่วมกันแก้ไขปัญหาพคม. คือ มาตรการทางทหาร ไม่ว่าจะเป็น การลาดตระเวนร่วมทางบก ทะเล หรืออากาศ รวมทั้งการฝึกผสมร่วมทางบก ทะเล และอากาศเพื่อการเตรียมความพร้อมอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ดี ในค.ศ.1977 มาเลเซียได้ร่วมมือกับไทยในการขยายเขตปฏิบัติการกวาดล้างคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพคม. ในอำเภอสะเดา ซึ่งกองทหารไทยและมาเลเซียจำนวนกว่า 3,500 คน ได้เข้าปิดล้อมค่ายกองโจรคอมมิวนิสต์ 2 แห่งในป่า²³ ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อการแก้ไขปัญหาพคม. ซึ่งมาเลเซียต้องอาศัยความร่วมมืออย่างมากจากไทย จึงทำให้มาเลเซียเสนอทางออกแก่ไทยในการรอมชอมปัญหาการแบ่งเขต

²²โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ “ปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาเขตโล่ทวีปทั่วมุมร่วมกัน.”

²³ “ไทย-มาเลเซียร่วมมือกันในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย,” สยามจดหมายเหตุ 4 (27 มกราคม 2520), หน้า 87 - 88.

ไหล่ทวีปที่ไม่ลงตัวโดยการพัฒนาและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ของเขตไหล่ทวีปดังกล่าวร่วมกัน นอกจากนี้ ในขณะนั้นก็เป็นช่วงเวลาที่ภัยคอมมิวนิสต์แผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้เข้ามาใกล้ไทยมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากกรณีที่ไทยมีความสนิทสนมกับจีนขึ้นในช่วงค.ศ.1978-1979 และในกรณีที่เวียดนามบุกยึดกัมพูชาได้สำเร็จในเดือนมกราคม ค.ศ.1974 เหตุการณ์ดังกล่าวสร้างความหวาดวิตกให้กับมาเลเซียมิใช่น้อย เพราะเกรงว่าไทยอาจจะไม่สามารถสกัดกั้นภัยคอมมิวนิสต์ได้ ซึ่งถ้าหากเป็นเช่นนี้ก็จะทำให้มาเลเซียต้องเป็นประเทศที่เดือดร้อนต่อไป อีกทั้ง ปัญหาพคม.ภายในประเทศของมาเลเซียเองก็มีความเกี่ยวข้องกับภัยคอมมิวนิสต์ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับจีน เนื่องจากพคม.ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีน ในการขยายบทบาทและดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อต่อต้านรัฐบาลมาเลเซีย ดังนั้น มาเลเซียจึงไม่พยายามสร้างความขัดแย้งกับไทยในเวลาที่น่าสับสนวุ่นวายเช่นนี้ “อะไรที่ยอมกันได้ก็จะยอม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่สำคัญกว่า” ด้วยเหตุนี้ จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มาเลเซียหันมาหาทางออกในการแก้ไขปัญหาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย โดยการเสนอแนวทางการพัฒนาพื้นที่หรือแสวงหาประโยชน์จากพื้นที่ทับซ้อนดังกล่าวร่วมกัน เพื่อประนีประนอมกับไทยในการสร้างความปรองดองระหว่างกันและไม่ให้ปัญหานี้ยืดเยื้อ

3) พิจารณาจากทั้งสองฝ่ายร่วมกัน

ไทยและมาเลเซียมีพื้นฐานของความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันมาช้านาน จนอาจจะกล่าวได้ว่า ในบรรดาประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกัน มาเลเซียเป็นประเทศเดียวที่มีปัญหาความมั่นคงชายแดน รวมทั้งปัญหา

ต่าง ๆ กับไทยรุนแรงน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับพม่า ลาว และกัมพูชา ทั้งนี้ เพราะทั้งฝ่ายต่างก็รักษาผลประโยชน์แห่งชาติของตนในลักษณะที่แลกเปลี่ยน และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง รวมทั้ง พยายามสร้างความเข้าใจ อันดีและลดความหวาดระแวงที่มีต่อกัน ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อ สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ไทยและมาเลเซียจึงเห็นควรร่วมกันที่จะยุติปัญหาการ แบ่งเขตโลลหวิปเอาไว้อั่วครว แล้วหันหน้ามาร่วมมือกันพัฒนาหรือแสวงหา ประโยชน์จากพื้นที่เขตโลลหวิปทับซันร่วมกัน

นอกจากนี้ ไทยและมาเลเซียยังอาจต้องการที่จะให้เป็นไปตาม ปฏิญญาและเจตนารมย์ของอาเซียน (ASEAN) กล่าวคือ ปฏิญญาที่สำคัญ ของอาเซียนก็คือ ระเบียบกรณีพิพาทในภูมิภาคด้วยสันติวิธีโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะ ทำได้ รวมทั้งส่งเสริมความสมานฉันท์ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ตลอดจน ให้อุภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็น กลาง (Zone of Peace, Freedom and Neutrality - ZOPFAN)²⁵ อีกทั้ง สาระสำคัญของสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังเน้น²⁶

(1) การเคารพซึ่งกันและกันในเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บุรณภาพแห่งดินแดน

²⁵ วินิตา ศุกรเสพย์, "บทบาทของอาเซียนในความร่วมมือด้านความมั่นคง," ใน วินิตา ศุกรเสพย์, บรรณาธิการ, เอเชียในการเมืองโลก (กรุงเทพมหานคร: สถาบันศึกษา ความมั่นคงและนานาชาติ, 2528), หน้า 247-248.

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 248.

(2) การไม่สอดแทรกในกิจการภายในประเทศของกันและกัน

(3) การระงับข้อขัดแย้ง หรือกรณีพิพาทโดยสันติวิธี โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อพิพาทที่น่าจะก่อความระส่ำระสายต่อสันติภาพและความสมัครสมานสามัคคีในภูมิภาค

จากแนวทางภายใต้กรอบของอาเซียนดังกล่าว ไทยและมาเลเซียอยู่ ในฐานะที่ถือได้ว่าเป็นประเทศสมาชิกแรกเริ่มในบรรดาสมาชิกที่ประกอบด้วย ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ที่ก่อตั้งอาเซียน เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม ค.ศ. 1967 รวมทั้งก็ได้มีบทบาทและเป็นแกนนำสำคัญภายในกลุ่มอาเซียนในเรื่องต่างๆ อยู่ไม่น้อย อาทิ กรณีปัญหาแก้มปูชากรณีปัญหาผู้อพยพลี้ภัยจากอินโดจีน เป็นต้น และที่สำคัญทั้งสองประเทศได้มีแนวคิดในเชิงภูมิภาคนิยม (Regionalism) ที่เน้นความเป็นปึกแผ่นระหว่างประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากไทยและมาเลเซียได้เป็นผู้ร่วมก่อตั้งสมาคมอาสา (ASA) ขึ้นมาในค.ศ.1961 รวมถึงการที่มาเลเซียได้เป็นผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรมาฟิลินโด (Maphilindo) ซึ่งเป็นสมาพันธ์รัฐที่มีชนเชื้อสายมลายู และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่มาเลเซียในสมัยของตงกู อับดุล ราห์มาน เป็นประเทศผู้เสนอแนวคิดในเรื่อง ZOPFAN²⁷ ดังนั้น จึงอาจส่งผลทำให้ไทยและมาเลเซียตระหนักร่วมกันที่จะเห็นชอบในการบรรลุความตกลงในการแก้ไขปัญหาเขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างกันด้วยการพัฒนาหรือแสวงหา

²⁷ Mohammed Azharikaria, Lewellyn D. Howell and Grace Okuda, *Malaysia Foreign Policy: Issues and Perspectives* (Kuala Lumpur: National Institute of Public Administration, 1990), p. 10.

ประโยชน์จากพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งไม่เพียงแต่จะเป็นการกระทำเพื่อให้เป็นตาม ปฏิกญาและเจตนารมณ์ของอาเซียนที่เกี่ยวกับการระงับข้อขัดแย้งระหว่างกัน อย่างสันติวิธีเท่านั้น หากจะเป็นไปเพื่อการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน อันจะเป็น การแสดงถึงความสมานฉันท์ของประเทศในกลุ่มอาเซียนอีกด้วย

ปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนร่วมกันในอ่าวไทย

1) การเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันในช่วงระหว่างค.ศ.1973 ถึง 1974 และใน ค.ศ.1978

กล่าวคือ ในช่วงปลายค.ศ.1973 ได้เกิดวิกฤตการณ์พลังงานครั้งสำคัญ ของโลกขึ้น อันมีสาเหตุสำคัญมาจากความขัดแย้งจนขยายกลายเป็นการสู้รบ อย่างรุนแรงระหว่างกลุ่มประเทศอาหรับกับอิสราเอล ซึ่งผลการสู้รบดังกล่าว ปรากฏว่าฝ่ายอาหรับเปลี่ยนแปลงพลั่วต่ออิสราเอล ด้วยเหตุนี้กลุ่มอาหรับซึ่งส่วนใหญ่ เป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ของโลกในปริมาณถึงร้อยละ 90 ของทั่วโลก จึงได้หันมาใช้น้ำมันเป็นเครื่องมือในการสร้างความได้เปรียบให้กับตนโดยได้ ลดปริมาณการผลิตลง และที่สำคัญจะมีมาตรการในการส่งน้ำมันให้กับประเทศ ต่างๆ บนหลักเกณฑ์ที่ว่า “หากเป็นประเทศที่สนับสนุนหรือแสดงถึงความเป็น มิตรอย่างชัดเจนกับอิสราเอล ดังเช่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศอาหรับก็ จะไม่ส่งน้ำมันให้เลย แต่ถ้าเป็นประเทศที่สนับสนุนหรือแสดงถึงความเป็นมิตร อย่างชัดเจนกับอาหรับ อาทิ ฝรั่งเศส หรือประเทศในยุโรปบางประเทศ กลุ่มประเทศอาหรับก็จะส่งน้ำมันให้ตามปกติ ส่วนถ้าประเทศที่เป็นกลาง ไม่สนับสนุนทั้งอาหรับและอิสราเอล ดังเช่น ประเทศส่วนใหญ่ในแอฟริกาและ เอเชีย กลุ่มประเทศอาหรับก็จะนำน้ำมันส่วนที่เหลือหักจากการส่งให้ประเทศ

ที่สนับสนุนตนมาส่งให้ประเทศในกลุ่มที่เป็นกลาง...”²⁸ การมีมาตรการดังกล่าวของประเทศอาหรับส่งผลกระทบกระเทือนอย่างมากต่อประเทศที่เป็นกลางอย่างไทยและมาเลเซีย เนื่องจากน้ำมันที่หักเหลือเพื่อนำมาจำหน่ายให้กลุ่มประเทศที่เป็นกลางนั้น อาจมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไทยซึ่งส่วนใหญ่แล้วต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันจากประเทศอาหรับในตะวันออกกลาง กระทั่งต่อมาในช่วงค.ศ.1978 น้ำมันก็เริ่มที่จะมีราคาสูงขึ้นและมีแนวโน้มจะสูงขึ้นเรื่อยๆ²⁹ ดังนั้น รัฐบาลไทยในขณะนั้นจึงได้พยายามหามาตรการในการประหยัดน้ำมันทั้งในระยะสั้นและสำรองน้ำมันในระยะยาวมาใช้ โดยหนึ่งในมาตรการสำรองน้ำมันระยะยาวก็คือ การเร่งสำรวจแหล่งเชื้อเพลิงในการให้พลังงานภายในประเทศ และที่สำคัญหากมีการสำรวจค้นพบเชื้อเพลิงประเภทใดก็จะให้เร่งนำมาพัฒนาใช้ประโยชน์โดยเร็ว ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้ลดการพึ่งพาน้ำมันจากประเทศอาหรับในตะวันออกกลาง ในการนี้ก๊าซธรรมชาติจึงได้กลายเป็นเชื้อเพลิงที่รัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญในอันที่จะนำมาเป็นเชื้อเพลิงทดแทนน้ำมัน และเป็นอีกทางเลือกหนึ่งนอกเหนือจากน้ำมันในการให้พลังงานทั้งในรูปทั่วไปและพลังงานไฟฟ้า

ขณะเดียวกัน ถึงแม้ว่ามาเลเซียจะเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำมันที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ปริมาณการผลิตน้ำมันซึ่งเมื่อรวมกับ

²⁸ โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน Peter R. Odell, *Oil and World Power: Background to the Oil Crisis* (Harmondsworth: Penguin Books, 1970).

²⁹ “กลุ่มโอเปคกับการขึ้นราคาน้ำมัน,” สยามจดหมายเหตุ 1 (6 มกราคม 2526),

อินโดนีเซีย บรูไนก็เป็นเพียงร้อยละ 2.9 ของปริมาณน้ำมันที่ผลิตได้ทั่วโลก ที่สำคัญมาเลเซียเองก็ต้องนำเข้าน้ำมันบางส่วนจากประเทศอาหรับใน ตะวันออกกลางด้วย ดังนั้น เพื่อที่จะต้องสำรองน้ำมันไว้ใช้เองในระยะยาวต่อไป มาเลเซียจึงเริ่มหันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเชื้อเพลิงธรรมชาติ ประเภทอื่นบ้าง ซึ่งในที่นี้ก็คือ ก๊าซธรรมชาติ เพราะก่อนหน้านี้มาเลเซียได้มีการค้นพบก๊าซธรรมชาติหลายแหล่งแต่ยังไม่ค่อยจะได้มีการนำมาใช้ประโยชน์ ด้วยเหตุแห่งปัจจัยหลักดังกล่าวนี้ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มาเลเซียเสนอแนวทางต่อไทยในการแก้ไขปัญหาเขตไหล่ทวีปที่ยังตกลงไม่ได้ซึ่งคิดเป็นพื้นที่ทับซ้อนกันประมาณ 7,250 ตารางกิโลเมตร โดยการร่วมกันแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรปิโตรเลียมโดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซธรรมชาติ ซึ่งไทยก็ยอมรับ ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้เร่งผลิตและนำก๊าซธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้ประโยชน์นั่นเอง

2) การแผ่ขยายของภัยคอมมิวนิสต์และการก่อการร้าย

ก่อนหน้านี้มาเลเซียจะได้รับเอกราชจากอังกฤษในค.ศ.1957 ได้เกิดวิกฤตการณ์ด้านความมั่นคงภายในอย่างหนัก อันเนื่องมาจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายา (พคม.) ได้ขยายบทบาทและความรุนแรงเพื่อท้าทายอำนาจรัฐ โดยมีจีนเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการสนับสนุน³⁰ พคม.ได้ดำเนินการดังกล่าวเรื่อยมา จนกลายเป็นปัญหาความมั่นคงภายในที่รัฐบาลมาเลเซียให้ความสำคัญมาก

สถาบันวิทยบริการ

³⁰ เขียน ธีระวิทย์, นโยบายต่างประเทศจีน (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 307 - 310.

ที่สุด³¹ และเมื่อเข้าสู่ทศวรรษที่ 1960 การขยายขอบเขตความรุนแรงก็เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการขอสุมกำลังตั้งเป็นค่ายบริเวณตามแนวชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซีย และได้มีการลอบโจมตีทหารของรัฐบาลหลายครั้ง ประกอบกับระยะหลังพคม.บางส่วนก็ได้เข้ามายุยง เผยแพร่อุดมการณ์คอมมิวนิสต์ให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่และร่วมมือกับขจก. ซึ่งได้มีการดำเนินการก่อการร้ายอยู่เนืองๆ ในบริเวณพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อการแบ่งแยกดินแดนอยู่ก่อนหน้านั้นแล้ว จึงกลายเป็นปัญหาที่สั่นคลอนความมั่นคงของทั้งสองประเทศอย่างมาก เป็นเหตุให้ไทยและมาเลเซียได้มีการลงนามอย่างเป็นทางการในความตกลงความมั่นคงชายแดนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวระหว่างรัฐบาลทั้งสองประเทศ โดยความตกลงฉบับแรกมีขึ้นในค.ศ.1965 และจนกระทั่งเข้าสู่ทศวรรษที่ 1970 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ไทยและมาเลเซียต้องเผชิญหน้ากับการคุกคามของคอมมิวนิสต์ในระดับภูมิภาคที่กำลังแผ่ขยายวงกว้างมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่าทั้งไทยและมาเลเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาเลเซียกำลังเผชิญกับปัญหาความมั่นคงภายในและภายนอกประเทศที่เป็นความเชื่อมโยงระหว่างกัน อันเนื่องมาจากภัยคอมมิวนิสต์ ดังจะเห็นได้จากสถานการณ์ในอินโดจีนได้ร้อนแรงมากยิ่งขึ้นในช่วงระหว่างค.ศ.1970-1979 เมื่อลาวได้ถูกคอมมิวนิสต์ยึดครองในค.ศ.1975 และที่สำคัญที่สุดก็คือ การที่เวียดนามคอมมิวนิสต์ได้แทรกแซงและในที่สุดก็เข้ายึดครองกัมพูชาในค.ศ.1979 ปัจจัยแห่งเหตุดังกล่าวจึงทำ

³¹ อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์, ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับมาเลเซีย

(ค.ศ.1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการค้าความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านการศึกษาระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 56.

ให้ไทยและมาเลเซียตระหนักถึงภัยคุกคามร่วมกัน และพยายามที่จะอาศัย ฟังพากันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาเลเซียพยายามที่กระชับความแนบแน่น กับไทยมากยิ่งขึ้นไปอีก ไม่พยายามสร้างความกระทบกระเทือนให้เกิดข้อ บาดหมางระหว่างกัน เพราะเกรงว่าจะส่งผลเสียต่อความร่วมมือกับไทยในการ แก้ไขปัญหาพคม. ซึ่งเป็นปัญหาคอมมิวนิสต์ที่เป็นหอกข้างแคร่ของมาเลเซีย รวมถึงปัญหาคอมมิวนิสต์ระดับชาติที่กำลังจะมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อการดังกล่าว จึงอาจเป็นเหตุให้มาเลเซีย เสนอทางออกของปัญหาเขตโล่ทวีปทับซ้อนที่ยังค้างคาระหว่างกัน โดยเป็น ทางออกที่สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน ซึ่งก็คือ การให้ทั้งไทยและมาเลเซียสามารถ แสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจากพื้นที่ดังกล่าวร่วมกันอย่างเท่าเทียม กัน ซึ่งไทยก็ยอมรับในทางออกดังกล่าวด้วยเช่นกัน อันเนื่องจากการตระหนัก ถึงผลได้มากกว่าผลเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงใน ระดับรัฐ รวมถึงในระดับภูมิภาคด้วย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

การก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซียในกาชพัฒนา พื้นที่เขตไหลทวิปทบชอน ในอ่าวไทย

นับตั้งแต่การลงนามในบันทึกความเข้าใจหรือ MOU ระหว่างไทยกับมาเลเซียในการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่เขตไหลทวิปทบชอนในอ่าวไทย เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1979 หลังจากนั้นมาทั้งสองฝ่ายก็ได้ดำเนินการเพื่อให้ความร่วมมือใน MOU มีผลอย่างเป็นทางการโดยเร็ว เริ่มจากฝ่ายไทยได้มีการนำเรื่องนี้เข้าที่ประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญ ครั้งที่ 10 / 2522 ในวันที่ 19 ตุลาคม ค.ศ. 1979 เพื่อพิจารณาขอความเห็นชอบ ซึ่งรัฐสภามีมติพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้นกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการติดต่อกับฝ่ายมาเลเซีย เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสาร MOU ดังกล่าว โดยที่ในระหว่างวันที่ 23 - 25 ตุลาคม ค.ศ. 1979 เมื่อพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรีของไทยได้เดินทางไปเยือนมาเลเซีย โอกาสนี้จึงได้มีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกับดาโต๊ะ ฮุสเซน ออห์น นายกรัฐมนตรีของมาเลเซียขณะนั้น อันมีผลทำให้ MOU นี้ใช้บังคับระหว่างประเทศทั้งสอง ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการในทางปฏิบัติต่างๆ เพื่อก่อตั้งองค์การร่วมไทย - มาเลเซีย รวมทั้งอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินการก่อตั้งองค์การร่วมไทย - มาเลเซีย ตลอดจนการดำเนินงานขององค์การร่วมไทย - มาเลเซียภายหลังการก่อตั้ง

การดำเนินการในทางปฏิบัติเพื่อก่อตั้งองค์กรรรมไทย-มาเลเซีย

1) การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้แทนของไทยและมาเลเซียในองค์กรรรมไทย-มาเลเซีย

สำหรับในส่วนของไทยนั้น ภายหลังจากที่กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาเห็นชอบด้วยมติของคณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีปและด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1980 เพื่อจะแต่งตั้งผู้แทนที่จะเข้ามาดำเนินงานในการก่อตั้งองค์กรรรมมา อย่างสมบูรณ์โดยให้มี 2 ระดับ คือ¹

ก. กรรมการองค์กรรรมมา ประกอบด้วย

- (1) อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ประธาน
- (2) อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย รองประธาน
- (3) ผู้แทนการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย กรรมการ
- (4) ผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กรรมการ
- (5) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการ
- (6) ผู้แทนกรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ กรรมการ
- (7) ผู้แทนกระทรวงการคลัง กรรมการ

ข. ที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการ ดังนี้

- (1) กรมประมง
- (2) กรมยุทธการทหารเรือ กองทัพเรือ
- (3) กรมแผนที่ทหาร

¹ กระทรวงการต่างประเทศ, “หนังสือที่ กต. 0602/8843 เรื่อง การดำเนินการเพื่อให้บันทึกความเข้าใจไทย-มาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรรรมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในไหล่ทวีปมีผลในการปฏิบัติ,” 11 กุมภาพันธ์ 2523, หน้า 4.

(4) กระทรวงมหาดไทย

ในการนี้กระทรวงการต่างประเทศของไทยได้ติดต่อตกลงกับฝ่ายมาเลเซีย โดยผ่านสถานเอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศไทยเกี่ยวกับจำนวนผู้แทนแต่ละฝ่ายในองค์กรร่วม ซึ่งจะต้องมีเท่ากันฝ่ายละ 7 คน และฝ่ายมาเลเซียก็ให้แจ้งให้ทราบแล้วว่านายกรัฐมนตรีของมาเลเซียได้เห็นชอบในการแต่งตั้งผู้แทนทั้ง 7 คนแล้ว พร้อมกับได้เสนอว่าให้มีการแถลงข่าวการแต่งตั้งกรรมการในองค์กรร่วมพร้อมกันทั้งที่กรุงเทพฯ และกรุงกัวลาลัมเปอร์ และควรจัดให้มีการประชุมองค์กรร่วมของทั้งสองฝ่ายโดยเร็ว เพื่อปรึกษาหารือทำความเข้าใจในรายละเอียดส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรร่วมฯ และรูปแบบการแสวงหาประโยชน์ร่วมกัน ตามหลักการของ MOU ต่อไป ข้อเสนอของฝ่ายมาเลเซียดังกล่าวนี้ กระทรวงการต่างประเทศของไทยก็เห็นชอบด้วยและจะดำเนินการต่อไป ซึ่งภายหลังก็ได้มีการดำเนินการดังกล่าว โดยได้มีการจัดการประชุมระหว่างคณะกรรมการองค์กรร่วมฝ่ายไทยและมาเลเซียอย่างสม่ำเสมอ

2) การกำหนดธรรมนูญความตกลงและร่างกฎหมายเพื่อการก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

เนื่องจากการที่จะมีองค์กรร่วมฯ อย่างเป็นทางการได้ จำเป็นที่ทั้งสองประเทศจะต้องออกกฎหมายเพื่อการก่อตั้งองค์กรร่วมฯ (พระราชบัญญัติองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย) ซึ่งกฎหมายที่ทั้งสองประเทศจะออกมาบังคับใช้นั้น จะต้องมีส่วนสำคัญที่เหมือนกันและมีผลบังคับใช้พร้อมด้วย นอกจากนั้น รัฐสภาของทั้งสองประเทศก็จะต้องให้ความเห็นชอบความตกลงธรรมนูญและร่างกฎหมายเพื่อการก่อตั้งองค์กรร่วมฯ ตามมาตรา 162 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2521 เนื่องจากเป็นสัญญาที่ต่าง

ประเทศ ที่ต้องออกพระราชบัญญัติรองรับ ดังนั้น จึงจำเป็นที่รัฐบาลของทั้งสองประเทศควรจะต้องนำความตกลงธรรมนูญและร่างกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซียนี้ เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาให้ทันทีผลบังคับใช้ในสมัยประชุมในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1990 และรัฐสภามาเลเซียจะเปิดสมัยประชุมในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1990

ธรรมนูญความตกลงในการก่อตั้งองค์การร่วมฯ มีชื่อเต็มเป็นภาษาอังกฤษว่า Agreement on the Constitution and Other Matters Relating to the Establishment of the Malaysia - Thailand Joint Authority (ความตกลงว่าด้วยธรรมนูญและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย) แบ่งออกเป็นส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นธรรมนูญ ซึ่งมีหมวดสำคัญ 6 หมวด ประกอบด้วยข้อบท 22 ข้อ และส่วนหลังเป็นร่างกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมฯ ซึ่งมีหมวดสำคัญ 13 หมวด ประกอบไปด้วยมาตรา 26 มาตรา ส่วนร่างกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมฯ ถือเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงด้วย ซึ่งความตกลงธรรมนูญดังกล่าวและร่างกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมฯ นี้ เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งบันทึกความเข้าใจไทย-มาเลเซีย (วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1979) ที่รัฐสภาของทั้งสองประเทศได้เคยให้สัตยาบันไว้แล้ว (เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1979) และจะทำให้ MOU นั้นมีผลในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ ในหลักการบรรดาค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ทั้งปวงที่จะเกิดขึ้นแก่องค์การร่วมนี้ รัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซียจะร่วมรับผิดชอบและแบ่งปันโดยเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ ธรรมนูญความตกลงฯ ยังเป็นการปฏิบัติตามแนวทางแห่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 กันยายน ค.ศ.1989 อีกด้วย ที่ได้มอบหมายให้มีการเร่งรัดจัดตั้งองค์การร่วมฯ อย่างเป็นทางการ เพื่อจะได้ช่วยสร้างภาพพจน์และบรรยากาศการลงทุนที่ดีแก่ประเทศไทยและอาเซียนโดยส่วนรวม ทั้งยังจะเป็นแบบอย่างแก่นานา

ประเทศทั่วโลก ให้เห็นถึงสัมพันธภาพอันแน่นแฟ้นระหว่างไทยและมาเลเซีย ในการร่วมมือกันแก้ปัญหาในเรื่องไหลทวิปให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยบรรยากาศ แห่งความเป็นมิตร และอำนวยประโยชน์ร่วมกัน

ระบบแบ่งปันผลผลิตตามแนวทางแห่งมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดไว้ในธรรมนูญความตกลงและร่างกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมมานี้ จะอำนวยประโยชน์รายได้ให้แก่รัฐบาลไทยได้มากกว่าประโยชน์รายได้ของรัฐที่ คาดว่าจะได้รับหากยังคงใช้ระบบสัมปทานปิโตรเลียมเดิมของไทยอยู่ในพื้นที่นี้ ทั้งนี้ จากรายงานผลการศึกษาโดยกรมทรัพยากรธรณี ถึงความเป็นไปได้ของการ ผลิตปิโตรเลียมในเชิงพาณิชย์จากพื้นที่นี้พบว่า หากลงทุนพัฒนาผลิตก๊าซ ธรรมชาติจำนวน 1.7 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ภายในเวลา 20 ปี (หรือผลิตเฉลี่ย 250 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน) รัฐบาลไทยจะได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ (ซึ่งจะ ได้เท่าส่วนแบ่งของรัฐบาลมาเลเซีย) เป็นรายได้ประมาณ 705 ล้านดอลลาร์ สหรัฐฯ ภายใต้ระบบแบ่งปันผลผลิตใหม่นี้ แต่หากยังคงใช้ระบบสัมปทาน ปิโตรเลียมเดิมของไทย ก็ได้รับส่วนแบ่งรายได้เพียง 610 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เท่านั้น

การให้ความเห็นชอบในธรรมนูญความตกลงและร่างกฎหมายอนุวัติ การก่อตั้งองค์การร่วมฯ นี้ จะช่วยเร่งรัดการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ พัฒนารวม อันเป็นการสอดคล้องกับแผนพัฒนาพลังงานในช่วงของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) และจะช่วยให้ สามารถนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์ให้เกิดแก่เศรษฐกิจของประเทศไทย และ โดยที่ในปัจจุบันทางประเทศมาเลเซียก็มีผลผลิตของก๊าซธรรมชาติมากเกินไป ความต้องการในประเทศ ดังนั้น จึงคาดได้ว่า หากมีการผลิตก๊าซธรรมชาติจาก พื้นที่พัฒนาร่วมก็จะต้องส่งมาขายให้ตลาดในประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์

อีกทางหนึ่งด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลทางภาคใต้ของประเทศไทย (Southern Seaboard Development Program)

สำหรับธรรมนูญความตกลงและร่างกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์กรร่วมฯ ได้มีการดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยในระดับเจ้าหน้าที่ (คณะกรรมการ) ขององค์กรร่วมฯ ทั้งสองฝ่ายแล้ว โดยมีประเด็นของหลักการที่สำคัญ ดังนี้

ก. ร่างความตกลงธรรมนูญก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

แบ่งเป็นหมวดสำคัญ 7 หมวด ประกอบไปด้วยบทบัญญัติ 22 บท และมีร่างกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์กรร่วมฯ แนบเป็นภาคผนวกรวม 2 ฉบับ (ร่างกฎหมายทั้งสองฉบับที่แนบเป็นภาคผนวกมีสาระสำคัญเหมือนกันทุกประการแตกต่างกันเพียงฉบับหนึ่ง ใช้แบบเพื่อให้มีผลใช้บังคับในประเทศไทยและอีกฉบับหนึ่งใช้แบบเพื่อให้มีผลใช้บังคับในประเทศมาเลเซีย)

หมวดที่ 1 สถานะทางกฎหมายและองค์กร

กำหนดให้องค์กรร่วมมีสถานะเป็นนิติบุคคล โดยจะต้องมีการออกกฎหมายอนุวัติการรองรับในทั้งสองประเทศ ตามร่างกฎหมายที่แนบเป็นภาคผนวกของธรรมนูญฯ กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรตามที่กำหนดไว้ในบันทึกความเข้าใจไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2522 กำหนดองค์ประกอบขององค์กรร่วมให้ประกอบไปด้วยประธานร่วมสองฝ่ายและกรรมการที่แต่งตั้งโดยรัฐบาลรวมฝ่ายละ 7 คนเท่ากัน ข้อบังคับการประชุมและความรับผิดชอบตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทนให้แก่กรรมการองค์กรร่วมฯ

หมวดที่ 2 อำนาจและหน้าที่

กำหนดขอบข่ายอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรร่วมควบคุมและกำหนดดูแลการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตทั้งปวงในพื้นที่

พัฒนาร่วม ซึ่งรวมไปถึงการกำหนดโครงสร้างและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พนักงานขององค์กรร่วม การอนุญาตและให้สัญญาสัมปทานใดๆ ทั้งหมด โดยกำหนดให้สัญญาสัมปทานปิโตรเลียมใดๆ ที่จะอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่พัฒนาร่วม จะต้องเป็นไปในรูปของสัญญาแบ่งปันผลผลิต (Production Sharing Contract) ตามหลักการที่ได้วางไว้ โดยเป็นผลแห่งความตกลงจากการประชุมคณะกรรมการองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ 11 ที่กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 27-28 กรกฎาคม ค.ศ.1989 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 กันยายน ค.ศ. 1989 โดยให้ระยะเวลาของสัญญาสูงสุดไม่เกิน 35 ปี

หมวดที่ 3 การเงิน

กำหนดให้รัฐบาลของสองประเทศรับภาระค่าใช้จ่ายและแบ่งปันผลประโยชน์ที่จะเกิดจากองค์กรร่วมในพื้นที่ร่วมกัน โดยเท่าเทียมกัน และให้รัฐบาลของทั้งสองฝ่ายจัดสรรงบดำเนินการเป็นรายปีให้แก่องค์กรร่วมฝ่ายละเท่าๆกัน ภายใต้กองทุนองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย ทั้งนี้ จนกว่าองค์กรร่วมจะมีรายได้เพียงพอที่จะใช้เป็นทุนดำเนินการของตนเองในแต่ละปี ทั้งนี้ โดยองค์กรร่วมจะจัดทำบัญชีและหลักฐานรายรับรายจ่ายจากกองทุนฯ โดยเคร่งครัดและถูกต้องภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล และจะต้องจัดทำงบประมาณรายปีเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐบาลของทั้งสองประเทศล่วงหน้าทุกปี โดยกำหนดให้ปีงบประมาณขององค์กรร่วมเริ่มในเดือนมกราคมของปี และจะต้องมีการตรวจสอบและรายงานผลการสอบบัญชี โดยผู้ตรวจสอบบัญชีทุกปี

หมวดที่ 4 กฎข้อบังคับและการติดต่อกับองค์กรอื่นฯ

กำหนดให้องค์กรร่วมมีสิทธิเสนอแนะเกี่ยวกับกฎข้อบังคับใดๆ ที่จะต้องออกใช้เป็นกฎหมายต่อรัฐบาลเพื่อพิจารณาได้ และสามารถติดต่อประสาน

งานหรือทำความตกลงกับรัฐบาลหรือองค์กรใดๆ ก็ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลของสองประเทศแล้ว

หมวดที่ 5 การแก้ไขกฎหมายเพื่อการก่อตั้งองค์กรร่วมฯ

กำหนดว่าการแก้ไขกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์กรร่วมฯ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้มีการหารือและตกลงกันก่อนโดยรัฐบาลของสองประเทศ

หมวดที่ 6 ภาษีศุลกากรและสรรพากร

ในด้านศุลกากรนั้น กำหนดให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรของทั้งสองประเทศยังคงใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละฝ่ายได้ต่อไปในพื้นที่พัฒนาร่วม ทั้งนี้โดยในการประสานงานด้านศุลกากรให้จัดมีคณะกรรมการร่วมด้านศุลกากรและสำนักงานร่วมศุลกากรสำหรับพื้นที่พัฒนาร่วมขึ้น สำหรับเครื่องมืออุปกรณ์หรือวัสดุที่จะนำมาใช้ประกอบกิจการในพื้นที่พัฒนาร่วมให้ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้า และในกรณีที่สินค้าใดจำเป็นต้องเสียภาษีอากรขาเข้าหรือขาออกตามกฎหมายของแต่ละประเทศ อัตราอากรที่เรียกเก็บโดยแต่ละประเทศจะลดลงครึ่งหนึ่ง ส่วนในด้านสรรพากรหรือภาษีเงินได้ ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่สรรพากรของทั้งสองประเทศยังคงใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละฝ่ายได้ต่อไปในพื้นที่พัฒนาร่วม โดยในการเรียกเก็บภาษีเงินได้จากผู้ประกอบการในพื้นที่พัฒนาร่วม หรือลูกจ้างที่มีได้เงินจากพื้นที่พัฒนาร่วม ให้แต่ละประเทศเรียกเก็บในอัตราที่ลดลงครึ่งหนึ่ง และหากมีผลต่างของภาษีที่เก็บได้โดยรัฐบาลของแต่ละฝ่ายในแต่ละปี

ข. ร่างกฎหมายเพื่อการก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

แบ่งเป็นหมวดสำคัญ 13 หมวด ประกอบไปด้วยมาตราต่างๆ รวม

26 มาตรา ดังนี้

หมวดที่ 1 เบื้องต้น

ว่าด้วยชื่อพระราชบัญญัติ และคำนิยาม

หมวดที่ 2 องค์กรร่วม

กำหนดให้องค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย มีสถานะเป็นนิติบุคคลที่มี
ภูมิลำเนาอยู่ทั้งในประเทศไทยและมาเลเซีย ให้มีสิทธิอำนาจและหน้าที่ตามที่
ระบุในกฎหมาย

หมวดที่ 3 ขอบเขตพื้นที่พัฒนาร่วม

กำหนดจุดพิกัดแสดงตำแหน่งและขอบเขตของพื้นที่พัฒนาร่วม
ไทย-มาเลเซีย

หมวดที่ 4 ค่าภาคหลวง

กำหนดให้องค์กรร่วมต้องชำระค่าภาคหลวงให้รัฐบาลแต่ละ
ประเทศในอัตราร้อยละ 5 ของผลผลิตปิโตรเลียม

หมวดที่ 5 การเงิน

กำหนดให้รัฐบาลของสองประเทศรับภาระค่าใช้จ่ายและแบ่งปันผล
ประโยชน์จากองค์กรร่วมและพื้นที่พัฒนาร่วมนี้โดยเท่าเทียมกัน โดยในขณะที่
องค์กรร่วมยังไม่มีรายได้ของตนเองเพียงพอในการใช้จ่ายให้รัฐบาลไทย (หรือ
มาเลเซีย) จัดสรรเงินหนุนเป็นรายปีให้กับกองทุนองค์กรร่วมเป็นจำนวนเท่ากับ
ที่รัฐบาลมาเลเซีย (หรือไทย) จะจ่ายเข้ากองทุนนี้

หมวดที่ 6 กองทุนองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

กำหนดให้มีกองทุนองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย พร้อมทั้งจำแนก
ประเภทรายรับหรือรายจ่ายที่สามารถนำเข้าหรือใช้จ่ายจากกองทุนได้ กำหนดให้

องค์กรร่วมจัดการและบริหารเงินทุนสำรองในกองทุนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนดและห้ามมิให้องค์กรร่วมให้ความช่วยเหลือ

หมวดที่ 7 สัญญาแบ่งปันผลผลิต

กำหนดมิให้ผู้ใดทำการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่พัฒนาร่วม เว้นแต่จะได้รับ และทำสัญญาแบ่งปันผลผลิตกับองค์กรร่วมก่อนเท่านั้น รวมทั้งกำหนดรูปแบบหลักของสัญญาแบ่งปันผลผลิตในเรื่องปิโตรเลียมไว้ในกฎหมายด้วย

หมวดที่ 8 กฎกระทรวงกำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนี้มีอำนาจ

ออกกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของรัฐบาลทั้งสองฝ่ายได้ในเรื่องต่างๆ ที่กำหนดเพื่ออนุวัติการให้เป็นตามกฎหมายได้ โดยให้องค์กรร่วมมีสิทธิเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงในบางเรื่องได้

หมวดที่ 9 อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ และเขตอำนาจศาล

กำหนดให้กรรมการและเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์กรร่วมเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา และกำหนดให้ศาลจังหวัดสงขลาหรือศาลอาญาและศาลแพ่งของไทย มีอำนาจรับพิจารณาคดีหรือตัดสินความผิดใดๆ ภายใต้กฎหมายนี้ได้ (ในร่างฉบับของมาเลเซียกำหนดให้ใช้ศาลชั้นต้นของมาเลเซีย)

หมวดที่ 10 เขตอำนาจทางอาญาและแพ่ง

กำหนดให้ประเทศไทยใช้สิทธิอำนาจทางอาญาและทางแพ่งสำหรับพื้นที่ครึ่งด้านเหนือของพื้นที่พัฒนาร่วม และให้มาเลเซียใช้สิทธิอำนาจทางอาญาและทางแพ่งสำหรับพื้นที่ครึ่งด้านใต้ของพื้นที่พัฒนาร่วม ทั้งนี้ ยกเว้นในเรื่องเขตอำนาจทางด้านศุลกากรและภาษี ซึ่งในแต่ละประเทศใช้อำนาจตาม

กฎหมายเดิมในพื้นที่พัฒนาร่วม นอกจากนั้น ก็ได้กำหนดไว้ด้วยว่า การแบ่งเขตอำนาจทางอาญาและทางแพ่งดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิอธิปไตยของประเทศไทย (หรือของประเทมาเลเซีย) ในพื้นที่พัฒนาร่วม และการแบ่งเขตอำนาจนี้จะใช้บังคับเฉพาะในเรื่องที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับไหลทวีปเท่านั้น

หมวดที่ 11 สิทธิในน่านน้ำเหนือพื้นที่ไหลทวีป

กำหนดให้กฎหมายฉบับนี้ไม่กระทบกระเทือนหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิการประมงและอื่นๆ ในน่านน้ำที่อยู่เหนือไหลทวีปในพื้นที่พัฒนาร่วมที่แต่ละประเทศมีอยู่ภายใต้ข้อ 4 ของ MOU

หมวดที่ 12 บทลงโทษ

กำหนดบทลงโทษทางอาญาแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้

หมวดที่ 13 บททั่วไป

กำหนดให้บรรดากฎหมายอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายนี้ ให้ใช้บทบัญญัติของกฎหมายนี้แทน และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายนี้ (ในร่างกฎหมายมาเลเซีย กำหนดให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบในด้านปิโตรเลียมเป็นผู้รักษาการ)

ความตกลงธรรมนูญและร่างกฎหมายหรือร่างพระราชบัญญัติเพื่อการก่อตั้งองค์กรร่วมฯ ดังกล่าวได้นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งก็ได้ลงมติเห็นชอบและอนุมัติให้ดำเนินการ โดยจะได้ส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณา เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาในการให้สัตยาบันต่อไป ซึ่งต่อมา ทั้งสองประเทศก็ได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยธรรมนูญของกรร่วมที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ในวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ. 1990 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ของไทยและมาเลเซีย และในที่สุด เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1990 ก็ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยได้ทำพิธีแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารระหว่างรัฐบาลสองประเทศ ที่กรุงเทพฯ ในวันที่ 21 มกราคม ค.ศ. 1991 เป็นผลให้ความตกลงธรรมนูญฉบับนี้บังคับใช้ระหว่างประเทศทั้งสอง ซึ่งก็จะต้องออกกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมฯ โดยมีสาระสำคัญและประกาศใช้พร้อมกัน ดังนั้น ในวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1991 กฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมฯ ก็ได้ตราออกมาเป็นพระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 108 ตอนที่ 11 ของวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2534 มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม ค.ศ. 1991 เป็นต้นไป ซึ่งก็เป็นวันเดียวกับที่รัฐบาลมาเลเซียประกาศให้องค์กรร่วมฯ มีผลใช้ในประเทศมาเลเซียด้วย

3) การออกกฎกระทรวงตามความในพระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533

ตามที่รัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซียได้มีการลงนามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งมาเลเซียว่าด้วยธรรมนูญและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ค.ศ. 1990 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย อันเป็นผลให้รัฐบาลทั้งสองจะต้องออกกฎหมายเพื่อก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย โดยกฎหมายอนุวัติการของทั้งสองประเทศดังกล่าวจะต้องมีสาระสำคัญเหมือนกัน ซึ่งต่อมารัฐบาลทั้งสองได้ตราเป็นพระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533 และมีผลใช้บังคับพร้อมกันตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม ค.ศ. 1991 และพระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533 ดังกล่าวนั้น ได้ส่งผลทำให้รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของรัฐบาลดำเนินการออกกฎ

กระทรวงเพื่อรองรับเกี่ยวกับการทำบัญชีและบันทึกหลักฐานอื่นๆ ที่ถูกต้องของกิจกรรมในเชิงธุรกิจและกิจการต่างๆ ขององค์การร่วมตามหลักการทำบัญชีอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป และการจัดทำและเสนองบประมาณประจำปีขององค์การร่วมต่อรัฐบาลไทยและรัฐบาลมาเลเซีย ทั้งนี้ การออกกฎกระทรวงทั้งสองเรื่องนี้ตามวรรคสองของมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533 ได้กำหนดให้หรือกับองค์การร่วมก่อนจึงจะออกได้ ซึ่งผลการประชุมของคณะผู้แทนองค์การร่วมฯ ในการพิจารณาร่างกฎกระทรวงดังกล่าว ปรากฏว่าได้มีมติเห็นชอบในหลักการแห่งร่างกฎหมาย เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ.1992 ต่อมาฝ่ายไทยโดยกระทรวงอุตสาหกรรม ก็ได้้นำร่างกฎกระทรวงเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งผลปรากฏว่าในปีถัดไป คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ.1992 อนุมัติร่างกฎกระทรวง

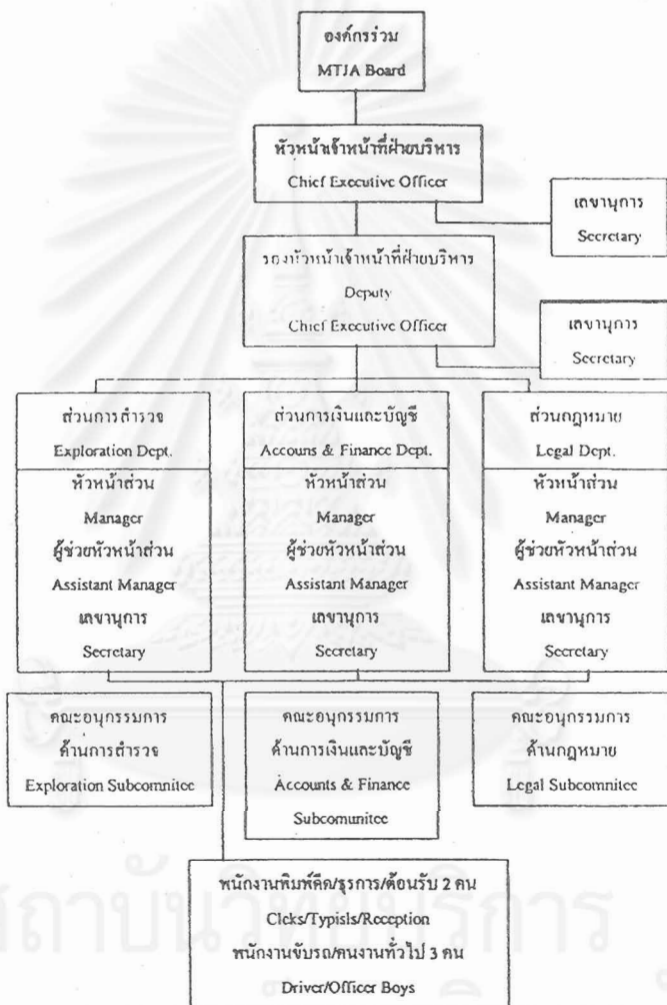
4) การกำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการและคณะทำงานในการบริหารองค์การร่วมไทย - มาเลเซีย

ในที่นี้ ผู้วิจัยจะขออธิบายเฉพาะในฝ่ายไทยเท่านั้น กล่าวคือ ภายหลังจากที่มีการอนุมัติกฎกระทรวงตามความเห็นชอบของคณะกรรมการองค์การร่วมฯ โดยกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นผู้เสนอในลำดับหรือขั้นตอนต่อไป ก็มีการกำหนดและวางโครงสร้างในการบริหารขององค์การร่วม ดังนี้

1. คณะกรรมการองค์การร่วมฯ ได้ตกลงเห็นสมควรให้การดำเนินงานขององค์การร่วมฯ ในระยะเริ่มต้น เป็นไปตามลักษณะโครงสร้าง (ดังในแผนภาพที่ 5.1)

2. นอกจากโครงสร้างตามข้อ 1. แล้ว คณะกรรมการองค์การฯ ได้ตกลงเห็นสมควรให้เจ้าหน้าที่ขององค์การร่วมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับบริหาร (Executive Staff) ประกอบไปด้วยคนชาติไทย และคนชาติมาเลเซีย ในจำนวนที่เท่าๆ กัน ตามระบบโควตา

แผนภาพที่ 5.1 แสดงโครงสร้างขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซียในระยะเริ่มต้น

3. สำหรับการบรรจุแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติงานในองค์กรร่วมฯ นั้น อาจให้ข้าราชการหรือพนักงานวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องจากรัฐบาลแต่ละฝ่ายลาราชการมาปฏิบัติงานในองค์กรร่วมได้ และควรเตรียมการสรรหาบุคลากรเป็นการเร่งด่วน

สำหรับลักษณะโครงสร้างองค์กรร่วมฯ ในระยะเริ่มต้นตามแผนภาพที่

5.1 ดังกล่าว แบ่งอธิบายได้ดังนี้

1. องค์กรร่วมฯ คือ ประธานร่วมและสมาชิกขององค์กรร่วมที่รัฐบาลทั้งสองแต่งตั้งมาฝ่ายละ 7 คน ทำหน้าที่ในลักษณะของคณะกรรมการ (Board) ควบคุมนโยบายและกำกับดูแลการบริหารงานขององค์กรร่วมฯ

2. คณะอนุกรรมการ รวม 3 คณะในด้านสำรวจ ด้านการเงินและบัญชี และด้านกฎหมายที่องค์กรร่วมจะแต่งตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่ที่กลั่นกรองและเสนอความเห็นในเรื่องต่างๆ

3. เจ้าหน้าที่ในระดับบริหาร (Executive Staff) จำนวน 8 คน ได้แก่ ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (Chief Executive Officer-CEO) 1 คน รองประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (Deputy Chief Executive Officer -DCEO) 1 คน ผู้จัดการ (Managers) 3 คน และผู้ช่วยผู้จัดการ (Assistant Managers) อีก 3 คน สำหรับส่วนการสำรวจ ส่วนการเงินและบัญชี และส่วนกฎหมาย

4. เจ้าหน้าที่พนักงาน (Supporting Staff) จำนวน 10 คน ได้แก่ เลขานุการอาวุโส (Senior Secretaries) 2 คน เลขานุการ (Secretaries) 3 คน พนักงานธุรการ/พิมพ์ดีด/ต้อนรับ (Clerks/Typists/Receptionists) 2 คน และพนักงานขับรถยนต์/คนงานทั่วไป (Drivers/Office Boy) 3 คน

ส่วนเจ้าหน้าที่ขององค์กรร่วมฯ ตามโครงสร้างดังกล่าวควรจะไปประกอบด้วยคนไทยและคนมาเลเซียในจำนวนเท่าๆ กัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

สำหรับเจ้าหน้าที่ในระดับบริหาร (Executive Staff) จะต้องประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนไทยและคนมาเลเซีย ในจำนวนเท่าๆ กันฝ่ายละ 4 คน ตามระบบโควตา ดังนี้

ก. ถ้าคนชาติใด (ไทยหรือมาเลเซีย) ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (CEO) คนของอีกชาติหนึ่ง (มาเลเซียและไทย) จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (DCEO)

ข. ชาติใดได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (CEO) คนชาตินั้นจะได้รับโควตาให้เป็นผู้จัดการ (Manager) 1 ตำแหน่ง และผู้ช่วยผู้จัดการ (Assistant Managers) 2 ตำแหน่ง และสำหรับชาติที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (DCEO) คนจากชาตินั้นก็จะได้โควตาให้เป็นผู้จัดการ (Managers) 2 ตำแหน่ง และผู้ช่วยผู้จัดการ (Assistant Manager) 1 ตำแหน่ง

ค. ในแต่ละส่วนงาน (Departments) ให้ผู้จัดการ (Manager) และผู้ช่วยผู้จัดการ (Assistant Manager) มาจากคนละชาติเสมอ

5) การเลือกสถานที่ตั้งองค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย

ในเรื่องนี้ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการเจรจาต่อรองระหว่างไทยกับมาเลเซีย โดยไปผูกโยงกับการจะเสนอชื่อบุคคลจากไทยหรือมาเลเซียให้เข้าดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร (CEO) ขององค์กรร่วมฯ กล่าวคือ เกิดประเด็นในการเจรจาต่อรองระหว่างกันว่า “หากที่ตั้งสำนักงานจะอยู่ในประเทศไทย ก็ขอให้เป็นที่จังหวัดสงขลา แต่ CEO คนแรกจะต้องเป็นคนมาเลเซีย หรือ หากที่ตั้งสำนักงานจะอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย แต่ CEO คนแรก ก็จะต้องเป็นคนไทย” ซึ่งในประเด็นนี้ได้มีการพิจารณาถึงผลบวกและผลลบดังนี้

ก. หากที่ตั้งสำนักงานอยู่ที่ประเทศไทย ซึ่งไทยก็มีความต้องการที่จะให้ตั้งขึ้นที่จังหวัดสงขลา เพราะเป็นข้อเสนอตั้งแต่แรกเริ่มของไทย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม ค.ศ. 1979 เนื่องจากจังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการบริหารและการพาณิชย์ที่สำคัญของไทยในภาคใต้ มีความพร้อมในด้านการโทรคมนาคม ขนส่ง สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และการที่สงขลาเป็นพื้นที่ที่อยู่ไม่ห่างไกลจากพื้นที่พัฒนาร่วม ก็จะสะดวกที่จะเดินทางไปยังทั้งไทยและมาเลเซีย² ดังนั้นผลบวกที่จะเกิดขึ้นตามมาต่อไทย คือ

(1) แสดงถึงความสำเร็จและเกียรติภูมิของประเทศชาติ ซึ่งเป็นการประกาศให้ทราบโดยทั่วกันอย่างเป็นทางการว่าสามารถทำให้องค์กรร่วมฯ จัดตั้งขึ้นที่ประเทศไทยได้ ซึ่งหมายความว่าเป็นการให้ความสำคัญกับเจ้าของประเทศที่มีการจัดตั้ง นั่นเอง

(2) จะทำให้รัฐได้รายได้ในเรื่องภาษีอากรและศุลกากรต่างๆ จากชาวมาเลเซียที่ต้องมาทำงานในองค์กรร่วมฯ ซึ่งตั้งอยู่ที่ประเทศไทย

(3) จะทำให้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและครบถ้วน

(4) จะทำให้เกิดขวัญ กำลังใจ และความคุ้นเคยต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งไม่ต้องมีการปรับตัว เพราะที่ตั้งสำนักงานอยู่ที่แผ่นดินบ้านเกิด

ส่วนผลลบที่จะตามมาต่อไทยก็คือ หากสามารถจัดตั้งองค์กรร่วมฯ ที่ประเทศไทยได้ ก็จะทำให้ CEO คนแรกเป็นมาเลเซีย ซึ่งอาจจะทำให้สูญเสียโอกาสในการผลักดันเรื่องต่างๆ ที่จะนำประโยชน์มาสู่ประเทศไทย เพราะยอม

² สำนักงบประมาณ, “หนังสือ ที่ นร.0201/15968 เรื่อง สถานที่สำนักงานและการเสนอชื่อบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งบริหารในองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย,” 17 กรกฎาคม 2535.

แน่นอนว่า CEO ที่เป็นคนมาเลเซีย จะให้น้ำหนักความสำคัญต่อประเทศมาเลเซียก่อน และที่สำคัญ CEO คนแรกจะเป็นผู้ปูพื้นฐานและวางระบบในการเอื้อประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติของตนได้ไม่มากนัก

ข. หากที่ตั้งสำนักงานอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย ย่อมแน่นอนว่าผลบวกที่มาเลเซียจะได้รับก็คือ ความสำเร็จและเกียรติภูมิของประเทศชาติตน และจะทำให้รัฐได้รายได้ในเรื่องการจัดเก็บภาษีอากรต่างๆ จากคนไทยที่มาทำงานที่องค์กรร่วมฯ รวมทั้งจะทำให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีต่อคนมาเลเซียที่จะทำงานในองค์กรร่วม เพราะทำงานในบ้านเมืองของตน

ส่วนผลลบที่จะตามมาต่อมาเลเซีย ก็เช่นเดียวกันที่ว่า หากสามารถจัดตั้งองค์กรร่วมที่ประเทศไทย ก็จะทำให้ CEO คนแรกเป็นคนไทย ซึ่งอาจจะทำให้สูญเสียโอกาสในการผลักดันบางเรื่องที่จะนำประโยชน์มาสู่ประเทศมาเลเซีย อีกทั้ง การวางระบบและรากฐานต่างๆ ก็อาจจะเอื้อประโยชน์ให้กับประเทศไทยมากกว่า

อย่างไรก็ตาม สำหรับทำที่ของรัฐบาลมาเลเซียก็คือ ขอมริบข้อเสนอดีของไทยที่จะขอให้มีการจัดตั้งสำนักงานองค์กรร่วมฯ ที่สงขลา แต่จะขอแลกเปลี่ยนโดยให้คนมาเลเซีย ซึ่งจะเป็น CEO คนแรกนั้นได้ดำรงตำแหน่ง 2 เทอมๆ ละ 4 ปีติดต่อกัน รวมเป็น 8 ปี พร้อมกับขอลิทธิพิเศษทางศุลกากรบางประการให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรร่วมที่เป็นคนมาเลเซียที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่ไทยก็ได้ขอต่อรองว่าวาระการดำรงตำแหน่ง CEO ควรจะมีอายุเทอมละ 4 ปี เท่านั้น และควรจะเป็นการดำรง 1 เทอมเป็นปกติ ซึ่งทางมาเลเซียก็รับไปพิจารณา แต่ในที่สุดข้อสรุปสำหรับประเด็นนี้ที่ปรากฏออกมา ซึ่งอยู่ในสมัยที่คุณอานันท์ บันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรีของไทยในขณะนั้น ก็คือ สำนักงานที่ตั้ง หรือ Head Quarter ขององค์กรร่วมฯ จัดตั้งที่

กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งในวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1994 นายกรัฐมนตรีของไทยและมาเลเซียไปทำพิธีเปิดสถานที่ตั้งองค์กรร่วมฯ ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์อย่างเป็นทางการ โดยมี CEO คนแรกเป็นคนไทย คือ คุณจารุอุดม เรื่องสุวรรณ อดีตรองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า ในข้อสรุปดังกล่าว จะมีการให้เหตุผลว่าไทยให้ความสำคัญกับ “บุคคล” ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการจะขับเคลื่อนบริหารองค์กรให้ไปในทิศทางใดก็ได้ ซึ่งจะมีประโยชน์มากกว่าที่จะให้ความสำคัญต่อ “สถานที่ตั้งองค์กร” และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าได้ “บุคคลที่มีคุณภาพ” ด้วยแล้วก็จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประเทศชาติ³ ซึ่งจะเห็นได้ว่า CEO คนแรกในการบริหารองค์กรร่วมฯ คือคุณจารุอุดม เรื่องสุวรรณนั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ รวมทั้งทักษะและวิสัยทัศน์กว้างไกล⁴ เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ดังนั้น การบริหารองค์กรร่วมฯ โดย CEO คนไทยดังกล่าว ย่อมแน่นอนว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ทั้งต่อองค์กรร่วมฯ และประเทศไทย แม้ว่าสถานที่ตั้งจะอยู่ที่มาเลเซียก็ตาม เพราะจะเห็นได้ว่า ในเวลาต่อมาองค์กรร่วมฯ ก็ได้เห็นควรให้มีการขายก๊าซธรรมชาติจากแหล่งพื้นที่พัฒนาร่วมให้แก่ไทยและมาเลเซียเป็นลำดับแรก ทั้งที่จริงแล้วอาจจะให้ความสำคัญกับตลาดในประเทศอื่นฯ ที่มีกำลังซื้อสูงเพียงพอที่จะให้ราคาก๊าซธรรมชาติดีกว่าไทยและมาเลเซียก็ได้ อาทิ ตลาดในประเทศสิงคโปร์ เป็นต้น แต่กระนั้นก็ตาม มีกรอบความคิดที่มองและให้ความสำคัญต่อ “สถานที่ตั้งองค์กร” มากกว่า

³ สัมภาษณ์ ดร.ศุภจิต นาคทรพรพ, ประธานเจ้าหน้าที่บริหารคนปัจจุบันขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย, 21 มีนาคม 2544.

⁴ สัมภาษณ์ คุณพิสุทธิ์ สุทัศน์ ณ อยุธยา, อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี, 23 มิถุนายน 2544.

“บุคคล” ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่ตั้งจะเกิดขึ้นอย่างถาวรและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนกว่า ในขณะที่ “บุคคล” จะสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป ซึ่งหลักประกันในเรื่องคุณภาพของบุคคล ก็อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่ได้เกิดขึ้นทุกครั้งไป

อุปสรรคที่มีต่อการดำเนินการเพื่อก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย

อย่างไรก็ตาม กว่าที่จะมีการก่อตั้งองค์การร่วมฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนตามธรรมนูญความตกลงองค์การร่วมฯ และพระราชบัญญัติองค์การร่วมฯ ค.ศ. 1990 ก็ต้องใช้ระยะเวลาถึง 12 ปี เนื่องจากมีอุปสรรคหรือข้อติดขัดในเรื่องรูปแบบหรือแนวทางในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกันที่ยังติดขัดและเป็นอุปสรรคสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอันเนื่องมาจากฝ่ายไทย (ระหว่างรัฐบาลไทยกับบริษัท Triton Oil ซึ่งเป็นบริษัทผู้รับสัมปทานเดิมในพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อน) ซึ่งส่งผลทำให้การเจรจาในเรื่องแนวทางหรือรูปแบบในการแสวงหาประโยชน์ขององค์การร่วมฯ ยืดเยื้อไปด้วย เพราะไทยต้องประนีประนอมกับบริษัท Triton Oil ก่อน (สำหรับบริษัท Texas Pacific ซึ่งก็ได้รับสัมปทานบางส่วนในเขตไหล่ทวีปทับซ้อนเช่นกัน แต่ทั้งนี้ไม่ได้เป็นปัญหาเพราะในระยะหลังได้ขายโอนสัมปทานให้แก่ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ส่วนสำรวจและผลิต - ปตท. สผ.) แล้วนำข้อประนีประนอมนั้นมาเจรจากับมาเลเซีย การเจรจาในเรื่องนี้จึงต้องใช้ระยะเวลามากในการหาความลงตัวระหว่างรัฐบาลไทย บริษัท Triton Oil และรัฐบาลมาเลเซีย (ส่วนบริษัทผู้รับสัมปทานเดิมของมาเลเซียในพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปทับซ้อนไม่ได้มีปัญหาหรือข้อเรียกร้องใดเหมือนอย่างไทย เนื่องจากบริษัทผู้รับสัมปทานเดิมของมาเลเซียคือ บริษัท Esso ซึ่งต่อมาก็ได้ขายโอนให้แก่บริษัท Petronas ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันแห่งชาติของมาเลเซีย มิใช่บริษัทปิโตรเลียมของต่างชาตินั่นเอง) ดังจะได้กล่าวโดยลำดับต่อไปนี้

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1985 ที่จังหวัดภูเก็ต นายกรัฐมนตรีของสองประเทศได้พบหารือข้อราชการกัน และได้มีการเสนอให้นำหลักการ Joint Operation Concept มาใช้ในพื้นที่พัฒนาร่วมกล่าวคือ เสนอให้บริษัท Triton Oil บริษัท Texas Pacific ซึ่งเป็นบริษัทผู้รับสัมปทานเดิมของไทย และบริษัท Petronas (ของมาเลเซีย) ก่อตั้งบริษัทร่วมขึ้นมา เพื่อเข้าไปพัฒนาพื้นที่รวมทั้งผืน (โดยไม่มีการแบ่งว่าพื้นที่ย่อยส่วนไหนเป็นของใคร) โดยให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขระบบ Production Sharing Contract (PSC) ที่บริษัทร่วมนี้จะเจรจาตกลงกับองค์กรร่วมฯ ต่อไป แต่ทว่าบริษัท Triton Oil ได้ตอบปฏิเสธหลักการดังกล่าวโดยสิ้นเชิง พร้อมทั้งเรียกร้องให้รัฐบาลไทยยอมรับว่าแนวเขตด้านทิศตะวันออกของพื้นที่แปลงสำรวจของบริษัทฯ อยู่ที่เส้นแนวเขตด้านทิศตะวันออกของพื้นที่พัฒนาร่วมให้กับบริษัท Triton Oil เข้าไปสำรวจในพื้นที่ดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขสัมปทานได้โดยเร็ว มิฉะนั้น บริษัทก็จะฟ้องต่ออนุญาโตตุลาการ การเรียกร้องให้รัฐบาลไทยยอมรับในเรื่องขอบเขตพื้นที่แปลงสำรวจของบริษัท Triton Oil ดังกล่าวเกิดขึ้นทั้งๆ ที่ขัดแย้งกับหนังสือ ลงวันที่ 10 มกราคม ค.ศ.1979 แจ้งการคืนพื้นที่สัมปทานของบริษัท Triton Oil เองที่ได้แจ้งการคืนพื้นที่แปลงที่ 19 ทั้งหมด และขอสงวนพื้นที่ในแปลงที่ 18 ไว้เพียง 1,493 ตารางกิโลเมตร โดยมีขอบเขตด้านทิศตะวันออกของพื้นที่ที่บริษัท Triton Oil คงไว้นั้น อยู่ที่เส้นประกาศกำหนดไหล่ทวีปของไทย ค.ศ. 1973

กระนั้นก็ตาม กรมทรัพยากรธรณีโดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจาก ปตท. ได้ติดต่อปรึกษาขอความเห็นทางกฎหมายระหว่างประเทศจากผู้เชี่ยวชาญ คือ Prof. Ian Browlie จากมหาวิทยาลัย Oxford ประเทศอังกฤษ แล้วได้รับแจ้งความเห็นทางกฎหมายว่า บริษัท Triton Oil ไม่มีสิทธิใดๆ ที่จะโต้แย้งท่าทีของรัฐบาลไทยที่ว่าขอบเขตพื้นที่สัมปทานของบริษัทอยู่ที่เส้นประกาศ

กำหนดไหล่ทวีป ค.ศ.1973 และปัญหาของเขตสัมปทานและไหล่ทวีปย่อมขึ้นอยู่กับผลการเจรจาระหว่างรัฐบาลไทยกับมาเลเซีย ดังนั้น ในเดือนตุลาคม ค.ศ.1986 คณะกรรมการองค์กรร่วมฯ ได้มีการประชุมกันที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ และได้มีมติตกลงให้นำหลักการ Three Area Concept มาใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยให้นำเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐบาลของทั้งสองประเทศ

สำหรับหลักการ Three Area Concept มีสาระสำคัญคือ แบ่งพื้นที่พัฒนาร่วมออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ของบริษัท Triton Oil (แปลงที่ 18 โดยมีพื้นที่เอียงถึงเส้นไหล่ทวีป ค.ศ. 1973) ของบริษัท Texas Pacific แปลงที่ 16 และ 17 เอียงถึงเส้นไหล่ทวีป ค.ศ. 1973 เช่นกัน) กับของบริษัท Petronas (พื้นที่พัฒนาร่วมส่วนที่เหลือทางด้านตะวันออก ซึ่งอยู่เลยเส้นไหล่ทวีป ค.ศ. 1973 ออกไป) ทั้งนี้โดยให้บริษัท Triton Oil และบริษัท Texas Pacific มีสิทธิร้อยละ 100 ตามระบบสัมปทานไทย ส่วนในพื้นที่ของบริษัท Petronas ให้เป็นไปตามระบบ Production Sharing Contract (PSC) ของมาเลเซีย ทั้งนี้ องค์กรร่วมจะเป็นผู้เก็บผลประโยชน์ส่วนของรัฐทั้งหมดจากพื้นที่ทั้งสามแล้วนำมาแบ่งให้รัฐบาลไทยและมาเลเซีย เท่าๆ กัน ซึ่งหลักการ Three Area Concept ดังกล่าว รัฐบาลมาเลเซียได้ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่รัฐบาลไทยยังมิได้ตัดสินใจในเรื่องนี้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะกรมทรัพยากรธรณีได้แจ้งให้บริษัท Triton Oil ทราบถึงมติองค์กรร่วมฯ ในเรื่องหลักการ Three Area Concept นี้แล้ว แต่บริษัท Triton Oil ยังนิ่งเฉยและสงวนท่าทีเกี่ยวกับเรื่องหลักการนี้อยู่ โดยบริษัทฯ มุ่งที่จะให้มีการนำหลักการ Four Point Principle มาปฏิบัติแทน อย่างไรก็ตาม ไรก็ดี ต่อมาในวันที่ 20 มกราคม ค.ศ. 1987 กระทรวงอุตสาหกรรมของไทยได้

เสนอหรือหลักการ Four Point Principle หรือหลัก 4 ข้อ ตามความต้องการของบริษัท Triton Oil เป็นข้อเสนอกลับไปให้ฝ่ายมาเลเซีย⁵

สำหรับหลักการ 4 ข้อนี้ สำคัญก็คือ หลักเลี้ยงที่จะเอ่ยถึงเรื่องเส้นไหล่ทวีป ค.ศ. 1973 โดยระบุให้ภายในพื้นที่ Single Strip Area ได้แก่ แปลงสำรวจหมายเลข 18 ที่มีแนวยาวออกไปจนจรดเส้นแนวเขตด้านทิศตะวันออกของพื้นที่พัฒนาร่วมนี้ให้ทั้งบริษัท Triton Oil และบริษัท Petronas มีสิทธิร่วมกัน โดยให้ครึ่งหนึ่งของผลผลิตเป็นไปตามระบบสัมปทานไทย ส่วนอีกครึ่งหนึ่งของผลผลิตเป็นไปตามระบบ PSC ของมาเลเซีย ทั้งนี้โดยให้ทั้งสองบริษัทร่วมกันเลือกผู้ดำเนินงานในพื้นที่นั้นภายใต้การคณะกรรมการองค์การร่วมฯ ฝ่ายไทย ได้เสนอหลักการนี้ต่อฝ่ายมาเลเซียแล้วเมื่อปลายเดือนมกราคม ค.ศ.1987 ซึ่งฝ่ายมาเลเซียก็ได้รับไปเพื่อนำไปเสนอคณะรัฐมนตรีมาเลเซียพิจารณาต่อไป และภายหลังจากที่ฝ่ายไทยได้เสนอหลัก Four Point Principle นี้ต่อฝ่ายมาเลเซียไปแล้ว เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1987 ฝ่ายมาเลเซียได้สอบถามกลับมาในระดับเจ้าหน้าที่ว่า ฝ่ายไทยมีความเห็นต่อหลักการ Three Area Concept ที่ยังคงค้างคำตอบจากฝ่ายไทยอยู่อย่างไร

ต่อมา ในเดือนกันยายน ค.ศ.1987 ได้มีการหารือข้อราชการระหว่างนายกรัฐมนตรีของสองประเทศที่เมืองกวางตัน ประเทศมาเลเซีย ซึ่งฝ่ายไทยก็ได้หยิบยกหลักการ Four Point Principle ขึ้นหารือกับนายกรัฐมนตรีมาเลเซียอีกครั้ง แต่ทางฝ่ายมาเลเซียก็ยังมีได้ให้คำตอบอย่างเป็นทางการต่อ

⁵ “มติคณะรัฐมนตรีที่ นร.0202/1128 เรื่อง ขอความเห็นชอบในหลักการเพื่อเจรจาระงับข้อขัดแย้งกับบริษัท Triton Oil Company of Thailand,” 22 มกราคม 2530, หน้า 1-5.

ฝ่ายไทยในเรื่องนี้ ทั้งสองฝ่ายจึงตกลงให้มีการเจรจาในระดับเจ้าหน้าที่กันต่อไป หลังจากนั้น ในระหว่างวันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1988 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ในการประชุมระดับคณะกรรมการร่วมไทย-มาเลเซีย ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองฝ่ายเป็นประธาน ฝ่ายมาเลเซียก็ได้แจ้งคำตอบของตนต่อหลักการดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่ามาเลเซียเห็นว่า หลักการ Four Point Principle ไม่สอดคล้องกับการแบ่งผลประโยชน์โดยยุติธรรม อีกทั้ง จะมีความยุ่งยากไม่สามารถดำเนินงานได้ในทางปฏิบัติ จึงใคร่ขอให้ฝ่ายไทยทบทวนหลักการดังกล่าวเสียใหม่กับขอให้ฝ่ายไทยพิจารณาปรับหลักการ Three Area Concept แทน และในการพบหารือข้อราชการระหว่างนายกรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศที่จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างวันที่ 22 - 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1988 มาเลเซียก็ยังได้ยื่นถึงคำตอบเช่นเดียวกันนี้อีกครั้งด้วย ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ตอบว่าฝ่ายไทยจะให้คำตอบต่อข้อเสนอของมาเลเซียในโอกาสแรก และทั้งสองฝ่ายเห็นควรให้รีบดำเนินการให้ปัญหาพื้นที่พัฒนาร่วมดังกล่าว แกไขคลุล่วงไปโดยเร็ว

ในการนี้ นายกรัฐมนตรีได้มอบเรื่องให้กระทรวงอุตสาหกรรมและคณะกรรมการองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย ฝ่ายไทย รับไปดำเนินการโดยเร็ว โดยในการประชุมองค์การร่วมฯ ครั้งที่ 10 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ 21 - 22 มีนาคม ค.ศ.1989 คณะกรรมการองค์การร่วมฯ ฝ่ายไทย ได้เสนอหลักการ Three Area Concept Modified ต่อฝ่ายมาเลเซีย และในที่สุดคณะกรรมการองค์การร่วมฯ ก็ได้มีมติตกลงในแนวทางการแก้ปัญหาตามหลักการ Three Area Concept Modified โดยมีประเด็นที่แตกต่างไปจากหลักการ Three Area Concept เดิม คือ ขอให้บริษัท Triton Oil ได้รับสิทธิร่วมกับบริษัท Petronas ในการเข้าไปสำรวจในบริเวณโครงสร้าง Pilong - 1 (พื้นที่บริเวณด้านตะวันออกของพื้นที่พัฒนาร่วมด้วย)

หลักการ Three Area Concept-Modified มีสาระสำคัญดังนี้

(1) ในพื้นที่แปลงสำรวจที่ 18 เดิม (ได้แก่ ส่วนที่อยู่ถัดไปทางด้านตะวันตกของเส้นประกาศกำหนดไหล่ทวีป ค.ศ. 1973) นั้น ให้บริษัท Triton Oil และบริษัท Petronas แสวงประโยชน์ร่วมกันภายใต้ระบบสัมปทานไทย

(2) ในพื้นที่แปลงสำรวจที่ 18 ที่บริษัท Triton Oil อ้างสิทธิ (ได้แก่ ส่วนที่อยู่ถัดไปทางด้านตะวันออกของเส้นประกาศกำหนดไหล่ทวีป ค.ศ. 1973 จนจรดเส้นแนวเขตด้านทิศตะวันออกของพื้นที่พัฒนาร่วม) ให้บริษัท Triton Oil และบริษัท Petronas แสวงประโยชน์ร่วมกันภายใต้ระบบแบ่งปันผลผลิต (Production Sharing Contract)

(3) ในพื้นที่ส่วนที่เหลือจาก (1) และ (2) ในพื้นที่พัฒนาร่วมให้บริษัท ปตท.สผ. จำกัด (ภายหลังต่อมา ปตท. สผ ได้ซื้อสัมปทานจากบริษัท Texas Pacific) และบริษัท Petronas แสวงประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้ระบบที่จะเจรจาตกลงกับองค์การร่วมต่อไป

ในการนี้ ที่ประชุมองค์การร่วมไทย-มาเลเซียของทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะนำหลักการ Three Area Concept Modified นี้ไปรายงานเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐบาลของแต่ละฝ่ายต่อไป นอกจากนี้ สำหรับฝ่ายไทยก็จะเชิญบริษัท Triton Oil มาเจรจาหยั่งท่าทีในเรื่องด้วย โดยในการเจรจาระหว่างกรมทรัพยากรธรณีกับบริษัท Triton Oil ในระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ค.ศ. 1989 บริษัท Triton Oil ได้แสดงท่าทีประนีประนอมขึ้น และแจ้งว่าพร้อมที่จะพิจารณารับหลักการ Three Area Concept-Modified นี้

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า 6-8.

โดยมีเงื่อนไขต่อรอง (Counter Proposal) ที่ขอให้คณะกรรมการองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พิจารณาดังนี้ :-

(1) ให้แปลงสำรวจที่ 18 มีขอบเขตทางทิศเหนือและใต้ ตามสัมปทานและมีขอบเขตทางด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกตามเส้นขอบเขตของพื้นที่พัฒนาร่วม

(2) ให้ใช้เงื่อนไขแบ่งปันผลประโยชน์ (Production Sharing Model) เพียงเงื่อนไขเดียวในแปลงที่ 18 ดังกล่าว

(3) บริษัท Triton Oil และ บริษัท Petronas ต่างฝ่ายต่างถือสิทธิประโยชน์ร้อยละ 50 ในแปลงที่ 18 ดังกล่าว และรวมกันสองฝ่ายเป็นผู้ประกอบการ (Contractor) โดยให้บริษัท Triton Oil เป็นผู้ดำเนินงาน

(4) เงื่อนไข PSC อันเป็นเงื่อนไขที่ บริษัท Triton Oil ยินดีเข้าร่วมมีรายละเอียดดังนี้

ค่าภาคหลวง	ร้อยละ 10
Cost Recovery (Oil & Gas)	ร้อยละ 50
Profit Share Split (Oil & Gas)	ร้อยละ 50
	ผู้ประกอบการร้อยละ 50
ค่าวิจัย (เก็บจาก Profit Share และ Cost Recovery)	ร้อยละ 0.5
ภาษีส่งออก	ร้อยละ 0
ภาษีเงินได้	ร้อยละ 0

ซึ่งในการประชุมองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ 11 ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 27-28 กรกฎาคม ค.ศ.1989 ที่ประชุมได้พิจารณาเงื่อนไขข้อรองของบริษัท Triton Oil ดังกล่าว และได้มีมติตกลงกันในข้อยุติเพื่อแก้ไขปัญหากรณีสัมปทานปิโตรเลียมของบริษัท Triton Oil และบริษัท Petronas หักซ้อนกันในพื้นที่พัฒนารวมตามแนวทางการแก้ปัญหา 4 ข้อ ดังนี้

1. ให้ถือว่า แปลงสำรวจหมายเลข 18 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาร่วมกันระหว่างบริษัท Triton Oil และบริษัท Petronas มีขอบเขตด้านทิศเหนือจรดเส้นรุ้งที่ $7^{\circ} 18'$ เหนือ ทางด้านทิศใต้จรดเส้นรุ้งที่ $7^{\circ} 00'$ เหนือ ทางด้านทิศตะวันออกจรดแนวเขตด้านตะวันออกของพื้นที่พัฒนารวม และด้านทิศตะวันตกจรดแนวเขตด้านตะวันตกของพื้นที่พัฒนารวม

2. ให้ใช้ระบบแบ่งปันผลประโยชน์เพียงรูปแบบเดียว (Uniform PSC Formula) ในแปลงสำรวจหมายเลข 18 ตามข้อ 1 โดยให้เป็นรูปแบบในลักษณะของระบบ Production Sharing Contract (PSC)

3. ให้บริษัท Triton Oil และบริษัท Petronas ต่างฝ่ายต่างมีสิทธิร้อยละ 50 ในแปลงสำรวจหมายเลขที่ 18 ดังกล่าว โดยถือว่าทั้งสองฝ่ายร่วมกันรวมเรียกว่า ผู้ประกอบการ (Contractor) ทั้งนี้ในประเด็นเรื่องผู้ดำเนินงาน (Operator) ของผู้ประกอบการนั้น จะต้องมีการเจรจากันระหว่างบริษัท Triton Oil และ บริษัท Petronas

4. ให้รูปแบบการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างองค์กรร่วมฯ และผู้ประกอบการตามข้อ 2 สำหรับแปลงสำรวจหมายเลข 8 ประกอบไปด้วยเงื่อนไขและรายละเอียดดังนี้

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 8-10.

(1) อัตราค่าภาคหลวง (น้ำมันและก๊าซ)	ร้อยละ 10
(2) อัตราหักค่าใช้จ่าย
(Cost Recovery Oil & Gas)	ร้อยละ 50
(3) อัตราแบ่งกำไร (Profit Share)	รัฐได้ร้อยละ 50 ผู้ประกอบการได้
ร้อยละ 50
(4) เงินบำรุงการวิจัย
(Research Cost)	ร้อยละ 0.5 ของ Cost Recovery
+ Profit Share
(5) อัตราการส่งออก
น้ำมันดิบ/ก๊าซธรรมชาติเหลว	ร้อยละ 10 ของ Profit Oil
Share เมื่อมีการส่งน้ำมันดิบ/ก๊าซ
ธรรมชาติเหลวไปขายนอกประเทศ
ไทยหรือมาเลเซีย
(6) อัตราภาษีเงินได้ปิโตรเลียม :	
ระยะเวลา 8 ปีแรกของการผลิต	= ภาษีร้อยละ 0 ของกำไรสุทธิ
ระยะเวลา 7 ปี ถัดไป	= ภาษีร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ
ระยะเวลาหลังจากนั้น	= ภาษีร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ

จากแนวทางการแก้ปัญหา 4 ข้อข้างต้น คณะกรรมการองค์การร่วมไทย-มาเลเซียของทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบในหลักการร่วมกันแล้ว และยังสามารถมีมติให้นำเสนอรัฐบาลของแต่ละฝ่ายพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป เพื่อที่ทั้งสองฝ่ายจะได้แจ้งให้ผู้รับสัมปทานของตนคือบริษัท Triton Oil และบริษัท Petronas เปิดเจรจาประสานงานระหว่างกันในการเริ่มดำเนินงานสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียมในพื้นที่ดังกล่าวต่อไป อนึ่ง ต่อมาในการเจรจากับบริษัท Triton Oil ก็ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ โดยบริษัท Triton Oil ได้มีหนังสือถึงกรมทรัพยากรธรณี ลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ.1989 แจ้งการตกลงยอมรับแนวทางการแก้ปัญหา 4 ข้อ ดังกล่าวที่องค์การร่วมฯ กำหนดแล้วด้วย

อาจกล่าวได้ว่า การที่การเจรจากับฝ่ายมาเลเซีย และกับบริษัท Triton Oil ได้บรรลุข้อตกลงในหลักการเป็นที่น่าสนใจต่อทุกฝ่ายนั้น ถือได้ว่าสอดคล้องกับแผนพัฒนาพลังงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ที่ได้กำหนดให้เร่งดำเนินการตกลงร่วมมือกับรัฐบาลมาเลเซียและผู้รับสัมปทานปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วม เพื่อที่จะให้มีการพัฒนาทรัพยากรในช่วงของแผน 6 นี้ให้ได้ด้วย แต่อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตได้ว่ารัฐบาลไทยในขณะนั้นดูจะอ่อนข้อยอมตามข้อเรียกร้องของบริษัทผู้ดำเนินการ ซึ่งก็คือ บริษัท Triton Oil มากเกินไป จนทำให้รัฐต้องได้รับผลประโยชน์น้อยกว่าที่ควรจะได้รับ เพราะเมื่อพิจารณาตามหลักการที่ มาเลเซียเสนอ ซึ่งก็คือ หลักการแบบ PSC เดิมนั้น รัฐจะได้ผลประโยชน์อย่างเต็มที่ แต่รัฐบาลไทยกลับไม่ยอมตามข้อเสนอของมาเลเซีย ทั้งนี้เพื่อที่จะไม่ให้เกิดข้อขัดแย้งกับบริษัทผู้ดำเนินการ ทั้งๆ ที่หากมีข้อขัดแย้งกันในทางกฎหมาย ซึ่งจะต้องพึ่งศาลในการตัดสิน โอกาสที่รัฐบาลไทยจะชนะก็มีอยู่มาก สำหรับสิ่งที่รัฐบาลไทยกระทำดังกล่าวอาจสะท้อนให้เห็นว่าเป็นการไม่รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติเท่าที่ควร แม้ว่าหากไม่ประนีประนอมกับบริษัทผู้ดำเนินการอาจจะทำให้การดำเนินการสำรวจและขุดเจาะก๊าซธรรมชาติในพื้นที่ดังกล่าวต้องล่าช้าออกไป รวมทั้งอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบในเรื่องต่างๆ ตามมาอีกก็ตาม

องค์กรร่วมไทย-มาเลเซียภายหลังการก่อตั้ง

เมื่อมีการก่อตั้งองค์กรร่วมมาตามการลงนามในความตกลงว่าด้วยธรรมเนียมขององค์กรร่วมฯ และตามประกาศพระราชบัญญัติองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ.2533 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในค.ศ.1991 ก็ได้ทำให้ องค์กรร่วมฯ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีวัตถุประสงค์เพื่อสวมสิทธิแทนรัฐบาล

ไทยและมาเลเซียในการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งปิโตรเลียมจากพื้นที่ที่พัฒนาร่วม โดยร่วมรับผิดชอบและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันภายใต้ระบบสัญญาแบ่งปันผลผลิต ดังนั้น โครงสร้างการบริหาร อำนาจหน้าที่และผลการดำเนินงานขององค์กรร่วมฯ ที่เกิดขึ้นภายหลังการก่อตั้ง จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะนำเสนอในลำดับต่อไป ดังนี้

1) โครงสร้างการบริหารองค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย

ภายหลังการจัดตั้งองค์กรร่วมฯ รัฐบาลทั้งสองก็ได้มีมติเห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการองค์กรร่วมฯ ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี ประกอบไปด้วย ประธานร่วมฝ่ายไทยและมาเลเซียฝ่ายละ 1 คน และสมาชิกองค์กรร่วมอีกฝ่ายละ 7 คน ดังที่กล่าวมาข้างแล้วในข้างต้น โดยคณะกรรมการองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย ชุดแรกได้รับการแต่งตั้งในค.ศ.1992 (โดยฝ่ายไทยได้มีการลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1992 ขณะที่มาเลเซียได้มีการลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง ตั้งแต่วันที่ 17 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1992) ประกอบด้วย

ฝ่ายไทย

1) ม.ร.ว.เกษมสโมสร เกษมศรี	เป็นประธานร่วม
2) ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	สมาชิก
3) อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	สมาชิก

⁸ กระทรวงอุตสาหกรรม, “หนังสือที่ อก.0306/962 เรื่อง การแต่งตั้งประธานร่วมและสมาชิกฝ่ายไทยในองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย,” 28 กุมภาพันธ์ 2538, หน้า 15-

4) อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	สมาชิก
5) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	สมาชิก
6) ผู้แทนในระดับสูงจากกองทัพเรือ
(เป็นผู้ดูแลและมีอำนาจสั่งการในด้านอาวุไทย
ปัจจุบันคือ ผู้บัญชาการทหารเรือ)	สมาชิก
7) อธิบดีกรมบัญชี	สมาชิก

ฝ่ายมาเลเซีย

1) Tengku Tan Sri Dato' Ahmad Rithaudden
(อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และ
อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของมาเลเซีย)	เป็นประธานร่วม
2) Attorney-General,
Attorney-General's Chambers
(อัยการสูงสุด)	สมาชิก
3) Director-General,
Economic Planning Prime
Minister's Department
(อธิบดีกรมวางแผนเศรษฐกิจ)	สมาชิก
4) Director-General,
Department of Survey and Mapping
(อธิบดีกรมแผนที่และรังวัด)	สมาชิก
5) Secretary-General,
Ministry of Energy,
Telecommunication and Post
(ปลัดกระทรวงพลังงาน โทรคมนาคมและไปรษณีย์)	สมาชิก

- 6) Deputy Secretary-General สมาชิก
 Ministry of Foreign Affairs
 (รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ)
- 7) Director-General, สมาชิก
 Tax Policy Office
 (อธิบดีสำนักงานนโยบายภาษี)

ต่อมาเมื่อคณะกรรมการชุดแรกครบวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี ใน ค.ศ. 1995 ก็ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมาแทน ประกอบด้วย

ฝ่ายไทย	ฝ่ายมาเลเซีย
1) นายพิชัย รัตตกุล ประธานร่วม	1) Y.M. Tengku Tan Sri Dato' Seri Ahmad Rithauddeen bin Tengku Ismil, ประธานร่วม
2) นายคิวงค์ จังคศิริ (ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	2) Y.Bhg. Dato' Mohtar bin Abdullah, (Attorney- General)
3) นายปรีชา อรรถวิภังษ์ (อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี)	3) Y.Bhg. Tan Sri Dato' Seri Ali Abu Hassan bin Sulaman, (Director-General Economic Planning Unit Prime Minister's Department)

<p>4) นายสมบุรณ์ แสงเอี่ยมบุตร
(อธิบดีกรมสนธิสัญญาและ
กฎหมาย)</p>	<p>4) Y.Bhg. Dato' Mohd.
Ali bin-Hassan,
(Secretary-General
Ministry of Energy,
Telecommunications and
Post)</p>
<p>5) ดร.อัครธร จุฬารัตน์
(เลขาธิการคณะกรรมการ
กฤษฎีกา)</p>	<p>5) Y.Bhg Dato' Abdul Halim
bin Ali,
(Deputy Secretary-General I
Ministry of Foreign Affairs)</p>
<p>6) พลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช
(ผู้บัญชาการทหารเรือ)</p>	<p>6) Y.Bhg. Dato' Abdul Majid
bin Mohamed,
(Director-General
Department of Survey and
Mapping)</p>
<p>7) นายปรีดี บุญยงค์
(อธิบดีกรมบัญชีกลาง)</p>	<p>7) Y.Bhg.Dato' Iskandar
Dzakurnain bin
Badarudin,</p>

คณะกรรมการชุดนี้ก็ได้ดำรงตำแหน่งจนครบวาระ 3 ปี ใน ค.ศ. 1998 และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมาแทน และยังคงดำรงตำแหน่งมาจนถึงปัจจุบัน (และจะหมดวาระใน ค.ศ. 2001) ซึ่งประกอบด้วย

ฝ่ายไทย

ฝ่ายมาเลเซีย

1) นายศิววงศ์ จังคศิริ
ประธานร่วม	1) Y.Bhg Tan Sri Datuk Abu
Talib bin ประธานร่วม
2) นายมนู เลียวไพโรจน์
(ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	2) Y.Bhg Tan Sri Dato'
Mohd Hassan Marican
(President/Chief Executive
Office)
3) นายเชิดพงษ์ สิริวิรัช
(อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี)	3) Y.Bhg Dato'
Dr. Samsudin Hitam
(Director General,
Economic Planning Unit)
4) นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา)	4) (Head of Advisory &
International Law
Division, Attorney-
General's Chamber)
5) ดร.กฤษณ์ กาญจนกุญชร
(อธิบดีกรมสนธิสัญญาและ
กฎหมาย)	5) Y.Bhg Dato' Ahmand Fuzi
bin Haji Addul Razak
(Deputy Secretary General 1,
Ministry of Foreign Affairs)
6) พลเรือเอก ธีระ ห่าวเจริญ
(ผู้บัญชาการทหารเรือ)	6) Y.Bhg Datuk Naraizah
Abdul Hamid
(Secretary General,
Ministry of Energy)

7) นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ
(อธิบดีกรมบัญชีกลาง)

7) Tuan Haji Ithnin
bin-Haji Hassan
(Secretary, Tax Analysis
Division, Ministry of
Finance)

นอกจากนี้ ยังมีการแต่งตั้งผู้บริหารการดำเนินงานขององค์กรร่วม
อีกด้วย โดยคณะผู้บริหารชุดแรกได้รับการแต่งตั้ง ใน ค.ศ. 1992 ประกอบด้วย

- 1) คุณจารุอุดม เรืองสุวรรณ (คนไทย)
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (Chief Executive Officer-CEO)
- 2) En. Ismail Sulaiman (คนมาเลเซีย)
รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (Deputy Chief Executive)
- 3) ดร.ศุรุจิต นาครทรรพ (คนไทย)
ผู้จัดการส่วนสำรวจ (Manager of Exploration)
- 4) Eu. Bakarudin Sulaiman (คนมาเลเซีย)
ผู้จัดการส่วนกฎหมาย (Manager of Legal)
- 5) En. Peter Lim Kuau Hock (คนมาเลเซีย)
ผู้จัดการส่วนบัญชีและการเงิน (Manager of Finance and
Accounts)
- 6) En. Hila Ludin Abu Hazim (คนมาเลเซีย)
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนสำรวจ (Assistant Manager of
Exploration)

- 4) นายสินธุ์รักษ์ เสาวนะ (กรมทรัพยากรธรณี) คนไทย
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนกฎหมาย (Assistant
Manager of Legal)
- 5) นางอัจฉรา อาวัน (การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย) คนไทย
ผู้จัดการส่วนบัญชีและการเงิน
(Accounts & Finance and PSC Audit
Manager)
- 6) นายวิชัย อัครฤทธิพรหม คนไทย
(กรมทรัพยากรธรณี)
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนการสำรวจและผลิต
(Assistant Exploration & Production
Manager)
- 7) Mr. Abdul Wahaad Mohamed คนมาเลเซีย
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนกฎหมาย
- 8) Mr.Nordin Sulation คนมาเลเซีย
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนการเงินและบัญชี
(Assistant Account & Finance and
PSC Audit Manager)

และคณะผู้บริหารชุดนี้ก็ได้หมดวาระลงใน ค.ศ. 2000 ซึ่งในปัจจุบันนี้

ได้มีคณะผู้บริหารชุดใหม่เข้ามาดำรงตำแหน่ง ประกอบด้วย

- 1) ดร.ศุภจิต นาครทรรพ คนไทย
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO)
- 2) Mr. Yusoff Johari คนมาเลเซีย
รองประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (DCEO)

3)	นายวิชัย อัสวฤทธิพรหม
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนการสำรวจและผลิต	คนไทย
4)	Mr. Shamsudin Hj. Hassan
ผู้จัดการส่วนกฎหมาย	คนมาเลเซีย
5)	นางอัจฉรา อาวัน
ผู้จัดการส่วนบัญชีและการเงิน	คนไทย
6)	Mr.Muhamad Abid
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนสำรวจและผลิต	คนมาเลเซีย
7)	ดร.นันทศักดิ์ เชนบูลย์ไทย
วิศวกรอาวุโสด้านสำรวจและผลิต	คนไทย
8)	Mr.Nordin Sulation
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนการเงินและบัญชี	คนมาเลเซีย
9)	Mr. Wong Ping Han
ผู้ตรวจสอบบัญชีระบบ PSC	คนมาเลเซีย
10)	นายอดิลักษณ์ อรรถาภิชน
ผู้ช่วยผู้จัดการส่วนกฎหมาย	คนไทย
11)	Mr. Khalid Abd. Hamid
เจ้าหน้าที่ธุรการ	คนมาเลเซีย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) อำนาจหน้าที่ขององค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย มีดังต่อไปนี้⁹

1. ควบคุมการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วม และเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายสำหรับการควบคุมนั้น
2. พิจารณากำหนดโครงสร้างองค์กรขององค์กรร่วมฯ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและเจ้าหน้าที่อื่นๆขององค์กรร่วมฯ (โดยความเห็นชอบของรัฐบาลทั้งสอง) กำหนดเงื่อนไขการทำงานของฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ยังเป็นผู้กำหนดแผนปฏิบัติการและแผนงานสำหรับการจัดการพื้นที่พัฒนาร่วม
3. พิจารณานุมัติการดำเนินกิจการหรือทำนิติกรรมและสัญญาต่างๆ หรือที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วม (โดยความเห็นชอบของรัฐบาลทั้งสอง)
4. พิจารณาให้ความเห็นชอบและขยายระยะเวลาการสำรวจและแสวงประโยชน์ให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณของผู้ได้รับสัญญา และให้ความเห็นชอบต่อแผนการผลิตของผู้รับสัญญา รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายในการผลิต เงื่อนไข และตารางกำหนดเวลาการผลิต
5. ตรวจสอบบัญชีของผู้ดำเนินการในพื้นที่พัฒนาร่วม รับผิดชอบ และเก็บรักษาบรรดาข้อมูลทั้งปวงที่ได้จากการสำรวจและแสวงประโยชน์ในพื้นที่พัฒนาร่วม
6. พิจารณาให้ความเห็นชอบและตัดสินข้อเสนอราคา และตกลงทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจการปิโตรเลียม

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19-21.

7. ตรวจสอบบัญชีของผู้ดำเนินกิจการในพื้นที่พัฒนาร่วม รับผิดชอบ และเก็บรักษาบรรดาข้อมูลทั้งปวงที่ได้จากการสำรวจและแสวงประโยชน์ในพื้นที่พัฒนาร่วม

8. พิจารณาให้ความเห็นชอบและตัดสินใจเสนอราคา และตกลงทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจการปิโตรเลียม

3) ผลการดำเนินงานขององค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย

ภายหลังการลงนามในธรรมนูญองค์กรร่วมฯ และการออกพระราชบัญญัติองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533 (ค.ศ. 1990) การดำเนินงานขององค์กรร่วมฯ ก็ได้ปรากฏขึ้น ดังนี้

(3.1) ดำเนินการกำกับดูแลและผลักดันให้มีความคืบหน้าในการเจรจาระหว่างองค์กรร่วมฯ กับกลุ่มบริษัทผู้ประกอบการกิจการปิโตรเลียมในเรื่องสิทธิการสำรวจและแสวงประโยชน์จากปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย จนกระทั่งสามารถตกลงและมีการลงนามในสัญญาแบ่งปันผลผลิต (Production Sharing Contract) ระหว่างองค์กรร่วมฯ และกลุ่มบริษัทดังกล่าว 2 กลุ่มได้ เมื่อวันที่ 21 เมษายน ค.ศ.1994 ซึ่งสาระสำคัญของสัญญาแบ่งปันผลผลิต (PSC) มีดังนี้

ก.	ค่าภาคหลวง (น้ำมันและก๊าซ)	ร้อยละ 10
ข.	อัตราหักค่าใช้จ่าย (น้ำมันและก๊าซ) ไม่เกิน	ร้อยละ 50
ค.	อัตราแบ่งกำไร (หลังจากหักค่าภาคหลวง และค่าใช้จ่าย องค์กรร่วม	ร้อยละ 50
	ผู้ประกอบการ	ร้อยละ 50

- ง. เงินบำรุงการวิจัย ร้อยละ 0.5 ของค่าใช้จ่ายและส่วนแบ่งกำไร
- จ. อัตราการส่งออกน้ำมันดิบ (เมื่อมีการส่งน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติเหลวไปขายนอกประเทศไทยหรือมาเลเซีย)
- ฉ. อัตราภาษีเงินได้ปิโตรเลียม
 - ระยะเวลา 8 ปีแรกของการผลิต ร้อยละ 0 ของกำไรสุทธิ
 - ระยะเวลา 7 ปี ถัดไป ร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ
 - ระยะเวลาหลังจากนั้น ร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ

(3.2) ดำเนินการเกี่ยวกับพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปทับซ้อนที่มีการพัฒนาร่วมกันระหว่างไทยและมาเลเซียด้วยการให้แปลงสัมปทานที่มีอยู่แล้ว 3 แปลง คือ แปลงที่ 17, 18, 19 กับบริษัทผู้ประกอบการที่ได้รับสิทธิเข้าทำสัญญากับองค์กรร่วมฯ ซึ่งก็คือ บริษัทผู้ได้รับสัมปทานหรือได้รับสิทธิจากรัฐบาลแต่ละฝ่าย ก่อนที่จะเกิดมี MOU ใน ค.ศ. 1979 โดยที่ผู้ประกอบการในแต่ละแปลงต่างก็ได้รับสิทธิร้อยละ 50 เท่ากันดังนี้

ก. บริษัท Triton Oil จากประเทศไทย (ร้อยละ 50) กับบริษัท Petronas Carigali จากประเทศมาเลเซีย (ร้อยละ 50) ในแปลงสำรวจหมายเลข A-18 (พื้นที่ประมาณ 2,940 ตารางกิโลเมตร)

ข. บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด จากประเทศไทย (ร้อยละ 50) กับบริษัท Petronas Carigali จาก

ประเทศมาเลเซีย (ร้อยละ 50) ในแปลงสำรวจหมายเลข B-17 และ C-19 (พื้นที่ประมาณ 4,310 ตารางกิโลเมตร)

ต่อมา องค์การร่วมฯ โดยความเห็นชอบของรัฐบาลทั้งสองประเทศ ก็ได้ลงนามแบ่งปันผลผลิตกับผู้ประกอบการ 2 กลุ่มข้างต้น เมื่อวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1994 และเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสัญญาแบ่งปันผลผลิตแก่บริษัทผู้ประกอบการในแต่ละกลุ่ม โดยได้รับความเห็นชอบจากองค์การร่วมได้ร่วมกันจัดทำสัญญาร่วมดำเนินงาน (Joint Operating Agreement - JOA) เพื่อจัดตั้งบริษัทผู้ดำเนินงาน (Operator) ในแปลงสำรวจแต่ละแปลงคือ

ก. บริษัท Triton Oil ประเทศไทย จำกัด และบริษัท Petronas Carigali จำกัด ตั้งบริษัท Carigali-Triton Operating Company Sdn. Bhd. (CTOC) ขึ้นรับผิดชอบดำเนินงานในแปลงสำรวจหมายเลข A-18 (ดังในแผนภาพที่ 5.2)

ข. บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) หรือปตท.สผ. และบริษัท Petronas Carigali จำกัด จัดตั้งบริษัท Carigali-PTTEPI Operation Company Sdn. Bhd. (CPOC) ขึ้นรับผิดชอบดำเนินงานในแปลงสำรวจหมายเลข B-17 และ C-19 (ดังในแผนภาพที่ 5.3)

(3.3) ดำเนินการในด้านสำรวจและขุดเจาะ (Exploration Activity) นับตั้งแต่ ค.ศ. 1994 เป็นต้นมา ในแปลงสำรวจของพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปที่ซับซ้อนที่มี 3 แปลง ได้แก่ แปลงที่ 17, 18 และ 19 นั้น ในแปลงที่ 17 หรือ Block B-17 กับแปลงที่ 19 หรือ Block C-19 (พื้นที่ประมาณ 4,310 ตารางกิโลเมตร) ซึ่งมีบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม อินเตอร์เนชั่นแนล (ปตท. สผ.) จากประเทศไทยได้สิทธิ์ร้อยละ 50 กับบริษัท Petronas

Carigali จากประเทศมาเลเซีย ได้สิทธิร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน ก็มีการดำเนินงานสำรวจและทำการประเมินเหมืองมารวมแล้วทั้งสิ้น 13 หลุม โดยใช้เงินลงทุนประมาณ 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ก็ปรากฏว่าพบแหล่งก๊าซธรรมชาติ 7 แหล่งคือ แหล่งมุด้า (Muda), แหล่งตาปี (Tapi), แหล่งเจ็งก้า (Jengka), แหล่งอมฤต (Amarit), แหล่งมะลิ (Mali) แหล่งเจ็งก้าตะวันตก (Jenga-West) และแหล่งเจ็งก้าใต้ (Jengka-South) (ดังในแผนที่ 5.4) โดยในต้น ค.ศ. 1996 มีการเจาะสำรวจด้วยความกว้างประมาณ 30,000 ตารางกิโลเมตร ในแหล่งมุด้าและแหล่งตาปี และด้วยความกว้างประมาณ 21,507 ตารางกิโลเมตรในแหล่งอมฤตและเจ็งก้า¹⁰ จากทั้ง 7 แหล่งดังกล่าวมีการคาดการณ์ว่าปริมาณสำรองก๊าซโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแปลงที่ B-17 นี้มีไม่ต่ำกว่า 2.7 ล้านลูกบาศก์ฟุต ส่วนในแปลงที่ 18 หรือ Block A-18 (พื้นที่ประมาณ 2,940 ตารางกิโลเมตร) ซึ่งมีบริษัท Triton Oil จากประเทศไทยได้รับสิทธิร้อยละ 50 กับบริษัท Petronas Carigali จากประเทศมาเลเซีย ได้รับสิทธิร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน ได้มีการเจาะหลุมสำรวจและหลุมประเมิน ผลทั้งสิ้น 16 หลุม โดยใช้เงินลงทุนไปแล้วจนถึง ค.ศ. 1999 ทั้งหมด 330 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรากฏว่าพบแหล่งก๊าซธรรมชาติ 8 แหล่ง ได้แก่ แหล่งจักรวาล (Cakerawala) แหล่งสุริยา (Suriya) แหล่งบุหลัน (Bulan) แหล่งภูมิ (Bumi) แหล่งภูมิตะวันออก (Bumi-East) แหล่งเซ็นจา (Senja) แหล่งสมุทร (Samudra) และแหล่งวีรา (Wira)¹¹ (ดังในแผนที่ 5.5) ซึ่งจากแหล่งดังกล่าวนี้คาดว่าจะมีปริมาณสำรองก๊าซธรรมชาติรวมกันไม่ต่ำกว่า 6.8 ล้าน

¹⁰ MTJA, Progress Update in JDA, (March 2001), p. 16.

¹¹ เอกสารประกอบการประชุมประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซียและโครงการแยกก๊าซ ไทย-มาเลเซีย (29-30 กรกฎาคม 2543), หน้า

ล้านลูกบาศก์ฟุต กล่าวได้ว่าพื้นที่ในเขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อน ซึ่งทั้งไทยและมาเลเซียได้หันมาร่วมกันพัฒนาโดยตรง สำรองและขุดเจาะนั้นพบว่าปริมาณสำรองก๊าซธรรมชาติไม่ต่ำกว่า 9.5 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต

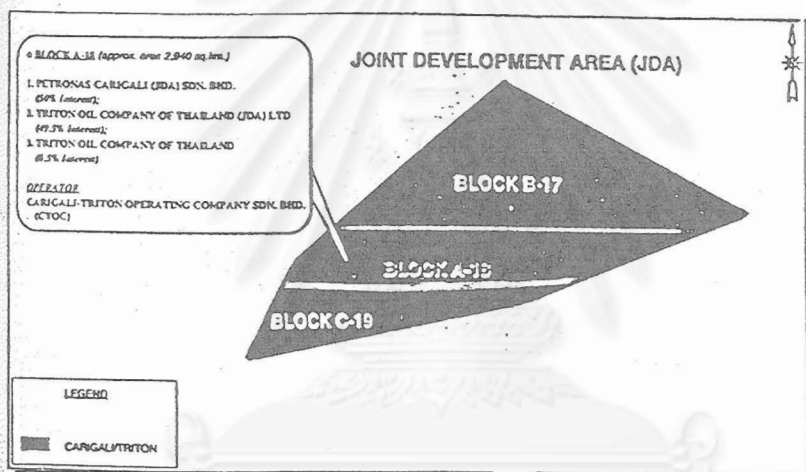
(3.4) การดำเนินการด้านการขาย (Sell Activity)

เมื่อมีการประเมินปริมาณก๊าซธรรมชาติสำรองในพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนซึ่งได้มีการพัฒนาร่วมกันดังกล่าว ก็พบว่ามิมีต่ำกว่า 9.5 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ด้วยเหตุนี้องค์กรร่วมฯ จึงได้จัดให้มีการประชุมกันในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1995 เพื่อขอความเห็นชอบในการจะขายก๊าซธรรมชาติจากพื้นที่ดังกล่าวให้กับไทยและมาเลเซียเป็นลำดับแรก เพื่อสนองความต้องการในด้านพลังงานมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยที่ในแปลง A-18 กลุ่มผู้ขายคือ องค์กรร่วมฯ, บริษัท Triton Oil, บริษัท Triton Oil Company of Thailand (JDA) Ltd. และบริษัท Petronas Carigali (JDA) Sdn. Bhd. ส่วนในแปลงที่ B-17, C-19 กลุ่มผู้ขายคือ องค์กรร่วมฯ, บริษัท ปตท. สผ. และบริษัท Petronas Carigali ซึ่งมีกลุ่มผู้ซื้อคือ ปตท. ในฐานะบริษัทน้ำมันแห่งชาติของประเทศไทย และบริษัท Petronas ในฐานะบริษัทน้ำมันแห่งชาติของประเทศมาเลเซีย โดยทั้งกลุ่มผู้ซื้อและผู้ขายก็จะมีการเจรจาร่วมกันในการซื้อ-ขายก๊าซธรรมชาติในพื้นที่พัฒนาร่วมนี้ เป็นลำดับต่อไป

สถาบันวิทยบริการ

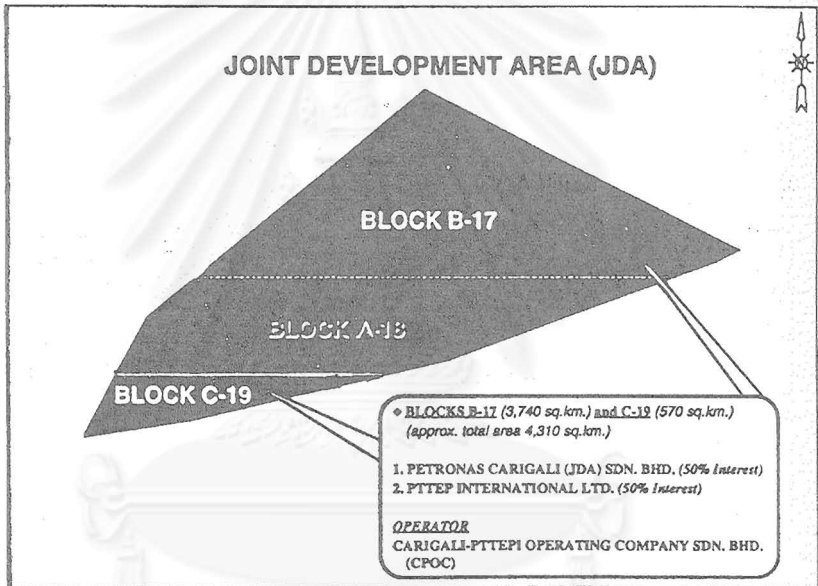
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพ 5.2 แสดงผู้ที่ดำเนินงานในแปลงสำรวจ A-18

ที่มา: ปรับปรุงจาก Malaysia-Thailand Joint Authority, Progress Update in the Joint Development Area (JDA) (March 2001), p. 12.

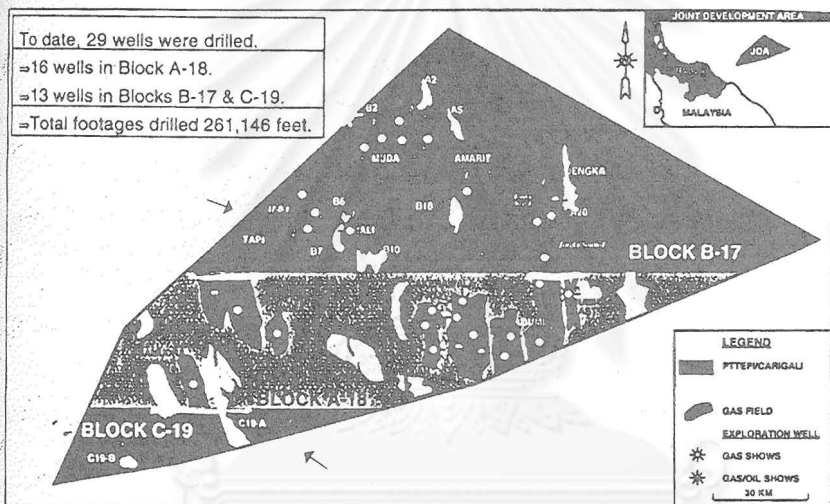
แผนภาพ 5.3 แสดงผู้ที่ดำเนินงานในแปลงสำรวจ B-17 และ C-19

สถาบันวิทยบริการ

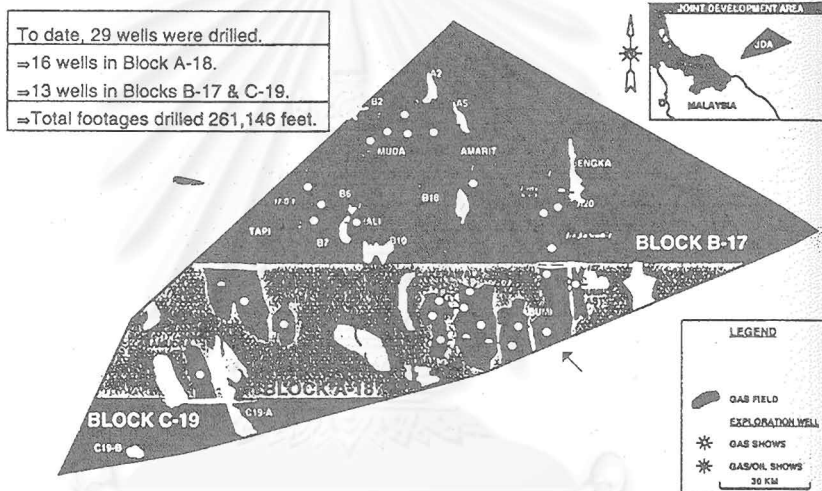
ที่มา: ปรับปรุงจาก Malaysia-Thailand Joint Authority, Progress Update in the Joint Development Area (JDA) (March 2001), p. 12.

แผนภาพ 5.4 แสดงการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติในแปลงสำรวจ B-17 และ C-19

ที่มา: ปรับปรุงจาก Malaysia-Thailand Joint Authority, Progress Update in the Joint Development Area (JDA) (March 2001), p. 14.

แผนภาพ 5.5 แสดงการค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติในแปลงสำรวจ A-18

สถาบันวิทยบริการ

ที่มา: ปรับปรุงจาก Malaysia-Thailand Joint Authority, Progress Update in the Joint Development Area (JDA) (March 2001), p. 12.

บทที่ ๖

บทสรุปและข้อสังเกต

ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีป
ทับซ้อนในอ่าวไทยนั้น มีจุดกำเนิดมาจากการที่ไทยและมาเลเซียประสบปัญหา
พื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนระหว่างกัน ในอ่าวไทย ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ทั้งสอง
ฝ่ายต้องการจะแสวงหาและครอบครองปิโตรเลียมในอ่าวไทยให้ได้มากที่สุด
จึงได้มีการกำหนดอธิปไตยเหนือเขตไหล่ทวีปของตนในอ่าวไทยด้วยการอ้าง
สิทธิประโยชน์สูงสุดเท่าที่ตนพึงจะกระทำได้ตามหลักเกณฑ์ที่ประมวลไว้ใน
อนุสัญญากรุงเจนีวาที่ว่าด้วยเขตไหล่ทวีป ค.ศ. 1958 และที่สำคัญไทยและ
มาเลเซียไม่ได้มีการเจรจาตกลงแบ่งเขตให้เป็นที่พอใจและยอมรับร่วมกันอย่าง
เป็นทางการ พื้นที่เขตไหล่ทวีปของไทยกับมาเลเซียส่วนที่ติดต่อกันในอ่าวไทย
จึงได้ทับซ้อนกันขึ้นและปรากฏอย่างชัดเจนในเวลาต่อมา โดยที่รัฐบาลของไทย
และมาเลเซียได้อนุญาตให้บริษัทปิโตรเลียมต่างๆ เข้ามาดำเนินการสำรวจและ
ผลิตปิโตรเลียมในเขตไหล่ทวีปที่ตนได้กำหนดไว้ แต่ทั้งไทยและมาเลเซีย
ต่างก็ตระหนักดีถึงความสำคัญของปัญหาและได้พยายามหาทางแก้ไข ซึ่งใน
เบื้องต้นได้ให้ยุติการดำเนินการใดๆ ในพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนระหว่างกัน
ดังกล่าวเอาไว้ชั่วคราว โดยที่ก่อนหน้านี้ทั้งสองฝ่ายได้จัดให้มีการเจรจาครั้ง
แรกใน ค.ศ. 1972 เพื่อแบ่งเขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนระหว่างกัน ผลปรากฏว่า
สามารถแบ่งได้บางส่วน และต่อมาใน ค.ศ. 1978 ได้จัดให้มีการเจรจาครั้งที่ 2
เพื่อแบ่งเขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนส่วนที่เหลือ แต่ในการเจรจาครั้งที่ 2 นี้ไม่
บรรลุผลสำเร็จในการแบ่งเขตไหล่ทวีปส่วนที่เหลือ

แต่อย่างไรก็ตาม ในที่สุดไทยและมาเลเซียสามารถหาทางออกในการแก้ไขปัญหาคือพื้นที่เขตไหล่ทวีปส่วนที่เหลือ โดยยุติการแบ่งเขตเอาไว้ชั่วคราวแล้วหันมาพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน (Joint Development Area-JDA) ด้วยการก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย (Malaysia-Thailand Joint Authority - MTJA) ขึ้นมาพัฒนาหรือแสวงหาประโยชน์จากพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อน ซึ่งเป็นไปตามการลงนามใน MOU ระหว่างนายกรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศในขณะนั้น คือ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ และ ดาโต๊ะสุสเซน ออนัน ใน ค.ศ.1979 ณ จังหวัดเชียงใหม่ การลงนามใน MOU ร่วมกันดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากไทยตระหนักถึงความต้องการที่จะนำก๊าซธรรมชาติที่มีปริมาณในเชิงพาณิชย์ ซึ่งมีการค้นพบแทนที่จะเป็นน้ำมันในพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆโดยเร็วและเพื่อสำรองไว้ในอนาคต ขณะเดียวกันมาเลเซียเองก็เริ่มให้ความสำคัญต่อก๊าซธรรมชาติเพื่อสนองความต้องการภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายอนุรักษ์เชื้อเพลิงประเภทน้ำมันโดยนำเชื้อเพลิงประเภทอื่นมาใช้แทน เนื่องจากขณะนั้นเป็นช่วงเวลาของการเกิดวิกฤตการณ์พลังงานครั้งสำคัญ นอกจากเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าวแล้ว ยังอาจจะมีข้องเกี่ยวเชื่อมโยงกับเหตุผลทางด้านการเมืองและความมั่นคง กล่าวคือ ไทยและมาเลเซียต่างตระหนักถึงการที่ทั้งสองประเทศมีพื้นฐานความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันมาโดยตลอด ประกอบกับเป็นประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน ซึ่งขณะนั้นกำลังเผชิญหน้ากับภัยคุกคามที่สำคัญร่วมกัน คือ คอมมิวนิสต์ จึงยิ่งต้องรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันเอาไว้ให้แน่นแฟ้นมากขึ้น รวมทั้งยังต้องสร้างความเป็นปึกแผ่นและสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในกลุ่ม และที่สำคัญเพื่อไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อความร่วมมือทางด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างกันซึ่งในขณะนั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากไทยได้อาศัยความร่วมมือจากมาเลเซีย

ในการปราบปรามแก้ไขปัญหาจก.ทางภาคใต้ ส่วนมาเลเซียเองก็ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากไทยในการปราบปรามแก้ไขปัญหาคม. ด้วยเช่นกัน

และภายหลังจากที่ไทยและมาเลเซียตกลงร่วมกันที่จะให้มีการก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียขึ้นมาพัฒนาหรือแสวงหาประโยชน์จากพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนดังกล่าว ก็ได้มีการดำเนินการในทางปฏิบัติต่อจากนั้นเพื่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียอย่างเป็นทางการ โดยเริ่มจากการแต่งตั้งคณะกรรมการของไทยและมาเลเซียในองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย เพื่อกำหนดข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และรายละเอียดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องสถานที่ตั้งขององค์กรร่วมฯ หรือโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรร่วมฯ ทั้งนี้ เพื่อรองรับการก่อตั้งและการดำเนินงานขององค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย โดยในลำดับแรกได้มีการจัดทำร่างธรรมนูญความตกลงและร่างกฎหมายเพื่อการก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียขึ้น ซึ่งในที่สุดทั้งสองประเทศได้ลงมติเห็นชอบร่างดังกล่าวและมีการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารระหว่างรัฐบาลไทยและมาเลเซียในวันที่ 21 มกราคม ค.ศ.1991 และได้ประกาศใช้พร้อมกันในวันที่ 28 มกราคม ค.ศ.1991 เป็นต้นไป

แต่กระนั้นก็ตาม กวาที่จะมีการประกาศเป็นกฎหมายบังคับใช้เพื่อให้มีการก่อตั้งองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียอย่างเป็นทางการได้ต้องใช้เวลายาวนานถึง 12 ปี ทั้งนี้มีอุปสรรคที่สำคัญคือ ไทยและมาเลเซียไม่สามารถตกลงกันได้ว่าจะนำระบบหรือแนวทางในการแสวงหาประโยชน์แบบใดมาใช้ในพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อนที่จะมีการพัฒนาร่วมกัน ฝ่ายไทยนั้นได้รับการแรงกดดันจากบริษัทผู้ได้รับสัมปทานเดิมจากรัฐบาลไทยในพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อน ซึ่งก็คือ บริษัท Triton Oil ให้ใช้ระบบสัมปทาน ขณะที่ฝ่ายมาเลเซียนั้นต้องการนำระบบเดิมของตนมาใช้ทั้งหมด คือ ระบบแบ่งปันผลผลิต เพราะรัฐจะได้ประโยชน์มากกว่า การเจรจาต่อรองระหว่างกันในเรื่องระบบหรือแนว

ทางในการแสวงหาประโยชน์ไม่ได้เกิดขึ้นระหว่างสองฝ่ายคือรัฐต่อรัฐเท่านั้น แต่ขยายการเจรจาต่อรองโดยมีเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือ ฝ่ายไทย ต้องประนีประนอมกับบริษัท Triton Oil ด้วย และขณะเดียวกันต้องสร้างความพอใจในระดับหนึ่งกับฝ่ายมาเลเซียด้วย ซึ่งการจะเกิดลักษณะประนีประนอมทั้งสามฝ่ายได้ต้องใช้ระยะเวลายาวนาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพอใจในระดับเดียวกันทั้งหมด กระทั่งในที่สุดก็สามารถบรรลุข้อตกลงให้เป็นที่พอใจของทุกฝ่ายได้ โดยระบบที่นำมาใช้นั้นเป็นไปตามระบบแบ่งปันผลผลิต แต่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขบางประการ

เมื่อองค์กรร่วมฯ ได้รับการก่อตั้งอย่างเป็นทางการทั้งในด้านกฎหมาย สถานที่ตั้ง ระบบ หลักเกณฑ์ และโครงสร้างการบริหารแล้ว องค์กรร่วมฯ ก็ได้ดำเนินการกิจของตนทางด้านสำรวจอย่างไม่รอช้า โดยนับตั้งแต่ค.ศ. 1994 เป็นต้นมา ได้ทำการขุดเจาะหลุมต่างๆ เพื่อแสวงหาแหล่งก๊าซธรรมชาติ ซึ่งก็ปรากฏว่าค้นพบแหล่งก๊าซธรรมชาติในปริมาณเชิงพาณิชย์หลายหลุมด้วยกัน และที่สำคัญพบว่าปริมาณสำรองก๊าซธรรมชาติไม่ต่ำกว่า 9.5 ล้านล้านลูกบาศก์ฟุต ดังนั้น ภารกิจด้านการขาย จึงเป็นภารกิจลำดับต่อไปขององค์กรร่วมฯ โดยได้มีการตกลงที่จะขายก๊าซธรรมชาติให้แก่ไทยและมาเลเซีย เพื่อสนองความต้องการในด้านพลังงานที่มีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่สงครามเย็นสิ้นสุดในค.ศ. 1990 รวมทั้งจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้สองประเทศในอนาคตอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในค.ศ. 1997 กลับเกิดปรากฏการณ์ของวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรงขึ้นในประเทศไทย ความต้องการพลังงานและความต้องการก๊าซธรรมชาติโดยตรงของไทยจึงชะลอตัวอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งไม่สามารถจะมีกำลังซื้อได้เลย แต่เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการค้ารับซื้อก๊าซธรรมชาติในส่วนของไทย ไทยจึงได้มีการเจรจากับมาเลเซีย ซึ่งสามารถตกลงกันได้ว่ามาเลเซีย

จะเป็นผู้ซื้อก๊าซธรรมชาติส่วนของไทยในระยะแรกแทน เท่ากับว่ามาเลเซียจะเป็นฝ่ายซื้อก๊าซธรรมชาติทั้งหมดในระยะแรก นั้นเอง โดยมีการจัดทำเป็นสัญญาการให้ยืมคืน (Balancing Agreement)¹ ระหว่างกัน และต่อมารัฐบาลไทยโดยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) และรัฐบาลมาเลเซียโดยบริษัท Petronas จึงได้บรรลุข้อตกลงในการซื้อก๊าซธรรมชาติจากองค์กรร่วมมา ในพื้นที่เขตไหล่ทวีปที่ทับซ้อน โดยได้มีการจัดทำเป็น Head of Agreement-Gas Sale Agreement (GSA-HOA) ซึ่งการลงนามใน GAS-HOA ได้จัดให้มีขึ้นที่จังหวัดสงขลาในวันที่ 22 เมษายน ค.ศ. 1998 โดยมีนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีของไทยและนายกรัฐมนตรีมหาเธร์ของมาเลเซีย เป็นประธานและสักขีพยานในการลงนามดังกล่าว

ประเด็นที่น่าสนใจติดตามมากก็คือ เมื่อองค์กรร่วมมา ในฐานะผู้ขายได้ตกลงที่จะขายก๊าซธรรมชาติให้แก่ไทยและมาเลเซียในฐานะผู้ซื้อ โดยในระยะแรกจะขายให้แก่มาเลเซียทั้งหมดนั้นจำเป็นต้องมีการวางท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซเพื่อรองรับการขนส่งและผ่านกระบวนการแยกก๊าซเข้าสู่ไทยและมาเลเซีย โดยเส้นทางที่มีการระบุต่อสาธารณะชนว่าเหมาะสม คือ เส้นทางที่ท่อก๊าซในทะเลระยะทาง 225 กิโลเมตร จะต้องถูกวางจากพื้นที่พัฒนาร่วมในเขตไหล่ทวีปทับซ้อนในแปลง A-18 ชั้นฝัง ที่บริเวณบ้านดิ่งชัน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ผ่านพื้นที่ลุ่มเป็นระยะประมาณ 1 กิโลเมตรมายังโรงแยกก๊าซ และจากนั้นจะวางผ่านพื้นที่ราบลุ่มและทุ่งนาประมาณ 10 กิโลเมตร ก่อนจะพบทางหลวงหมายเลข 43 บริเวณบ้านไผ่เมือง ซึ่งท่อส่งก๊าซจะถูกวางขนานตามแนวถนนเป็นระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตร จนไปพบสายส่งไฟฟ้า

¹เอกสารประกอบการประชุมประชาพิจารณ์โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียและโครงการแยกก๊าซ ไทย-มาเลเซีย วันที่ 29-30 กรกฎาคม 2534, หน้า 8.

แรงสูงเส้นปัจจุบันของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แต่อย่างไรก็ตามได้เกิดปฏิกิริยาต่อโครงการวางท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซ โดยกลุ่มชุมชนชาวบ้านในบริเวณดังกล่าว รวมทั้งนักวิชาการบางส่วนในจังหวัดสงขลา ได้แสดงความไม่เห็นด้วยเนื่องจากเกรงว่าจะไม่ปลอดภัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายทางด้านสิ่งแวดล้อม การประมงและวิถีชีวิตชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณพื้นที่ที่จะมีการสร้างโรงแยกก๊าซ แม้ว่าทางการจะจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในระหว่างวันที่ 29-30 กรกฎาคม ค.ศ.2000 เพื่อสร้างความเข้าใจต่อโครงการวางท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซ โดยได้พยายามที่จะอธิบายถึงคุณูปการที่จะได้รับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่นอันเนื่องมาจากการใช้ประโยชน์จากก๊าซธรรมชาติที่จะมีการขนส่งผ่านโครงการวางท่อก๊าซ และโรงแยกก๊าซดังกล่าว แต่ก็ประสบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง เพราะเหตุการณ์ได้บานปลายกลายเป็นการจลาจลที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บและมีการทำลายทรัพย์สินบางส่วนของทางราชการ และจนกระทั่งถึงปัจจุบันประเด็นของโครงการวางท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป เนื่องจากยังมีกระแสคัดค้านไม่เห็นด้วยต่อโครงการวางท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซ ดังกล่าวปรากฏอยู่เนื่องๆ

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงผลดีที่ไทยและมาเลเซียได้รับภายใต้ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทยนับตั้งแต่เริ่มเป็นต้นมานั้น มีดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ จะทำให้ไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจในลักษณะที่สามารถสำรองก๊าซธรรมชาติไว้ใช้ได้ในระยะยาว ซึ่งทำให้มีความมั่นคงทางด้านพลังงานในอนาคต โดยที่ในระยะสั้นจะเป็นการตอบสนองความต้องการก๊าซธรรมชาติของตลาดภายในประเทศ ขณะเดียวกันก็จะทำให้มาเลเซียสามารถนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ประโยชน์สำรองแทนน้ำมันเพื่อสนองความต้องการ

ภายในประเทศที่มีเพิ่มมากขึ้นและเพื่อพัฒนาไปสู่การส่งออกในระดับระหว่างประเทศ

2) ด้านการเมือง กล่าวคือ ทำให้ไทยและมาเลเซียมีการพัฒนาความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและแนบแน่นระหว่างกันมากยิ่งขึ้น สามารถถ้อยทีถ้อยอาศัยและลดความหวาดระแวงในปัญหาที่มีต่อกันรวมทั้งทำให้เกิดความสมานฉันท์ภายในกลุ่มอาเซียนอีกด้วย

3) ด้านความมั่นคง กล่าวคือ อาจมีความเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาความมั่นคงระหว่างกันในขณะที่ทำให้ไทยและมาเลเซียสามารถร่วมมือระหว่างกันในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่สำคัญของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้มาเลเซียสามารถแก้ไขปัญหาพคม. ได้อย่างราบคาบ จะเห็นได้จากในเวลาต่อมา พคม. ส่วนที่เหลือได้เข้ามาบดตัวต่อรัฐบาลมาเลเซียอย่างเป็นทางการในค.ศ. 1989

แต่กระนั้นก็ตาม พบว่ามีข้อสังเกตบางกรณีภายใต้ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีปทับซ้อนในอ่าวไทย ดังกล่าว นั้นคือ

1. กรณีสถานที่ตั้งองค์กรรวมาฯ อยู่ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย มีโซ่อยู่ที่จังหวัดสงขลา ประเทศไทย สิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าวอาจจะสะท้อนให้เห็นว่าความพยายามของไทยในการต่อรองเรื่องนี้ประสบความสำเร็จล้มเหลวหรือไม่ เพราะไทยมีความตั้งใจตั้งแต่แรกเริ่มที่จะให้มีการจัดตั้งที่จังหวัดสงขลา แม้ว่าสิ่งที่ไทยได้รับทดแทนคือ การที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือ CEO ขององค์กรรวมาฯคนแรกจะเป็นคนไทย ก็ตาม แต่เป็นเพียงการดำรงตำแหน่งตามวาระปกติ คือ 4 ปี เท่านั้น มิใช่ 8 ปี ดังที่มาเลเซียเคยขอต่อรองเอาไว้ หากสถานที่ตั้งขององค์กรรวมาฯไม่ได้ถูกจัดตั้งที่มาเลเซีย

2. กรณีที่รัฐบาลไทยประนีประนอมกับบริษัทผู้รับสัมปทานเดิม คือ บริษัท Triton Oil มากเกินไป ซึ่งเป็นอุปสรรคส่วนสำคัญที่ทำให้การเจรจา กับมาเลเซียในเรื่องการจะนำระบบโดมาใช้ในการแสวงหาประโยชน์ในพื้นที่ เขตไหล่ทวีปทับซ้อนที่มีการพัฒนาร่วมกัน เพราะหากพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า ในเมื่อพื้นที่ส่วนที่บริษัท Triton Oil ได้รับสัมปทานเดิม ในที่สุดแล้วก็จะ กลายเป็นพื้นที่พัฒนาร่วม² มิใช่ของประเทศไทยประเทศเดียว ดังนั้น สัญญา สัมปทานเดิมระหว่างรัฐบาลไทยกับบริษัท Triton Oil ก็ย่อมมีอันต้องสิ้นสภาพ ด้วยมิใช่หรือ แล้วเพราะเหตุใดรัฐบาลไทยขณะนั้นถึงต้องยอมอ่อนข้อให้กับ บริษัท Triton Oil อย่างมาก จนดูเสมือนเป็นการปกป้องผลประโยชน์ให้ กับบริษัทน้ำมันต่างชาติ แม้ว่าในอีกแง่มุมหนึ่งอาจจะแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลไทย ปรารถนาจะให้การเจรจาในเรื่องการที่จะนำระบบหรือแนวทางโดมาใช้ในการ แสวงหาประโยชน์จากพื้นที่พัฒนาร่วมดังกล่าวบรรลุความสำเร็จโดยเร็วก็ตาม

3. กรณีโครงการวางท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่อง ตามมาของความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหล่ทวีป ทับซ้อนในอ่าวไทยนั้น จนกระทั่งถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะดำเนินการ ใดๆต่อไป และที่สำคัญอาจจะมีการโยกไปสู่ประเด็นทางการเมืองและจะ ยิ่งสร้างความขัดแย้งอย่างรุนแรงระหว่างรัฐบาลกับประชาชนที่คัดค้านมากขึ้นไป อีก ฉะนั้นทางออกที่ดีที่สุด ก็คือ รัฐบาลไม่ควรปล่อยให้กรณีนี้ยืดเยื้อยาวนานต่อไป เพราะเกรงว่าจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี ต้องพยายามหาทางแก้ไข โดยเร็ว ทั้งนี้ควรจะต้องตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติที่จะได้รับ และผลกระทบที่จะตามมาควบคู่กันไปด้วย

²โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ฉ, หน้า 257.

4. กรณีที่หากองค์กรร่วมฯ ดำเนินงานจนกระทั่งครบระยะเวลา 50 ปีแล้ว (ซึ่งจนถึงขณะนี้ก็เหลือระยะเวลาอีก 22 ปี) ควรจะมีการดำเนินการอย่างไรต่อไป จะให้มีการสานต่อตามแบบเดิมหรือไม่ เพราะเมื่อพิจารณาไปทีการคงรูปแบบเดิม คือ การพัฒนาเขตไหลทวิปที่ทับซ้อนร่วมกันนั้น จะก่อให้เกิดผลดีต่อทั้งไทยและมาเลเซียในหลายด้าน ขณะที่หากให้มีการแบ่งเขตไหลทวิปอย่างชัดเจนไปเลย แม้ว่าจะทำให้มีการรวมสิทธิครอบครองอย่างเด็ดขาด แต่ทั้งนี้ก็อาจนำมาซึ่งความได้เปรียบและเสียเปรียบระหว่างกันอย่างชัดเจน จนอาจจะกลายเป็นการส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมาเลเซียก็เป็นได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในการพัฒนาพื้นที่เขตไหลทวิปทับซ้อนในอ่าวไทย ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันผลประโยชน์ทางด้านปิโตรเลียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมัน แทบไม่ได้มีการค้นพบเลย จะมีเพียงแต่ก๊าซธรรมชาติจำนวนมหาศาลเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ผลปรากฏว่า ณ ขณะนี้ ไทยยังไม่สามารถนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ตามความต้องการที่คาดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องด้วยการติดขัดในเรื่องวิกฤตเศรษฐกิจและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องโครงการวางท่อก๊าซฯ และโรงแยกก๊าซฯ ที่ยังไม่ได้มีการก่อสร้างเพราะมีประชาชนบางกลุ่มไม่เห็นด้วย ส่วนมาเลเซียก็ยังไม่สามารถนำก๊าซธรรมชาติมาใช้ได้ในทันทีเช่นเดียวกันแม้ว่าวิกฤตเศรษฐกิจจะไม่ใช่อุปสรรค แต่ได้รับผลกระทบต่อเรื่องโครงการวางท่อก๊าซฯ และโรงแยกก๊าซฯ ที่ยังคงเป็นปัญหาค้างคาภายในของไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

หนังสือ

จตุรนต์ ธีระวัฒน์. อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย: ปัญหากฎหมาย
ในทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและประชาคม
ระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์, 2541.

จุมพต สายสุนทร. คำอธิบายกฎหมายทะเล: อาณาเขตทางทะเล. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์นิติธรรม, 2536.

ชัยโชค จุลศิริวงศ์. “นโยบายต่างประเทศมาเลเซีย.” ใน สีดา สอนศรี,
บรรณาธิการ, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้: นโยบายต่างประเทศ
ในยุคโลกาภิวัตน์, หน้า 139-177. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2538.

ชัยโชค จุลศิริวงศ์. “มาเลเซียกับอาเซียน.” ใน วินิตา ศุภรเสพย์,
บรรณาธิการ, อาเซียนในการเมืองโลก, หน้า 387-426. กรุงเทพ
มหานคร: สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ, 2528.

ชัยโชค จุลศิริวงศ์. การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองมาเลเซีย. กรุงเทพ
มหานคร: สำนักพิมพ์คบไฟ, 2542.

ชาติ ดิษฐบรรจง. “การรักษาผลประโยชน์ทางทะเลของประเทศจากผลของกฎหมายทะเลใหม่.” ใน ประณต นันทิยะกุล, บรรณาธิการ, จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 372-284. กรุงเทพมหานคร: สมาคมจิตวิทยาความมั่นคงแห่งประเทศไทย, 2527.

ถนอม เจริญลาภ. “ปัญหาไหล่ทวีปในอ่าวไทย.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการ เรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 98-119. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.

ถนอม เจริญลาภ. “เส้นเขตแดนระหว่างประเทศในทะเล.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการ เรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 87-97. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.

ถนอม เจริญลาภ. “อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการ เรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 72-86. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.

เทพ เมนะเสวต. “ปัญหาการประมงของไทยภายใต้ลักษณะกฎหมายทะเลแนวใหม่.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการ เรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 153-179. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.

- ประคอง พลหาญ และจารุอุดม เรื่องสุวรรณ. “การขุดเจาะน้ำมัน-แร่ธาตุในทะเลและวิธีการแบ่งผลประโยชน์ระหว่างรัฐชายฝั่งกับบริษัทผู้ลงทุน.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการเรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 138-152. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.
- ประคอง พลหาญ. “การขุดเจาะน้ำมัน-แร่ธาตุในทะเล.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการเรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 124-133. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.
- ประชา คุณะเกษม. “ไทย อาเซียนกับความร่วมมือในภูมิภาค.” ใน สถาบันการต่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ, บรรณาธิการ, บทบาทของกระทรวงการต่างประเทศในด้านความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ, หน้า 64-75. กรุงเทพมหานคร: กองนโยบายและวางแผนกระทรวงการต่างประเทศ, 2526.
- ปรีชา เอี่ยมสุทธา. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ภาคสันติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.
- เปี่ยมศักดิ์ เมนะเศวต. “ปัญหาสถานะในทะเลชายฝั่งของไทย.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการเรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 180-195. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.

- พิพัฒน์ ตั้งสีบกกุล. กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- พิพัฒน์ ตั้งสีบกกุล. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิติธรรม, 2537.
- พิพัฒน์ ตั้งสีบกกุล. อาณาเขตทางทะเล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์นิติธรรม, 2536.
- พิพัฒน์ ตั้งสีบกกุล. “แนะนำการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการเรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 1-31. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.
- พิรพงษ์ เกษมศรี, ม.ล. “แนวโน้มใหม่ของกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล ศึกษาจำเพาะเกี่ยวกับระบอบระหว่างประเทศในการแบ่งทรัพยากรธรรมชาติบริเวณก้นทะเลและใต้ก้นทะเล.” ใน คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, บรรณาธิการ, การประชุมทางวิชาการเรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย, หน้า 32-71. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2520.
- วินิตา ศุกรเสพย์. “ความร่วมมือทางการเมืองของสมาคมอาเซียน.” ใน วินิตา ศุกรเสพย์, บรรณาธิการ, เอเชียในการเมืองโลก, หน้า 243-275. กรุงเทพมหานคร: สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ, 2528.

วินิตา ศุกรเสพย์. “บทบาทของอาเซียนในความร่วมมือด้านความมั่นคง.”
ใน วินิตา ศุกรเสพย์, บรรณาธิการ, อาเซียนในการเมืองโลก,
หน้า 277-312. กรุงเทพมหานคร: สถาบันศึกษาความมั่นคงและ
นานาชาติ, 2528.

วินิตา ศุกรเสพย์. อาเซียนในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ. เอกสารชุด
คำถามคำตอบทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันศึกษา
ความมั่นคงและนานาชาติ, 2527.

สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย. ปิโตรเลียมเมืองสยาม: วิวัฒนาการ
ของอุตสาหกรรมปิโตรเลียมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, 2536.

สมบูรณ์ เสี่ยงมบุตร. “ปัญหาเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” ใน
ประณต นันทิยะกุล, บรรณาธิการ, จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า
273-304. กรุงเทพมหานคร: สมาคมจิตวิทยาความมั่นคงแห่ง
ประเทศไทย, 2526.

อุทัย หิรัญโต. พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยกับจังหวัดชายแดนภาคใต้
ของไทย. กรุงเทพมหานคร: กรมการปกครอง, 2524.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความในวารสารและหนังสือพิมพ์

“การวางท่อก๊าซผ่านแม่น้ำลำคลองอย่างเช่น คลองนาทับจะดำเนินการอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการเพาะเลี้ยงปลาในกระชังและอาชีพประมง.” อะไร? เป็นอะไร? ในโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย 5 (2 มิถุนายน 2543): 1.

“การวางท่อส่งก๊าซในทะเลส่งผลกระทบต่อการทำอาชีพประมงชายฝั่งบริเวณตำบลสะกอมและตลิ่งชัน อำเภอจะนะ จะต้องปิดอ่าว 3 เดือนหรือไม่.” อะไร ? เป็นอะไร? ในโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย 1 (29 พฤษภาคม 2543): 1.

“ขอความเห็นชอบในหลักการซื้อก๊าซธรรมชาติและพัฒนาโครงการใช้ประโยชน์ก๊าซธรรมชาติจากแหล่งพื้นที่ร่วมมาเลเซีย-ไทยร่วมกับเปโตรนาส (PETRONAS).” วารสารนโยบายพลังงาน 31 (มกราคม-มีนาคม 2539): 37-39.

“ของเสียจากโรงแยกก๊าซธรรมชาตินอกจากน้ำทิ้ง มีอะไรบ้าง?” อะไร ? เป็นอะไร? ในโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย 10 (7 มิถุนายน 2543): 1.

“คณะกรรมการประชาสัมพันธ์เชิญทุกฝ่ายชี้แจงทุกประเด็นข้อกังวล ‘ท่อก๊าซ.’” วารสารเจดีเอ ปีที่ 2, ฉบับที่ 15 (มิถุนายน 2543): 1, 11.

- “ความเกี่ยวพันของกฎหมายทะเลกับงานกรมทรัพยากรธรณี.” ข่าวสารการ
ธรณี ปีที่ 31, ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2529): 15-18.
- “ความปลอดภัยของระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ.” วารสารเจดีเอ ฉบับพิเศษ
(กรกฎาคม 2543): 3, 4.
- “ความร่วมมือระหว่างไทย-มาเลเซีย.” สยามจดหมายเหตุ 22 (26
พฤษภาคม-1 มิถุนายน 2521) : 595-596.
- “ความรู้เกี่ยวกับโรงแยกก๊าซ.” วารสารเจดีเอ ปีที่ 2, ฉบับที่ 15 (มิถุนายน
2543): 6.
- “จะมีการเวนคืนที่ดินเพื่อก่อสร้างโรงแยกก๊าซและท่อส่งก๊าซหรือไม่.”
อะไร? เป็นอะไร? ในโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยก
ก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย 6 (3 มิถุนายน 2543): 1.
- “ทรัพยากรแร่ไทย: ปีโตรเลียม.” ข่าวสารการธรณี ปีที่ 37, ฉบับที่ 8
(สิงหาคม 2535): 69-72.
- “ท่อก๊าซผ่านที่ดินจะทำให้ราคาตกหรือไม่.” อะไร? เป็นอะไร? ใน
โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-
มาเลเซีย 8 (5 มิถุนายน 2543): 1.
- “ท่อส่งก๊าซฯ มีโอกาสที่จะถูกก่อวินาศกรรมหรือไม่.” อะไร ? เป็นอะไร?
ในโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-
มาเลเซีย 4 (1 มิถุนายน 2543): 1.
- “ทำไมประเทศไทยจึงยังไม่ประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ?” วารสาร
เศรษฐกิจ ปีที่ 10, ฉบับที่ 4 (เมษายน 2521): 200-219.

“บทสัมภาษณ์ อุดม ศุภกิจ คณะกรรมการประชาสัมพันธ์.” วารสารเจดีเอ
ปีที่ 2, ฉบับที่ 15 (มิถุนายน 2543): 4-5.

“บทสัมภาษณ์พิเศษ นิพันธ์ จิตะสมบัติ ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายทะเล เรื่อง
ศึกสตูล: ปัญหาไทย-มาเลเซีย เดือนภัยปฏิบัติการหัวมอ.”
สยามโพสต์ (17 กุมภาพันธ์ 2539): 3.

“ข้อบ่งชี้ความเสียหายของโรงแยกก๊าซหรือของเสียที่จะทำให้เกิดมลภาวะที่ถูก
ปล่อยออกมามีมาตรการแก้ไขอย่างไร.” อะไร? เป็นอะไร? ใน
โครงการก่อสร้างก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-
มาเลเซีย 11 (8 มิถุนายน 2543): 1.

“ประกาศกำหนดเขตไหลทวีปของประเทศไทยด้านอ่าวไทยลงวันที่ 18
พฤษภาคม พ.ศ.2516.” ราชกิจจานุเบกษา 90 (1 มิถุนายน
2516): 1-3.

“ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เส้นฐานตรงและน่านน้ำภายในของ
ประเทศไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2536).” ราชกิจจานุเบกษา 110
(18 กุมภาพันธ์ 2536): 1.

“ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เส้นฐานตรงและน่านน้ำภายในของ
ประเทศไทยบริเวณที่สี่.” ราชกิจจานุเบกษา 108 (19 สิงหาคม
2535): 1-2.

“ประชาชนในพื้นที่กว่าหมื่นสามร่วมประชาสัมพันธ์โครงการฯ.” วารสารเจดีเอ
ฉบับพิเศษ (กรกฎาคม 2543): 1.

“ปัญหาเรื่องเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” เสนาธิปไตย ปีที่
34, ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2528): 17-33.

“ปัญหาชายแดนไทย-มาเลเซีย.” สยามจดหมายเหตุ 24 (10-16 มิถุนายน 2519): 564-567.

“ผล EIA ฉบับสมบูรณ์เสนอตั้งกรรมการติดตาม.” วารสารเจดีเอ ฉบับพิเศษ (กรกฎาคม 2543): 1, 4.

“ผลประโยชน์ไทย-มาเลย์แบ่งอย่างไรเท่าเทียมกัน.” วารสารเจดีเอ ฉบับพิเศษ (กรกฎาคม 2543): 2.

“พื้นที่พัฒนาร่วมไทย - มาเลเซีย: แนวทางการแบ่งผลประโยชน์น้ำมันและก๊าซธรรมชาติในทะเลร่วมกัน.” สรุปร่วมธุรกิจ ปีที่ 21, ฉบับที่ 17 (1-15 กันยายน 2533): 25-29.

“ภายหลังโครงการเกิดขึ้น ราษฎรในพื้นที่มีการอพยพออกจากพื้นที่หรือไม่.” อะไร ? เป็นอะไร? ในโครงการก่อสร้างก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย 7(4 มิถุนายน 2543): 1.

“รายงานฉบับสมบูรณ์ การศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โครงการก่อสร้างก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย.” วารสารเจดีเอ ฉบับพิเศษ (กรกฎาคม 2543): 3.

“สถานการณ์ชายแดนรอบประเทศ.” วารสารสนเทศ ปีที่ 30, ฉบับที่ 8 (พฤษภาคม 2535): 39-41.

“สรุปแถลงข่าวต่อผู้แทนสื่อมวลชน.” วารสารสนเทศ ปีที่ 23, ฉบับที่ 23 (15 กันยายน 2528): 38-40.

“สรุปประเด็นประชาพิจารณ์.” วารสารเจดีเอ ปีที่ 2, ฉบับที่ 15 (มิถุนายน 2543): 12.

“สรุปผลการสัมมนาเรื่องอ่าวไทย.” รัฏฐาภิรักษ์ ปีที่ 31, ฉบับที่ 2 (เมษายน 2532): 1-13.

“หากเกิดเหตุสุดวิสัย เช่น ระเบิดบ้านเรือนเสียหายหรือมีผู้เสียหายหรือมีผู้เสียชีวิตจะจ่ายเงินชดเชยอย่างไร?” อะไร ? เป็นอะไร? ในโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติและโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย 3 (31 พฤษภาคม 2543): 1.

จรัส อจลภูติ. “การเจาะหาน้ำมันดิบในอ่าวไทย.” ข่าวสารการธรณี ปีที่ 20, ฉบับที่ 7 (กรกฎาคม 2518).

จุมพต สายสุนทร. “การใช้สิทธิอธิปไตยของรัฐชายฝั่งเพื่อจำกัดเสรีภาพในการเดินเรือประมงในเขตเศรษฐกิจจำเพาะ: ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายของมาเลเซียและอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลปี ค.ศ. 1982.” วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 19, ฉบับที่ 1 (มีนาคม 2532): 154-179.

ชปา จิตต์ประทุม. “กลันตัน: สัมพันธภาพไทย-มาเลเซีย.” มติชน (20 กุมภาพันธ์ 2534): 9.

ดลยา เทียนทอง. “ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทย-มาเลเซียจากอดีตจนถึงปัจจุบัน.” เอเชียปริทัศน์ ปีที่ 22, ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2544) : 33-43.

ถนอม เจริญลาภ. “เส้นเขตแดนระหว่างประเทศในทะเล.” วารสารรามคำแหง ปีที่ 4, ฉบับที่ 1 (เมษายน 2520): 55-65.

ถนอม เจริญลาภ. “การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล.” นาวิกศาสตร์ 9 (กันยายน 2521): 1-26.

- ถนอม เจริญลาภ. “อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.” วารสารรามคำแหง ปีที่ 4, ฉบับที่ 1 (เมษายน 2520): 66-80.
- ธเนศ กองประเสริฐ. “น้ำมันและก๊าซธรรมชาติในทะเลไทย.” วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ จำกัด ปีที่ 10, เล่มที่ 7 (กรกฎาคม 2521): 406-442.
- ธเนศ กองประเสริฐ. “กฎหมายทะเลในแง่เศรษฐกิจ.” นววิศาสตร์ 12 (ธันวาคม 2519): 1201-1229.
- ธเนศ กองประเสริฐ. “กฎหมายทะเลในแง่เศรษฐกิจ.” วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ ปีที่ 8, ฉบับที่ 5 (2519): 235-286.
- นภาพร พานิชชาติ. “ท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย (3) ไทยได้ประโยชน์แค่ไหน?” เดลินิวส์ (11 เมษายน 2544): 7.
- นิพนธ์ อินทรศัพท์. “ความร่วมมือระหว่างไทยกับมาเลเซียในบริเวณจังหวัดภาคใต้ตอนล่างด้านเศรษฐกิจและการค้า.” รัฐสภาสาร ปีที่ 38, ฉบับที่ 10 (ตุลาคม 2533): 55-62.
- ประคอง พลหาญ. “การขุดเจาะน้ำมัน-แร่ธาตุในทะเล.” วารสารรามคำแหง ปีที่ 4, ฉบับที่ 1 (เมษายน 2520): 81-92.
- ประจितร์ โจรนพฤกษ์. “กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลแนวใหม่และผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย.” สราญรมย์ ปีที่ 32, ฉบับที่ระลึก (10 กุมภาพันธ์ 2525): 143-147.

- พจน์ พงศ์สุวรรณ. “ปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.”
เสนาธิปไตย 1 (มกราคม-เมษายน 2528): 17-33.
- พรชัย ด่านวิวัฒน์. “การวางท่อก๊าซจากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย.”
วารสารรพี 41: 52-59.
- พิเชียร คุระทอง. “มหาธีร์วิเคราะห์.” มติชน (20 พฤษภาคม 2542): 2.
- พิพัฒน์ ตั้งสีบสกุล. “แนะนำการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วย
ทะเล.” วารสารรามคำแหง ปีที่ 4, ฉบับที่ 1 (เมษายน 2520):
1-32.
- พิสุทธิ สุทัศน์. “ฯพณฯ นายพจน์ สารสิน ปุชนียบุคคลผู้ให้กำเนิดกฎหมาย
ปิโตรเลียมและภาษีเงินได้ปิโตรเลียม.” ข่าวสารการธรณี
ปีที่ 45, ฉบับที่ 3 (2543): 38-52.
- พีระพงศ์ เกษมศรี, ม.ล. “คำบรรยาย เรื่อง แนวโน้มใหม่ของกฎหมาย
ระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล ศึกษาจำเพาะเรื่องเกี่ยวกับระบอบ
ระหว่างประเทศในการแบ่งทรัพยากรธรรมชาติบริเวณก้นทะเล
และใต้ดินก้นทะเล.” วารสารรามคำแหง ปีที่ 4, ฉบับที่ 1
(เมษายน 2520): 33-54.
- รัชดา ฉายสวัสดิ์. “ทหารกับประชาพิจารณ์ท่อก๊าซมาเลย์ส์สนับสนุนบทบาทหรือ
ทำงานนอกคำสั่ง.” กรุงเทพธุรกิจ (10 กรกฎาคม 49): 3.
- รุ่งมณี เมฆโสภณ. “มาเลเซีย: ฤดูแห่งการเปลี่ยนแปลงยังมาไม่ถึง.”
ผู้จัดการรายวัน (1 ธันวาคม 2542): 8.

สมชาย สามารถ. “เวทีกลุ่มเคลื่อนไหวก่อตั้งก๊าซไทย-มาเลย์.” กรุงเทพฯธุรกิจ (17 สิงหาคม 2543): 13.

สมชาย สามารถ. “จากแผนแม่บทพัฒนา 5 จว.ชายแดนใต้สู่ประชาพิจารณ์ท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย.” กรุงเทพฯธุรกิจ (21 สิงหาคม 2543): 11.

สำนักวิจัยธนาคารกรุงเทพ. “ไทย-มาเลเซีย: ความสัมพันธ์ทางสองแพร่ง.” ประชาชาติธุรกิจ (8 ตุลาคม 2531): 26.

สุกรานต์ โรจนไพรวงศ์. “ความจริงกับสิ่งที่อยู่นอกสายตา: กรณีประชาพิจารณ์ท่อก๊าซหาดใหญ่ (1).” กรุงเทพฯธุรกิจ (9 สิงหาคม 2543): 2.

วิทยานิพนธ์

กอบชัย เจริญวิมลกุล. เขตเศรษฐกิจจำเพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการประมง: กรณีศึกษาไทย-มาเลเซีย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

จรรยา จันทรเนตร. แนวความคิดในการพัฒนากองทัพอากาศเพื่อพิทักษ์พื้นที่เศรษฐกิจทางทะเลของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเสนาธิการทหาร, 2534.

ฐานิตย์ เจริญจิตต์. การพัฒนาความตกลงว่าด้วยความร่วมมือชายแดนไทย-มาเลเซียฉบับ 4 มีนาคม 2520. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเสนาธิการทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2536.

ดนอม เจริญลาภ. อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย. เอกสารการวิจัย
โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ, 2516.

สมเกียรติ สุพรรณชนะบุรี. ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-มาเลเซีย พ.ศ.
2519-2526. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการระหว่าง
ประเทศ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

อ้อยทิพย์ วิสิทธิ์วงศ์. ปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-มาเลเซีย
(ค.ศ.1970-1979): วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผล
กระทบต่อการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะ
รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

อัจฉรา สติธอังกฤษ. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายระหว่างประเทศและการใช้
ทะเล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาความสัมพันธ์
ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

เอกสารทางวิชาการ

เครือข่ายพลเมืองสงขลา. “จดหมายเปิดผนึกของเครือข่ายพลเมืองสงขลาถึง
คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมของวุฒิสภา.” 27 ตุลาคม 2543.

จรรยา เพชรรัตน์. “โครงการท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย: ความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจกับมาเลเซีย.” เอกสารประกอบการสัมมนา
เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-มาเลเซีย: มองจากมิติภายในสู่
ความเป็นไปในอนาคต.” จัดโดย สถาบันเอเชียศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับโครงการอาณานิคมศึกษา 5

- ภูมิภาคและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สมาคมไทย-มาเลเซีย วันที่ 25 กรกฎาคม 2543 เวลา 8.30-16.20 น. ณ ห้องประชุมสารนิเทศ ชั้น 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส อจลภูติ. การเจาะหาน้ำมันดิบในอ่าวไทย. เอกสารวิชาการกรมทรัพยากรธรณี.
- จารุอดม เรื่องสุวรรณ. องค์การร่วมไทย-มาเลเซีย (MTJA) และพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA). เอกสารประกอบการบรรยาย, วันที่ 7 กรกฎาคม 2543.
- ถนอม เจริญลาภ. การแบ่งเขตแดนทางทะเลของไทย. เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทะเล ณ โรงเรียนเสนาธิการทหาร, 21 กรกฎาคม 2524.
- นายณรงค์ เขมะโยธิน. ปัญหาเขตแดนไทยกับประเทศประเทศเพื่อนบ้าน. เอกสารประกอบการบรรยาย ณ สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด, 28 มีนาคม 2523.
- บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด. คำชี้แจงต่อเหตุการณ์กรณีการทำประชาพิจารณา โครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียและโรงแยกก๊าซไทย ณ ห้องประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2543 ต้องชะงักลง.

บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด. เอกสารข้อมูล
โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานไทย-มาเลเซีย, โครงการโรงแยก
ก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย.

ประคัลภ์ อุดมอักษร. การพัฒนาใช้ประโยชน์ก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย.
เอกสารวิชาการกรมทรัพยากรธรณี.

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. คณะรัฐศาสตร์. การพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเล
ของไทยกับกฎหมายทะเลแนวใหม่. เอกสารประกอบการ
ประชุมทางวิชาการเรื่องการพิทักษ์ผลประโยชน์ในทะเลของไทย
กับกฎหมายทะเลแนวใหม่ ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 18-19
มกราคม 2520.

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการประชาพิจารณา. สรุปข้อมูลเกี่ยวกับ
โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานไทย-มาเลเซียและโครงการโรง
แยกก๊าซ ไทย - มาเลเซีย. เอกสารประกอบการประชุม
พิจารณาโครงการก่อสร้างท่าอากาศยานไทย-มาเลเซียและ
โครงการโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย วันที่ 29-30 กรกฎาคม
2543 ณ หอประชุมเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.

เอกสารแถลงข่าวหอการค้าจังหวัดสงขลา วันที่ 17 ตุลาคม 2543 ณ โรงแรม
เจบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.

เอกสารประกอบการประชุมพิจารณาโครงการก่อสร้างท่าอากาศยาน
ไทย-มาเลเซียและโครงการแยกก๊าซ ไทย-มาเลเซีย. (29-30
กรกฎาคม 2543).

เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง กฎหมายทะเลฉบับใหม่กับอนาคต เศรษฐกิจไทย. จัดทำโดยศูนย์ศึกษาการต่างประเทศ กระทรวง การต่างประเทศ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการกฎหมายทะเลแห่งเอเชียอาคเนย์ (SEAPOL) วันอังคารที่ 24 มกราคม 2538 ณ ห้องประชุมใหญ่ คณะ นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารทางราชการ

“มติคณะรัฐมนตรี ที่ กต. 0602/8843 เรื่อง การดำเนินการเพื่อให้บันทึก ความเข้าใจไทย-มาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อ แสวงประโยชน์จากทรัพยากรในไหล่ทวีปมีผลในทางปฏิบัติ.”
11 กุมภาพันธ์ 2523.

“มติคณะรัฐมนตรี ที่ กต. 0603/18993.” 7 มิถุนายน 2508.

“มติคณะรัฐมนตรี ที่ นร. 0201/15968 เรื่อง สถานที่สำนักงานและการเสนอ ชื่อบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งบริหารในองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย.”
17 กรกฎาคม 2535.

“มติคณะรัฐมนตรี ที่ นร. 0202/1128 เรื่อง ขอความเห็นชอบในหลักการเพื่อ เจริญาระงับข้อขัดแย้งกับบริษัท Triton Oil Company of Thailand.” 22 มกราคม 2530.

“มติคณะรัฐมนตรี ที่ พก. 0601/6593 เรื่อง การพิจารณาอนุญาตให้สิทธิ สสำรวจและผลิตปิโตรเลียม.” 18 กันยายน 2510.

“มติคณะรัฐมนตรี ที่ สร. 0503/6477.” 17 มิถุนายน 2508.

“มติคณะรัฐมนตรี ที่ ออก. 0306/962 เรื่อง การแต่งตั้งประธานร่วมและสมาชิกฝ่ายไทยในองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย.” 28 กุมภาพันธ์ 2538.

“มติคณะรัฐมนตรี เรื่อง ขอความเห็นชอบการซื้อก๊าซฯ จากพื้นที่พัฒนาร่วมและหลักการร่วมทุนระหว่างปตท.กับเปโตรนาสในโครงการท่อส่งก๊าซฯ TTM และโครงการใช้ประโยชน์ก๊าซฯในประเทศไทยและมาเลเซียในการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 14/2541 .” 7 เมษายน 2541.

กรมอุทกศาสตร์, กองทัพเรือ. เขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-มาเลเซีย. (อัดสำเนา)

กลาโหม, กระทรวง. “หนังสือที่ กท. 0202/13601 เรื่อง น่านน้ำอาณาเขตของประเทศมาเลเซีย.” 1 กรกฎาคม 2513.

การคลัง, กระทรวง. “หนังสือที่ กค. 0304/19341 เรื่อง ขอความเห็นชอบการร่วมทุนระหว่าง ปตท. และเปโตรนาสในโครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย และโครงการโรงแยกก๊าซฯ ไทย-มาเลเซีย.” 2 กันยายน 2542.

การคลัง, กระทรวง. “หนังสือที่ กค. 0808/13229 เรื่อง การจัดเก็บภาษีในเขตพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย.” 15 เมษายน 2537.

การคลัง, กระทรวง. “หนังสือที่ กค. 0808/9969 เรื่อง การจัดเก็บภาษีในเขตพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย.” 18 มีนาคม 2537.

การต่างประเทศ, กระทรวง. “หนังสือที่ กต. 0602/13389 เรื่อง การเจรจา
แบ่งเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยและทะเลจีนตอนใต้ระหว่างไทยกับ
มาเลเซีย.” 28 มีนาคม 2521.

การต่างประเทศ, กระทรวง. “หนังสือที่ กต. 0602/59154 เรื่อง การเจรจา
แบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซียในอ่าวไทยและทะเลจีน
ตอนใต้.” 8 ธันวาคม 2521.

การต่างประเทศ, กระทรวง. “หนังสือที่ กต. 0602/9170 เรื่อง ผลการเจรจา
แบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซีย ที่เชียงใหม่.”
1 มีนาคม 2522.

การต่างประเทศ, กระทรวง. “หนังสือที่ กต. 0602/1561 เรื่อง การเจรจาแบ่ง
เขตไหล่ทวีประหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยและทะเลจีน
ใต้.” 10 มกราคม 2521.

การต่างประเทศ, กระทรวง. “หนังสือที่ กต. 0602/59295 เรื่อง ปัญหาการ
เจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทยกับมาเลเซียในอ่าวไทยและ
ทะเลจีนตอนใต้.” 13 ธันวาคม 2520.

การต่างประเทศ, กระทรวง. “หนังสือที่ กต. 0603/33707 เรื่อง การประชุม
เพื่อหาทางกำหนดเขตไหล่ทวีป.” 18 กันยายน 2513.

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. “หนังสือที่ กฟผ. H1000/26884 เรื่อง
โครงการท่อส่งก๊าซไทย- มาเลเซีย.” 12 พฤษภาคม 2542.

ไกรฤทธิ นิลคุหา และ สมเกียรติ จันทรมหา. การสำรวจและผลิต
ปิโตรเลียมในประเทศไทย. (อัดสำเนา).

ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหพันธรัฐมาเลเซียว่าด้วยความร่วมมือชายแดนและตารางเปรียบเทียบข้อตกลงฉบับเดิมและฉบับใหม่ ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย 4 มีนาคม 2520. (ลับ)

ทรัพยากรธรณี, กรม. Facts & Profiles พื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย โครงการพัฒนาร่วมท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซียและโครงการโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย. (อัดสำเนา)

ทรัพยากรธรณี, กรม. การพัฒนาพื้นที่ร่วมไทย-มาเลเซีย. (อัดสำเนา)

ทรัพยากรธรณี, กรม. การร่วมพัฒนาปิโตรเลียมในบริเวณพื้นที่เหลี่ยมล้ำกันในไหลทวีป. (อัดสำเนา)

ทรัพยากรธรณี, กรม. การสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ถ่านหินและหินน้ำมันในประเทศไทย (มีนาคม 2527). (อัดสำเนา)

บันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดินใต้ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหลทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ณ เชียงใหม่ ประเทศไทย, 21 กุมภาพันธ์ 1979.

บันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียว่าด้วยการแบ่งเขตไหลทวีประหว่างประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย, 24 ตุลาคม 1979.

ปรีชา อรรถวิวัฒน์. การแบ่งสรรทรัพยากรและการพัฒนาทรัพยากรร่วมในทะเล. (อัดสำเนา)

ปรีชา อรรถวิวัฒน์. ความขัดแย้งและข้อพิพาทการแบ่งสรรทรัพยากรและการพัฒนาทรัพยากรรวมในทะเล. (อัครสำเน)

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิเศษ. ภูมิหลัง เรื่อง การให้สัตยาบันต่อบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการปักปันเขตแดนไทย-มาเลเซีย. (ลับมาก).

พัฒนาการแห่งชาติ, กระทรวง. “เอกสารการออกสัมปทานปิโตรเลียม เลขที่ 3/2515/7 แก่ BP PETROLEUM DEVELOPMENT LIMITED.” 8 มีนาคม 2515.

พัฒนาการแห่งชาติ, กระทรวง. “หนังสือที่ พก. 0601/2390 เรื่อง การทำสัญญาปิโตรเลียมกับ Thailand Gulf Oil Company.” 16 เมษายน 2511.

พัฒนาการแห่งชาติ, กระทรวง. “หนังสือที่ พก. 0601/6593 เรื่อง การพิจารณาอนุญาตให้สิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียม.” 18 กันยายน 2510.

พัฒนาการแห่งชาติ, กระทรวง. “หนังสือที่ พก. 0601/7226 เรื่อง การขอปรับปรุงคณะกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีป.” 5 ตุลาคม 2514.

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม, กระทรวง. “หนังสือที่ วว. 0804/7900 เรื่อง ขอความเห็นชอบการร่วมทุนระหว่าง ปตท. และเปโตรนาสในโครงการท่อส่งก๊าซ ไทย-มาเลเซียและโครงการโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย.” 20 พฤษภาคม 2542.

สนธิสัญญาระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยวกับการแบ่งเขตทะเล
อาณาเขตของประเทศทั้งสอง ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศ
มาเลเซีย, 24 ตุลาคม 1979.

สนธิสัญญาและกฎหมาย, กรม. “รายงานการประชุมคณะกรรมการพิเศษ
เพื่อพิจารณาอนุสัญญาต่างๆ ครั้งที่ 6/2523.” 21 พฤษภาคม
2523.

สำนักงานประมาณ. “หนังสือที่ นร. 0412/9479 เรื่อง ข้อกำหนดและเงื่อนไข
การตั้งและการจัดการทุนสำรองในกองทุนองค์การร่วมไทย-
มาเลเซีย.” 7 กุมภาพันธ์ 2538.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. “หนังสือที่ นร. 0601/1095 เรื่อง ขอรหัส
การดำเนินการโครงการทอส่งก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย และ
โครงการโรงแยกก๊าซ ไทย-มาเลเซีย.” 8 พฤศจิกายน 2543.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ. “หนังสือที่ นร. 0902/822
เรื่อง ขอความเห็นชอบซื้อก๊าซจากพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-
มาเลเซีย.” 3 เมษายน 2541.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “บันทึก
ข้อความที่ นร. 1010/3150 เรื่องการร่วมทุนระหว่างการปิโตรเลียม
แห่งประเทศไทย (ปตท.) และเปโตรนาสในโครงการทอส่งก๊าซ
ไทย-มาเลเซีย และโครงการโรงแยกก๊าซ ไทย-มาเลเซีย.” 22
กรกฎาคม 2542.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน.
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-
2524.

สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานการพัฒนาในระยะครึ่ง
แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2537).

สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี. “แถลงข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรีเรื่องการ
ปรับปรุงคณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนร่วมไทย-มาเลเซีย.” 30
ธันวาคม 2513.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ สร. 0203/7966 เรื่อง การเจรจา
สิทธิและขอบเขตโกล์ทวีป.” 4 มิถุนายน 2516.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “บันทึกข้อความที่ นร 0203/2332/ท. เรื่อง
ร่างกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติองค์กรร่วม
ไทย-มาเลเซีย พ.ศ.2533.” 14 ธันวาคม 2535.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “บันทึกข้อความที่ นร. 0205/925/ท เรื่อง
การเปลี่ยนแปลงอัตรากำไรหักค่าใช้จ่ายตามสัญญาแบ่งปันผล
ผลิตแปลง A-18 ในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย.” 31 มีนาคม
2542.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “บันทึกข้อความ ที่ นร. 0902/817 เรื่อง การ
ขอความเห็นชอบการซื้อก๊าซจากพื้นที่พัฒนาร่วมและหลักการ
ร่วมทุนระหว่าง ปตท. และเปโตรนาสในโครงการท่อส่งก๊าซ
TTM และโครงการใช้ประโยชน์ก๊าซในประเทศไทยและ
มาเลเซีย.” 3 เมษายน 2541.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “บันทึกข้อความเสนอนายกรัฐมนตรี เรื่อง การเจรจาแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซียในอ่าวไทย และทะเลจีนตอนใต้.” 18 ธันวาคม 2521.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ นร. 0203/25058 เรื่อง ร่าง กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ.2533.” 23 ธันวาคม 2535.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ นร. 0202/14698 เรื่อง แนวทางการ แก้ไขปัญหาสัมปทานปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วมในอ่าวไทย.” 22 กันยายน 2532.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ นร. 0203/21151 เรื่อง การจัดตั้ง องค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย.” 12 ธันวาคม 2534.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ นร. 0203/8070 เรื่อง ความตกลง ธรรมนูญองค์กรร่วมมาและร่างกฎหมายอนุวัติองค์กรร่วมมา.” 31 พฤษภาคม 2533.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ สร. 0202/26492 เรื่อง การเจรจา แบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างไทย-มาเลเซียในอ่าวไทยและทะเลจีน ตอนใต้.” 28 ธันวาคม 2521.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ สร. 0202/6820 เรื่อง การเจรจา แบ่งเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยและทะเลจีนใต้ระหว่างไทยกับ มาเลเซีย.” 20 เมษายน 2521.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ นร. 0215/13680 เรื่อง การแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าและรองหัวหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย.” 30 กันยายน 2539.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. “หนังสือที่ สร. 0403/16949 เรื่อง แต่งตั้งกรรมการเจรจาสิทธิและขอบเขตไหล่ทวีปเพิ่มเติม.” 20 ตุลาคม 2514.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ วว. 0804/7900 เรื่อง ขอความเห็นชอบการร่วมทุนระหว่างปตท.และเปโตรนาสในโครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซียและโครงการโรงแยกก๊าซไทย-มาเลเซีย.” 19 เมษายน 2542.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0306/3819 เรื่อง การโอนสิทธิตามสัญญาแบ่งปันผลผลิตในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซียของบริษัท Triton Oil Company of Thailand.” 18 สิงหาคม 2538.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0306/405 เรื่อง ข้อกำหนดและเงื่อนไขการตั้งและการจัดการทุนสำรองในกองทุนองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย.” 18 มกราคม 2537.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0306/5121 เรื่อง การแต่งตั้งประธานร่วมฝ่ายไทย ในองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย.” 16 ตุลาคม 2539.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 1109/3033 เรื่อง ขอรื้อการดำเนินการโครงการก่อสร้างท่าอากาศยาน ไทย-มาเลเซีย และโครงการโรงเรียนกักขัง ไทย-มาเลเซีย.” 2 พฤศจิกายน 2543.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0303/1445 เรื่อง รายงานผลการเจาะพบปิโตรเลียมในอ่าวไทย.” 14 มิถุนายน 2519.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0303/5242 เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการสามประการเกี่ยวกับโครงการพัฒนาก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทย.” 24 พฤศจิกายน 2519.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0306/1099 เรื่อง สัญญาแบ่งปันผลผลิตเพื่อการสำรวจและแสวงประโยชน์จากปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซียระหว่างองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียกับบริษัทผู้ประกอบการ.” 14 มีนาคม 2537.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0306/4705 เรื่อง การแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าและรองหัวหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย.” 19 กันยายน 2539.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. “หนังสือที่ อก. 0306/962 เรื่อง การแต่งตั้งประธานร่วมและสมาชิกฝ่ายไทยในองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย.” 28 กุมภาพันธ์ 2538.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสัมภาษณ์

พิสุทธิ สุกทัศน์ ณ อยุธยา. อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี. สัมภาษณ์, 6 มิถุนายน 2544.

พิสุทธิ สุกทัศน์ ณ อยุธยา. อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี. สัมภาษณ์, 10 มิถุนายน 2544.

พิสุทธิ สุกทัศน์ ณ อยุธยา. อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี. สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2544.

พิสุทธิ สุกทัศน์ ณ อยุธยา. อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี. สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2544.

พิสุทธิ สุกทัศน์ ณ อยุธยา. อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี. สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2544.

พิสุทธิ สุกทัศน์ ณ อยุธยา. อดีตอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี. สัมภาษณ์, 23 มิถุนายน 2544.

คุรุจิต นาคทรพรพ. ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) คนปัจจุบันของ องค์การร่วมไทย-มาเลเซีย. สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2544.

Books

Alexander, Lewis M. "Offshore Claims of the World." In Lewis M. Alexander, (ed.), *The Law of the Sea: Offshore Boundaries and Zones*, pp. 77-84. Columbus, Ohio: the Ohio State University Press, c1967.

- Anad, R.P. **Law of the Sea: Caracas and Beyond**. India: Ekta Press, 1978.
- Boyce, Petter. **Malaysia and Singapore in International Diplomacy**. Australia: Sydney University Press, 1963.
- Bucknell, Howard. **Energy and the National Defense**. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1981.
- Buzan, Barry. **Seabed Politics**. New York: Praeger, 1976.
- Byrne, Brendan, et al. **Offshore Oil: Cost and Benefits**. Washington D.C.: American Enterprise Institute, 1976.
- Chia Lin Sien and MacAndrews, Colin, eds. **Southeast Asia Seas: Frontiers for Development**. Singapore: McGraw-Hill International Book, 1981.
- Colin, Nicholas. **The Orang Asli and the Contest for Resources: Indigenous Politics, Development and Identity in Peninsular Malaysia**. Malaysia: Vinlin Press Sdn. Bhd., 2000.
- Crouch, Harold. "The UMNO Crisis: 1975-1977." In Harold Crouch, Lee Kam Hing, and Michael Ong, (eds.), **Malaysian Politics and the 1978 Election**, pp. 11-15. Kuala Lumpur: Oxford University Press, c1980.

- D. Menasveta and V. Hongskul. "The Gulf of Thailand." In H. Postma and J.J. Zijlstra, (eds.), **Continental Shelves**, pp. 363-366. Amsterdam: ELSEVIER, 1988.
- Dahl, Arnfinn Jorgensen. **Regional Organization and Order in Southeast Asia**. London: MacMillan Press, 1982.
- Datuk Abdullah Ahmad. **Issues in Malaysia Politics**. Singapore: Heinemann Asia, Singapore Institute of International Affairs, [n.d].
- Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. **Energy in the ESCAP Region: Politics, Issues, and the Potential for Regional Cooperation**. Development Paper no.4 Bangkok: ESCAP, 1984.
- Feis, Herbert. "The Effect of the World Distribution of Petroleum on the Power and Policy of Nations." In Wallace E. Pratt and Dorothy Good, (eds.), **World Geography of Petroleum**, pp. 392-404. Princeton: Princeton University Press, the American Geographical Society, 1950.
- Fritz, Allan. **The Law of the Sea: What does it mean for Southeast Asia**. North Carolina: United States Army Institute for Military Assistance, Fort Bragg, 1981.

- Pearcy, G. Etzel, et al. **World Political Geography**. 4 th ed. New York: Vail-Ballon Press, 1962.
- Gordon, Bernard K. **The Dimensions of Conflict in Southeast Asia**. New Jersey: Prentice-Hall, 1966.
- Group Public Affairs Department, Petronas. **The Petroleum Industry in Malaysia**. Malaysia: Petronas, 1988.
- Indorf, Hans H. **Impediments to Regionalism in Southeast Asia: Bilateral Constraints Among ASEAN Member States**. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1984.
- Johnston, Douglas M., ed. **Marine Policy and the Coastal Community: the Impact of the Law of the Sea**. London: Croom Helm, 1976.
- Kennedy, J. **A History of Malaya**. 3rd ed. Malaysia: S. Abdul Majeed & Co., 1993.
- Kriangsak Kittichaisaree. **The Law of the Sea and Maritime Boundary Delimitation in Southeast Asia**. Singapore: Oxford University Press, 1987.
- Kusuma Snitwongse and Sukhumbhand Paribatra, eds. **The Invisible Nexus: Energy and ASEAN's Security**. Singapore: Executive Publications, 1984.

- Lee Yong Leng. *Southeast Asia and the Law of the Sea*. Singapore: Singapore University Press, 1978.
- Lee Yong Leng. *The Razor's Edge: Boundaries and Boundary Disputes in Southeast Asia*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1980.
- Leifer, Michael. *Conflict and Regional Order in Southeast Asia*. London: International Institute for Strategic Studies, 1980.
- Luard, Evan. *The Control of the Sea-Bed*. New York: Taplinger, 1977.
- Lydia S. na Ranong. "Thai Foreign Policy since October 1973." *Southeast Asian Affairs 1975* Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1975, pp. 196-200.
- Mahan, Alfred T. *The Influence of Sea Power Upon History, 1660-1890*. [n.p]: Simpson Low & Co., 1982.
- Malaysia in Brief 1980*. Malaysia: The External Information Division, Ministry of Foreign Affairs, [n.d.].
- Meng Ng Shui. *The Oil System in Southeast Asia*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1974.

- Mid-Term Review of the Second Malaysia Plan (1971-1975). Kuala Lumpur: Government Press, 1973.
- Mid-Term Review of the Third Malaysia Plan (1976-1980). Kuala Lumpur: Government Press, 1979.
- Mohammed Azharikaria, Howell, Lewelly D., and Grace Okuda. *Malaysia Foreign Policy: Issues and Perspectives*. Kuala Lumpur: The National Institute of Public Administration, 1990.
- Morgenthau, Hans J. "World Politics and the Politics of Oil." In Gary D. Eppen, *Energy: The Policy Issues*, pp. 43-51. London: The University of Chicago Press, 1975.
- Natural Resources and Energy Division, the United Nations. *Petroleum Exploration Strategies in Developing Countries: Proceedings of a United Nations meeting held in the Hague, 16-20 March 1981*. London: Graham & Trotman, 1982.
- O'Brien, Roderick. *South China Sea Oil: Two Problems of Ownership and Development*. Occasional Paper no.47 Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1977.

- Odell, Peter R. **Oil and World Power: Background to the Oil Crisis.** Harmondsworth: Penguin Books, 1970.
- Phiphat Tangsubkul. **ASEAN and the Law of the Sea.** Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1982.
- Polomka, Peter. **ASEAN and the Law of the Sea.** Occasional Paper no.36 Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1975.
- Polomka, Peter. **Ocean Politics in Southeast Asia.** Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1978.
- Pounds, Norman J.G. **Political Geography.** Tokyo: Toshio Printing, 1963.
- Pratt, Wallace E. "Petroleum on the Continental Shelves." In Wallace E. Pratt and Dorothy Good, (eds.), **World Geography of Petroleum,** pp. 319-324. Princeton: Princeton University Press, the American Geographical Society, 1950.
- Prescott, J.R.V. **Political Geography.** London: Methuen & Co.Ltd., 1972.

- Prescott, Victor. **The Gulf of Thailand: Maritime Limits to Conflict and Cooperation.** Kuala Lumpur: MIMA, 1998.
- Public International Law-A Malaysia Perspective.** Tunku Sofiah Jewa: Pacifica Publication, 1996, pp. 652-677.
- Rosenau, James N. **Linkages Politics: Essay on the Convergence of National and International System.** New York: Free Press, 1969.
- Siaw, Laurence K.L. "Malaysia in 1979: Restructuring the Economy, Realigning Political Forces." **Southeast Asian Affairs 1980** Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1980, pp. 213-227.
- Siddayao, Corazon Morales. **The Off-Shore Petroleum Resources of Southeast Asia: Potential Conflict Situations and Related Economic Considerations.** Kuala Lumpur: Oxford University Press, 1978.
- Tilak Doshi. "Southeast Asian Oil and Gas: Coming of Age." **Southeast Asian Affairs 1993** Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1993, pp.71-91.
- Tiratsoo, E.N. **Natural Gas.** Beaconsfield: Scientific Press, 1979.

- Trost, Haller. **The Contest Maritime and Territorial Boundaries of Malaysia: An International Relation Law Perspectives.** The United Kingdom: Cataloguing in Publication Data, 1998.
- Valencia, Mark J. **Malaysia and the Law of the Sea.** Malaysia: Art Printing Works Sdn Bhd, 1991.
- Valencia, Mark J. **Natural Resources, South-East Asian Seas: Oil under Troubled Water.** Singapore: Oxford University Press, 1985.
- Wan Leong Fee. **The Economies Prospect of Malaysia's Petroleum Economy.** MIMA ISSUE PAPERS, 1993.

Articles

- "Development of the Joint Development Area." **Petromin** (March 1996): 38-39.
- "Malaysia and Thailand leg behind." **Insight** (1971).
- "Malaysia-Thailand JDA Update." **Petromin** (April 1996): 42-47.
- "MT-JDA Heads of Agreement signed." **PTIT Focus** Vol. 12, No. 4 (April 1998): 16-17.
- "Triton to sell interests in MT-JDA." **PTIT Focus** Vol. 12, No. 4 (April 1998): 17.

Axelrod, Robert, and Keohane, Robert O. "Achieving Cooperation under Anarchy: Strategies and Institutions." *World Politics* Vol. 38, No. 1 (October 1985): 226-254.

Buszynski, Leszek. "Thailand's Foreign Policy: Management of a Regional Vision." *Asian Survey* Vol. 34, No. 8 (August 1994): 721-737.

Corporate Relations Department, Petroleum Authority of Thailand. "PTT and Petronas signed Agreement establishing Joint Venture Company to share expenses and confirmed on construction before public hearing and EIA approval." *PTT News* (30 October 1999).

Information Service Department, The Petroleum Institute of Thailand. *PTIT Focus Statistics* (March 1998).

Marriott, John. "North Sea Gas and Oil and their Protection." *Navy International* Vol. 78, No. 6 (June 1973).

McBeth, John, and Saywell, Trish. "Gas Gateway: A battle for access to Indonesia's vast gas reserves is building between Singapore and Malaysia." *Far Eastern Economic Review* Vol. 164, No. 7 (February 2001): 54-55.

- Ministry of Foreign Affairs Malaysia. "Malaysia-Thai Relations." *Foreign Affairs Malaysia* Vol. 12, No. 1 (March 1979): 89.
- Ministry of Foreign Affairs Malaysia. "Malaysia-Thai Relations." *Foreign Affairs Malaysia* Vol. 12, No. 2 (June 1979): 231.
- Phiphat Tangsubkul and Lai Frances, Fung-Wai. "The New Law of the Sea and Development in Southeast Asia." *Asian Survey* 7 (July 1983): 858-878.
- Phiphat Tangsubkul. "Developing and Managing Thailand's Ocean Resources." *Business Review* 18 (May 1984): 30-33.
- Solomon, Robert L. "Boundary Concepts and Practices in Southeast Asia." *World Politics* 1 (October 1970): 1-23.
- Soonruth Bunyamane. "PTT says the route will not be changed." *Thailand Monitor* No. 56 (May 2001): 1.
- Sothi, Rachagan S., and Dorall, Richard F. "Rivers as International Boundaries: the Case of the Sungei-Golok, Malaysia-Thailand." *Journal of Tropical Geography* 42 (June 1976): 47-58.

Werner, Suzanne. "Choosing demands strategically: the Distribution of Power, the distribution of Benefits, and the Risk of Conflict." *Journal of Conflict Resolution* Vol. 43, No. 6 (December 1999): 705-726.

Other Materials

Agreed Minutes of the Second Meeting of the Malaysia-Thailand Joint Authority at Treaty Room, Ministry of Foreign Affairs, Kuala Lumpur, Malaysia on 19th June and 20th June 1980.

Boundary Protocol, Annex to the Treaty dated 10th March, 1909.

Charu-Udom Ruangsuvan. "The Malaysia-Thailand Joint Authority: A Model for Regional Cooperation." The Text of the Keynote addressed at the Conference on Geology, Geotechnology and Mineral Resources of Indochina on 22-25 November 1995, Khon Kaen, Thailand.

Draft Agreement of the Constitution of the Malaysia-Thailand Joint Authority.

Heads of Agreement between Malaysia-Thailand Joint Authority and Petronas Carigali (JDA) SDN BHD

and Triton Oil Company of Thailand and Triton Oil Company of Thailand (JDA) Limited as sellers and Petroliam Nasional Berhad and Petroleum Authority of Thailand as buyer. For the supply of Gas from The Block A-18 of the Malaysia-Thailand Joint Development Area, 22 April 1998.

Heads of Agreement between Malaysia-Thailand Joint Authority and Petronas Carigali (JDA) SDN BHD and Triton Oil Company of Thailand and Triton Oil Company of Thailand (JDA) Limited as sellers and Petroliam Nasional Berhad and Petroleum Authority of Thailand as buyer. For the supply of Gas from The Block B-17 & C-19 of the Malaysia-Thailand Joint Development Area, 22 April 1998.

Kurujit Nakornthap and Premrutai Vinaiphath. "Malaysia-Thailand Joint Development Area." A paper presented at the national Conference on "Geologic Resources of Thailand: Potential for Future Development." 17-24 November 1992, Department of Mineral Resources, Bangkok, Thailand: S4-1-S4-5.

Malaysia-Thailand Joint Authority. MTJA. The text on the occasions of the Official Visit to the Malaysia-

Thailand Joint Authority Headquarters of His Excellency Mr. Banharn Silpa-Archa Prime Minister of Thailand; and the signing of the Memorandum of Understandings on the Sale and Purchase of Natural Gas from the Joint Development Area, 29-30 May 1996.

Malaysia-Thailand Joint Authority. **General Information.** (March 2001).

Malaysia-Thailand Joint Authority. **Progress Update in the Joint Development Area (JDA).** (March 2001).

Phiphat Tangsubkul. "Areas of Joint Cooperation: Malaysia-Thailand Joint Development Authority." A paper prepared for the International Conference on "New Challenges in Energy, Law and Policy Worldwide" organised by Lawasia Energy Section at Kuala Lumpur, Malaysia, 18th-22nd October, 1992.

Report of the Fourth Meeting of the Joint Malaysia-Thailand Land Boundary Committee Held in Kuala Lumpur, Malaysia, 21st to 23rd July, 1977.

Report of the Joint Meeting of Technical Committee I and Technical Committee II of the Malaysia-Thailand

Joint Authority held at the Ministry of Foreign Affairs in Kuala Lumpur, Malaysia on 16th and 17th June, 1980.

Report of the Third Meeting of the Joint Thailand-Malaysia Land Boundary Committee.

The Southeast Asian Project on Ocean Law, Policy and Management. "The U.N. Conventional on the Law of the Sea: Problems of Implementation in Southeast Asia." Summary Report of SEAPOL Technical Workshop in the U.N. Conventional on the Law of the Sea, Phuket, Thailand, 22-24 February, 1986.

Treaty between Siam and Great Britain signed at Bangkok, 10th March, 1909 and Ratifications exchanged at London, 9th July, 1909.

Uraiphan Wuttishingchai. **Development of an Environmental Compliance and Enforcement Program Guidelines for Oil & Gas Development in Thailand compare with Indonesia and Malaysia.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 1995.

Websites

- “ก๊าซธรรมชาติ.” Available from <http://ptt.or.th/ptt/gas/html/product1.html>; INTERNET.
- “การพัฒนาปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย.” Available from <http://www.dmr.go.th/-adm-mfd/MFD-WEBSITE/EnergyEvents/DMR-and-JDA.htm>; INTERNET.
- “Annex III: Implementation Plan for the Project on Co-operative Study of the Continental Shelf Circulation in Western Pacific.” Available from <http://ioc.unesco.org/iochtm/w072/w072www8.htm>; INTERNET.
- “Centre for Coastal Development marine environment and Resources.” Available from <http://www.mima.gov.my/html/deepts/cdmer.tml>; INTERNET.
- “Energy: Slump applies the brakes.” Available from <http://www.bkkpost.samart.co.th/news/ecoreview97/review9707.html>; INTERNET.
- “Gas found in Malaysia-Thailand Joint Development Area.” Available from <http://gasandoil.com/goc/discover/dix70504.htm>; INTERNET.

“Industry Analysis ‘Malaysia: Energy’.” Available from <http://www.corporateinformation.com/mysector/Energy.html>; INTERNET’.

“Malaysia.” Available from <http://www.eia.doe.gov/emeu/cabs/malaysia.html>; INTERNET.

“Malaysia–Thailand Joint Development Area.” Available from <http://www.petronas.com.my/internet/Business.nsf/dbcf3db8a4c05acbc825671c0017634c/489e040ef678d9c2482568c2004bad66?OpenDocument>;INTERNET.

“Maritime Boundaries in the Gulf of Thailand.” Available from <http://hammerhead.nrct.go.th/TDBOC/seapost/englishnews/1999/maritimeBound.html>; INTERNET.

“Maritime Institute of Malaysia (MIMA).” Available from <http://202.185.1883/htmls/mimarc/handbook.htm>; INTERNET.

“New milestone in joint gas field development.” Available from <http://cidb.gov.my/news2-08032000.htm>; INTERNET.

“Oil smoothes the way to resolving conflict.” Available from web3.asial.com.sg/timesnet/data/ab/docs/ab1073.html; INTERNET.

“Research Programme.” Available from <http://www.mima.gov.my/htmls/depts/index.html>; INTERNET.

“The Trans Thai–Malaysia natural gas project.” Available from <http://www.atimes.com/se/asia/Bh05Ae02.html>; INTERNET.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

คำแปล

อนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. ๑๙๕๘ ว่าด้วยทะเลอาณาเขตและเขตต่อเนื่อง*

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้
ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค ๑

ทะเลอาณาเขต

ตอน ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑

๑. อำนาจอธิปไตยของรัฐขยายออกไป จากอาณาเขตพื้นดิน และ
น่านน้ำภายในของรัฐจนถึงแนวทะเลประชิดชายฝั่งของตนซึ่งเรียกว่า ทะเล
อาณาเขต

๒. อำนาจอธิปไตยนี้ ให้ใช้ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติของข้อ
เหล่านี้และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อ ๒

อำนาจอธิปไตยของรัฐชายฝั่งขยายไปถึงห้วงอากาศเหนือทะเล
อาณาเขตตลอดจนพื้นดินท้องทะเล และดินใต้ผิวดินของทะเลอาณาเขต

* หมายเหตุ : คัดมาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือ ภาค ๑ ตอน ๑ บททั่วไป ตั้งแต่ข้อ ๑ ถึงข้อ ๑๓ เท่านั้น

ตอน ๒ ขอบเขตของทะเลอาณาเขต

ข้อ ๓

เว้นแต่ในกรณีที่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในข้อเหล่านี้ เส้นฐานตามปกติสำหรับวัดความกว้างของทะเลอาณาเขต ได้แก่ แนวน้ำลดตลอดฝั่งทะเลตามที่ได้หมายไว้ในแผนที่ซึ่งใช้มาตราส่วนขนาดใหญ่ที่รัฐชายฝั่งยอมรับนับถือเป็นทางการ

ข้อ ๔

๑. ในท้องถิ่นแนวฝั่งทะเลเว้าแหว่ง และตัดลึกเข้ามาหรือถ้ามีเกาะเป็นแนวตามฝั่งทะเลในบริเวณที่ใกล้เคียงติดต่อกัน วิธีการลากเส้นฐานตรงเชื่อมจุดที่เหมาะสมอาจนำมาใช้ในการลากเส้นฐานสำหรับวัดความกว้างของทะเลอาณาเขตก็ได้

๒. การลากเส้นฐานเช่นว่านั้นจะต้องไม่หักเหไปจากแนวฝั่งทะเลโดยทั่วไปจนเกินสมควร และบริเวณทะเลซึ่งอยู่ภายในเส้นต้องมีความสัมพันธ์กับผืนแผ่นดินอย่างใกล้ชิดเพียงพอที่จะให้อยู่ภายในระบบน่านน้ำภายในได้

๓. เส้นฐานจะต้องไม่ลากไปยังและมาจากพื้นที่ที่อยู่เหนือระดับน้ำขณะน้ำลดเว้นแต่จะได้สร้างประการ หรือสิ่งก่อสร้างที่คล้ายคลึงกันซึ่งอยู่เหนือระดับน้ำทะเลอย่างถาวรไว้บนที่นั้น

๔. ในกรณีที่ใช้วิธีลากเส้นฐานตรงตามบทแห่งวรรค ๑ ได้การกำหนดเส้นฐานในแต่ละกรณี อาจกระทำโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะสำหรับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง ซึ่งความเป็นจริงและความสำคัญของผลประโยชน์นั้น มีหลักฐานเห็นได้ชัดแจ้งจากการปฏิบัติที่มีมาเป็นเวลานาน

๕. ระบบเส้นฐานตรงนั้น รัฐมีอำนาจมาใช้ในทำนองที่จะปิดกั้นทะเลอาณาเขตของรัฐอีกรัฐหนึ่งจากทะเลหลวงได้

๖. รัฐชายฝั่งต้องแสดงเส้นฐานตรงไว้ให้ชัดแจ้งบนแผนที่และจะต้องโฆษณาให้ทราบตามสมควร

ข้อ ๕

๑. น่านน้ำทางด้านแผ่นดินของเส้นฐานแห่งทะเลอาณาเขตประกอบเป็นส่วนหนึ่งของน่านน้ำภายในของรัฐ

๒. ในกรณีที่การกำหนดเส้นฐานตรงตามข้อ ๔ มีผลเป็นการรวมบริเวณซึ่งเดิมเคยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของทะเลอาณาเขต หรือของทะเลหลวง เข้าไว้เป็นน่านน้ำภายใน สิทธิในการผ่านโดยสุจริตดังที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๔ ถึง ข้อ ๒๓ จะคงมีอยู่ในน่านน้ำเหล่านั้น

ข้อ ๖

ขอบเขตด้านนอกของทะเลอาณาเขตได้แก่ เส้นซึ่งทุก ๆ จุดมีระยะห่างจากจุดที่ใกล้สุดของเส้นฐานเป็นระยะเท่ากับความกว้างของทะเลอาณาเขต

ข้อ ๗

๑. ข้อนี้กล่าวถึงเฉพาะอ่าวซึ่งฝั่งทะเลเป็นของรัฐเดียว

๒. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อเหล่านี้ อ่าวคือส่วนเว้าที่เห็นได้ชัดซึ่งส่วนที่เว้าเข้ามาได้สัดส่วนกับความกว้างของปากอ่าวจนทำให้มีน่านน้ำที่ล้อมรอบแผ่นดิน และมีได้ประกอบเป็นแต่เพียงความโค้งของฝั่งทะเล อย่างไรก็ตามมิให้ถือส่วนเว้าเป็นอ่าว เว้นแต่พื้นที่ของส่วนเว้านั้นจะกว้างเท่ากับหรือกว้างกว่าพื้นที่ครึ่งวงกลมซึ่งมีเส้นผ่าศูนย์กลางเป็นเส้นที่ลากพาดปากทางเข้าส่วนเว้านั้น

๓. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการวัด พื้นที่ของส่วนเว้าได้แก่พื้นที่ซึ่งอยู่ระหว่างแนวน้ำลรอบฝั่งของส่วนเว้า และเส้นซึ่งเชื่อมแนวน้ำลของจุดทางเข้าตามธรรมชาติของส่วนเว้า นั้น ในกรณีที่ส่วนเว้ามีปากทางเข้ามากกว่าหนึ่งแห่งเนื่องจากมีเกาะอยู่ ให้ลากรูปครึ่งวงกลมบนเส้นซึ่งยาวเท่ากับผลรวมของความยาวของเส้นที่ลากพาดปากทางเข้าต่าง ๆ นั้นเกาะภายในส่วนเว้าให้ถือรวมเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ของส่วนเว้า

๔. ถ้าระยะระหว่างแนวน้ำลของจุดทางเข้าธรรมชาติของอ่าวไม่เกินยี่สิบไมล์อาจลากเส้นปิดระหว่างแนวน้ำลทั้งสองนี้ได้ และน่านน้ำที่ถูกปิดกันอยู่ภายในเส้นนี้ให้ถือว่าเป็นน่านน้ำภายใน

๕. ในกรณีที่ระยะห่างระหว่างแนวน้ำลของจุดทางเข้าตามธรรมชาติของอ่าวเกินกว่ายี่สิบไมล์ ให้ลากเส้นฐานตรงยาวยี่สิบไมล์ภายในอ่าวในทำนองที่จะปิดกันพื้นที่น้ำอย่างมากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ด้วยเส้นที่มีความยาวเช่นนั้น

๖. บทข้างต้นจะไม่ใช้บังคับแก่อ่าวที่เรียกว่า “ประวัติศาสตร์” หรือในกรณีใดที่ใช้ระบบเส้นฐานตรงดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ ๔ ได้

ข้อ ๘

เพื่อความมุ่งประสงค์ในการกำหนดเขตทะเลอาณาเขต สิ่งก่อสร้างถาวรตอนนอกสุดของท่าเรือซึ่งเป็นส่วนอันแยกออกมิได้ของระบบท่าเรือ จะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของฝั่งทะเล

ข้อ ๙

ที่ทอดซึ่งตามปกติใช้สำหรับการขนสินค้าลงเรือ การขนสินค้าขึ้นจากเรือ และการทอดสมอของเรือ ซึ่งถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว ย่อมตั้งอยู่ภายนอกขอบเขตด้านนอกของทะเลอาณาเขตทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน ให้รวมอยู่ในทะเล

อาณาเขตรัฐชายฝั่งต้องกำหนดที่ทอดเชนวนั้นไว้ให้ชัดเจน และแสดงไว้บนแผนที่พร้อมด้วยเขตที่ทอดนั้น และจะต้องโฆษณาให้ทราบตามสมควร

ข้อ ๑๐

๑. เกาะ ได้แก่พื้นดินที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ล้อมรอบด้วยน้ำ และอยู่เหนือระดับน้ำขณะน้ำขึ้น
๒. การวัดทะเลอาณาเขตของเกาะ ให้เป็นไปตามบทแห่งข้อเหล่านี้

ข้อ ๑๑

๑. พื้นที่ที่อยู่เหนือระดับน้ำขณะน้ำลด ได้แก่พื้นที่ดินที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติซึ่งล้อมรอบด้วยน้ำและอยู่เหนือระดับน้ำทะเลขณะน้ำลด แต่จมอยู่ใต้ระดับน้ำขณะน้ำขึ้น ในกรณีที่พื้นที่ที่อยู่เหนือระดับน้ำขณะน้ำลดทั้งหมดหรือบางส่วนตั้งอยู่ในระยะห่างจากผืนแผ่นดินหรือเกาะ ไม่เกินความกว้างของทะเลอาณาเขต แนวน้ำลดของพื้นที่เชนวนั้นอาจใช้เป็นเส้นฐานสำหรับวัดความกว้างของทะเลอาณาเขตก็ได้
๒. ในกรณีที่พื้นที่ที่อยู่ระดับน้ำขณะน้ำลดทั้งหมดตั้งอยู่ระยะห่างจากผืนแผ่นดินหรือเกาะเกินกว่าความกว้างของทะเลอาณาเขต พื้นที่นั้นย่อมไม่มีทะเลอาณาเขตของตนเอง

ข้อ ๑๒

๑. ในกรณีที่ฝั่งทะเลของรัฐสองรัฐอยู่ตรงข้ามหรือประชิดกัน ถ้าไม่มีความตกลงระหว่างกันเป็นอย่างอื่น รัฐใดรัฐหนึ่งของทั้งสองรัฐไม่มีสิทธิที่จะขยายทะเลอาณาเขตของตนเลยเส้นมัธยะ ซึ่งจุดทุกจุดบนเส้นนั้นมีระยะห่างเท่ากันจากจุดที่ใกล้สุดบนเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตของรัฐ

ทั้งสองแต่ละรัฐ อย่างไรก็ดี มิให้ใช้บทแห่งวรรคนี้ในกรณีที่เป็นกรณำเป็น โดยเหตุแห่งสิทธิทางประวัติศาสตร์ หรือพฤติการณ์พิเศษอย่างอื่นในอันที่จะ กำหนดเขตทะเลอาณาเขตของรัฐทั้งสองในทางที่แตกต่างไปจากบทนี้

๒. เส้นกำหนดเขตระหว่างทะเลอาณาเขตของรัฐสองรัฐซึ่งอยู่ตรงข้าม หรือประชิดกัน ให้หมายลงไว้บนแผนที่ซึ่งใช้มาตราส่วนขนาดใหญ่ที่รัฐชายฝั่ง ยอมรับนับถือเป็นทางการ

ข้อ ๑๓

ถ้าแม่น้ำไหลลงสู่ทะเลโดยตรง เส้นฐานจะได้แก่เส้นตรงที่ลาดพาด ปากแม่น้ำระหว่างจุดบนแนวน้ำลดของฝั่งแม่น้ำ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

คำแปล

อนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1958 ว่าด้วยเขตไหล่ทวีป

ข้อ ๑

เพื่อความมุ่งประสงค์ของเหล่านี้ คำว่า "ไหล่ทวีป" ใช้อ้างอิงถึง (ก) พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวของบริเวณใต้ทะเลที่ประชิดกับชายฝั่ง แต่อยู่ภายนอกบริเวณทะเลอาณาเขตจนถึงความลึก ๒๐๐ เมตร หรือเกินขีดจำกัดนั้นไปจนถึงที่ซึ่งความลึกของน่านน้ำเหนือที่นั้นสามารถจะให้แสงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณดังกล่าวนั้นได้ (ข) พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของบริเวณใต้ทะเลเช่นเดียวกันที่ประชิดกับชายฝั่งของเกาะ

ข้อ ๒

๑. รัฐชายฝั่งมีสิทธิอธิปไตยเหนือไหล่ทวีปเพื่อความมุ่งประสงค์ในการสำรวจไหล่ทวีปและการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป

๒. สิทธิที่อ้างถึงในวรรค ๑ ของข้อนี้ เป็นสิทธิจำเพาะโดยนัยที่ว่า ถ้ารัฐชายฝั่งไม่สำรวจไหล่ทวีปหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป ผู้ใดจะเข้าดำเนินกิจกรรมเหล่านี้หรือเรียกร้องสิทธิในไหล่ทวีปโดยมิได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งจากรัฐชายฝั่งไม่ได้

๓. สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีปมิได้ขึ้นอยู่กับการครอบครองจะมีผลอย่างแท้จริง หรือโดยเพียงการกล่าวอ้างก็ตาม หรือกับการออกประกาศอย่างชัดแจ้งใด ๆ

๔. ทรัพยากรธรรมชาติที่อ้างถึงในข้อเหล่านี้ ประกอบด้วยแร่ และ ทรัพยากรที่ไม่มีชีวิตอย่างอื่นของพื้นดินท้องทะเลและใต้ผิวดิน รวมทั้งอินทรีย์ ภูมิชีวิตซึ่งเป็นประเภทติดอยู่กับที่ กล่าวคือ อินทรีย์ภาพซึ่งในระยะที่อาจ เก็บได้นั้นไม่เคลื่อนที่ไปบนหรือใต้พื้นดินท้องทะเล หรือไม่สามารถเคลื่อนไหว ได้ เว้นแต่จะสัมผัสทางกายภาพอยู่เสมอกับพื้นดินท้องทะเล หรือดินใต้ผิวดิน

ข้อ ๓

สิทธิของรัฐชายฝั่งเหนือไหล่ทวีป จะไม่กระทบกระเทือนต่อ สถานภาพทางกฎหมายของน่านน้ำที่อยู่เหนือ ในฐานะเป็นทะเลหลวง หรือ ของห้วงอากาศเหนือน่านน้ำเหล่านั้น

ข้อ ๔

ภายในบังคับแห่งสิทธิของตนที่จะดำเนินมาตรการอันสมควรเพื่อการ สํารวจไหล่ทวีปและการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีป รัฐชายฝั่งไม่อาจขัดขวางการวางหรือการบำรุงรักษาสายหรือท่อใต้นํ้าบนไหล่ ทวีป

ข้อ ๕

๑. การสำรวจไหล่ทวีปและการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ของไหล่ทวีปต้องไม่ยังผลเป็นการแทรกสอด โดยไม่มีเหตุผลสมควรต่อการ เดินเรือ การประมง หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล หรือยังผลให้ เป็นการแทรกสอดต่อการวิจัยทางสมุทรศาสตร์หลักมูลหรือทางวิทยาศาสตร์อื่น ๆ ซึ่งกระทำโดยมีเจตนาจะพิมพ์เผยแพร่อย่างเปิดเผย

๒. ภายในบังคับแห่งบทของวรรค ๑ และวรรค ๖ ของข้อนี้ รัฐชายฝั่งมีสิทธิที่จะสร้างและบำรุงรักษา หรือดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์อื่นๆ บนไหล่ทวีปอันจำเป็นเพื่อการสำรวจไหล่ทวีป และการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของไหล่ทวีปและที่จะจัดตั้งเขตปลอดภัยรอบสิ่งติดตั้งและอุปกรณ์เช่นว่านั้น และดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์ในเขตเหล่านั้น

๓. เขตปลอดภัยที่อ้างถึงในวรรค ๒ ของข้อนี้ อาจขยายไปจนถึงระยะ ๕๐๐ เมตร รอบสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์อื่นๆ ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้น โดยวัดจากแต่ละจุดของขอบด้านนอกของสิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์นั้น เรือทุกสัญชาติต้องเคารพต่อเขตปลอดภัยเหล่านี้

๔. สิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์เช่นว่านี้ แม้ว่าจะอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐชายฝั่งก็ไม่มีสถานภาพเป็นเกาะ สิ่งติดตั้งและกลอุปกรณ์เหล่านี้ไม่มีทะเลอาณาเขตของตนเอง และการมีสิ่งเหล่านี้อยู่ไม่กระทบกระเทือนต่อการกำหนดเขตทะเลอาณาเขตของรัฐชายฝั่ง

๕. การก่อสร้างสิ่งติดตั้งเช่นว่านี้ใด ๆ จะต้องมีการประกาศให้ทราบตามสมควรและต้องจัดให้มีวิธีการถาวรเพื่อเตือนให้ทราบว่าสิ่งติดตั้งเหล่านี้อยู่สิ่งติดตั้งใดที่ได้ถูกทิ้งหรือไม่ใช่แล้ว ต้องรื้อถอนออกไปทั้งหมด

๖. สิ่งติดตั้งหรือกลอุปกรณ์ หรือเขตปลอดภัยรอบสิ่งเหล่านั้น ไม่อาจจัดตั้งขึ้น ณ ที่ซึ่งอาจรบกวนต่อการใช้ช่องทางเดินเรือในทะเลที่ได้เป็นที่ยอมรับนับถือกัน อันจำเป็นแก่การเดินทางระหว่างประเทศ

๗. รัฐชายฝั่งมีพันธะที่จะต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงในเขตปลอดภัยเพื่อการคุ้มครองทรัพยากรมีชีวิตในทะเลให้พ้นจากสิ่งที่เป็อันตราย

๘. การวิจัยใดที่เกี่ยวกับไหลทวิป และซึ่งกระทำ ณ ไหลทวิป จะต้องได้รับความยินยอมจากรัฐชายฝั่ง แม้กระนั้นก็ตามโดยปรกติรัฐชายฝั่งจะไม่ปฏิเสธการให้ความยินยอมคำร้องขอนั้นกระทำโดยสถาบันที่มีคุณวุฒิเพื่อความมุ่งหมายในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์โดยแท้เกี่ยวกับลักษณะทางฟิสิกส์หรือทางชีววิทยาของไหลทวิป ทั้งนี้ภายในบังคับแห่งข้อแม้ว่ารัฐชายฝั่งจะมีสิทธิ์ที่จะเข้าร่วมหรือที่จะมีผู้แทนเข้าร่วมในการวิจัย ถ้าตนปรารถนาเช่นนั้น และไม่ว่าในกรณีใด จะมีการพิมพ์โฆษณาผลของการวิจัยนั้น

ข้อ ๖

๑. ในกรณีที่ไหลทวิปเดียวกันตั้งอยู่ประชิดกับอาณาเขตของรัฐสองรัฐหรือมากกว่าซึ่งมีฝั่งทะเลอยู่ตรงกันข้าม เขตแดนของไหลทวิปที่เป็นของรัฐ เช่นว่านั้นจะกำหนดโดยความตกลงระหว่างกัน หากไม่มีการตกลงกันและนอกจากว่าพฤติการณ์พิเศษจะทำให้เป็นการสมควรที่จะใช้เส้นเขตแดนอื่น เขตแดนนั้น ได้แก่ เส้นมัธยะซึ่งจุดทุกจุดบนเส้นนั้นมีระยะทางเท่ากัน จากจุดที่ไกลที่สุดของเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตของแต่ละรัฐ

๒. ในกรณีที่ไหลทวิปเดียวกันตั้งอยู่ประชิดกับอาณาเขตของรัฐซึ่งประชิดกันเขตแดนของไหลทวิปจะกำหนดโดยความตกลงระหว่างกัน หากไม่มีการตกลงกัน และนอกจากว่าพฤติการณ์พิเศษจะทำให้เป็นการสมควรที่จะใช้เส้นเขตแดนอื่น เขตแดนนั้นจะกำหนดขึ้นโดยการใช้หลักระยะทางเท่ากันจากจุดที่ไกลที่สุดของเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตของแต่ละรัฐ

๓. ในการกำหนดเขตแดนของไหลทวิป เส้นใดที่ลากตามหลักการที่วางไว้ในวรรค ๑ และ ๒ ของข้อนี้ ควรจะกำหนดไว้โดยอ้างอิงแผนที่และลักษณะเส้นฐานทางภูมิศาสตร์ตามที่เป็นอย่างหนึ่งวันใดโดยเฉพาะ และควรจะมีการอ้างอิงจุดซึ่งคงที่ถาวรและเห็นได้ชัดบนพื้นแผ่นดินด้วย

ข้อ ๗

บทแห่งข้อเหล่านี้ จะไม่ทำให้เสื่อมเสียแก่สิทธิของรัฐชายฝั่งในการ
แสวงประโยชน์จากเนื้อที่ใต้ผิวดินโดยวิธีขุดอุโมงค์ โดยไม่คำนึงถึงความลึก
ของน้ำเหนือเนื้อที่ใต้ผิวดินนั้น

ข้อ ๘

อนุสัญญานี้ จะเปิดให้มีการลงนามโดยรัฐสมาชิกทั้งปวงของสห
ประชาชาติ หรือของทบทบวงการชำนัญพิเศษใด ๆ และโดยรัฐอื่นที่ได้รับ
เชิญจากสมัชชาสหประชาชาติให้เข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญา จนถึงวันที่ ๓๑
ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๘

ข้อ ๙

อนุสัญญานี้ จะต้องได้รับการสัตยาบัน สัตยาบันสารจะมอบไว้แก่
เลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ ๑๐

อนุสัญญานี้จะเปิดให้มีการภาคยานุวัติโดยรัฐใด ๆ ที่อยู่ในประเภท
หนึ่งประเภทใดที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๘ ภาคยานุวัติสารจะมอบไว้แก่เลขาธิการ
สหประชาชาติ

ข้อ ๑๑

๑. อนุสัญญานี้ จะเริ่มใช้บังคับในวันที่สามสิบต่อจากวันมอบ
สัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยี่สิบสองไว้แก่เลขาธิการสหประชาชาติ

๒. สำหรับแต่ละรัฐที่ให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ภายหลังการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่สี่สิบสองแล้ว อนุสัญญาจะเริ่มใช้บังคับในวันที่สามสิบหลังจากการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารโดยรัฐเช่นว่านั้น

ข้อ ๑๒

๑. ในขณะที่มีการลงนาม สัตยาบันหรือภาคยานุวัติ รัฐใดอาจตั้งข้อสงวนสำหรับข้อต่าง ๆ ของอนุสัญญา นอกจากข้อ ๑ ถึงข้อ ๓

๒. รัฐคู่สัญญาใดที่ตั้งข้อสงวนตามวรรคก่อน อาจถอนข้อสงวนนั้นเมื่อใดก็ได้โดยการติดต่อแจ้งเรื่องไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ ๑๓

๑. เมื่อสิ้นระยะเวลาห้าปีนับจากวันที่อนุสัญญาเริ่มใช้บังคับแล้ว ภาคีคู่สัญญาใดอาจร้องขอให้มีการแก้ไขอนุสัญญานี้เมื่อใดก็ได้ โดยการบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ

๒. สมัชชาสหประชาชาติจะวินิจฉัยถึงการดำเนินการต่างๆ ถ้าหากมีซึ่งจะต้องกระทำในส่วนที่เกี่ยวกับการร้องขอเช่นว่านั้น

ข้อ ๑๔

เลขาธิการสหประชาชาติจะแจ้งให้สมาชิกทั้งปวงของสหประชาชาติหรือรัฐอื่นซึ่งได้อ้างถึงในข้อ ๘ ทราบถึง

(ก) การลงนามอนุสัญญานี้ และการมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารตามข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐

(ข) วันที่ที่อนุสัญญานี้จะเริ่มใช้บังคับตามข้อ ๑๑

- (ค) การร้องขอให้มีการแก้ไขตามข้อ ๑๓
 (ง) ข้อเสนอสำหรับอนุสัญญาี้ตามข้อ ๑๒

ข้อ ๑๕

ต้นฉบับของอนุสัญญานี้ซึ่งตัวบทภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษารุสเซีย และภาษาสเปน เป็นหลักฐานเท่าเทียมกัน จะมอบไว้แก่เลขาธิการสหประชาชาติผู้ซึ่งจะส่งสำเนาที่ได้รับรองแล้วของต้นฉบับเหล่านั้นไปยังรัฐทั้งปวงซึ่งได้อ้างถึงในข้อ ๘

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องเพื่อการนั้นจากรัฐบาลของตนแต่ละฝ่าย ได้ลงนามอนุสัญญานี้
 ทำ ณ กรุงเจนีวา เมื่อวันที่ยี่สิบเก้า เดือนเมษายน คริสต์ศักราช
 หนึ่งพันเก้าร้อยห้าสิบแปด

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

บันทึกความเข้าใจ ค.ศ. 1979

ระหว่าง

ราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย

เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรร่วมเพื่อแสวงประโยชน์
จากทรัพยากรในพื้นที่ดินไต่ทะเลในบริเวณที่กำหนด
ของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย

ราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย

โดยความปรารถนาที่จะกระชับสายสัมพันธ์แห่งมิตรภาพทางประเพณี
ที่มีอยู่ระหว่างประเทศทั้งสอง

โดยยอมรับว่า ผลจากการอ้างอิงสิทธิเหลื่อมล้ำกันโดยประเทศทั้งสอง
เกี่ยวกับเส้นเขตไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ทำให้มีบริเวณพื้นที่
เหลื่อมล้ำกันในไหล่ทวีปที่ประชิดกัน

เห็นว่าการเจรจาที่กระทำกันอยู่ระหว่างประเทศทั้งสอง เกี่ยวกับการ
แบ่งเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยจะมีต่อไปอีกเป็นเวลาพอสมควร

พิจารณาเห็นว่า การแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ดินไต่ทะเล
ในบริเวณที่เหลื่อมล้ำกันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ จะเป็นผลประโยชน์ที่สุดต่อ
ประเทศทั้งสอง

เชื่อมั่นว่า กิจกรรมเช่นว่านั้นสามารถกระทำร่วมกันได้ ด้วยความร่วมมือ
ซึ่งกันและกัน

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

คู่ภาคีเห็นว่าผลจากการอ้างอิงสิทธิเสื่อมล้ำกันของประเทศทั้งสองเกี่ยวกับเส้นเขตไหล่ทวีปของแต่ละฝ่ายในอ่าวไทย ทำให้มีบริเวณที่เสื่อมล้ำกัน ซึ่งได้กำหนดเป็นพื้นที่ที่มีเขตล้อมเป็นเส้นตรงเชื่อมกันโดยจุดพิกัด ดังต่อไปนี้

- (A) $6^{\circ} 50'.0$ เหนือ $102^{\circ} 21'.2$ ตะวันออก
 (B) $7^{\circ} 10'.25$ เหนือ $102^{\circ} 29'.2$ ตะวันออก
 (C) $7^{\circ} 49'.0$ เหนือ $103^{\circ} 02'.5$ ตะวันออก
 (D) $7^{\circ} 22'.0$ เหนือ $103^{\circ} 42'.5$ ตะวันออก
 (E) $7^{\circ} 20'.0$ เหนือ $103^{\circ} 39'.0$ ตะวันออก
 (F) $7^{\circ} 03'.0$ เหนือ $103^{\circ} 06'.0$ ตะวันออก
 (G) $7^{\circ} 03'.0$ เหนือ $102^{\circ} 34'.0$ ตะวันออก

และแสดงไว้ในแผนที่บริติชแอคมีรัลตี้ เลขที่ ๒๔๑๔ ฉบับปี ค.ศ. ๑๙๖๗ ต่อท้ายนี้

ข้อ ๒

คู่ภาคีตกลงที่จะแก้ปัญหาคือต่อไปในเรื่องการแบ่งเขตไหล่ทวีปในอ่าวไทยระหว่างประเทศทั้งสองโดยการเจรจาและโดยสันติวิธีอื่นๆ ที่คู่ภาคีตกลงกัน ตามหลักกฎหมายและการปฏิบัติระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ได้ตกลงกันในบันทึกที่ตกลงกันของการประชุมเจ้าหน้าที่มาเลเซีย-ไทย เกี่ยวกับการแบ่งเขตไหล่ทวีประหว่างมาเลเซียและประเทศไทยในอ่าวไทยและในทะเลจีนใต้ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๗๔ และด้วยเจตนารมณ์แห่งมิตรภาพและเพื่อผลประโยชน์แห่งความมั่นคงร่วมกัน

ข้อ ๓

๑. ให้จัดตั้งองค์กรร่วมซึ่งจะมีชื่อว่า “องค์กรร่วมมาเลเซีย - ไทย” (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “องค์กรร่วม”) เพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจและการแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดินใต้ทะเลและใต้ดินที่ไม่มีชีวิตในบริเวณเหลื่อมล้ำกัน เป็นเวลาห้าสิบปีนับจากวันที่บันทึกฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

๒. องค์กรร่วมจะสวมสิทธิและความรับผิดชอบแทนคู่ภาคีทั้งสองในการสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ดินใต้ทะเลและใต้ดินที่ไม่มีชีวิตในบริเวณเหลื่อมล้ำกัน (ต่อไปนี้จะเรียกว่า พื้นที่พัฒนาร่วม) และเพื่อการพัฒนา การควบคุมและการบริหารพื้นที่พัฒนาร่วมกันด้วย การสวมสิทธิและความรับผิดชอบเช่นว่านี้โดยองค์กรร่วมจะไม่กระทบกระเทือนหรือรบกวนในทางใดๆ ซึ่งความถูกต้องของสัมปทาน หรือใบอนุญาตที่ออกให้ก่อนความตกลงฉบับนี้ หรือความตกลงหรือข้อตกลงที่ได้ทำขึ้นก่อนความตกลงฉบับนี้ โดยภาคีแต่ละฝ่าย

๓. องค์กรร่วมจะประกอบด้วย

ประธานร่วมสองคนจากประเทศละหนึ่งคน และสมาชิกจำนวนเท่ากันจากแต่ละประเทศ

๔. ภายใต้บทบัญญัติของบันทึกฉบับนี้ องค์กรร่วมจะใช้อำนาจทั้งปวง แทนคู่ภาคีเท่าที่จำเป็นสำหรับ หรือเป็นผลจาก หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจและการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีชีวิตในพื้นที่ดินใต้ทะเลและใต้ดินในพื้นที่พัฒนาร่วมกัน

๕. ค่าใช้จ่ายทั้งปวงที่เกิดขึ้นและผลประโยชน์ที่องค์กรร่วมได้รับจากกิจกรรมที่ดำเนินไปในพื้นที่พัฒนาร่วม คู่ภาคีจะร่วมรับผิดชอบและแบ่งปันโดยเท่าเทียมกัน

๖. หากโครงสร้างทางธรณีวิทยาหรือบ่อเดียวกันใดๆ ของปิโตรเลียมหรือก๊าซธรรมชาติหรือแหล่งแร่แหล่งเดียวในลักษณะใดๆ ซึ่งแผ่ขยายเลยออกนอกเขตบริเวณพัฒนาร่วมตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๑ องค์การร่วมและภาคีที่เกี่ยวข้องจะแจ้งข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ทราบซึ่งกันและกันและจะหาทางตกลงกันเกี่ยวกับวิธีที่จะแสวงประโยชน์ซึ่งได้มาจากการนี้จะแบ่งกันอย่างเที่ยงธรรม

ข้อ ๔

๑. สิทธิที่ได้ให้และใช้โดยเจ้าหน้าที่แห่งชาติของภาคีแต่ละฝ่ายในเรื่องการประมง การเดินเรือ การสำรวจทางอุทกศาสตร์และสมุทรศาสตร์ การป้องกันและควบคุมมลพิษทางทะเล และเรื่องอื่นในทำนองเดียวกัน (รวมทั้งอำนาจบังคับการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ) จะขยายถึงพื้นที่พัฒนาร่วมและองค์การร่วมจะยอมรับและเคารพสิทธิเช่นว่านั้น

๒. ภาคีทั้งสองจะทำข้อตกลงเกี่ยวกับความมั่นคงร่วมและประสานกันในพื้นที่พัฒนาร่วม

ข้อ ๕

เขตอำนาจศาลทางอาญาของมาเลเซียในพื้นที่พัฒนาร่วมจะคลุมตลอดถึงพื้นที่ที่มีเขตล้อมเป็นเส้นตรงเชื่อมกันโดยจุดพิกัดดังต่อไปนี้

A	6° 50' .0 เหนือ	102° 21' .2 ตะวันออก
X	7° 35' .0 เหนือ	103° 23' .0 ตะวันออก
D	7° 22' .0 เหนือ	103° 42' .5 ตะวันออก
E	7° 20' .0 เหนือ	103° 39' .0 ตะวันออก
F	7° 03' .0 เหนือ	103° 06' .0 ตะวันออก
G	6° 53' .0 เหนือ	102° 34' .0 ตะวันออก

ขออำนาจศาลทางอาญาของราชอาณาจักรไทยในบริเวณพัฒนาร่วม จะคลุมตลอดถึงพื้นที่ที่มีเขตล้อมเป็นเส้นตรงเชื่อมกันโดยจุดพิกัดดังต่อไปนี้

A	6° 50' .0 เหนือ	102° 21' .2 ตะวันออก
B	7° 10' .25 เหนือ	102° 29' .0 ตะวันออก
C	7° 49' .0 เหนือ	103° 02' .5 ตะวันออก
X	7° 35' .0 เหนือ	103° 23' .0 ตะวันออก

พื้นที่เขตอำนาจศาลทางอาญาของภาคีทั้งสองที่กำหนดภายใต้ข้อนี้จะไม่อาจแปลความหมายว่า เป็นการแสดงเส้นเขตไหล่ทวีประหว่างประเทศทั้งสองในพื้นที่พัฒนาร่วม ซึ่งเส้นเขตไหล่ทวีปนั้น จะกำหนดตามที่ระบุไว้ในข้อ ๒ และข้อ กำหนดเขตอำนาจศาลทางอาญาเช่นว่านั้นจะไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิอำนาจอธิปไตยของภาคีแต่ละฝ่ายในพื้นที่พัฒนาร่วม

ข้อ ๖

๑. ถึงแม้ว่าจะมีข้อ ๓ ถ้าภาคีทั้งสองสามารถหาข้อยุติอันเป็นที่

พอใจสำหรับปัญหาการแบ่งเขตไหล่ทวีปได้ก่อนระยะกำหนดเวลาห้าสิบปีดังกล่าว ให้เลิกองค์การร่วมนี้ และบรรดาทรัพย์สินที่ได้จัดการ และความรับผิดชอบต่างๆ ที่องค์กรก่อตั้ง ให้คู่ภาคีแบ่งและรับผิดชอบเท่าๆกัน อย่างไรก็ดี ถ้าคู่ภาคีทั้งสองตกลง ก็อาจพิจารณาทำข้อตกลงใหม่ได้

๒. ถ้าไม่สามารถหาข้อยุติอันเป็นที่พอใจสำหรับปัญหาการแบ่งเขตไหล่ทวีปได้ภายในระยะเวลาห้าสิบปีดังกล่าว ให้ใช้ข้อตกลงที่มีอยู่นี้ต่อไป หลังจากพื้นที่กำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๗

ให้ระงับข้อแตกต่างหรือข้อพิพาทใด ๆ อันเกิดจากการตีความหรือการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติในบันทึกฉบับนี้โดยสันติ ด้วยการหารือกัน หรือการเจรจากระหว่างคู่ภาคี

ข้อ ๘

บันทึกฉบับนี้จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารกันทำเป็นคู่ฉบับ ณ เชียงใหม่ เมื่อวันที่สิบเอ็ดกุมภาพันธ์ในปีคริสต์ศักราชหนึ่งพันเก้าร้อยเจ็ดสิบเก้า เป็นภาษาไทย ภาษามาลายู และภาษาอังกฤษ

ในกรณีที่ตัวบทเหล่านี้ขัดแย้งกัน ให้ถือตัวบทภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

สำหรับราชอาณาจักรไทย

สำหรับมาเลเซีย

(พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์)

(ดาโต๊ะ สุสเซน ออห์น)

นายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
ON
THE DELIMITATION OF THE CONTINENTAL
SHELF BOUNDARY IN THE GULF
OF THAILAND AND IN THE SOUTH CHINA
SEA BETWEEN THE KINGDOM OF
THAILAND AND MALAYSIA 1972

Officials of the Malaysia Government and of the Royal Thai Government met in Bangkok on Monday 4th, Tuesday 5th and Wednesday 6th September 1972 to negotiate the delimitation of the continental shelf boundary between the two countries in the Gulf of Thailand and in the South China Sea.

The Royal Thai Delegation consisted of person whose names are in the attached I and the Malaysian Delegation consisted of person whose names are in the attached schedule II.

The two Delegations met in an atmosphere of friendship and cordiality befitting the close cooperation between the two countries and have agreed as follow :

(1) The boundary of the continental shelf in the Gulf of Thailand and in the South China Sea between Malaysia and the Kingdom of Thailand shall consist of straight lines joining in the order specified below the points whose co - ordinates are :

(i) Latitude $60^{\circ} 27'.5$ N
Longitude $102^{\circ} 10'.0$ E

(ii) Latitude $60^{\circ} 27'.8$ N
Longitude $102^{\circ} 09'.6$ E

(iii) Latitude $60^{\circ} 50' .0$ N

Longitude $102^{\circ} 21' .2$ E

and thence shall be drawn to a point or points to be further determined in the future between Thailand and Malaysia and finally to the common point of the continental shelf boundaries of Thailand, Malaysia and South Vietnam, which point remains to be determined by agreement between the three countries concerned.

(2) The co-ordinates of point (ii) above have been determined by reference to a point whose co-ordinates are Latitude $6^{\circ} 16' .6$ N Longitude $102^{\circ} 03' .8$ E, this point being the former position of Kuala Tabar under the Boundary Protocol annexed to the Treaty between Siam and Great Britain signed at Bangkok on the 10th March 1909.

(3) For the purpose of this Memorandum of Understanding, the co-ordinates of the points specified in paragraphs (1) and (2) above are geographical co-ordinates derived from the British Admiralty Chart No. 3961 and the boundary lines connecting them are indicated on the chart attached as the Annexure to this Memorandum of Understanding.

This Memorandum of Understanding will be referred by the two Delegations to their respective Governments with a view to the conclusion of an agreement in respect of the aforementioned matters.

DONE in duplicate at Bangkok this 6th day of September 1972.

(Vija Sethaput)
Leader of The
Delegation

(Tan Sri Mohd. Salleh b. Abbas)
Leader of the Malaysian
Delegation

I. List of Thai Delegation

1. Mr. Vija Sethaput
Under – Secretary of State for National Development
in charge of the Ministry of National Development.
2. Mr. Saman Buravas
Director – General of the Mineral Resources
Department, Ministry of National Development.
3. Mr. Suban Sawetamal
Acting Director – General of the Treaty and Legal
Department, Ministry of Foreign Affairs.
4. Major General Chumphon Kulkasem
Royal Thai Survey Department,
Ministry of Defence.
5. Rear Adiral Viratana Sarindu
Deputy Director of the Viratana Sarindu Hydrographic
Department, Royal Thai Navy, Ministry of Defence.
6. Mr. Chuanga Ridhiprasart
Deputy Director – General of the Department of Local
Administration, Ministry of Interior.
7. Mr. Pisoot Sudasna
Deputy Director – General of the
Mineral Resources Department, Ministry of National
Development.

8. Colonel Banlang Khamasundara
Techical Officer,
Royal Thai Survey Department,
9. Mr. Kamchorn Sathirakul
Director of Tariff, Department of Customs,
Ministry of Finance.
10. Commander Swarng Chareernphol RTN
Special Grade
Fishery Officer Department of Fishery,
Ministry of Agriculture.
11. Colonel Amphon Uamphring
Chief Geographic Mapping Division,
Royal Thai Survey Department, Ministry of Defence.
12. Mr. Sudhee Prasasvinitchai
Chief, Legal Division, Treaty and Legal Department,
Ministry of Foreign Affairs
13. Mr. Kriengakdi Sirimongkol
Chief, Treaty Division, Treaty and Legal
Department, Ministry of Foreign Affairs.
14. Mr. Thanuwongse Sutarasuwan
Treaty and Legal Department,
Ministry of Foreign Affairs.
15. Mr. Suchinda Yougsunthow.
Treaty and Legal Department,
Ministry of Foreign Affairs.

II. List of Malaysian Delegation

1. Tan Sir Mohd. Salleh b. Abbas
Solicitor – General, Head of Delegation for
Continental Shelf / Territorial Waters' Team.
2. Mr. Abdul Aziz b. Hj. Mohd. Ali
Deputy Secretary – General, Ministry of Primary
Industries, Head of Delegation for Land Border's
Team
3. Tan Sri Hj. Yatim b. Yahya
Director – General, Department of Survey.
4. Mr. Mod. Yusof Lamin
Assistant Director – General of National Mapping,
Department of Survey
5. Mr. Tan Peng Seng
Acting Director of Topography,
Department of Survey.
6. Mr. Hashim Abdullah,
Chief Cartographer, Department of Survey.
7. Lt. Cdr. Thiru Chandran
Ministry of Defence
8. Miss Halilian Yusof
Federal Counsel Attorney – General' s Office
9. Mr. Tan Koon San
Ministry of Foreign Affairs.

ภาคผนวก จ.

**AGREED MINUTES OF THE MALAYSIA - THAILAND
OFFICIAL'S MEETING ON DELIMITATION OF THE
CONTINENTAL SHELF BOUNDARY BETWEEN
MALAYSIA AND THAILAND IN THE GULF OF
THAILAND AND IN THE SOUTH CHINA SEA**

**27 FEBRUARY - 1 MARCH, 1978
KUALA LUMPUR, MALAYSIA**

INTRODUCTION

1. A Meeting of Malaysian and Thai officials was held from 27 February to 1 March, 1978 in Kuala Lumpur, Malaysia to continue discussion further to the Memorandum of Understanding between the Government of Malaysia and the Government of the Kingdom of Thailand on the Continental Shelf Boundary in the Gulf of Thailand and in the South China Sea signed at Bangkok on 6 September, 1972.

2. The lists of Delegates appear as

Annexes A and B

AGENDA

3. The adopted Agenda appears as Annex C.

SUBSTANTIVE MATTERS

4. The Thai Delegation expressed the view that the determination of a point or points further to the line which

appeared in the Memorandum of understanding, signed at Bangkok on 6 September 1972, shall be made in accordance with the provisions of the Geneva Convention on the Continental Shelf 1958 and the said Memorandum of Understanding taking into account of the existence of the LOSIN Island for the purpose of delimiting the Continental Shelf boundary between Thailand and Malaysia. Consequently, the Continental Shelf boundary lines further to the said Memorandum of Understanding shall be straight lines joining the following co-ordinates:

Agreed Point	N 6° 50' 00"	E 102° 21' 12"
Point T 1	N 6° 53' 00"	E 102° 34' 00"
Point T 2	N 7° 03' 00"	E 103° 06' 00"
Point T 3	N 7° 20' 00"	E 103° 39' 00"
Point T 4	N 7° 22' 00 "	E 103° 42' 30"

5. The Malaysian Delegation expressed the view that, taking into account Article 6(2) of the Geneva Convention on the Continental Shelf 1958, the continental shelf of Malaysia, further to the three points agreed to in the above-mentioned Memorandum of Understanding, should be delimited by the straight lines joining the following co-ordinates:

Agreed Point	N 6° 50' 00"	E 102° 21' 12"
Point M 1	N 7° 10' 15"	E 102° 29' 00"
Point M 2	N 7° 49' 00"	E 103° 02' 30"
Point M 3	N 6° 48' 15"	E 104° 30' 00"

6. The Malaysian Delegation also informed the Meeting that, based on the above points M1, M2 and M3 which were defined by the Malaysian government in 1968 in the absence of any agreement then, it had given out exploration and production concessions to ESSO EXPLORATION as early as 16 April, 1968.

7. The Thai Delegation stated that such concessions had no legal binding effect on Thailand with regard to the Continental Shelf boundaries between Thailand and Malaysia, since they were unilateral acts on the part of the Government of Malaysia. The delimitation of Continental Shelf boundaries between two adjacent or opposite States must be subject to Agreement between the States concerned.

8. The Malaysian Delegation took note of paragraph 7 above. The Malaysian Delegation expressed non-recognition of the unilateral declaration made by the Government of Thailand as announced on 18th May, 1973 prescribing the continental shelf of Thailand on the Gulf of Thailand section in particular with respect to the line joining points 14 and 15 as contained in the map annexed to the above-mentioned announcement.

9. The co-ordinates referred to paragraphs 4 and 5 above as shown on the British Admiralty Chart No. 2414 appear as Annex D.

10. The two Delegations recognised that the delimitation of the continental shelf in the Gulf of Thailand and in the South China Sea, as proposed by their respective Delegations, would result in an overlapping area. They also agreed that this subject should be further discussed with a

view to finding a mutually acceptable solution as early as possible.

11. The Two Delegations further agreed that the determination of points beyond the three points agreed to in the above-mentioned Memorandum of Understanding shall be made in accordance with the provisions contained in the Geneva Convention on the Continental Shelf 1958, in particular Articles 6(2) and Article 1.

12. The two Delegations agreed to recommend to their respective Governments to convene the next Meeting for further discussion on this subject as soon as possible in Bangkok, Thailand on a date to be communicated through diplomatic channels.

13. Pending determination of a mutually acceptable boundary line of the continental shelf in the Gulf of Thailand and in the South China Sea, the two Delegations agreed to recommend immediately to their respective Governments that no exploration and/or exploitation of the non-living resources be carried out in the above-mentioned overlapping area. The decision of the two respective Governments in this respect shall be communicated to each other through diplomatic channels as early as possible.

14. The two delegations were of the view that the Meeting had afforded them an occasion to better understand their respective points of view on the subject.

15. The Meeting was held in the usual atmosphere of friendship and cordiality.

**MALYSIA-THAILAND OFFICIALS' MEETING
ON DELIMITATION OF THE CONTINENTAL
SHELF BOUNDARY BETWEEN MALAYSIA AND
THAILAND IN THE GULF OF THAILAND AND IN
THE SOUTH CHINA SEA
27TH FEBRUARY - 1ST MARCH, 1978,
KUALA LUMPUR, MALAYSIA**

Members of the Thai Delegation

1. Mr. Pisoot Sudasna,
Chairman of the Thai Delegation,
Director-General, Department of Mineral Resources,
Ministry of Industry.
2. Dr. Rongpet Sucharitkul
Vice-Chairman of the Thai Delegation,
Director-General, Treaty and Legal Department,
Ministry of Foreign Affairs.
3. Rear-Admiral Rojana Hongprasith RTN - member
Deputy Director, Hydrographic Department,
Royal Thai Navy, Ministry of Defence.
4. Commander Swarnng Charernphol RTN - member
Deputy Director-General, Department of Fisheries,
Ministry of Agriculture and Cooperatives.
5. Major-General Banlang Khamasundara - member
The Specialist, Royal Thai Survey Department,
Ministry of Defence.

6. Mr. Kamol Sandhikshetrin - member
Permanent Legislative Councillor,
Office of the Juridical Council,
Office of the Prime Minister.
7. Dr. Prajit Rojanaphruk - member
Chief, Legal Division, Treaty and Legal
Department, Ministry of Foreign Affairs.
8. Commander Thanom Charoenlaph TRRTN - member
Chief, Tide and Current Section
Oceanic Division, Hydrographic Department,
Royal Thai Navy, Ministry of Defence.
9. Dr. Somboon Chalernsri - member and Secretary
Chief, Treaty Division, Treaty and Legal
Department, Ministry of Foreign Affairs.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MALAYSIA-THAILAND OFFICIALS' MEETING
ON DELIMITATION OF THE CONTINENTAL
SHELF BOUNDARY BETWEEN MALAYSIA
AND THAILAND IN THE GULF OF THAILAND
AND IN THE SOUTH CHINA SEA
27TH FEBRUARY - 1ST MARCH, 1978
KUALA LUMPUR, MALAYSIA**

MEMBERS OF THE MALAYSIAN DELEGATION

1. Mr. Zakaria bin Mohd. Yatim,
Head of the International Law Division,
Attorney-General's Chambers.
2. Y.B. Datuk Harun bin Ariffin,
Secretary-General,
Ministry of Land and Regional Development
3. Y.B. Datuk Paul Foo,
Director General of Survey, Peninsular Malaysia
Director of National Mapping, Malaysia,
Directorate of National Mapping.
4. Y.M. Raja Jaafar bin Raja Musa,
General Planning and socioeconomic Research Unit,
Prime Minister's Department.
5. Mr. Hashim Abdullah,
Chief Cartographer,
Directorate of National Mapping

6. Mrs. Heliliah Yusof,
Senior Federal Counsel,
Attorney-General's Chambers.
7. Mr. N. Parameswaran,
Principal Assistant Secretary,
Ministry of Foreign Affairs.
8. Major (Navy) Mak Siew Wah, R.M.N.,
Staff Hydrographic Officer,
Royal Malaysian Navy,
Ministry of Defence.
9. Mr. Rastam bin Mohd Isa,
Assistant Secretary,
Ministry of Foreign Affairs
10. Miss Yeoh Wee Siam,
Federal Counsel,
Attorney-General's Chambers
11. Captain (Navy) Sharom Abas, R.M.N.,
Royal Malaysian Navy,
Ministry of Defence.
12. Mr. D.S. Dhillon,
Exploration Manager,
Petronas
13. Mr. Mohamad bin Haji Said,
Legal Advisor,
Petronas

**MALAYSIA-THAILAND OFFICIALS' MEETING
ON DELIMITATION OF THE CONTINENTAL SHELF
BOUNDARY BETWEEN MALAYSIA
AND THAILAND IN THE GULF OF THAILAND
AND IN THE SOUTH CHINA SEA
27TH FEBRUARY - 1ST MARCH, 1978
KUALA LUMPUR, MALAYSIA**

(Agenda)

1. Adoption of Agenda.
2. Opening Statement by :-
 - (a) Leader of the Malaysian Delegation.
 - (b) Leader of the Thai Delegation.
3. Continuation of discussion further to the Memorandum of Understanding between the Government of Malaysia and the Government of the Kingdom of Thailand on the Continental Shelf Boundary in the Gulf of Thailand and in the South China Sea, 6 September, 1972.
4. Any other business.

ภาคผนวก ฉ.

ฉบับพิเศษ หน้า ๑

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

พระราชบัญญัติ

องค์การร่วมไทย - มาเลเซีย

พ.ศ.๒๕๓๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๓

เป็นปีที่ ๔๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช

โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำ

แนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การร่วม

ไทย-มาเลเซีย พ.ศ. ๒๕๓๓”

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่
บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราช
บัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็น
อย่างอื่น

“บันทึกความเข้าใจ ค.ศ. ๑๙๗๙ (พ.ศ. ๒๕๒๒)”
หมายความว่า บันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียเกี่ยว
กับการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นดินใต้ทะเลใน
บริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย ฉบับลงนามวันที่
๒๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๗๙ (พ.ศ. ๒๕๒๒)

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงว่าด้วยธรรมนูญ
และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดตั้งองค์การร่วมไทย - มาเลเซีย ซึ่งได้
ลงนามโดยรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งมาเลเซีย เมื่อวันที่
๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ประเทศมาเลเซีย

“รัฐบาลทั้งสอง” หมายความว่า รัฐบาลแห่งราชอาณาจักร
ไทยและรัฐบาลแห่งมาเลเซีย

“องค์การร่วม” หมายความว่า องค์การร่วมไทย-มาเลเซีย

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนองค์การร่วมไทย - มาเลเซียตามมาตรา ๑๒

“พื้นที่พัฒนาร่วม” หมายความว่า พื้นที่ในบริเวณที่กำหนดของไหลทวีปของราชอาณาจักรไทยและมาเลเซียในอ่าวไทยตามมาตรา ๙

“เส้นแบ่งเขตอำนาจ” หมายความว่า เส้นตรงซึ่งเชื่อมจุดพิกัดดังต่อไปนี้

(เอ) ๖ องศา ๕๐.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๒๑.๒

ลิปดา ตะวันออก

(เอกซ์) ๗ องศา ๓๕.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา

๒๓.๐ ลิปดา ตะวันออก

“ทรัพยากรธรรมชาติ” หมายความว่า ทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ ที่ไม่มีชีวิต รวมทั้ง แร่ น้ำมัน แร่ดิบ และโลหะใด ๆ

“ปิโตรเลียม” หมายความว่า น้ำมัน แร่ดิบใด ๆ หรือไฮโดรคาร์บอนอื่นใดและก๊าซธรรมชาติซึ่งอยู่ในสภาพอันเป็นธรรมชาติและก๊าซธรรมชาติเหลวที่ปากหลุม รวมทั้งหินปิทูเมนและทรัพยากรอื่นที่สะสมอยู่เป็นชั้น ๆ ซึ่งสามารถจะสกัดน้ำมันออกมาได้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้
บังคับได้

หมวด ๑

องค์กรร่วมไทย - มาเลเซีย

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งองค์กรขึ้นองค์กรหนึ่ง เรียกว่า “องค์กรร่วมไทย
- มาเลเซีย” ให้องค์กรร่วมเป็นนิติบุคคล และมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร
ไทยและมาเลเซีย

ภายใต้บังคับและเพื่อวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้ องค์กร
ร่วมมีอำนาจทำสัญญา ได้มา ชื่อ รับเอา ถือเอา ประโยชน์ซึ่งสังหาริมทรัพย์
และอสังหาริมทรัพย์ทุกรูปแบบ ยกเว้นการถือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และมีอำนาจ
โอนสิทธิ มอบ คืน ก่อให้เกิดภาระติดพัน จำนอง มอบช่วง โอน หรือ
จำหน่าย โดยวิธีอื่นใด หรือจัดการเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์
ใดๆ หรือผลประโยชน์ใดๆ ในทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งเป็นขององค์กรร่วม
ทั้งนี้ ตามข้อกำหนดที่องค์กรร่วมจะเห็นสมควร

มาตรา ๗ ให้องค์กรร่วมมีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามที่จำเป็น
สำหรับการดำเนินงานตามหน้าที่ของตน และสำหรับการใช้สิทธิและเอกสิทธิ
ของตนภายใต้และเท่าที่ไม่ขัดต่อพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

มาตรา ๘ โดยผลแห่งพระราชบัญญัตินี้ องค์การร่วมได้รับมอบอำนาจและเข้าถือเอาซึ่งสิทธิแต่ผู้เดียว อำนาจ ความเป็นอิสระและเอกสิทธิ์ ในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งปิโตรเลียม ในพื้นที่พัฒนาร่วม

หมวด ๒
พื้นที่พัฒนาร่วม

มาตรา ๙ พื้นที่พัฒนาร่วม คือ บริเวณที่กำหนดขอบเขตโดยเส้นตรงซึ่งเชื่อมจุดพิกัด ดังต่อไปนี้

- (เอ) ๖ องศา ๕๐.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๒๑.๒ ลิปดา ตะวันออก
- (บี) ๗ องศา ๑๐.๒๕ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๒๙.๐ ลิปดา ตะวันออก
- (ซี) ๗ องศา ๔๙.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๐๒.๕ ลิปดา ตะวันออก
- (ดี) ๗ องศา ๒๒.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๔๒.๕ ลิปดา ตะวันออก
- (อี) ๗ องศา ๒๐.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๓๙.๐ ลิปดา ตะวันออก
- (เอฟ) ๗ องศา ๐๓.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๐๖.๐ ลิปดา ตะวันออก

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

(จ) ๖ องศา ๕๓.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๓๔.๐ ลิปดา ตะวันออก และแสดงไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องของแผนที่เดินเรืออังกฤษ เลขที่ ๒๕๑๔ ฉบับ ค.ศ. ๑๙๖๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ดังปรากฏในแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๓

ค่าภาคหลวง

มาตรา ๑๐ ให้องค์กรร่วมชำระค่าภาคหลวงแก่รัฐบาลทั้งสองแต่ละฝ่ายในอัตราฝ่ายละร้อยละห้าของผลผลิตรวมของปิโตรเลียมตามวิธีการและเวลาที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

หมวด ๔

การเงิน

มาตรา ๑๑ ค่าใช้จ่ายทั้งปวงที่เกิดขึ้นและผลประโยชน์ที่องค์กรร่วมได้รับจากกิจกรรมที่ดำเนินไปในพื้นที่พัฒนาร่วม รัฐบาลทั้งสองจะรับภาระและแบ่งปันเท่าๆ กัน

ในระหว่างที่องค์กรร่วมยังไม่มีรายได้เพียงพอที่จะใช้เป็นค่าใช้จ่ายประจำปีในการดำเนินกิจการรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยจะชำระเงินเข้ากองทุนเป็นรายปีตามที่กำหนดตามความตกลง ทั้งนี้ตามจำนวนเงินที่เท่ากับกับจำนวนเงินที่รัฐบาลแห่งมาเลเซียจะชำระด้วย

ฉบับพิเศษ หน้า ๗

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

หมวด ๕

กองทุนองค์การร่วมไทย - มาเลเซีย

มาตรา ๑๒ เพื่อวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัติ
นี้ และความตกลงให้จัดตั้งกองทุนขึ้น กองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุน
องค์การร่วมไทย-มาเลเซีย” โดยให้องค์การร่วมเป็นผู้บริหารและควบคุม
สินทรัพย์ของกองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนที่ได้จากรัฐบาลทั้งสองตามความ
ตกลงและตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

(๒) เงินที่ได้จากการดำเนินโครงการ แผนงาน
หรือกิจการลงทุนใด ๆ ที่ใช้เงินกองทุน

(๓) เงินที่ได้จากหรือเกิดจากทรัพย์สิน การลง
ทุน การจ้างหรือค่าภาระใด ๆ ที่ได้มาหรือตกเป็นขององค์การร่วม

(๔) เงินที่องค์การร่วมยืมมาเพื่อปฏิบัติตามพันธะ
กรณี หรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ และ

(๕) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่จะพึงชำระให้แก่
หรือตกเป็นขององค์การร่วมไม่ว่าด้วยวิธีใดและในเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ
และหน้าที่ขององค์การร่วม

มาตรา ๑๓ กองทุนสามารถนำไปใช้เพื่อ

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๕

(๑) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการที่องค์กรร่วมปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามบทบัญญัติว่าด้วยงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว และภายใต้บังคับแห่งกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘

(๒) ชำระเงินใดๆ ที่องค์กรร่วมยืมมาตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๓) รวมทั้งดอกเบี้ยและค่าภาระอื่น ๆ อันเป็นผลจากการยืมนั้น

(๓) การลงทุนตามที่องค์กรร่วมจะตัดสินใจทำ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลทั้งสอง และ

(๔) การชำระเงินในจำนวนเท่าๆ กันให้แก่รัฐบาลทั้งสอง จากรายได้ซึ่งองค์กรร่วมได้รับหลังจากหักค่าใช้จ่ายตาม (๑) และ (๒) รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามที่รัฐบาลทั้งสองจะได้ตกลงกัน ทั้งนี้ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๘ ให้องค์กรร่วมตั้งและจัดกองทุนสำรองในกองทุนตามข้อกำหนดและเงื่อนไขที่รัฐบาลทั้งสองก่อนจะมาร่วมกันกำหนดขึ้น

มาตรา ๑๕ การกระทำดังต่อไปนี้ องค์กรร่วมจะกระทำมิได้เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลทั้งสองก่อน

(๑) ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัท คณะบุคคล หรือบุคคลใด ๆ โดยเข้าถือหุ้นหรือซื้อหุ้นกู้ หรือโดยวิธีให้กู้ หรือโดยวิธีให้กู้ยืมหรือโดยวิธีอื่น

ฉบับพิเศษ หน้า ๙

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

(๒) ชื่อ จัดจำหน่ายและรับประกันการจำหน่าย หรือทำให้ได้มาโดยวิธีอื่นใด ซึ่งหุ้่นประเภทใด ๆ ในบริษัทมหาชนหรือบริษัท เอกชน หรือ

(๓) ยืมเงิน ค่าประกันหรือจะชดใช้ค่าสินไหม ทดแทนที่เกี่ยวเนื่องกับความรับผิดชอบทางการเงิน

ในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง รัฐบาลทั้งสองจะร่วมกันวางข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๑๖ บทบัญญัติทั้งหลายในพระราชบัญญัติ นี้ไม่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบใดๆ แก่รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยหรือรัฐบาล แห่งมาเลเซีย สำหรับความรับผิดชอบใดๆ ขององค์กรร่วม

หมวด ๖

สัญญาเพื่อการสำรวจและแสวงประโยชน์

มาตรา ๑๗ ไม่ว่าจะมิกฎหมายอื่นใดบัญญัติเป็น ลายลักษณ์อักษรไว้อย่างไรก็ตาม ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากองค์กรร่วมประกอบ ธุรกิจการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ รวมทั้ง ปีโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วม เว้นแต่จะได้มีการทำสัญญาระหว่างองค์กรร่วม กับผู้นั้นเพื่อสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

สัญญาตามวรรคหนึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลทั้งสองก่อน

ภายใต้บังคับของวรรคสี่ ในกรณีที่สัญญาตามวรรคหนึ่งเป็นสัญญาเพื่อสำรวจและแสวงหาประโยชน์จากปิโตรเลียม สัญญานั้นจะต้องเป็นสัญญาแบ่งปันผลผลิตและนอกจากเรื่องอื่น ๆ ต้องมีข้อกำหนดและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๐ ผู้ได้รับสัญญาต้องชำระค่าภาคหลวงเป็นจำนวนร้อยละสิบของผลผลิตรวมของปิโตรเลียมให้แก่องค์กรร่วมตามวิธีการและเวลาที่จะกำหนดในสัญญา

(๒) ให้ผู้ได้รับสัญญาใช้อัตราร้อยละห้าสิบของผลผลิตรวมของปิโตรเลียมเพื่อวัตถุประสงค์ในการหักค่าใช้จ่ายสำหรับการประกอบกิจการปิโตรเลียม

(๓) ให้ถือว่าส่วนที่เหลือของผลผลิตรวมของปิโตรเลียมหลังจากการหักเพื่อวัตถุประสงค์ตาม (๑) และ (๒) แล้วเป็นปิโตรเลียมส่วนที่เป็นกำไร และให้แบ่งให้แก่องค์กรร่วมและผู้ได้รับสัญญาเท่าๆ กัน

(๔) สัญญาจะมีอายุไม่เกินสามสิบห้าปี แต่ต้องไม่เกินอายุของการใช้บังคับของความตกลง

(๕) ให้บรรดาค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตกเป็นภาระของผู้ได้รับสัญญาและภายใต้บังคับของ (๒) ให้หักจากผลผลิตได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

(๖) จำนวนเงินขั้นต่ำที่ผู้ได้รับสัญญาต้องใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการปิโตรเลียมตามสัญญาในฐานะข้อผูกพันขั้นต่ำตามที่ตกลงกันระหว่างองค์กรร่วมและผู้ได้รับสัญญา

(๗) ผู้ได้รับสัญญาต้องชำระเงินบำรุงการวิจัยให้แก่องค์กรร่วมในอัตราร้อยละศูนย์จุดห้าของจำนวนรวมแห่งส่วนของผลผลิตรวมที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการหักค่าใช้จ่ายตาม (๒) และส่วนแบ่งของปิโตรเลียมส่วนที่เป็นกำไรของผู้ได้รับสัญญาตาม (๓) วิธีการและเวลาที่จะได้กำหนดโดยองค์กรร่วม แต่ทั้งนี้ การชำระเงินดังกล่าวจะหักจากผลผลิตมิได้ และ

(๘) ข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งใดๆ ซึ่งเกิดจากหรือเกี่ยวเนื่องกับสัญญาซึ่งไม่สามารถตกลงกันได้โดยฉันทามิตร ให้เสนอต่ออนุญาโตตุลาการ ซึ่งมีองค์คณะที่ประกอบด้วยอนุญาโตตุลาการ ๓ คน เพื่อชี้ขาดโดยคู่กรณีเป็นผู้ตั้งฝ่ายละหนึ่งคน และให้คู่กรณีร่วมกันตั้งคนที่สาม หากคู่กรณีไม่อาจตกลงกันได้ในการเลือกอนุญาโตตุลาการคนที่สามภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศของสหประชาชาติ(UNCITRAL) เพื่อตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สาม กระบวนพิจารณาของอนุญาโตตุลาการให้เป็นไปตามกฎของคณะกรรมการนิติการดังกล่าว สถานที่พิจารณาของอนุญาโตตุลาการให้อยู่ที่กรุงเทพมหานครหรือกรุงกัวลาลัมเปอร์ หรือสถานที่อื่นใดตามแต่คู่กรณีจะตกลงกัน

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

หมวด ๗

กฎกระทรวง

ให้องค์ร่วมเปลี่ยนแปลงอัตราตาม (๒) (๓) และ (๗) ของวรรคสามสำหรับสัญญาใด ๆ ได้โดยความเห็นชอบของรัฐบาลทั้งสอง ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ดังกล่าวในสัญญาที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่จะกระทำมิได้ เว้นแต่ผู้ได้รับสัญญายินยอมด้วย

เพื่อวัตถุประสงค์แห่งมาตรานี้ “ผลผลิตรวม” เมื่อเกี่ยวกับก๊าซให้หมายถึงรายได้ทั้งหมดจากการขายก๊าซ

มาตรา ๑๘ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของรัฐบาลทั้งสองมีอำนาจออกกฎกระทรวงได้ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การประกอบ การ หรือดำเนินธุรกิจหรือบริการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่พัฒนา

(๒) การชำระเงินใด ๆ ที่จะต้องชำระแก่รัฐบาลทั้งสองจากองค์กรรวมตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๓ (๕)

(๓) ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการแต่งตั้ง และการจ่ายค่าตอบแทน ค่าเดินทางและเบี้ยเลี้ยงที่ต้องจ่ายให้แก่ประธานร่วมและสมาชิกอื่นขององค์กรรวม

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๕

(๔) วิธีการสำหรับยื่นข้อเสนอและตกลงทำสัญญาใดๆ ที่อาจทำตามมาตรา ๑๗ รวมทั้งข้อกำหนดและเงื่อนไขที่อาจมีในสัญญานั้นๆ

(๕) การทำบัญชีและบันทึกหลักฐานอื่นๆ ที่ถูกต้องของกิจกรรมในเชิงธุรกิจและกิจการต่างๆ ขององค์กรร่วม ตามหลักการทำบัญชีอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

(๖) การจัดทำบัญชีประจำปี และการจัดสรรกำไรตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๗) การสอบบัญชีและการเสนอบัญชีต่อรัฐบาลทั้งสองหลังจากนั้น

(๘) การจัดทำและการเสนองบประมาณประจำปีต่อรัฐบาลทั้งสอง

(๙) หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการสำรวจและแสวงประโยชน์จากปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนารวม และ

(๑๐) เรื่องอื่นใดเพื่อวัตถุประสงค์ในอันที่จะทำให้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังเกิดผล

ทั้งนี้ กฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องตาม (๑) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) จะออกได้เมื่อได้หารือองค์กรร่วมแล้ว

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

หมวด ๘

พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ และเขตอำนาจศาล

มาตรา ๑๙ ให้สมาชิก เจ้าหน้าที่ ลูกจ้าง และตัวแทนขององค์กร
รวม และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๕ เป็นเจ้าพนักงาน
ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๐ ไม่ว่าจะมิักกฎหมายอื่นใดบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรไว้
อย่างไรก็ตาม ให้ศาลจังหวัดสงขลา ศาลแพ่ง หรือศาลอาญา มีเขตอำนาจที่จะ
พิจารณาพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎกระทรวงใด ๆ ที่ออก
ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎกระทรวงใด ๆ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เขตอำนาจศาลเหนือความผิดใดๆ ที่ได้
กระทำตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘ ให้นำ
มาตรา ๒๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๑ วรรคหก (๒) และ (๔) มาใช้บังคับ

หมวด ๙

เขตอำนาจ

มาตรา ๒๑ ภายใต้บังคับวรรคสอง และวรรคสาม ราชอาณาจักร
ไทยยังคงมีและใช้เขตอำนาจเหนือพื้นที่พัฒนารวมต่อไป

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

เขตอำนาจทางแพ่งและทางอาญาของ

(๑) ราชอาณาจักรไทยในพื้นที่พัฒนารวมคลุมถึงบริเวณที่กำหนดขอบเขตโดยเส้นตรงซึ่งเชื่อมจุดพิกัด ดังต่อไปนี้

(เอ) ๖ องศา ๕๐.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๒๑.๒ ลิปดา ตะวันออก

(บี) ๗ องศา ๑๐.๒๕ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๒๙.๐ ลิปดา ตะวันออก

(ซี) ๗ องศา ๔๙.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๐๒.๕ ลิปดา ตะวันออก

(เอ็กซ์) ๗ องศา ๓๕.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๒๓.๐ ลิปดา ตะวันออก

(๒) มาเลเซียในพื้นที่พัฒนารวมคลุมถึงบริเวณที่กำหนดขอบเขตโดยเส้นตรงซึ่งเชื่อมจุดพิกัดดังต่อไปนี้

(เอ) ๖ องศา ๕๐.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๒๑.๒ ลิปดา ตะวันออก

(เอ็กซ์) ๗ องศา ๓๕.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๒๓.๐ ลิปดา ตะวันออก

(ดี) ๗ องศา ๒๒.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๔๒.๕ ลิปดา ตะวันออก

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๖

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

(อี) ๗ องศา ๒๐.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา ๓๙.๐

ลิปดา ตะวันออก

(เอฟ) ๗ องศา ๐๓.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๓ องศา

๐๖.๐ ลิปดา ตะวันออก

(จี) ๖ องศา ๕๓.๐ ลิปดา เหนือ ๑๐๒ องศา ๓๔.๐

ลิปดา ตะวันออก

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิอธิปไตยของราชอาณาจักรไทยหรือพื้นที่พัฒนาร่วมแต่อย่างใด และการสละเขตอำนาจใด ๆ ตามมาตรานี้ ไม่มีผลบังคับและไม่มีผลเกินอายุของการใช้บังคับของความตกลง

การที่ราชอาณาจักรไทย ยินยอมให้มาเลเซียใช้เขตอำนาจทางแพ่งและทางอาญาตามวรรคสอง (๒) และยอมให้ใช้เขตอำนาจในเรื่องที่เกี่ยวกับศุลกากรและสรรพสามิต และภาษีอากรภายในพื้นที่พัฒนาร่วมต่อไปให้เป็นไปตามเงื่อนไขแห่งการรับรองในลักษณะต่างตอบแทนต่อสิทธิของราชอาณาจักรไทยตามวรรคสอง (๑)

เขตอำนาจใด ๆ ที่เป็นของราชอาณาจักรไทยหรือของมาเลเซียตามมาตรานี้ในส่วนที่เกี่ยวกับพื้นที่พัฒนาร่วม ให้มีเฉพาะในเรื่องและภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวกับไหล่ทวีปและตามที่เป็นที่ยอมรับกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๗

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๕

เพื่อวัตถุประสงค์แห่งมาตรานี้

- (๑) เขตอำนาจทางแพ่งและทางอาญาไม่รวมถึงเขตอำนาจในเรื่องที่เกี่ยวกับศุลกรและสรรพสามิต และภาษีอากร
- (๒) เขตอำนาจทางอาญาเหนือความผิดที่ได้กระทำความลอบซ่อนหรือสิ่งติดตั้งซึ่งอยู่คร่อมเส้นแบ่งเขตอำนาจ และได้สร้างไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ใต้ทะเลและใต้ดินภายในพื้นที่พัฒนาร่วม ให้ราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซียใช้อำนาจนั้นแต่เพียงผู้เดียว ตามแต่จะกำหนดว่าแท่นหรือสิ่งติดตั้งนั้นเป็นไทยหรือมาเลเซีย
- (๓) การวินิจฉัยว่าแท่นหรือสิ่งติดตั้งซึ่งอยู่คร่อมเส้นแบ่งเขตอำนาจ และได้สร้างไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจและแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ใต้ทะเลและใต้ดินภายในพื้นที่พัฒนาร่วมเป็นของราชอาณาจักรไทยหรือของมาเลเซียในเรื่องที่เกี่ยวกับปัญหาใดๆ ที่จะต้องมีการวินิจฉัยในกระบวนการพิจารณาทางแพ่งใดๆ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ของการเข้าไปใช้หรือใช้เขตอำนาจทางแพ่งโดยราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซีย ให้เป็นไปตามกำหนดว่าแท่นหรือสิ่งติดตั้งนั้นเป็นไทยหรือมาเลเซียและ
- (๔) การกำหนดว่าแท่นหรือสิ่งติดตั้งเป็นไทยหรือมาเลเซียตาม (๒) และ (๓) ให้วินิจฉัยตามหลักการว่าที่ตั้งส่วนใหญ่อยู่ที่ใด

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

หมวด ๑๐

สิทธิในห่วงน้ำ

มาตรา ๒๒ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่สิทธิความเป็นอิสระ และเอกสิทธิใด ๆ ซึ่งรวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประมง และไม่กระทบกระเทือนต่อการอ้างสิทธิดังกล่าว ที่ราชอาณาจักรไทยหรือมาเลเซียอาจมีเหนือห่วงน้ำของพื้นที่พัฒนาร่วมโดยผลของข้อ ๕ แห่งบันทึกความเข้าใจ ค.ศ. ๑๙๗๙ (พ.ศ. ๒๕๒๒)

หมวด ๑๑

ความผิดและบทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ ผู้ใด รวมทั้งกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและในกรณีที่เป็นความผิดต่อเนื่อง ต้องระวางโทษปรับอีกไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทต่อวันหรือเศษของวันในระหว่างที่ความผิดนั้นยังดำเนินอยู่ต่อไปหลังจากวันแรกที่มีคำพิพากษา และบรรดาเครื่องจักร เครื่องมือ สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นใดหรือสิ่งของที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด ให้ริบเสียทั้งสิ้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๙

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๕ ผู้ใด รวมทั้งกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคล ผ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและในกรณีที่เป็นการผิดต่อเนื้อเรื่อง ต้องระวางโทษปรับอีกไม่เกินสองพันบาทต่อวันหรือเศษของวันในระหว่างที่ความผิดนั้นยังดำเนินอยู่ต่อไปหลังจากวันแรกที่มีคำพิพากษา

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้ซึ่งถูกพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๓ หรือ มาตรา ๒๔ เป็นนิติบุคคล ผู้นั้นจะถูกลงโทษได้เพียงโทษปรับตามที่กำหนดไว้ในมาตราดังกล่าว

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๘ เป็นนิติบุคคล บุคคลทุกคนซึ่งในขณะที่มีการกระทำความผิดนั้น เป็นกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ของนิติบุคคลดังกล่าว อาจถูกฟ้องร่วมกันในคดีเดียวกับนิติบุคคลนั้น และในกรณีที่นิติบุคคลนั้นถูกพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามฟ้อง ให้ถือว่ากรรมการหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวทุกคนได้กระทำความผิดนั้น เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าความผิดนั้นได้กระทำลงโดยตนไม่ได้มีส่วนรู้เห็นด้วยหรือได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๑

ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ มกราคม ๒๕๓๔

มาตรา ๒๗ ถ้าตัวแทนกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๑๘ ให้ถือว่าตัวการมีความผิดด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการป้องกันการกระทำหรือการละเว้นการกระทำนั้น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การร่วมเพื่อแสวงประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ใต้ทะเลในบริเวณที่กำหนดของไหล่ทวีปของประเทศทั้งสองในอ่าวไทย เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และต่อมาได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยรัฐธรรมนุญและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งมาเลเซีย เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ตามความตกลงดังกล่าวมีข้อกำหนดด้วยว่า ทั้งสองประเทศจะต้องออกกฎหมายอนุวัติการก่อตั้งองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย โดยมีสาระสำคัญเหมือนกัน และประกาศใช้บังคับพร้อมกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คุณความดีของงานวิจัยเรื่องนี้ ขอมอบแด่
พลโท บุญชู - นางเสาวนีย์ สามานฤกษ์
คุณพ่อ - คุณแม่ของผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

นางดลยา เทียนทอง เกิดเมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2514 ที่
โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาระดับประถมจากโรงเรียน
ราชวินิต และระดับมัธยมจากโรงเรียนสตรีวิทยา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาโท ภาควิชา
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผ่านการศึกษานเฉพาะรายวิชาในระดับปริญญาเอกจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เคยเป็นอาจารย์พิเศษในวิชาเหตุการณ์โลกปัจจุบันและวิถีโลก
ของคณะมนุษยศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ผลงานทางวิชาการ
ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้แก่ ความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดนระหว่างไทยกับ
มาเลเซียจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในวารสารเอเชียปริทัศน์ ฉบับเดือนมกราคม-
เมษายน พ.ศ. 2543 ปัจจุบันเป็นนักวิจัยประจำสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย